

تول حقوق محفوظ دی

د کتاب نوم: مہلہ

لیکوال: پرویز شہ

اشاعت: نومبر 2014ء

کمپوزنگ: حبیب الرحمن (صافی)

شمیر: (200)

پریس: اعراف پرنٹرز محلہ جنگی پینبور

091-2580006

بیعہ: (400) روپی

د موندلو در کونہ

یونیورسٹی بک ایجنسی پینبور

یونیورسٹی بک شاپ

دانش کتب خانہ دھکی نعلبندی پینبور

نرے نرے لوگے ترے خبڑی
د چاہ نوے یاری اور اولگہدوہ

پنستو ناول

مہلہ

پرویز شہ

(ایم اے اردو، انگلش)

Ex.Subject specialist in English
& Principal (r)

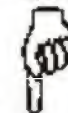
Mobil#:0343-9643320

﴿دومې باب﴾

نن سم د سحره د ډاکټر لائبي ښی سترگه رپېده او هرېپ سره به د هغې په مخ شفقي مسکا خورېده . داسې معلومېده چې د کائنات ټول رنگونه د هغې په مخ کې کوي او په کېدا کېدا کېدې د هغې د رښل ته ، د هغې کور ته او د هغې غېږې ته د يوې لوي خوشحالي زېږې راوړي ، هغه خوشحالي چې د هغې د ژوند لوی ارمان وو او د هغې راتلو ته هغه د ډېرې مودې نه سترگې په لار وه .

”خو دا څنگه او څه رنگه کېدې شي ...؟“ د پنځلس کاله شنډې زوجيت نه پس چې زمونږ توليدي اميدونه ختم شوي دي ؟ نو بيا دا څنگه کېدې شي ...؟ نو ، ناممکن Impossible ... کېدې شي څه بله خوشحالي راتلونکې وي Oh, yes, I see, I see پوه شوم پوه شوم . کېدې شي انصارت ته د امريکې وېزه لگېدلې وي ، هغه سپېشلا تېزېشن کولو پسې لېونې شوې دې او په دغه چکر کېدې پرې اکثر چکر راځي . کېدې شي د هغه کار شوې وي خو د هغه تلو سره زما د خوشحالي څه تعلق دې ؟ آيا زه د هغه په تلو خوشحاله يم ؟ آيا زه د هغه جُدائي برداشت کولې شم ؟ ظاهره ده چې چېرې هم نه . “ ډاکټر لائبي د خود کلامي دغه سلسله لارواڼه وه چې د هغې په موبائېل د هغې د خاوند ډاکټر انصار له خوا رېنگ راغی . هغه مسکې شوه ، موبائېل يې o.k کړ او وې وئيل : ”هېلو ډير انصار ، چرته يې او څنگه يې ؟ د هغه له خوا اواز راغی ، “لائيبي ، زه په اسلام

تېرون :

زه د دې ناول تېرون پښتو عالمي کانګرس او په خصوصي توګه د کانګرس پرېس سېکټر ، نوموړې شاعر ، اديب ، نقاد ، کالم نگار ، په پښتو او پښتنو مټين ښاغلي حميد الرحمن نادان ته کوم او هيله لرم چې د هغه او د کانګرس د نورو عهدده دارانو په ايتار ، قرباني او هلو ځلو به داتولنه ټول عمري دوام اومومي .

پرويز شيخ

نومبر ۲۰۱۲ء

آباد کښې يم ، مبارک شه زما په پاسپورټ د امريکې وېزه هم اولگېده ، ټکټ هم o.k شو او سبا دوه بجې د نورخان اېرپورټ نه زمونږ فلاټ دے . زه کور ته درځم ، نورې خبرې به بيا دغلته اوکړو.“ د هغه جدائي اکر چه د هغې د پاره ناقابل برداشت وه ځکه چې په اېم بي بي اېس کښې هم هغوي کلاس فېلوز وو، په هاؤس جاب کښې هم يو ځاي وو او د هاؤس جاب نه پس دواړه شريک حيات هم شو او شريک روزگار هم شو خو د هغه د زړه ساتلو د پاره يې ورته اووې ، ”څه شکر دے چې ستا د زړه ارمان پوره شو“ دې سره يې موبائېل بند کړ او په شوکېس کښې لگېدلی د هغه تصوير ته يې په ځير ځير کتل .

په دغه کتوکتو کښې هغه په ولاړه ولاړه ډېره لرې لاړه . هغه لا هغه سره د تصور په ائينه کښې د ماضي په واديو کښې گرځېده او مشغولېده چې د هغې ډرائېور غلې غوندي راغی او هغې ته يې اووے ، ”مېلم ، گاډے تيار دے .“ د هغه په دے ناگهانه غږ هغې د يرې نه داسې توپ اوو هو لکه په بې خيالي کښې چې په چا د باؤ اواز اوشي . د هغې خيالونه داسې منتشر شو لکه په پرته شيشه چې د پاس نه يو غټ کاني راپړوځي او زړه زړه شي . بهر حال هغې خپله يره په مسکا بدله کړه او گاډي له روانه شوه . ډاکټر لائبه د ډاکټر انصار بنځه وه . د واده نه پس دواړو په خپل پرائېوېټ هسپتال انصار هيلته سنټر کښې کار کوو . دا هسپتال هغوي د مېټرنيټي هوم د يو څو کمرونه شروع کړے وو او په خپل محنت او قابليت يې د لوے

هسپتال درجې ته اورسوؤ . د هر قسم ټسټونو د پاره خپلې خپلې لېبارټري وې . ECG او الټراساؤنډ سهولتونه هم موجود وو او په اپرېشن تهېټر اولېبروم کښې جديد ترېن مشينري هم موجود وې . دې نه علاوه د مريضانو او د هغوي د لواحقينو د پاره کمري هم وې او د هر قسم دوائی د پاره دوکانونه هم وو . د ضرورت هر يو څيز د يو چمت لاندې په اسانه موندے شو او بهر تلو ته ضرورت نه پېښېدو . د نورو بيمارو نه علاوه په دے هسپتال کښې به اکثر د بنځو او د هغوي د ماشومانو کېسونه کېدل . په دے فيلډ کښې د هغوي دومره تجربه شوې وه چې څوک به دغلته تلل نو شفا به يې موندله . د کامياب ډاکټرانو په حېث د هغوي متعلق دا مشهوره شوې وه چې ، ”د ډاکټر انصار په يوه ستنه مړے رغېدے شي او د ډاکټر لائبې په يوه ستنه شنډے بوتے بارداره کېدېشي . هم دغه وجه وه چې د بال بچ نه مايوسه زنانه او د هغوي نارينه به اکثر دغه هسپتال ته راتلل او خوشحاله به تلل . د هغوي په علاج په زرگونو غېږې ډکې شوې او دغه ډکې غېږې ډکې په ډکې چلېدي خو د پنځلس کاله زوجيت باوجود د ډاکټر لائبې خپله غېږه ډکه نشوه . کله به چې د هغې په زړه کښې د ميراثي خيال راغی نو د ډېر خفگان نه به پرې لږزه راغله . دغه حال د ډاکټر انصار هم وو خو هغه خپل خفگان د هغې نه پټ ساتو او هغې له به يې تسلي ورکوله . هغه د چا خبره چې ”څوک وائي ، څه اوکړو؟ او څوک وائي ، څه يې کړو“ دا

خبره د هغې په زړه کښې گرځېده او د هغې سترگه لا هغسې رپېده چې هسپتال ته اورسېده . هغه چې خپل کلینک ته ورغله نو گلی او د هغې خاوند سوچي کاکا پومبې نمبر نیولې وو او د هغې په انتظار کښې ناست وو . هغه چې په خپله کرسی کېناسته نو سوچي کاکا ته یې اووې ، ”ښه روره تاته څه تکلیف دے ؟“ سوچي کاکا لکه چې د مخکښې نه جواب تیار کړی وو او هغې د پاره یې ساتلې وو . هغه ورته زر اووې ، ”ماته هیڅ تکلیف نیشته بي بي ، تکلیف زما ښځې ته دے .“ ډاکټر لائبې هغې ته اوکتل او ورته یې اووې ، ”دلته راشه بي بي ، ماسره جخته په دې کرسی کېنه .“ سوچي کاکا هغه د لاس نه اونیوه ، د خپل ځای نه یې پاسوله او لاس نیولې یې هغې ته مخامخ په کرسی کېنوله . هغه یې هلته پرېښوده او خپل ځای ته واپس شو او کېناستو ، د گلی کېناستو سره د ډاکټر لائبې د سترگې رپا نوره هم زیاته شوه . بهر حال هغې خپل ځان قابو کړو او هغې ته یې اووې ، ”تاته څه تکلیف دے بي بي ؟“ د هغې په تپوس هغه اوشرمېده او وې وئیل : ”بي بي ، زما نظر کارنه کوي ، شمکوره شوې یم .“ ”بیا خوته غلط ځای ته راغلې بي بي ، ته شپږم نمبر کمري ته ورشه ، هلته زمونږ ډاکټره ، مس طاهره ناسته ده ، هغه به ستا د سترگو چېک اپ اوکړي او نسخه به درته اولیکي ، دا کمره د زچه وېچه د پاره ده .“ ډاکټر لائبې هغې ته په نرمه او پسته لهجه کښې اووې خو سوچي کاکا او گلی د هغې په جواب مطمئن نشو . د

سوچي کاکا نه برداشت اوشو او د گلی په ځای ورته هغه اووې ، ”بي بي دا شمکوره ده خو د دې د شمکور تیا وجه نوره ده . ته دې نه تپوس اوکړه ، دا به درته ټوله خبره په زور زېر اوکړي .“ بیا گلی ته وائي ، ”جینی بي بي ته ټوله خبره اوکړه .“ د سوچي کاکا په شاړه او بې ډبه لهجه هغې بد اونه گڼل او گلی ته یې اووې ، ”بي بي ستا د بیماری وجه څه ده ؟“ د هغې په تپوس گلی اوشرمېده ، د لوپټې پلو یې خولې ته اونیوو او په یره یره یې اووې ، ”بي بي زما د شمکور تیا وجه زما امید دے .“ ”څه مطلب ؟ زه ستا په خبره پوه نشوم ،“ ډاکټر لائبې هغې ته په غټو غټو اوکتل . گلی سترگې ټیټې کړې او وې وئیل ، ”بي بي زما چې کله امید پیدا شي ، نو دا بیماری راباندې راشي او چې د ماشوم زېگون اوشي نو بیماری په خپله ښه شي .“

ډاکټر لائبه : . اوه ، داسې تاسره مخکښې هم شوي دي ؟

گلی : . نه بي بي په پومبي ځل هیڅ نه ووروغه جوړه ووم خو په دوهم او درېم ځل راباندې دا بیماری راغلې وه او اوس په څلورم ځل راباندې بیا دا چل اوشو .

ډاکټر لائبه : . ستا خبره باکل ټېک ده . د حمل په وجه کله کله داسې کېږي خو چې حمل ختم شي نو بیماری هم ختمه شي . زه به درته في الحال يو څو نسخې اولیکم . دا به واخلي او د دې استعمال سره به ښه شي انشاء الله . خو دا دارو به باقاعدگي سره استعمالوې .“ هغه په یو کاغذ نسخه اولیکي او کاغذ هغې له ورکړي . گلی چې د دارو

کاغذ په لاس کښې اونيسي نو هغې ته وائي، ”بي بي زه به دا دارو تر کومې پورې خورم“.

ډاکټر لائبه: ترڅو چې ستا د ماشوم زېږون نه وي شوی نو دا دارو به خورې.

گلی: بي بي، بي بي مونږ غريبانان يو، بې وسه يو، دا خبره زمونږ د وس نه بهر ده. زه خو... زه خو... (هغه چپ شي)

ډاکټر لائبه: وايه وايه، ته څه وېل غواړې؟

گلی: بي بي، زه خو دې له راغلي يم چې... چې دا زمانه لرې کړې او د دې غم نه م خلاصه کړې. د هغې په دې جرأت ډاکټر لائبه هغې ته نيغ نيغ گوري او وائي، ”ته خپل حمل لرې کول غواړې؟“ د هغې د تپوس په جواب کښې گلی: سړاړ کوو. ډاکټر لائبه د هغې په مطلب پوه شوه. هغې هغې ته ډېره شېبه په حېرانتيا کتل او بيا يې ورته د نصيحت په طور اووې، ”گوره بي بي، اولاد د خداي رحمت هم دې او نعمت هم دې. په خپل اولاد ناشکري مۀ کوه او د خداي د رحمت او نعمت دروازي په ځان مۀ بنده وه“ د گلی په ځاي سوچي کاکا جواب ورکوي او وائي، ”بي بي، زه به هغه اولاد څۀ کړم چې زما ښځه پرې د مرگ شي. زه غريب اوبې وسه سړي يم خو د خپل ضرورت د پاره م لس زره روپۍ راوړم دي. دا رانه واخلم او دا غم ترې لرې کړم. زه مزدور کار سړي يم، مزدوري به کوم او که بال بچ او د ښځې الله پالنه به کوم.“ هغه گلی: له د پېسو غوټه ورکوي او ورته

وائي، ”دا روپۍ بي بي له ورکړه.“ گلی: چې ډاکټر لائبې ته د پېسو غوټه اونيسي نو هغه ورته وائي، ”نه بي بي، دا ځان سره کېږده. زه دا کار نشم کولې“ گلی: چې هغې ته په مايوسه نظر اوگوري نو هغه ورته وائي، ”بي بي زه هغه کار څنگه اوکړم چې الله پرې رانه ناراضه کېږي. بله دا چې ډاکټر هرچاله د ژوند ورکولو کوشش کولې شي خو د چا ژوند اخلي نه، البته که ته د شمکورتيا خبره کوې نو د اوس نه واخلم ستا د ماشوم د زېږون پورې به زه ستا علاج کوم او تاته به هيڅ قسمه شکايت نه وي. ستا شمکورتيا به بالکل ختمه شي.“

گلی: بي بي زما شپږ بال بچ نور هم شته، زه هغوي نشم پاللې نو دا راتلونکې به څنگه اوپالم.“ د ډاکټر لائبې په ذهن کښې يو ځل بيا هغه خبره راغله چې، ”څوک وائي، څۀ اوکړو او څوک وائي، څۀ يې کړو“ هغې يوه شېبه هغې ته په چپه خوله کتل، بيا يې په مسکا اووې، ”ستا د علاج ټوله خرچه هم په ما اوستا د بچي پالل هم په ما.“ گلی: زه پوه نشوم بي بي؟

ډاکټر لائبه: زه به تانه ستا د علاج پېسي نه غواړم او ته به ماشوم نه غواړې. د هغه الله پالنه به په ماضي.“ د هغې په خبره د سوچي کاکا او گلی: خولې په خندا وازې شوې او دواړو په يوه خوله اووې، ”ډيره ښه ده، مونږ دې ته تيار يو خو تختې به نه.“ بيا ترېنه هغې د حمل د تاريخ تپوس اوکړو او هغې هغه تاريخ او د متوقع ماشوم د زېږون متوقع تاريخ په خپله ډاډري کښې اولیکو. بيا يې د هغوي نه په يو

لو مے کاغذ اقرار نامہ واخسته ، د هغوي گوتې يې پرې اولگولې او په خپله ذاتي الماری کښې يې محفوظه کښوده . د اقرار نامې ليکلو نه پس د هغې د سترگې رڼا ختمه شوه او هغې ته داسې محسوسه شوه چې هغه بذات خود د يو ماشوم مور جوړېدونکې ده . دې احساس سره هغه خوشحاله شوه او ټوله دنيا ورته خوشحاله ښکارېده . د ډاکټر انصار د راتلو په خيال هغه د نور کله په نسبت کور ته وختي لاړه . هغې تر ناوخته پورې د هغه د راتلو انتظار کوو او په دغه انتظار انتظار کښې د هغې سترگې ورغلې . غوټه نيمه شپه وه چې هغه کور ته راغی . گاډۍ يې يو خوا ته اودرو او غلۍ غونډې د هغې کمرې ته ورغی . هغه په خپل بېل کښې اوده وه او د هغه تصوير د هغې په سينه پروت وو . هغه چې هغې ته اوکتل نو مسکې شو يوه شېبه يې هغې ته کتل او بيا د هغې د کمرې نه اووتو او خپلې کمرې ته لاړو . سحر چې په ناشته باندې د هغوي ملاقات وشو نو د ډاکټر لائبه په تپوس باندې هغه هغې ته ، اسلام آباد ته د تلو ، هلته د ايسارېدو او د واپس راتلو ټوله خبره په خوند خوند شروع کړه او د ناشتې نه پس يې د واپس تلو خبره ورته اوکړه . هغې هغه سره بله خبره اونکړه ، غلې غونډې پاسېده او د هغه د سامان پېکنګ يې شروع کړو . هغه چې ناشته اوکړه نو هغه هم ورسره شو او دواړو په شريکه پېکنګ کوو . د پېکنګ نه پس چې ډرائېور د هغه سامان په گاډۍ کښې کښودو نو هغې د هغه جُدائی برداشت نکړې شوه او

ډکې سترگې خپلې کمرې ته لاړه . ډاکټر انصار ته چې د هغې د خفګان احساس وشو نو هغې پسې د هغې کمرې ته ورغی . او په مسکا يې ورته په خوشگوار موډ کښې اووے ، ”اوه مائي ډير وائف ، ته زما په تلو باندې خفه يې ، دا هرڅه خوزه ستا د پاره کوم ... زه څه هميشه د پاره خو نه ځم“ . ډاکټر لائبه هغه ته په ډکو سترگو گوري او وائي ، ”انصاره ، د شلو کالو رفاقت او د پنځلسو کالو زوجيت څه وړه خبره نه ده . دا ناګهانه جُدائی زه څنګه برداشت کولې شم ؟ impossible .

ډاکټر انصار : ريلېکس پليز . زه څه د ټول عمر د پاره خو نه ځم . دوه څلور کاله به هم تېر شي او بيا به ټول عمر يو ځای يو . ستانه بغير زما بل څوک دي ؟

د هغه په روستۍ خبره هغه مسکې شي او هغه ته وائي ، ”داسې مه وايه پليز ، ستا يو مېلمه يا مېلمنه هم راتلونکې ده . زمانه زيات د هغه يا هغې د راتلو او مستقبل فکر پکار دے .“ د هغې په خبره هغه هغې ته په حېرانتيا گوري او چې کله هغه په موسکو سترگو هغه له په سترگو سترگو کښې يقين دهاني ورکړي نو د هغه په مخ مسکا خوره شي او وائي ، ”Is it so?“ هغه يو ځل بيا مسکې شي او وائي ، ”Yes it is true“ د هغې په انکشاف د هغه په زړه د خوشحالي چې او د هغه په بدن کښې جُنښ راشي او وائي ، ”اوه ، دومره لويه خوشحالي تامانه پټه ساتلې وه ؟“

ډاکټر لائبه : انصار ، دا به تر اخره پورې پټه وه خو که تۀ فارن ته نه

تلے. اوس چونکه ته په لومے سفر روان يې نوتاته م ځکه اووې چې په ما دے څه بدگماني رانشي.“

ډاکټرانصار: بدگماني او په تا؟ په تېرو پنځلسو کالو کښې آيا داسې څه شوي دي؟ لائبي، داستا وفا ده چې د بې اولادۍ باوجود يې زه ستا په وفا کلک اودرولې يم او اوس چې ته ماله د يو ښکلے ماشوم گلدسته تياروې او د تحفې په طور به يې د هغه په شکل او د هغه په لاس راكوې نوزۀ به ستا په وفا څنگه شك او كړم. لائبه مائي ډير لائبه، وايه د دے غير متوقع زيږي په خوشحالي. کښې تاله څه انعام درکړم؟“

لائبه لاد انعام په بدله کښې څه سوچ کوي چې هغه ورته په فخر به لهجه کښې په شاهانه انداز په اردو کښې وائي، ”ماگ ميري مجوبه ماگ. جوکچ ماگنا ه ماگ، ابې موقعه ه. بول کيا چايي؟“ د هغه په مصنوعي انداز او جلال هغه په خندا شوه او په خندا کښې يې غلې غوندې اووې، ”مهر وفا“ د هغې په دے دومره وړو کي خواهش هغه مسکے شو، هغې ته ورنزدے شو او دواړو د يو بل په شونډو د وفا مېرونه اولگول، دې سره ډاکټر لائبي هغه په ډکو سترگو رخصت کړو.

د هغه د تلونو په پس هغې خپل مصروفیات بيا شروع کړل. خپل هسپتال ته به د معمول مطابق تله او مابنام ماسخوتن به خپل کور ته راتله. گلي. به مياشت په مياشت چېک اپ د پاره هسپتال ته ورتله. هغې له به يې دارو درمل هم ورکول او د ماشوم په حقله به يې ورسره

خبرې اترې هم کولے. په دغه تلو راتلو کښې د گلي. او ډاکټر لائبه د مريض او ډاکټر رشته په خورولۍ کښې بدله شوه او د سوچي کاکا او د ډاکټر لائبي رشته د ورور خور په رشته کښې بدله شوه. د هغوي د رورولۍ او خورولۍ دا رشتې د دواړو طرفين د مجبورۍ په وجه جوړې شوې گڼې هغه د چا خبره چې، ”چرت له لعل او چرت له کوتی لعل“. د ډاکټر لائبي او د هغې د خاوند شمار د ښار په معززينو او اميرو کورنو کښې وو او سوچي کاکايو غريب سرے وو. هغه په ذات شاه خېل وو او پلار په نيکه د زور کلي د خانانو کسب گروو. د هغه خپل نوم گلالے وو او د مور پلار ايکے يو زوے وو. د گلالې پلار تورخان بابا بوډا سرے وو خو په دغه تپه تپه څانگۍ ډېر تابعدار او خدمتي سرے وو. د خپل کسب نه علاوه هغه به د هر چا منډه تپه کوله، که هغه به د ډالۍ اوږنه راوړنه وه، څه سوال جواب به وو، د چاله خوا د اښتنې پوښتنې بيگار به وو، د کټونو بونل به وو او که د غم ښادۍ خبر به وو. خبر لوټ دومره وو چې يوه خبره به يې شروع کړه نو په هغې به لگيا شو. بيا به په هغه خبره کښې نورې خبرې راغلې او چې هغه به يې ختمه کړې نو خپلې زړې خبرې له به بيا واپس راغۍ. او شروع به يې داسې اوکړه چې، ”ښه نو ماوے چې“ د عمر د زياتي او د حافظې د کمي په وجه به چې ترېنه کله کله خپله بنيادي خبره هېره شوه نو مخاطب نه به يې تپوس اوکړو، ”ماڅه خبره کوله گله؟ او بيا به يې ناگهانه په خپله اووے، ”هاو رشتيا راياده شوه راته

... “که چا به کټ بڼلو له بوتلو او د هغه د حوصله افزائي د پاره به چا اووے، ”بابا ته خو ډېر بنائسته او گلدار کټ بڼے، دا چل درته چا بنسودلے دے؟“ نو بيا به هغه د خپلو مشرانو، د هغوي د کارگردگي او د هغوي دشغل خبره شروع کړه. د هغوي د خبر پرانگي سپي خبره به پکې هم راغله او د تور بوچي سپي خبره هم. په دې دې کښې به د هغوي د ښکاري سپي لږمي خبره هم راغله او د لږمي د مور سينگي. او د هغوي د شجرې خبره هم راغله. که د هغه د ذات په باره کښې به ترېنه چا تپوس او کړو نو هغه به مسکے شو، په ژامه کښې پرته د نسوارو چونډۍ به يې د مسواکې گوتې په تها مکش د خولې نه اوويستله او لږه به يې کړه، په نسوارو ککړه گوته به يې مټې گوتې پورې تر هغې مړله چې د نسوارو ټول پوتې به ترېنه پرېوتل. بيا به يې د ډبلې نه يوه چونډي نسوار په تلي کښې واچول او تر هغې به يې ورسره مټے او اوږې وهلے چې د نسوارو د چونډۍ نه به يې بلورے جوړ کړو. دې نه پس به يې د دوو گوتو په مرسته د بره ژامې په مخصوص ځاي کښې کېښودو او د شونډې موږه به يې په مسواکه گوته داسې تپوله لکه يوه مور چې خپل ماشوم زوے په بستره کښې سملوي او په سينه يې روړو تپوي. بيا به يې د دواړو گوتو نه د نسوارو پوتې او څنډل، د تلي زير بخنه گوته به يې په نوک اوگروله، يو ځل به بيا مسکے شو او په مسکا مسکا کښې به يې د نسوارو فالتو پوتې د خولې او شونډو نه په لمن يا د څادر په پسکي

صفا کړل او مخاطب ته به يې اووئيل، گله دا د ولاړې خبره نه ده ... کښه گله چې خبره دے راياده کړه نو اوس غوږ شه چې پوره يې وورے. ”بيا به شروع شو، ”گله زمونږ ذات شاخېل نه دے بلکه شاه خپل دے. شاه با چا ته ويلے کېږي او خپل کورنۍ او قبيلې ته ويلے کېږي. د شاه خپل معنی ده شاهي کورنۍ، ته پوه شوے په خبره؟ بالکل داسې لکه خان او خانخېل يا ميا او مياخېل ... دغسې ورپسې څه ”بيا به يې د خپل ذات او شجره نسب وضاحت شروع کړو او په دې دې کښې به يې خپله شجره نسب د بغداد عباسي خاندان ته اورسوو. که هغه به ترېنه د دليل تپوس او کړو نو هغه به په سره سينه جواب ورکړو، ”زه بې بنياده او بې دليله خبره نه کوم. ماسره اگر چه ليکلې شوې شجره نېشته خو د دے ضرورت هم نېشته، زمونږ شجره سينه به سينه را روانه ده او ماته ټوله زباني ياده ده ”بيا به شروع شو، ”زه يعنی تورخان ابن انخرگل ابن پشم گل ...“ او په دې دې کښې به عباسي کورنۍ ته اورسېدو. په شجره کښې به هغه ځان سره د تاريخ اهم سياسي، فوځي او مذهبي مشران هم راوړل او هغوي به يې هم د خپل خپل په اهم شخصياتو کښې شامل کړل. بيا به شروع شو، ”زمونږ مشران دې علاقه د غذا په نيت راغلي وو او دا ټولې علاقې هغوي پټح (فتح) کړي دي. که هغوي غوښتل نو زمونږ د کورونو دېوالونه او ورونه به د سرو، سپينو وو خو هغوي دا لالچ نه کوو. زمونږ مشران د خپل نيکه بالول دانه

(بېلول دانا) په پل روان وو ، لکه څنگه چې هغه باچۍ (بادشاهۍ) له لټه ورکړې وه او پکيري (فقيري) يې کبوله (قبوله) کړې وه ، دغه حال زمونږ هم دے . “د کلي د خلقو د نورو خدمتونه علاوه هغه به هنډرغوايان او سخوندران هم خصيان کول . هغه په دے فن کښې دومره ماهر وو چې د لرې لرې نه به ورله خلقو سخوندران راوستل او هغه به خصيان کول ، هغه به چې کوم څاروے يو ځل اوټکوؤ نو د بيا ټکولو ضرورت نه وو بلکه په رومبي ځل به د څاروي توليدي رگونه مړه شو .

گلالي چې بوغورکے شو نو پلار ورله واده اوکړو چې نسل يې زيات شي او مټے يې مضبوطے شي . د هغه واده او شو خو د څو څو کالونو د انتظار باوجود هم د هغه د زړه ارمان پوره نشو او د رومبي ښځي نه يې هيڅ اولاد ونشو . د بې اولادۍ په غم او د ميراثي په پېغور هغه څه موده کړېده او اخره مړه شوه . د هغې په مرگ تورخان بابا ته سخته ذهني صدمه اورسېده ځکه چې د هغوي د اخلي پخلي کار خراب شو نو هم په دې وجه يې ورله په مياشت کښې دننه دننه بل واده اوکړو . څه موده پس د هغې هم دغه حال شو او هغه هم د اولاد په ارمان مړه شوه . د پرله پسې د دوو ښځو د بې اولادۍ او د هغوي د مرگ په وجه د کلي خلقو گلالي پسې هم خبرې شروع کړې او د هغه پلار تورخان بابا پسې هم . گلالي پسې داسې چې د هغه متعلق دا مشهوره شوه چې هغه نامرد دے او تورخان بابا

پسې داسې چې هغه د بې زبانه څارو نسل کشي کړې ده او کوي نو په دې وجه خداے د سزا په طور د هغه نسل کشي کوي . دا خبره چې د تورخان بابا غوږ ته اورسېده نو هغه د سخوندرانو خصي کولو نه توبه اوويستله خو هغه د کلي د خلقو د رومي نه دومره بددله شو چې دغه صدمه يې برداشت نه کړې شوه او يو څو ورځې پس هغه هم مړ شو . د هغه د مرگ نه پس چې د گلالي د نامردۍ خبره د هغه غوږ ته اورسېده نو هغه د ډېرخفگان نه سودائي شو . هر وخت به په لارو کوڅو او شارو ويچارو کښې اواره گرځېدو ، خپلې گوتې به يې شمارلے او ځان سره به يې څه وييلے . ورځ به تېره شوه ، شپه به تېره شوه خو د هغه د گوتو شمار به تېر نشو او هر وخت به په سوچونو او فکرونو کښې ډوب وو . نه يې چاسره خبرې کولے ، نه يې په چاسلام اچوو او نه يې د چاسلام اخستو . هم دغه وجه وه چې هغه د گلالي نه په سوچي او بيا روستو په سوچي کاکا مشهور شو . د سوچي کاکا حالت انتهائي قابل رحم وو . د هغه د خدمت او اخلي پخلي هېڅوک پاتې نشو . دې سره سره به هر چا ورپورې خدا کوله او په خدا خدا کښې به يې ورته عکسې خبرې کولے . تردے چې هغه ته په مخامخ څو څو ځله نامرده اووېلے شو . د کلي محلت ښځو او جينکو ته دومره سپک شو چې هغوي به د هغه نه ستر پرده نه کوله او په خدا خدا کښې به يې دا جواز پېش کوو چې ، “خوارې ده نه به لاڅوک ستر اوکړي ، دے هم زمونږ غوندې دے .” دا ټولې خبرې به هغه اورېدے

خو هغه پرې داسې ځان کون کړې وولکه چې هغه نه د هغوي خبرې اوري او نه پرې پوهېږي .

د کوم ذهني اذیت او کوفت نه چې هغه تېرېدو د هغه دردناکو مرحلونو ګلۍ هم تېرېده . د ګلۍ او ګلالې د ژوند قيصۍ که یوه نه ده خو یوشان ضرور ده . هغه هم د بې اولادۍ په وجه په ځوانه ځوانۍ کېنې دوه ځله طلاقه شوې وه او د ژوند نه مایوسه د پلار په کور بڼه په پخه ناسته وه . هغه په زنانه و کېنې د میراثې او طلاقې په نوم مشهوره وه . د کلي پېغلو به د هغې نه مخ اړو چې چرته د هغې غوندې نشي . هغه د کلي د غم بنادۍ او مړي ژوندي نه اوتې وه او که چېرې د خپلې ياندې به واده بنادۍ له لاره او د ناوې د لیدو خواهش به یې اوکړو نو په څه به بېانه به د کوره او ویستلي شوه چې په ناوې د هغې سیوري اونشي . د هغې د مور پلار د مرګ نه پس د هغې د ژوند او امید ټولې سهارې ختمې شوې . هغې د څو څو کورونو بیانو ته د یوې خدمتګارې په حيث خپل خدمات پېش کړل خونه پرې چا چهارو او وهله او نه پرې چا لوبښي او جامې اووینځلې . چې اونشوه نو بیا به یې په خپلو لاسونو ګټله او په خپله به یې څټله . د هغې مزدوري دا وه چې په لارو کوڅو کېنې به یې سوتې غونډولې ، د هغې نه به یې سپیاکي اوسکري جوړولې او هغه به یې په کولالانو د پجې د پاره خرڅولې . په مني کېنې به یې وېرې سپینول او په غنم لو کېنې به یې د غنمو موتۍ هم کولې او ګونډۍ به یې هم صفا کوو .

په دغه درمنونو کېنې د هغې اوسو چې کاکا تر مینځه خبرې جوړې شوې . سو چې کاکا به خپله زړه ستره هغې ته کوله او هغې به د خپل غمونو داستان هغه ته وېلې . په دغه وېلو او رېدو کېنې د هغوي یو بل سره همدردي جوړه شوه . دغه همدردي په یو څو ورځو کېنې په دوستانه کېنې بدله شوه او دغه دوستانې د ښځې خاوند شکل اختیار کړو . چې د هغوي نکاح اوشوه او خلق ترې خبر شونو د کلي خلقو ورپورې خاندل او په خندا خندا کېنې به یې دا وېل ”مولا جوړ په جوړ کړل ، سو چې کاکا نامرد دے او ګلۍ مېرانه ده .“ هغوي پسې ډېرې خولې او ډېرې خبرې وې خو هغوي د هیچا د خبرو هیڅ پروا نه لرله . هغوي دواړه د یو بل ضرورت وو او د هغوي واده صرف د ضرورت او مجبوري واده وو . دواړه د ژوند ناکړدو ، کړمو او ترسکو وهلي وو ، دواړه د مینې اوږې او تږې وو او دواړه د یو بل په مینه نه مړېدل . هغوي دواړه به کور په صحرا یو ځای وو . چې د غنمو په سیزن کېنې به سو چې کاکا راشپېل ویشو نو هغې به ورپسې چهارو وهله . د وېرو په سپینولو کېنې به هم دواړه یو ځای وو او د وېرو په ټکولو کېنې هم . د مشر خان حجره به هم دواړو یو ځای چهارو کوله او خزه به هم دواړو یو ځای غورځوله .

وېلے کېږي چې ښځه خوشحاله وي نو ټوله دنیا خوشحاله وي ، چې خاوند خوشحاله وي نو الله خوشحاله وي او چې دواړه خوشحاله وي نو د هغوي کور په ژوندني جنت دے . دا مثال د هغوي

هم وو. دواړه ښه خوشحاله ژوند تېره وو. دا د هغوي د خوشحاله کور
نتيجه وه چې هغوي له خداي د واده په پرمې کال د عادل او شېردل
غوندې غبرگ نعمتونه ورکړل. د هغوي په زيگون يو خوا د سوچي
کاكا خوله د ډېرې خوشحالي نه نۀ راغونډېده بل خوا گلي په جامو
کښې نه ځائېده ځکه چې د هغوي راتلو سره ترېنه د ميراثې نوم
لرې شو. د هغوي زېگون سره د سوچي کاكا سوچ په ځائې شو او د
هغه نه د نامرده تېکې هم لرې شو خو د سوچي تېکې ترې لرې نشو.
دوه کاله پس د گل ولي او خان ولي په شکل کښې خداي دوه نور
غبرگوني اولاد ورکړو. درې کاله پس د قدیر او کبير غونډې دوه
نورې غبرگونې ډالۍ خداي ورکړې او اخري نعمت يې ډاکټر لائې
له د ډالۍ په توگه اوساتو.

★★★★★★★★★★★★

★★★★★★★★★★

★★★★★★

★★★★

★★★

★

دويم باب

زور کلي د نوم په لحاظ هم زور وو او د ابادۍ په لحاظ هم زور
وو. د دې کلي ټوله ابادي کچه او د خټو لوتو زاپۀ کورونه وو البته د
خان بابا کور او د هغه لويه حجره پخه وه. زور کلي ، هميون کلي او
اکبر کلي ، دا درې واړه کلي او د دې کليو نه چاپېره په زرگونو
جريبه جائيدا د خان بابا ملکيت وو. دا درې واړه کلي د سپين نهري په
پرتيزه او اوچته غاړه په لږه لږه فاصله باندې پراته وو. دا نهري د غريزو
چينو او ټکرو نه راوتې وو ، د خان بابا په زمکه کښې تېر شوې وو او
مخکښې تلې وو. په دې باندې ځائې په ځائې ټکرونه وو او په دغه
ټکرونو وړې وړې جرنډې جوړې شوې وې چې هغه ټولې د خان بابا
وې. د دې اوبه دومره سپينې وې چې د نهري په وېخ کښې شگې ،
کاني او د کانو رنگونه صفا لېدې شو. د نهري ختيزې غاړې ته پوخ
سړک وو چې د هغې سر د خان بابا حجرې ته رسېدلې وو او خوله يې
د ښار په لويه سړک پرته وه. په نهري باندې واړۀ او لويه پولونه جوړ
شوې وو چې د کلي خلق او گاډي به پرې تلل راتلل. د نهري ختيزې
غاړې ته ، د پوخ سړک او نهري تر مينځه په مناسبه مناسبه فاصله
باندې ، تر لرې پورې د خراولو اونې ولاړې وې چې اکثر پکښې د نهري
اوبو ته سلامي شوې وې او د هغوي نرۍ اوږدې څانگې او پانې لکه
د تېرو خولو په دغه يخو اوبو کښې به اوږدې ژمې پرتې وې خو په مودو
مودو يې تنده نه ماتېده. په اوږدې کښې به د کليو بوډاگان ، مشران د

اونو په سيوري بربنډې خېټې په کتونو کښې پراته وو، د گړې شربتونه به يې کول او څکل، د زړې زمانې خبرې به يې هم کولې او په اونیو کښې به يې د چنچنو، خاروگانو، توربانکو او گوگو شتکو خواږه اوازونه هم اورېدل، د اوبو د پاسه د شنو مچانو ډلو ته به يې هم کتل او د جنتي تنټنکو نظارې به يې هم کولې. هلکانو او زلمو به دغه اوبو کښې لامبل، کله به يې يو بل اوبو ته دیکه کول او کله به يې په دوه کسه يو هلك د لاس پښو نه اونيوو، ټالۍ به يې ورکولې او په دغه ټالو ټالو کښې به يې نهر ته ویشته. ځينې هلکان به اونیو ته اوختل او دبره نه به يې نهر ته ورتوب کړې. يو خوا به دغه مستۍ کېدې، بل خوا به د مدرسې ځينې طالبان د اونیو په سيوري پټ ناست وو، چا به خپل حفظ پخو او چا به د گرائرو گردان کوو. چې کله به د باران په وجه د نهر اوبه خړې شوې نو د زلمو ورځي به هم خړې شوې خو ورو هلکانو به پکښې په دې غرض لامبل چې په خړو اوبو گرمکې ماتېږي او اوچېږي. دې نهر نه د خان بابا زمکه هم اوبه کېده او لاندې به د لېوني خپلو زمکه هم اوبه کېده. د خان بابا د زميدارو او د لېوني خپلو تر مينځه به د نهر د اوبو په تړلو او پرېښودو اکثر جنگ جهگړې کېدې. د سوك سپېږي نه علاوه کله به پکښې غاښ ماتې او سرماتې هم کېده خو چې مليان او عالمان به تر مينځه شو نو روغه جوړه به اوشوه. خان بابا د غټې سينې او فراخه ذهن خاوند وو. هغه دغه ورو ورو جهگړو پسې مخه نه اوړه، اکثر به

يې خپل زميدار ملا مته کړو او د جرگې د مشرانو خبره به يې اومنله خو لېوني خپل فطري شريپسند او ځان خوښخي وو. د هغوي مشر د خپل سر د پاسه بل سر نه منو او په څه ناڅه طريقه به يې هغه ته اوبه خړولې: هغه اگر چه يو وزر و خو چې کله به د هغوي زياتې د هغه د زغم نه اووتو نو ټول زميدار، نوکران او کسب گر به يې په يو شپيلې راغونډ کړل او داسې حمله به يې پرې اوکړه چې رڼا ورځ به يې پرې توره شپه کړه او په خپلو کورونو کښې به يې د پټېدو ځاي نه خوښخېدو. د پرله پسې د ماتې نه پس د هغوي لښه پسه شوه، بڼه يې مړه شوه او د کبر نشه يې داسې ماته شوه چې هغه د چا خبره بيا غوښتو ته هم نه چغېدل. په دې دې کښې هغوي دومره پرېوتل چې خان بابا به پرې لږې خپې او ترېولې نو سرونه به يې ټيټ کړل او کورونو ته به ننوتل. څه موده پس يې خان بابا سره بڼه پخه روغه اوشوه او خپلو کښې اونختل. خان بابا د هغوي د دشمنۍ په تود تنور خپلې ډوډۍ پورې کولې، په هغوي يې نړولې او په هغوي به يې خوړلې. په دې دې کښې يې د هغوي نه ټولې زمکې بېعه واخستې او د هغوي د جنگ شر نه همېشه د پاره خلاص شو خو هغه د چا خبره چې پرې اوسوزي خو ول ترې لاړ نشي. بيا به هغوي په هغه زمکو گرځېدل، په زړونو کښې به خټکېدل او دا به يې وئيل چې دا زمکې زموږ نه په چل ول تلي دي، نه ابۍ گوته لگولي ده او نه سابۍ، خو اوس هغوي هيڅ نشو کولې، هغوي صرف د تبې د

تاوه لگياوو.

د خان بابا درې زامن وو. د مشر نوم افضل خان وو، د دويم نوم همايون خان وو او د درېم نوم اکبر خان وو. د خان بابا د مرگ نه پس افضل خان ته د کورنۍ د مشرۍ پټکې په سر شو. د زور کلي کور او حجره هغه ته ورکړې شوه او چې کله د جائېداد وېش اوشو نو سل جريبه زمکه ورته د حجرې د خرچې د پاره ورکړې شوه، همايون خان په نوې کلي کښې ځان له خپله بنگله او حجره جوړه کړه او څه موده پس دغه کلي د هغه په نامه، همايون کلي، مشهور شو. دغه رنگې اکبر خان په سرکلي کښې ځان له خپله بنگله او حجره جوړه کړه او دغه کلي د هغه په نامه اکبر کلي، مشهور شو. اگر چه د هغوي زمکې، کورونه او حجرې او گټه وټه بيله شوې وه خو د هغوي رورولي نه وه بيله شوې. د هغوي غم بنادي، اخترا دينه او هره مشوره او فېصله به د مشر خان په لويه او د مشرۍ په حجره کښې کېده. يواځې دانه بلکه هغوي به د خپلو زميندارو او کسب گرو فېصلي هم اکثر مشر خان ته سپارلې او چې هغه به کومه فېصله په کومه طريقه او په کوم رنگ او کړه نو په هغې به بل رنگ نه ختو. همايون خان او اکبر خان سرکاري افسران وو او د خپلو زميندارو او کسب گرو فېصلي ته اوزگار نه وو. همايون خان په اسلام آباد کښې DMG افسرو او اکبر خان په ارمي کښې کرنل وو. مشر خان اگر چه سرکاري افسر نه وو خو په عوامي سطح باندې لويه سټه وه او ډېر اثر رسوخ يې لرلو. هرې

سياسي ډلې او سياسي ليډر سره د هغه رابطې او دوستانې وې. مشر خان له خدای ډېره بڼه کانتې ورکړې وه. د هغه عمر د شپېتو کالو نه اوخته وو خو نه د هغه په قیافه او اعضاء کښې څه فرق راغله وو او نه يې په ملا کښې خم راغله وو. د هغه همخولي بوډاگان شوي وو په همساگر خېدل او د هغه روح صحت ته پس خېدل. هغه په اونه غنه، رنگ جثه او خوي بوي کښې خپل پلار خان بابا ته تلې وو. لکه د هغه لوړ دنگ دروند وجود، درنې خبرې، سور سپين مخ، غټې شېلا سترگې، تورې سپينې گورې روځې او لکه د هغه به يې هر سحر کلين شيو کوو. په ژمي کښې به يې د خرې خامتا درنې جامي، ټوپۍ او جېکټ اغوستو او په اوړي کښې به يې د مملل سپينې جامې، سپينه ټوپۍ او سپين جېکټ اغوستو. د هغه د حجرې رونق د مغلو د دربار نه کم نه وو. سوچي کاکا به هر سحر د هغه حجره چهارو کوله، د هغه تربورانو به د حجرې چهر کاو کوو، چمن او بوټي به يې اوبه کول د هغه د حجرې په چهترې نما سپر کښې پراته د غټو غټو کټونو لنگې به يې راخکله، بتيارانو به منگي او چاټي د تازه اوبو نه ډکولې، نائي به هر سحر د هغه حجامت کوو، د ضرورت مطابق به يې د هغه د لاس پښو نوکونه پرېکول، د هغه اوډې او مټې به يې منډلې، د هغه د سرمالش به يې کوو او په اخره کښې به يې د هغه د لاس پښو د گوتو نه ټکونه ويستل. د هغه د ټولو زميندارو د کورونو نه به يو يو مشر هر سحر د

هغه حجرې ته د هغه سلام له ورتلو. هغه سره به يې د زمکې او فصل په باره کښې خبرې هم کولې، په نوې تازه به يې تبادله خيال هم کوو او د هغه نه به يې هدايات هم اخستل، چې کله به هغه مطمئن شو نو بيا به يې د هغه نه اجازت واخستو او خپلو خپلو کارونو له به روان شو، هره جمعه به د کلي بات سحر وختي د هغه حجرې ته راتلو او په خپل مخصوص انداز او اواز به يې د خلقو په مخکښې د هغه منظوم شجره نسب بيانوو. کوم کار به چې بهر نارينه کسب گرو کوو هغه کار به د هغه په کور کښې زنانه کسب گرو هم کوو. مشر خان د حجرې مغل اعظم وو او مشر به يې د کور ملکه عاليه وه. دا ټول زميدار، کسب گرو او کسب گري په خپله مرضي او خوشحالي راتلې او هغه هېڅوک نه مجبورل. زميدارو د هغه زمکه کرله او کسب گرو د هغه ملکانه خوړله. دې نه علاوه د هغوي د جنگ جهگړو او ورکړې راکړې فېصلې به يې هم کولې او د هغوي د تانې تحصيل منډه به يې هم کوله. دغه رنگې به مشري بي بي د زنانه و د جنگ جهگړو او ورکړې راکړې فېصلې کولې او چې کله به هغوي ته په فېصله کښې څه کړمه پېښه شوه نو خپلو کښې به يې يو بل سره مشورې هم کولې.

د مشر خان دوه زامن او دوه لوڼه وې. شاکر خان، زاهد خان، حنا او بلقيس د هغه د زامنو او لوڼو نومونه وو. شاکر خان د پلار مشر زوې وو او د هغه په صحبت کښې لوسته شوي وو. هغه هم لکه د

خپل پلارنيکه خپلې زمکې سره ډېره مينه لرله. هغه لا د سکول طالب علم وو چې د مشر خان په وينا به يې خپلو زميدارو سره د فصل، تخم او سرې حساب کتاب کوو، هر زميدار له يې خپله خپله کهاته جوړه کړې وه او د زمکې د آمدن، خرچې او قرضې حساب به يې په هغې کښې ليکو. مشر خان په زمکه د گرځېدو شوقي وو او په هفته کښې به يو ځل دوه په خپله پوله پټي گرځېدو خو د زمکې په فصل او اباد، غېرا باده يې هيڅ کار نه لرلو. کومې زمکې چې د خان بابا په وخت کومو زميدارو کرلې اوس هغه د هغوي زامنو او نوسو کرلې. هغوي د زمکې نه زيات خپلو څاروو او ډنگرو سره مينه لرله. هغوي به اکثر هغه فصل کرلو کوم به چې هغوي د خپلو څاروو د پاره د چارې په توگه استعمالوو، لکه شوتل، رشکه، خيد او مکي وغيره. گني، غنم وجوار او شولې هم کرلې کېدې خو دغه فصلونه به د نورو فصلونو په نسبت خوار وو او بهوس، تانتي او پلاله به هم هغوي په خپل استعمال کښې راوسته. مشر خان دغه څيزونو پسې مخه نه اوړه. کوم فصلونه به چې د خان بابا په وخت کښې کېدل اوس يې هغه خوند نه وو. مشر خان دا پروا نه کوله ځکه چې زمکه ډېره وه او هغه د چا خبره چې د ډېرو همساو د يو گېډې. د هغه پرې خپله خاني چلېده خوشاکر خان د خپلو زميدارونه ډېر مايوسه وو. هغه څو څو ځله د زميدارو خلاف د هغه د غوږونو ډکولو کوشش اوکړو خو د هغوي د پشت په پشت د وفاداري او چاکرۍ په وجه هغه په خپل

کوشش کښې ناکام شو. د هغه خبرې به د مشرخان په يو غوږ لگېدې او په بل به وتې. چې کله هغه د خپل تعليم نه فارغ شو نو مشرخان هغه له د ټولې زمکې اختيار ورکړو. هغه پومبې کاردا اوکړو چې ټول زميداري يې خپلې حجرې ته راغونډ کړل او د هغوي نه يې د فصل او د حاصلات د کمې په باره کښې تپوسونه اوکړل. د هغه د تپوسونو په جواب کښې يو زميدار اووے، ”خان جي زمکه راسره ډېره ده او زه يو وزرے یم، ټولې ته نشم رسېدے.“ دوهم اووے، ”خان جي، مزدوران نه پېدا کېږي او چې پېدا شي نو دومره خرچه پرې راشي چې زمونږ مول اوسود دواړه لاړ شي خپله دپاري هم راته نه پاتې کېږي.“ درېم اووے، ”خان جي، زميداري د کوهي خټه ده، د کوهي نه اوځي او په کوهي لگي.“ څلورم اووے، ”خان جي، مونږ ته د زميداري نه مزدوري ښه پرېوځي. زميداري کښې هيڅ نېشته، بس دغه څاروی مو پکښې گټه ده، چې اريان شو نو يو څاروے خرڅ کړو او خپله اريانه پوره کړو.“ پنځم اووے، ”خان جي د خپلې قلبې وس نه نېشته او د ترېکټر خرچه نشم برداشت کولے. کال راشي او کال تېر شي خو نه په خټه ماړه شو او نه موجه نوې شي. مونږ باندې تخم، ترېکټر او سره تاوان شي.“ هغوي چې خپلې مسلې بيان کړے نو هغه په دې نتيجه اورسېدو چې زميدارو ته د ترېکټر تکليف هم شته، د تخم، سرې بې وسې يې هم شته او د زمکې د کمې زياتي مسله هم شته. هغه پومبې کاردا اوکړو چې نهري زمکه يې د

هغوي د استعداد مطابق په هغوي کښې تقسيم کړه. چې څوک يو وزرے وو، هغه له يې کمه برخه ورکړه او چې چا سره افراډی قوت زيات وو نو هغوي له يې زياته برخه ورکړه. دې نه پس يې د مشرخان په اثر رسوخ وزير زراعت سره ليدل کتل اوکړل، د هغه په ذريعه يې په خپله لويه حجره کښې د زرعي بېنک يوه څانگه پرانسته او د تخمونو او سرې د پاره يې يو ډېپو هم مقرر کړو. بېنک د ترېکټرو، سرې او تخمونو د پاره قرضه ورکوله او په هغه پېسو به هغوي خپل ضرورتونه پوره کول. ترېکټرو د پاره هغه خپل نوکران اوساتل، هغوي به د زميدارو د ضرورت مطابق د هغوي زمکې اړولے، تنخواگانې به هغه ورکولے او د تيلو خرچه به يې د زميدارونه اخسته. دې نه پس يې د محکمه زراعت ډايرکټر سره خبره اوکړه او د هغه په ذريعه يې د مختلف فصلونو نمائشي پلاتونه اولگول. دې نه علاوه مياشت په مياشت به يې زرعي ماهرين راغونډتل، هغوي به د زميدارو په فصلونو گرځېدل او هغوي له به يې د فصل په باره کښې مشورې ورکولے. کومه زمکه چې د سونو کالو راسې شاړه او جبه وه او د فصل په ځاي پکښې د اوبو ډنډونه او د لوڅې ځنگلونه ولاړ وو، په هغې يې تيوب وېلونه اولگول. دې سره زمکه هم اوچه شوه او د نورې زمکے د پاره د اوبو کمې هم پوره شو. بيا يې هغه زمکه څو څو ځله واروله او چې کله سادين شوه نو بيا يې پکښې د خپل کلي ټول ډېرانونه واچول او چې کله زمکه نرمه،

پسته او بور بوري، شوه نو د مشرخان په مشوره يې د زرعي يونيورسټۍ وائس چانسلر سره لېدل کتل او د دغه زمکې په باره کښې يې ورسره خبره اوکړه. يو څو ورځې پس وائس چانسلر او زرعي ماهرين راغلل او د ټولې زمکې سروې يې اوکړه. بيا يې د مختلفو ځايونو نه د ځاورې نمونې ځان سره يوړې او په لېباترۍ کښې يې د هغې تېستونه اوکړل. يو څو ورځې پس هغه زرعي يونيورسټۍ ته اوغوښتلې شو او هغه ته د يونيورسټۍ د طرفه په دغه زمکه د نماشي باغونو لگولو د پاره اووبلې شو. هغه د مشرخان په مشوره هغوي سره متفق شو. دغه شان هغه د زرعي يونيورسټۍ په خرچه په دغه زمکه نمائشي باغونه اولگول.

کوم بوټي چې زيات شو هغه يې د زميدارو په غاړو پولو اوکرل او هغوي ته يې اوسپارل. اوس زميدار ډېر خوشحاله وو ځکه چې زمکې يې په ډېره کمه خرچه اړولې کېدې، نو د نوې تخمونه او سرې هم ملاوېدې او د تيوب ويلونو په ذريعه د اوبو کمې هم پوره کېدو. دې نه پس يې د زميدارو تر مينځه د فصلونو مقابلې شروع کړې. چې د کوم زميدار فصل به ښه او ډېر اوښو نو ټول زميدار به يې خپلې حجرې ته راغونډ کړل او د هغوي په مخکښې به يې ورته د مشرخان په لاس د انعام په توگه په سر شنه لونگۍ اوتړلې شوه. دا مقابله به په هر فصل کښې کېده، دې سره په زميدارو کښې د مقابلې رجحان پېدا شو او د هريو دا کوشش وو چې هغه انعام اوگټي.

دويمه برخه

د سوچي کاکا پومبۍ دوه ښځې د اولاد په ارمان مړې شوې او هغه کونډ او ميراث پاتې شو. هغه د نامردو په صف کښې شمار شو او په کلي محلت کښې يې هيڅ عزت پاتې نشو. گلۍ د بې اولادۍ په وجه دوه ځله طلاقه شوه او د ميراثې او طلاقې په نامه ياده شوه. د دواړو د قسمت ستوري د زمانې په گردش کښې وو او دواړه سرو هلي بهر و هلي گرځېدل خو کله چې د هغوي د قسمت دغه گردش ستوري په دغه چکر او گردش کښې يو بل ته مخامخ شو نو د يو بل کراس کولو په ځاي د يو بل د ذات د محور نه تاوېدل او په تاوېدو تاوېدو کښې يو بل ته نژدې کېدل. چې څومره څومره د هغوي تر مينځه فاصله کمېده، څومره د هغوي په کشش کښې اضافه کېده او اخردا چې د يوې چودنې غوندې د ښځې خاوند، په شکل کښې دواړه ملاؤ شو. د دغه درز اواز په زوړ کلي کښې هر چا وورېدو او چې کله په هغوي د خداي د طرفه د اولاد د نعمتونو سلسله شروع شوه نو د ټول کلي نارينه او زاننه ورته گوته په خوله شوې. د پرله پسې د شپې نعمتونو نه پس گلۍ د بيمارۍ په وجه د اووم نعمت قبلولونه انکار اوکړو او د هغې په گېډه کښې پروت ماشوم اوس د هغې نه بلکه د ډاکټر لائبي اولاد وو. ډاکټر لائبي به مياشت په مياشت د هغې چېک اپ کوو، هغې له به يې دوايانې ورکولې او د متوقع ماشوم په باره کښې به يې هدايات ورکول. ډاکټر انصار به هم څو په څو بېمه

هغې ته کال کوو او د ماشوم په حقله به يې تربنه معلومات هم کول او هغې له به يې هدايات هم ورکول. دا سلسله چلېده چلېده چې اخر هغه ورځ راغله چې د ټولو ورته سترگې وې او گلې. له خداي په کور لور ورکړه. د هغې د زېږون نه پس سوچي کاکا په هغه ساعت انصار هېلتهه-سنتېر ته لاړو. هلته يې ډاکټر لائبي سره ليدل او کړل او د ماشومې د زېږون خبره يې ورته وکړه. ډاکټر لائبي د مور لور د پاره دوايانې او د ضرورت نور سامان راواخستو، سوچي کاکايې ځان سره په گاډې کښې کېنو او د هغه کورته روانه شوه.

د سوچي کاکاکور د شاه خېلانو د مهلت په اخري بريد پروت وو. دا هغه کور وو چې د تورخان بابا پلار موسم خان بابا د خټولو ټو نه جوړ کړې وو او د بې شمېره بارانونو او طوفانونو مقابلې يې ښه په نړه کړې وه. هغه بارانونه او طوفانونه تېر شو او هېر شو خو هغه لا هغسې ولاړ وو او په چپه ځله د خپل ژوند د داستان په خپله راوي وو. اکر چه د پښتۍ د مخې دېوال د تورخان بابا د ژوند په اخري ورځو کښې پروتې وو او سوچي کاکا د توت د خامبو او د پټرۍ، خزلې د شپول په شکل کښې خپله پښتۍ کړې وه خو چې کله به باد، سيلې راغله نو پټرۍ او خزله به تربنه لاړه او هغوي به په ډاگه پاتې شو. په کور کښې يو لويه کوټه وه چې په ژمي او باد، باران کښې به پکښې هغوي هم سملاسټل او هغوي سره به يوه غوا، يوه سخی او دوه چېلۍ هم وې. د پښتۍ د دېوال ښي طرف ته يو سپرو او او سپر سره خوا کښې بيت الخلا او

غسل خانه وه. د گس طرف دېوال ته چارگې وو، د چارگي نه په لږه فاصله باندې، شپول سره نژدې د بکيانې اونه وه او د اونې لاندې کوهي وو. د پښتۍ د دواړو دېوالونو سرونه د وړېدلي او نري شوي وو او وېخونه يې خوړلي شوي وو. د دواړو دېوالونو په وېخونو کښې واړه، لوې سوري په ډاگه ښکارېدل. عادل، شيردل، گل ولي او خان ولي سکول ته تلل راتلل، قدير او کبير په ټوله ورځ د لارو کوڅو په خاورو کښې لوغړېدل او په لوبو لوبو کښې به په دغه سوړو کښې لکه د پېشو گانو دننه بهر ته تلل راتلل او تيا تان به يې کوله.

ډاکټر لائبي چې د سوچي کاکا کورته اورسېده او د گلۍ لور يې اولېده نو خوځوځله يې ښکل کړه او خپلې سينې پورې يې اونيوه. گلۍ هغې ته په مسکا اووې، ”بي بي دا خپل امانت دے ځان سره يوسه، زه د دې حفاظت نشم کولے.“ هغه مسکۍ شوه، هغه يې يوځل بيا ښکل کړه او ورته يې اووې، ”دا امانت به څلوېښت ورځي تاسره پروت وي، د دې په څلوېښتمه به زه راحم او تانه به يې اوړم. ته تر هغې پورې د خپلې سينې پۍ ورکوه.“ بيا يې د پرس نه يو بلهاروېۍ را اوويستلې، هغې له يې ورکړې او ورته يې اووې، ”دا واخله بي بي، د دې د څلوېښتۍ پورې د دې د پيو او خصمانې خرچه.“ سوچي کاکا چې روپۍ اوليدې نو مسکې شو او ورته يې اووې، ”بي بي پروا مه کوه، دا ستا امانت دے چې کله ته غواړې دا اوړې شي.“ بيا ډاکټر لائبي دوايانې راواخستې، د گلۍ او د ماشومې دوايانې يې

بييلې بييلې کړې او هغې ته يې د استعمال طريقه اوښودله . دې نه پس يې په خپل موبائېل د هغې تصويرونه اوويستل ، گاډي کښې کېناسته او هسپتال ته روانه شوه . چې هسپتال ته اورسېده نو ډاکټر انصار ته يې کال اوکړو ، هغه له يې د ماشومې د زېږون مبارکي هم ورکړه او د هغې تصوير يې هم وراولېږو . ډاکټر انصار چې د هغې تصوير اوليدو نو په مْسکا يې ورته اووے ، ”زما لور خو ماشاء الله د سپوږمۍ غوندې ښائسته ده .“ هغې ورته زراووي ، ”ښائسته څکه ده چې مور ته تلې ده .“

ډاکټر انصار (په مْسکا) اوه ، دا خبره ده . ستا دعوی به زه په عدالت کښې چيلنج کوم او چې عدالت کومه فيصله اوکړي نو د هغې د منلو نه څوک انکار نشي کولے .

ډاکټر لائبه (خاندي) اوه مائي گاډ ، ته دومره لرے لارے ؟ دغه ماشومه به اوس په عدالتونو گرځوو چې دا معلومه شي چې پلار ته تلي ده او که مورت ته ؟ ټېک ده ، زه خپله خبره واپس اخلم ، سوري ، ډاکټر انصار خاندي اووايي ، o.k ، ته معاف شوې خو نوم به ورله څه اړدې ؟“

ډاکټر لائبه :. ماورله مهوش نوم خوښخ کړې دے او که ستا څه بل چوائس وي نو ويلے شے .“

ډاکټر انصار :. نه لائبې ، دا نوم ډېر ښه دے . زه تاسره اېگرې يم . ښه څه مبارک شه ، اوهن د خپل صحت او د هغې د صحت خيال ساته .

ډاکټر لائبه :. ستا د مشورې ډېره شکريه o.k ، تينک يو . د خدائے په

امان“.

دې سره هغه موبائېل بند کړي او ډېره شېبه بند موبائېل ته په مْسکا گوري . چې خومره خومره به ورځې تېرېدې نو د گلي به خپلې لور سره مينه زياتېده چې هغه څلوېښتۍ ته رسېده نو د هغې مينه هم انتها ته اورسېده . چې کله به د هغې په زړه کښې د پردي امانت خيال راغی نو په مخ به يې لړۍ لړۍ اوښکې راغلې . د څلوېښتۍ د لامبولو نه پس چې هغې ورته نوې جامې واغوستې نو بيا خو سمه جاپاني گوډۍ ښکارېده . کله کله به د هغې په زړه کښې دا خيال راتلو چې هغه د ډاکټر لائبې نه پته کړي او هغې ته د هغې د مرگ بهانه اوکړي او هغه تشه غېږ ولېږي خو بيا به يې په زړه کښې راغله چې د مرگ نوم پرې نه اړدي ، هسې نه رشتيا مړه شي . بيا يې په زړه کښې څه نورې بهانې راغلې خو هغه ټولې نامعقولې او غېر منطقي وې . چې اونشوه نو په زړه کښې يې جوړه کړه چې ”زمالور ، زما لور ده که دلته وي او که هلته وي . چې هلته وي نو په گېډه به مړه او په جامه به پته وي . دلته خو به نيمه پاتې نشي.“ دا خبرې لا د هغې په زړه کښې اوختې رااوختې چې ډاکټر لائبه او د هغې د کور خدمتگاره جان پري د هغې کورته وردننه شوې . ډاکټر لائبې چې هغه د مور په غېږه کښې اوليده نو مسکۍ شوه ، هغه يې د مور په غېږه کښې ښکل کړه او ښکلولو ښکلولو کښې يې خپلې غېږې ته واړوله . مهوش اوده وه او په اودو کښې د هغې په غېږه کښې موسېده . داسې معلومه لکه د گل غوتۍ چې د بوتې په غېږه کښې

موسېږي او سپرډلې کېږي. د هغې په مُسکا ډاکټر لائېبه هم موسېده او جان پري هم، خو د گلی سترگې د اوبښکونه ډکې شوې. په دغه موسېدو موسېدو کېنې هغې د مور سينې پسې خوله وهله. د گلی سينه وېښه شوه او د پيو نه ډکه شوه. هغې لور له د سينې ورکولو هڅه اوکړه خو د ډاکټر لائېبه په وېنا جان پري د غوتې نه د پيو ډک فېډر راواخستو او د هغې په خوله کېنې يې کېښودو. د مهوش د چوس چوس سره د گلی په مخ غټې غټې اوبښکې راماتې شوې. ډاکټر لائېبه چې هغې ته اوکتل نو مسکې شوه او هغې ته يې اووې، ”اوه، بي بي ته ژاړې؟ دې پسې ژاړې؟ دا خو هغه ماشومه ده چې تاکچه په کچه غورځوله... ته ورته اوگوره څومره ښائسته ماشومه ده. که ته ما منعې کړې نه وې نو دا به اوس خاورو سره خاورې وه. دې پسې مۀ ژاړه بي بي دا تا د خپل طرفه په هر لحاظ مړه کړې ده.“ بيا يې د پرس نه يوه قوده روپۍ راويستلې، د هغې لاس کېنې يې کېښودې او د هغې د کوره اووتې. د مهوش په بوتلو د هغې پاتې اوبښکې هم د هغې په مخ راماتې شوې او په چغو چغو په ژړا شوه. هغې ته يې خوره غېږ اونيوه او وې وئيل، ”زما لورې...“ د هغې خوره غېږه تشه پاتې شوه او هغوي په گاډي کېنې کېناستې او روانې شوې. چې گاډي روان شو نو د هغې په سترگو توره تياره شوه او په زمکه نسکوره پرېوته او تر هغې پرته وه چې سوچي کاکا راغی او هغه يې اوچته کړه او په کټ کېنې يې واچوله.

﴿درېم باب﴾

د مشر خان زوي زاهد خان اېل اېل بي کړې وه او په کچهري کېنې يې وکالت کوو خو د وکالت خوند يې نه وو ځکه چې هغه يو ازاد خياله سړی وو. نه يې وکالت کېنې دلچسپي وه او نه يې د کېس په تياري کېنې محنت کوو. نتيجه يې دا شوه چې پرله پسې يې خو خو کېسونه بائلل نو وکالت يې پرېښودو او په يو غېږ ملکي اين جي او کېنې نو کړ شو. په دې ملازمت کېنې هغه ډېر خوشحاله وو ځکه چې دا نوکري د هغه طبيعت مطابق وه. د دغه ملازمت په سلسله کېنې به په مياشتو مياشتو غېږ وو او په دغه گرځېدو گرځېدو کېنې ولايت ته اورسېدو او هلته ښۀ په پخه پرېوتو. د هغه په غېږ موجودگي کېنې د هغه خور حنا د همایون خان زوي ياسر ته واده شوه او څۀ موده پس بلقيس د اکبر خان زوي قېصر ته واده شوه. د هغوي د تلو نه پس کور مشرې بي بي ته پاتې شو، حجره مشر خان ته پاتې شوه او د زمکې کاروبار شاکر خان ته پاتې شو. چې کله مشر خان د زمکې لانجې گونجې شاکر خان ته حواله کړې نو د هغه وجود سپک شو. هغه د حجرې خصمانه هم شاکر خان ته پرېښوده او د دې موقعې نه هغه دا فائده واخسته چې د خپلو خپلوانو او يارانو دوستانو اختنې پوښتنې او مړي ژوندي ته اوزگار شو او داسې سېلانه شو چې هغه د چا خبره يوه پښه به يې په انگاه او بله به په بنگا وه. کله کله به ورسره مشره بي بي هم وه گينې اکثر به يواځې وو او په هفتو هفتو به غېږ

وو. په دغه گرځېدو گرځېدو او اختننو پوښتنو کښې هغه د ټولو خپلوانو او يارانو دوستانو هغه گيلې ختمې کړې کومې به چې هغوي د کالونو کالونو راسې د هغه نه کولې.

د شاکر خان د خوځو ځله د وېنا نه پس هغه يوه ورځ هغه سره په گاډي کښې کېناستو او په زمکه د چکرو هلو د پاره اووتو. د کچه سپرلي شپې ورځې وې. موسم ډېر خوشگوار او مزېدار وو. زير مازيگروو، په شين اسمان کښې د سپينې، سرې او زيرې وريځې غونډاري لکه د رنگينو کشتيو د اسمان په وسيع سمندر کښې د نرۍ هوا په سنگاونې په خوند خوند خورېدې او گرځېدې. هغوي چې کله د کلي نه وتل نو يو خوا په هغه د خپلې زمکې او فصل وېرې ورغلي، بل خوا د هغه په زمکه او فصل د هغه خوشبوئي ورغله. په ټوله زمکه د شين فصل شين څادر غوړېدلې وو. د شين فصل سرونه په نرۍ هوا زانگېدل او داسې معلومېده چې مشر خان له سلامي ورکوي. ځنگلي گلونه په غاړو پولو غوړېدلي وو لکه چې د هغه قدم بوسۍ ته سترگې په لاروي. مېوه دارې اونې درنګين گلونو په رنگين لباس کښې ملبوسه وې. داسې معلومېده چې د اُونو ځانگې او گلونه خپلو کښې گنگوسې کوي او په دغه گنگوسي کښې يو بل سره د مشر خان پېژندگلو کوي. په اُونو کښې مرغۍ چغېدې په گلونو د شاتو مچۍ بنگېدې او د فصل او گلونو وېرې د چپو په شکل کښې په هوا کښې تلې راتلې او خورېدې.

زמידارو چې د مشر خان گاډۍ اوليدو نو ټولو خپل خپل کارونه پرېښودل او د هغه د استقبال د پاره د هغه د گاډي په لاره کښې اوږېدل. کله چې هغه د گاډي نه کوز شو نو هريو به د هغه سلام له په ټيټه ټيټه ورتلو، هغه ته به يې سلام کوو او د عقيدت په توگه به يې د هغه لاسونه ښکلول. دې نه مخکښې داسې چرې هم نه وو شوې، دا پومبې ځل وو چې هغوي مشر خان ته دومره په مينه او عقيدت هرکلي اووې. دېکښې وجه دا وه چې د هغوي په ژوند او خيالونو کښې يو لوی انقلاب راغلی وو. کومې زمکې به چې د فصل په ځايه ازغکي، زوزان، گنده بوتې ډډم او مندانان زرغونول اوس په هغې کښې زانگېدلې فصل ولاړ وو. نتيجه يې دا شوه چې ټول زميدار په گيډه ماړه او په جامه پټ شوي وو. هغه زمکه چې جبه وه او د اوبو ډنډونه او لوڅه به پکښې ولاړه وه، اوس پکښې مېوه دارې اونې هسکه غړۍ ولاړې وې. مشر خان چې فصل او باغونو ته اوکتل نو په سترگو کښې يې د خوشحالي او ښکې راغلې. هغه چې د نمر په پلوشو کښې او د دغه اوبنکو په ائينو کښې شاکر خان ته اوکتل نو هغه ته داسې معلومه شوه چې د هغه مخې ته د يو شاکر په ځايه بې شمېره شاکران ولاړ دي او هغه ته په مسکا مسکا گوري. مشر خان د ډېرې خوشحالي نه هغه ته ورتړ غاړه وتواوورته يې اووې، ”زويه! زه ستا په محنت او مړانه فخر کوم“. مشر خان نور هم څه ويل غوښتل خو شاکر خان د هغه مخه اونيوه اووې وئيل، ابو ماچې څه کړي دي

نو ستاسو په مشوره م کړي دي. دا هرڅه ستاسو د لارښودنې په وجه شوي دي، دېکښې زما هيڅ کمال نيشته. اوس تاسو نه د نورو مشورو هيله لرم“. مشر خان مټکې شو او وې وئيل. ”بچې مشران وائي چې هر هره زمکه درخو ده خو چې مالک يې ادم خان وي. زمکه دومره حساسه وي چې د خپل مالک د بدن وېر مه او د هغه د پښو ښکالو په سره غرمه او توره شپه هم پېژني. او چې د هغې مالک په هغې گرځي نو په مټکا مټکا د هغه پښې ښکلي. په هغې ولاړ فصل او اونې بوټې د هغه جامې بويوي. زمکه د مينې اوږې وې، که مينه دې ورکړه نو مينه به درکړي خو دې سره سره دومره ضدي هم وي که سپک دے ورته اوکتل نو په ازغو به درله پښې سوري کړي.“

په دغه گرځېدو گرځېدو کښې هغوي يو تيوب وېل ته اورسېدل. مشر خان تيوب وېل سره اوږېدو، د تيوب وېل خوا کښې يو څائے ته يې په گوته اشاره اوکړه او ورته يې اووے، ”بچې، دغه لوړه زمکه باندي يو ارام گاه جوړ کړه چې په هغې کښې د ارام ټول سهولتونه موجود وي او مېلمانه پکښې د ساعت نيم د پاره دمه هم کولے شي او شپه هم تېرولے شي. چې دغه جوړ شي نو بيا يو څوکيدار اوساته، د ارام گاه صفائى ستهرائى به هم کوي او د باغونو خصمانه به هم کوي.“ مشر خان، کله پياده او کله په گاډي کښې ټوله زمکه د نظر نه اوويستله او چې نمر پرېوتو نو هغه په گاډي کښې کېناستو او کورته روان شو. د رسيدو سره شاکر خان په نورو مصروفياتو کښې اخته شو

او هغه خپلې کمرې ته لاړو او په خپل بېد کښې خور وور پرېوتو. اوس هغه ډير خوشحاله وو او په خپل خيال کښې لا هغسې د خپل فصل او باغونو په غاړو پولو گرځېدو. هغه لا په دغه خيالونو کښې ډوب وو چې مشره بي بي د هغه کمرې ته ورغله او د ورتلو سره يې هغه ته په مټکا اووې، ”ولې گرانه، تۀ جوړ په گرځېدو گرځېدو سترې شوے يې؟“ د هغې په تپوس هغه د خيالونو د دنيا نه اووتو او هغې ته يې اووے، ”هاؤ ناوي، نن ډېره موده پس شاکر خان سره پټي ته تلے ووم، په گرځېدو گرځېدو سترې شوم.“

مشره بي بي: په پښو درله زور کړم؟

مشر خان مټکې شي او هغې ته وائي: د نېکۍ په کار کښې د تپوس ضرورت نيشته، مشر خان پښې اوغزوي او هغه ورله په پښو زورکوي. مشره بي بي هغه ته گوري او وائي، ”فصل څنگه وو؟“ مشر خان بالخت ته ډډه شي او هغې ته وائي، ”فصل ډېر ښه دے، زما د توقع نه څو څو چنده زيات ښه دے خو يوه عجيبه غونډې منظر م اوليدو چې د هغې په ليدو تراوسه پورې حېران يم.

مشره بي بي (په حېرانتيا) څه منظر گرانه؟

مشر خان: نن ډېره موده پس شاکر سره پټوته تلے ووم. زما په سؤنو جريبه زمکه کومه چې د خان بابا او زما په مشرۍ کښې شاپه او غېر آباد پرته وه، اوس پکښې شنه لوڅه فصل ولاړ دے. مشره بي بي د هغه د خولې نه خبره اخلي او وائي، ”ولاړ به نه وي چې هغه شپه

ورځ په ځان يو کړې ده ، خپل ځان ته يې شا کړې ده او زميداري ته يې مخه کړې ده . غريب نيم پاتې نشو . دوه گوتې مخ يې راووتو تا د هغه مخ ته کتلي دي ؟

مشرخان (مسکې شي) هاؤ ، هسې کتل خوزمونږ ډېر شوي دي خونن مازيگر چې ماورته په څېر څېر او کتل نو د هغه په مخ کښې راته يونه بلکه ډېر شا کران بنکاره شو او ټول لکه د هغه غوندې بنائسته ، خنده رويه او خوش اخلاقه . ماوې گنې زه خوب وينم خو نه دا هر څه په وينه وو .

مشره بي بي : دا ښه ده چې تاته د خپلې وينې احساس او شو گينې معلومه نه ده چې تر کومې پورې به په دغه وينه کښې اوده وې ؟
مشرخان : څه مطلب ؟ زه ستا په خبره پوه نشوم ؟

مشره بي بي : مطلب دا چې تا کوم شا کر ليدو نو هغه ستا زوې شا کر خان وو او چې د هغه په مخ کښې دے څوک ليدل ، هغه د هغه د اولاد او ستا د نوسو څهرې وې .

مشرخان (خاندي) خبره دې واخسته او د چرته نه دې چرته اورسوله .
مشره بي بي : هيچرته م نه ده رسولې گرانه . تانه م واخسته او تاسره م پرېښوده . که زما په وس کښې وې نومابه د هغه خبره ډېره مخکښې سرته رسولې وه .

مشرخان : دېکښې نه ته څه کولې شي او نه زه څه کولې شم . مونږ هغه خپلې خوښځې ته پرېښې دے خوښځه د هغه کار دے او

راوستل يې زما کار دے او که ستا خوښځه مني نو يا بسم الله خبره ورسره او کړه نور کار زما دے .“

مشره بي بي : څو څو ځله م ورته خبره کړې ده ، د همايون لالا د لور عنبرين شرنګ م ورته اورولې دے ، د اکبر خان لالا لور نگهت م ورته ياده کړې ده خو هغه په دغه دواړو کښې دلچسپي نه اخلي . ته به نه وي . که د زلميتوب هوا پرې لگېدلې ده .

مشرخان : زما زوې انتهاي شريف او حياناک دے . هغه په خوي بوي کښې ماته تلے دے . چې څنگه په هلکانه کښې زه ووم هغسې زما زوې شا کر خان هم دے .“

مشرخان مخکښې نور هم څه وئېل غوښتل خو مشري بي بي د هغه د خولې نه خبره واخسته او وې وئېل : بس دے خواره ، ته لاد خپل ځان صفت او کړې . تانه او ستا د خطونو نه خوزه پوزې له راغلې ووم . ستا په هر خط کښې به دا ټکې اړو مرووو ، ”په زړه سورے يم ... په اور سوے تور لرگے يم ... په ځله م د ځنګدن سلگي دي او درنګ ساعت له روان د دنياگي يم .

مشرخان : دروغ ، سپين دروغ ، ماچرې هم داسې نه دي ويلے .
مشره بي بي : دروغ ولي ؟ ستا ټول خطونه او ستا د خطونو نه جوابونه ماسره پراته دي ، په هريو خط کښې تادغه ټکي څو څو ځله ليکلي دي .

مشرخان (خاندي) په دے چل ول خوم راوستے گينې د خان بهادر بابا

مخې له څوك ورتلې شو.

مشره بي بي: په چل ول نه، زما پلار هله راضي شو چې خان بابا د خپل سر نه پټكې كوز كړو او د هغوي پښو كښې ئې كېښودو.

مشرخان (خاندي) ښه نو بيا ؟

مشره بي بي: بيا زما پلار هغه پټكې اوچت كړو، د هغه په سريې اوتړو، كورته راغی. اوزما مور سره يې خبره اوکړه. زما مور چې زما نه تپوس اوکړو نو ما په زړه كښې وې چې زه داسې هلك سره څنگه واده اوکړم چې په زړه سورې دے، په اور سوې تور لرگې دے، په خله يې د څنكدن سلگۍ دي او درنگ ساعت له روان د دنيا گۍ دے؟ چې زه چپ پاتي شو نو مورم خپله لويپته زما پښو كښې اوغورځوله ما هغه لويپته اوچته كړه او هغې ته م په سر كړه.

مشرخان (خاندي) بيا څه اوشو؟

مشره بي بي: بيا دا اوشو چې ستا ضد پوره شو، ستاد كور شوم او د خبره د څلور بال بچ مور شوم.

مشرخان: يره ناوي، مشران وائي چې جواني دېواني. د هغوي دا خبره بالكل د كاني كړښه ده. څه عجيبه شپې ورځي وې، څه د ليونتوب وخت وو. په هر څه او هر څائې كښې راته ته ښكارېدې. په كوڅه كښې ته وې، په حجره كښې ته وې... په كالج كښې ته وې په پاركونو كښې ته وې... په لار كښې ته وې په بازار كښې ته وې... په فضا كښې ته وې په هوا كښې ته وې... په ويښه كښې ته وې او په

خوب كښې ته وې. اوس چې كله كله هغه وخت راياد شي نو په خپل ځان باندي خدائېگو خدا راشي. اوس د هغه عاشقانه او شاعرانه ذهن تصور هم نشم كولا. ماته د هغه ټكو هيڅ معلومات نيشته چې ما څه ليكل او څه م ليكلي دي، تاسره واقعي زما خطونه شته ؟

مشره بي بي: ماسره ستا خطونه هم شته اوزما له خوا ستا د خطونو جوابونه هم شته. ما هغه ټول فائل كړي دي او په الماري كښې مې ايښلي دي.

مشرخان: ته ورشه هغه فائل راوړه چې زاړه يادونه تازه كړو.

مشره بي بي پاسي، د كمري نه اوځي او د بلې كمري الماري له ورځي. لږه شيبه پس واپس راشي او هغه ته وائي، ”سوري گرانه، هغه فائل الماري كښې نيسته. داسې معلومېږي چې چرته بل څائې پروت دے. اوس نشي كېدې څوكه سبا بله ورځ راته موقعه ملاؤ شوه نو لټون به يې اوکړم.

﴿دويمه برخه﴾

سوچي كاكا به د خپلې لور د تپوس په غرض څو په څوېمه انصار هېلته سنتر ته تلو او د ډاكټر لائې نه به يې د خپلې لور د خبر خبريت تپوس كوو. د لور د تپوس نه زياته دلچسپي د هغه په هغه مراعات كښې وه كوم به چې هغې هرځل هغه له وركول خوا اخر تر كومې پورې ؟ هغه د هغه د تلو راتلو او تپوسونو نه پوزې له راغلې

وه. خو هغه يې خفه کولې نشو ځکه چې د هغې په خولۀ کښې لومه وه او هغې سره دا يره ملگرې وه چې د هغوي تر مينځه راز چرې فاش نشي. چې کله به هغه انصار هېلته سنتې ته ورغی نو په هغې به د يرې زلزل راغی او چې ترڅو به هغه هغې سره ناست وو نو د هغې په ذهن کښې په مختلف خبرې اوختې رااوختې او په زړۀ کښې به يې دا دعاگانې غوښتلې چې د هغۀ د خولې نه چرته غلطه خبره اونه ځي. دې د پاره به هغې دا کوشش کوو چې هغه له پټ په پټه په جېب کښې څۀ واچوي او هغه رخصت کړي.

هلته ډاکټر انصار په واشنگټن کښې په چائلډ سپېشلائزېشن کښې داخله اخستۀ او د هغه کلاسونه شروع شوي وو. هغۀ ډاکټر لائې ته وېلۀ وو چې هغه به په مېټرم کښې کورته د راتلو کوشش کوي خو د خپلو مصروفیاتو په وجه هغۀ دغسې اونکړۀ شو، البته ډاکټر لائې ته يې هلته د تلو د پاره وېزه را اولېږله. ډاکټر لائې هم دا غوښتل او هغې هلته تلو د پاره خپل تيارې شروع کړو. مهوش ايله د دووکالو وه چې هغې ځان سره امريکې ته بوتله. ډاکټر انصار چې هغه په رومبي ځل اوليده نو هغه د لائې په غېږ کښې لکه د رومبي سپرلي د رومبي غوتی موسېدلې اوده پرته وه. د هغۀ په خپل ځان يقين نه راتلو چې هغه د دغه پري رويه ماشومې پلار جوړېدېشې. هغه د دغې معصومې د مينې د جذبات نه دومره مغلوب شو چې هغه يې په دغه خوابيده حالت کښې د هغې په غېږ کښې خوځو

ځله ټنګل کړه. بيا يې هغه د هغې د غېږ نه واخسته او خپلې سينې پورې يې اونيوه. په دغه اړولو راپولو کښې چې د هغې سترګې او غړېدي نو هغې فطرتي طور مور پسې هڅه اوکړه او وۀ وئيل: ”ماما“ دې سره دواړه مسکي شو. د ډاکټر انصار د خولې نه بې اختياره اووتل، ”مور واقعي مور وي.“ لائې هغه خپلې غېږې ته واپوله او ډاکټر انصار ورسره په ولاړه ولاړه د هغې په ژبه کښې وړې وړې او پرېکړې پرېکړې خبرې کولۀ. هغه دومره خوږه وه چې د هغې د ليدونه پس پرې بهر وخت نۀ تېرېدو او چې کله به د هغۀ کلاس ختم شو نو زرتزر به يې کورته ځان رسوؤ خو په راتلو کښې به يې هغې له څۀ ناڅۀ تحفه ضرور راوړه. د راتلو سره به يې په چغه او وۀ، ”ډير مهوش، راشه اوگوره ماستا د پاره څۀ راوړۀ دي؟“ هغه به که هرځای به په يوه منډه به يې هغۀ له ځان اورسو او ورته به يې په وړه ژبه او وۀ، ”پاپا، پاپا“ او هغه له به يې ورمندۀ کړه. هغه به هغه تحفه شاته پټه نيولۀ وه، چې هغه به د هغۀ خواله ورغله نو هغه به تحفه مخکښې روستو کوله، هغه به د هغۀ نه تاوېده او په توپونو توپونو به يې د تحفې د نيولو کوشش کوو او چې کله به يې د هغۀ د لاس نه تحفه راڅکله نو مور له به يې منډه کړه خو په دغه منډه کښې به هغه په دواړه لاسه د شانه اونيوله، اوچته به يې کړه او په اوږو به يې کېنوله. ماښام به درۀ واړه په گاډي کښې کېناستل سپر مارکيټ ته به لاړل او هغې د پاره به يې ډېر شاپنګ اوکړو.

ډاکټر لائبي، ډاکټر انصار سره په واشنگټن کېنې دوه مياشتې تېرې کړې. په دې دوو مياشتو کېنې د هغې ډېرې پښتنې خورينګې جوړ شوې. مهوش هم د هغوي ماشومانو سره بلده شوې وه او اکثر به يې هغوي سره لوبې کولې. په دغه لوبو کېنې هغې د هغوي نه د انګريزي ژبې ډېر ټکي اзде کړل لکه، انکل، انټي، بوائے، گرل، فرېنډ، ډاټر، سسټر، برډر، واټر او دغه رنگې نور او نور... چې کله د ډاکټر لائبي د وېزټ وېزې وخت پوره شو او هغه خپل ملک ته راتله نو ډاکټر انصار هغې له د تلو اجازت ورکړو خو د مهوش د بوتلو اجازت يې نه ورکړو ځکه چې د هغه هغې سره دومره مينه پيدا شوې وه چې د هغې جدائی هغه برداشت کولې نشو خو چې کومه مينه هغې سره د هغه وه، د هغې نه زياته ورسره د ډاکټر لائبي وه. هغه د هغې روح وو او د هغې نه بغير هغې د خپل ژوند تصور هم نشو کولې. چې اونشو نو ډاکټر انصار په يو ماهر مصوّر د هغې پورټرېټ جوړ کړو، په فرېم کېنې يې بند کړو او په خپل شوکېس کېنې يې کېنودو. بيا يې هغوي دواړه رخصت کړل.

چې کله هغوي خپل کور ته اورسېدل نوبله ورځ يې سحر په گاډي کېنې کېنوله او په يو اعلي انگلش ماډل سکول کېنې يې په پلے ګروپ کېنې داخله کړه. بيا به هره ورځ هغې سحر په گاډي کېنې سکول ته بوتله او د چټتۍ نه پس به جان پري کورته راوسته.

امريکې ته د تلو نه پس سوچي کاکا خوڅو څله انصار هېلته سنټر

ته راغلي وو خو چې کله ورته معلومه شوه چې هغه امريکې ته تلې ده نو بيا يې په کور د هغې انتظار کوو او د هغې دواپسۍ ورځې يې شمارلې. د هغې د راتلو په څلورمه ورځ سوچي کاکا بيا راغی او ډاکټر لائبي سره يې لېدل کتل او کړل. د هغې نه يې د خپلې لور تپوس او د هغې د ليدو خواهش اوکړو. ډاکټر لائبي د هغه د بيابيا راتلو او د لور د تپوسونو په وجه ډېر تنګه شوې وه هغې د هغه دغه حماقت نور نشو برداشت کولې او په څه ناڅه طريقه يې د هغه نه ځان خلاصول غوښتل. بله دا چې هغې سره دا يره هم ملګرې وه چې که د هغه دغه تلۀ راتله د ډاکټر انصار د راتلو پورې دغسې جاري وي نو کېدېشي د هغوي ترمينځه دغه راز فاش شي. او که داسې اوشي نو دې باندې به د هغې ډېره بدنامي اوشي او د هغه په نظر کېنې به د هغې هيڅ عزت پاتې نشي. په دې وجه هغې دا بهتره اوګنله چې د هغه د بيا بيا راتلو لاره، همېشه همېشه د پاره بنده کړي. د هغه په تپوس باندې هغې هغه ته اووې چې ”هغه په امريکه کېنې مړه شوې ده او هلته دفن شوې ده“. د دے خبر په اورېدو سره د سوچي کاکا سترګې ډکې شوې او په ډکو سترګو يې ډېره شېبه هغې ته کتل خو چې هغې د څه رد عمل اظهار ونکړو نو په چپه خوله پاسېدو او په دروند وجود او درنو قدمونو د هغې د کمري نه اووتو. د هغه د تلو نه پس ډاکټر لائبي يوه لويه ساه واخسته، په ناسته ناسته يې ستوماني اوويستله، مسکۍ شوه او په غرپ غرپ

يې د اوبو ډک گلاس خولې ته واړه وو. اوس هغه ډېره خوشحاله وه او د هغې په سترگو کښې د دغه خوشحالي څلا څلېده.

ډاکټر لائېي د مهوش د تعليم و تربيت، خوراک څڅاک او صفایي ستھرايي ډېر خیال ساتو. هغې دا غوښتل چې د هغې لور په هر لحاظ سره یو رول ماډل وي. د دنیاوي تعليم نه علاوه هغې د هغې د ديني تعليم او ناظرې د پاره د یوې مدرسې مهتمم سره خبره او کړه. مهتمم صېب د هغې د نېکې جذبې ډېره ستاينه او کړه او په راتلونکي اتوار مازېگر شپې بجې يې د یو طالب ورلېږلو وعده ورسره او کړه. او هم دغسې اوشوه. د اتوار په ورځ تیک شپې بجې په داسې وخت کښې د هغې د کور په گیت رینگ اوشو چې هغې په خپله کمره کښې ارام کوو او جان پري بهر مهوش سره ناسته وه او د هغې د گډيانو لوبولو تماشه يې کوله. د رېنگ اواز ډاکټر لائېي هم وورېدو خو د هغې د پاسېدو او وتو نه مخکښې جان پري گېټ له ورغله، د گېټ کهرکۍ يې لرې کړه او طالب يې ځان سره کورته دننه کړو. هغه د پنځلسو شپاړسو کالو یو لوړ دنگ نو خبره زلمه وو. شونډه يې ایله شنه شوې وه او په زنه يې د شلتالو د پشم غوندې شنه نري نري وېښته توکېدلي وو. هغه سپینې ریمې جامې اغوستې وې، په سريې سپینه تپۍ وه، په اوږه يې سپین څادر نما رومال وو او په پښو کښې يې خړې هوائې چپلې وې، هغه اوتراویرېدلې ښکارېدو. د هغه په لیدو ډاکټر لائېي مسکۍ شوه او هغه سره يې په مسکا

مسکا روغ جوړ او کړل. دې سره د هغه يره کمه شوه او د هغه په رگونو کښې ولاړه وینه چلنده شوه. هغې هغه په عزت ډرائينگ روم کښې کېښوو او د هغه نه يې د هغه د نوم او ديني علم په باره کښې تپوسونه کول چې جان پري په تری کښې شريت راوړو او هغه ته مخامخ په یو وړوکي مېز ئې کېښودو. بيا بهر اووته او ځان سره يې مهوش راوسته. ډاکټر لائېي هغه سره د خپلې لور پېژندگلو او کړه او مهوش سره يې د چاچو په نوم د هغه پېژندگلو او کړه. ډاکټر لائېي د هغه په راتلو ډېره خوشحاله وه او هم په دغه ورځ د مهوش د ديني تعليم سلسله شروع شوه.

هغې جان پري ته د هغه د عزت په باره کښې خاص هدايات هم ورکړې وو او مياشت په مياشت به يې تنخواه هم ورکوله خو دې سره سره يې ورته دا هم وېلي وو چې د هغوي په درس و تدریس کښې به هغه کېښي او مهوش به هغه سره یواځې نه پرېږدي.

مهوش له خداي ډیر بڼه ذهن ورکړې وو. یو خوا هغه د انگریزی په سبق لکه د روانو اوبو خوېده، بل خوا په اردو کښې ډیره بڼه چلېده او په لږو ورځو کښې په نوراني قاعده کښې هم روانه شوه. هغه لکه د لوخي لوتېده او لکه د بلبلې چغېده. د هغې خبرې په ډاکټر انصار ډېرې بڼه لگېدې او د پاکستانی وخت مطابق د هر اتوار په شپه اته بجې به ورسره په انټرنېټ د هغه خبرې کېدې. د نورو خبرونه علاوه هغې به ورته په انټرنېټ د انگریزی، اردو او د نوراني قاعدې سبق هم

اورولو او خپله خوشخطي به يې هم ورته ښودله. د هغې په قابليت يو خوا ډاکټر لائبه د ډېرې خوشحالي نه په جامو کښې نه ځانېدې بل خوا د ډاکټر انصار خوله نه راغونډېده خو چې کله به د هغې خبرې ختمې شوې او ست به آف شو نو د هغه ښه به مړاوه شوه او ډېره شېبه به خفه ناست وو. هغه دا غوښتل چې هغه امريکې ته او غواړي او په هغه زرخېز ماحول کښې د هغې تعليم و تربيت اوشي. په دې غرض هغه څو څو ځله ډاکټر لائبې ته خواست او کړو خو هغې د هغې جډائي برداشت کولې نشوه او هغه ته يې ساپټ انکار او کړو.

د څو څو مياشتو د بحث و تکرار نه پس ډاکټر لائبه په دې راضي شوه چې کله هغه د پنځو کالو شي نو هلته به لاړه شي، د دې تجويز سره هغه بادل ناخواسته اتفاق او کړو او د سپېشلائزېشن نه پس هغه هلته مستقل ملازمت اختيار کړو او د هغې د راتلو ورځې يې شمارلې.

درېمه برخه

د ډاکټر لائبې له خوا جان پري ته سخت هدايات ورکړې شوې وو چې د قاري صېب عزت به هم کوي او د هغه د چايي، شربت خدمت به هم کوي خو مهوش به هغه سره يواځې نه پرېږدي. د هغې په هداياتو هغې ښه پوره عمل کوو او په ډرائېنگ روم کښې به د هغوي نه په لږه فاصله باندې بوزی و هلې چپه خوله تر هغې ناسته وه چې ترڅو به د هغې سبق ختم شوه نه وو. چې کله به د هغې سبق ختم شو نو هغه به يې سره د سپپارې د ډرائېنگ روم نه ځان

سره بهر اوويستله. بيا به هغې خپلو گډيانو سره لوبې کولې او جان پري به قاري صېب له چاي راوړه.

جان پري ليک لوست نه وه خو چې کله به قاري صېب مهوش ته نوراني قاعده ښودله نو هغې به په زړه کښې دا غوښتل چې هغه د قاري صېب مخې ته د يوې شاگردې په حيث کښې او د هغه نه زده کړه او کړي خو د وېلو جرأت يې نشو کولې. څه موده پس قاري صېب ته پته اولگېده چې هغه ناخوانده ده خو سبق کښې دلچسپي اخلي نو هغه ورته مهوش سره د کښاستو اجازت ورکړو. بيا به دواړو په يوه سپپاره کښې سبق وېلې. چې کله به د هغې سبق ختم شو نو مهوش به يې د لاس نه اونيوه، بهر ته به يې بوتله او هغې به هغه د پاره چايي تياره کړه. چې هغې به چايي راوړه نو هغه ته به يې په مېز کېښوده او هغه ته به مخامخ کېناسته. قاري صېب په هغې پوه شو و چې هغه د هغه نه څه تپوس کول غواړي خو وېلې نشي او هغه ترېنه واقعي يو ځل تپوس او کړو "بي بي" که ته مانده څه تپوس کول غواړي نو کولې شي، د هغه په خبره هغه مسکې شوه او شرمېده، سترگې يې خکته کړې او وې وئيل، "نه قاري صېب، څه خاص خبره نېشته خو هسې ماوې چې لږي به خپلې خبرې او کړو." قاري صېب د هغې په نيت پوه شو، پيالۍ يې په سر راواړوله، پاسېدو او روان شو.

چې په دې اونشوه نو بيا يې په مختلف طريقو هغه ځان ته د مائل

کولو کوشش کوو. يو ځل يې د چاي څکلو نه پس لوڅې راغونډ کړل ، سمه لار يې پرېښوده او د هغه په خوا کښې په داسې انداز تېره شوه چې د هغې د لويېتې پسکې د هغه په مخ راڅکلې شو او که چرې هغه ځان نه وې راغونډ کړې نو د هغه کونډۍ به هغې سره لگېدلې وې . هغه د هغې په حرکت مسکې شو خو په خولۀ يې هيڅ اونه وې . د هغه مسکا سره هغه ډاډه شوه او بيا به يې په څۀ ناڅۀ طريقه د هغه د شهواني جذباتو د مشتعل کولو او هغه ځان ته د مائل کولو کوشش کوو. هغه هغه د ذاتي تپوسونه منعې کړې وه نو بيا به يې د ذاتي تپوسونو په ځائ د هغه نه د هغه اسلامي مسلو تپوسونه کول کومي چې عموماً بنځو ته پېښېږي . بيا به يې د دغه مسلو اطلاق په خپل ځان کوو او د هغه نه به يې د مشورې اخستو کوشش کوو. د هغې د طويل جائزې مطابق قاري صېب ډېر د کار سره وو او هغې د هغه نه هغه کار اخستل غوښتل د کوم چې هغې خپل ځان مستحق گڼلو .

ډاکټر لائېه چې د مهوش په باره کښې د کومې خطرې نه یرېده او هغه يې هغه سره يواځې نه پرېښوده ، هغه خطر هغې د خپل ژوند اخري اسره او د خپل مستقبل اخري منزل گڼلو . هغه جان پري چې د هغه په مخکښې به بوزۍ وهلې په ادب ناسته وه ، اوس د هغې بوزۍ هم ختمه شوه او لويته هم ختمه شوه . بيا خبره دې له راغله چې په هغه جامو کښې به د هغه مخې ته ناسته وه چې هغې کښې

به د هغې د بدن ټولې پټې خزاني سرگنده ښکارېدې او هغه به په نيم کڅو سترگو ليدې .

قاري صېب نه اسماني مخلوق وو او نه د انساني جذباتو نه محروم روبات ووبلکه د وينې غوښخې نه جوړ يو عام انسان وو او انساني خواص يې لرل . هغه د عمر په هغه طوفاني دور کښې وو چې په هغې کښې د انسان د نفساني خوا هشاتو نيرنگي او د هيچاني کبفياتو طغياني نسبتاً شديد وي . او چې څوک د دغه چپو ښکار شي نو دومره شرمسار شي چې ټول عمري توبه گار شي .

يو ځل په تلو تلو کښې هغې د هغه تندې ښکل کړو او د هغې په بدل کښې يې د هغه نه هم دغه مطالبه او کړه . بله ورځ يې د تبرک په طور د هغه شونډې ښکل کړې او هغه ته يې هم د خپلو شونډو ښکلولو خواست او کړو . په درېمه ورځ د هغې د صبر پېمانه ډکه شوه او هغه ته بې اختياره ورترغاړه وته . هغوي دواړو د يو بل نه لاسونه تاؤ کړي وو او دواړه د عشق په رنگينو کښې پټې سترگې ولاړو . هغوي دواړو په يوه ساه ، ساه اخسته او د دواړو زړونه په يوه ساه درزېدل . هغوي د ليونتوب اخري منزل ته رسېدلي وو او په مد هوشه حالت کښې يک جان ويک قالب وو چې دېکښې ډاکټر لائېه ډرائېنگ روم ته راغله . هغې چې داروماني منظر اوليدو نو غلي غوندې واپس شوه ، هغه دواړه دومره رانده کانه وو چې نه د هغې په راتلو پوه شو او نه د هغې په تلو پوه شو . البته چې کله د هغوي د

سترگو خړه ختمه شوه او دواړه په مُسکا مُسکا د کمرې نه بهر اووتل نو ډاکټر لائبې د هغوي په انتظار کښې ولاړه وه . هغې په ولاړه ولاړه دواړو له خپله خپله بقايا هم ورکړه او دواړو له يې رخصت هم ورکړو . هغوي دواړه په يو گيت اووتل خو دا معلومه نشوه چې قاري صېب په کومه لارو او جان پري په کومه لاره .

جان پري د ډاکټر لائبې په کور کښې وړه لويه شوې او پېغله شوې وه . هغه د اته کاله په عمر کښې د ډاکټر لائبې کورته راغلې وه او دولس کاله يې هغې سره تېر کړل . هغې د خپل ژوند لويه برخه د هغې په کور کښې تېره کړه او اوس د شلو کالو پخه پېغله وه . هغه د انصار هېلتنه سنټر د يوي سابقه دائي لور وه . د هغې غوښتو پسې خو شو رشتې راغلې وې خو د هغې بودی مور د خپلې لور د رشتې واک ډاکټر لائبې له ورکړې وو . او ډاکټر لائبې هغه ټولې رشتې واپس کړې وې ځکه چې هغه د هغې قابل اعتباره خدمتگاره وه او د هغې نه بغير د هغې کور چلېدې نشو . هغې سره د خپل کور چلېدو او نه چلېدو فکر وو خو د هغې ځواني ، د هغې د ځوانۍ تقاضې ، د هغې د ژوند اسرې او د هغې د مستقبل تيرې ورته نه ښکارېدې . په دغه رشتو کښې ځينې رشتې داسې وې چې په هر لحاظ غورې هم وې او هغې ته قابل قبول هم وې خو د ډاکټر لائبې په انکار هغه ټولې رشتې واپس شوې . د هغې همخولې جينکۍ واده شوې او د بال بچ مياندي شوې خو د هغې ټول خواهشات د هغې د ژوند د ارمانونو

ساندې شوې . د جان پري مور د خپلې مور د رشتې واک ډاکټر لائبې له ځکه ورکړې وو چې د هغې د واده او د واده د ټولې خرچې ذمه هغې اخستې وه . په دې وجه د هغې انکار د جان پري او د هغې د مور انکار گڼلې شو . هغه جان پري چې د ډاکټر لائبې په کور کښې يې د لومړي داج سره د واده خوبونه لېدل ، په يوه غېراخلاقي گناه ډېر په بې عزتۍ سره دوه لاسه ، دوه پښې اووته . د هغې په تلو باندې د ډاکټر لائبې ډېر کارونه نيمگړې پاتې شو خو هغه نه د خپلو کارونو په نيمگړتيا خفه وه او نه ورته د هغې په تلو افسوس وو بلکه هغې ته افسوس په دې وو چې هغه دومره موده د هغې د کردار نه ولې غافله پاتې شوه او هغه يې مخکښې ولې رخصت نکړه . د هغې د تلو نه پس هغې د خپل هسپتال يوه بودی ملازمه ، مرجان راؤ غوښتله او د جان پري ديوټي يې هغې ته حواله کړه . د جان پري د تلو نه پس هغې د هسپتال ديوټي مختصر کړه او زيات وخت يې مهوش له ورکړو . هغې سره به يې په هوم ورک کښې هم لاس کوو او ناظره يې هم ورته په خپله کوله . دې نه علاوه نمونځ يې هم ورته اوښودو او د نمونځ اودس طريقې يې هم ورته اوښودلې .

يوڅو ورځې پس جان پري خپله مور ځان سره انصار هيلته سنټر ته بوتله او هغې ته يې خپله صفائي پېش کول غوښتل خو هغې ، هغې سره خبره کول مناسب اونه گڼل او دواړه يې په ولاړه ولاړه رخصت کړې . جان پري چې د هغې نه ناامېده شوه نو بله ورځ يې

مور خان سره کړه او د قاري صېب په لټون کښې د هغه مدرسې ته ورغله او چې کله يې د هغه تپوس او کړونو هغوي ته اوويله شو چې خه موده مخکښې هغه چاسره تور شوې دے او دے مدرسې نه تلے دے. جان پري د هغه نه مايوسه هم شوه او د هغه په نامه توره هم شوه. دې نه پس هغه په خپل کور کښې ښه په پخه کېناسته.

د جان پري په تلو باندې مهوش ډېره خفه وه او کله کله به يې يادوله خکه چې هغې، هغې له د مور مينه ورکړې وه. د هغې خوراک خخاک، د هغې لامبلول، د هغې صفائي ستهرائي، د هغې جامي وينخل، استري کول، د هغې کتابونه سمبالول، د هغې تيارول او د سکول نه راوستل به هغې کول. د هغې په يووېش سره به د هغې زړه درزېدو او د هغې په يوه چغه به هغه، هغې ته حاضره ولاړه وه او لکه د خوږ لاس به يې زړه پورې نېولې وه... دې نه علاوه د هغې د زړه د پاره به يې هغې سره د يوې ملگرې په حبث گډيانې هم لوبولې، هغې سره به يې پټپټوڼي، کوچامورے، شلفاتي، چيندرو او اشتاپې هم کولې، د ښاپېرو او شهزادگانو قيصی به يې ورته هم وېلې او چې لږه به يې د سترگو نه اخوادېخوا شوه نو تر هغې به ورپسې د کور په گوتونو کښې او تره گرځېده چې ترڅو به يې هغه موندلې نه وه. د ټولو نه لويه خبره دا وه چې هغه د هغې کلاس فېلو هم وه او بک فېلو هم وه. هغې به هغې ته انتې وېلې او قاري صېب ته به ي چاچو وېلې.

کله کله به هغې، هغې پسې ژړل او په ژړا ژړا کښې به يې هغه يادوله خو وړې مهوش ته خه پته وه چې ژوند خه دے؟ د ژوند اصول خه دي؟ د ژوند تقاضې او کړمې خه دي؟ په ژوند کښې د ښخې حېثيت او مقام خه دے؟ د هغې ژړا سره به کله کله د ډاکټر لائې سترگې هم ډکې شوې خو چې د هغې د بې حياۍ منظر به ورته مخکښې شو نو ډکې سترگې به يې اوچې شوې.

د جدائی په دغه اور کښې جان پري هم سوزېده، ژړېده او په هره سلگۍ کښې به ورته هغه يادېده. د هغې په زړه کښې خوڅو څله راغله چې هغه د هغې د ليدو د پاره د هغې د سکول په لاره کښې اودرېږي او هغه اوويني خو د ډاکټر لائې نه یرېده.

**

*

﴿خلورم باب﴾

د اوړي موسم وو. د عيسوي كال شپږمه مياشت په وتو او اوومه مياشت په راتلو وه. د اسمان نه د نمر سرې پلوشي د سرو لمبو په شكل كښې وړېدې او د سومبو غونډې په زمكه لگېدې. د زمكې نه تود تبهې او د فضا نه تود تنور جوړ شوې وو. د خوړې دا حال وو چې هر سرې په خپلو خولو كښې لكه د وېشېدونكي وړې خټكېدو. مرغو په پانو كښې سرونه وركړي وو، ژبې يې راويستې وې او وزرونه يې خواره كړي وو. څارو د اونو او سپرونو په سيوري په ولاړه او ملاسته ژبې راويستې وې او تشې يې وهل. د مېداني او ښاريې د هرشته من سړي دا خواهش وو چې د اوړي موسم تېرولو د پاره چرته يخې او غريزې علاقې ته لاړ شي او ډېرو كسانو دغسې او كړل. د سوات د شورش په وجه اكثر سېلانيانو مري، گليات، اېټ آباد، كاغان، ناران او ديريخو علاقو ته مخه وكړه. په كلبو، بانډو كښې د بجلۍ د لوډ شپېنگ مسله وه، بله د گرمۍ اوږده او نه ختمېدونكې سلسله وه. مشر خان چې د گرمۍ نه تنگ شو نو هغه هم مشرې بي بي او شاكرخان سره كاغان ته د تلو مشوره وكړه. مشرې بي بي هغه سره تلو ته تياره شوه خو شاكرخان د خپلو مصروفياتو په وجه تيار نشو البته هغوي له يې په خدا خوشحالي د تلو مشوره وركړه.

كوم خلق چې د گرمۍ سيزن تېرولو د پاره سوات ته تلې وو او د

مينگوري، فضاگت او كانجو، خوازه خېله، بحرين، مډېن، كالام بشام او د نورو علاقو په هوتلونو، د كرايه په كورونو، جماتونو او تبليغي مركزونو كښې پراته وو، هغوي ته زر ترزره د سوات نه د وتو آرډر اوشو. د هغوي د وتو نه پس د سوات مقامي خلقو ته په داسې وقت كښې د وتو اعلان اوشو چې نمر په غرغره وو. په دې اعلان كښې هغوي ته اووېلې شو چې په سوات د فضائي حملې او بمبارۍ آرډر شوې دې. خپل كورونه جرنده كړي او زر ترزره د دې علاقې نه اوځي. گينې د خپل هلاكت به په خپله ذمه واړيې. دا اعلان دومره ناگهاني او ناصافي وو چې د دې په اوږدو د ټولو زړونه لكه د شگې د كمز ژېدل او دوږېدل. هېڅوك، هېڅ ته جوړ نشو او هر چا سره د خپل بال بچ او د خپل سريره شوه. د سركار له خوا د گادو بندويست شوې وو خو هغه په سوك كښې د نوك برابر هم نه وو. هر څوك په دې كوشش كښې وو چې خپل ضروري سامان د يوې غوتې دوه په شكل كښې ځان سره واخلي او زر ترزره د كوره اوځي. د هغوي دا هلې ځلې شروع وې چې په كبل كښې د قيامت خېزه چودنو بي شمېره اوازونه وورېدې شو او د تور او شين لوگي تورې شنې لُوڅې د پلالې د ټوپنو غونډې لري. په لري بره ختې او د اسمان په وسعتونو كښې خورېدې. چا چې دغه خوفناك اوازونه وورېدل او دغه تور، شنه لوگي يې اوليدل نو هرڅه يې په ځائې پرېښودل، وروسته يې جرنده كړل او د لېونو غونډې پرېشانه، بد حاله، پښې بېله

پښې او سرتور سر د کورونو نه اووتل، سرکاري گاډي د سرکاري کسانو او معززينو نه ډک شوي وو او د پرائېوېټ گاډو خرچه د هر چا د وس کار نه وو خو په دغسې موقعو کښې څوک پېسې ته نه گوري بلکه خپل عزت او خپل سرتو گوري. شته من په پرائېوېټ گاډو کښې کېناستل څوک د سورلو په بسونو کښې کېناستل او خوارانو غريبانانو پياده تپال شروع کړو. هيچا ته معلومه نه وه چې هغه چرته او کوم خوا روان دے خو دا هر چاته معلومه وه چې دا علاقه پرېښودل او دې نه وتل پکار دي. د کلېو، بانډو نارينه، زنانه، سپين ږيري، بوډاگان، ځوانان هلکان، سپين سرې بوډې گانې، تور سرې نيم زالې، حيا دارې پېغلې، وړې جينکې او ماشومان په ژړا انگولا، کډې په سر د مينگورې په سړک روان وو. د نمر سترگه پرېوته خو د هغه زيرې پلوشي د ششتي د زيرگل د زيرو پانو غوندي د يوې شيرازې نه د اسمان ترلمنې پورې رسېدلې وې. په شين آسمان کښې د وريځې سرې توپنې داسې ښکارېدې لکه چې په فراخه مېدان کښې ځائے په ځائے د قربانۍ وينې او د غوښخې ډهبري پراته وي. سکني ماښام په مزه مزه د شپې په تور و زلفو شفقي څلا چهارو کوله او د تېرې تور پرونې يې په فضا او ټول چاپېريال خوره وو. په سړک يو خوا د گاډو غرغور او پوښ پاڼو، بل خوا بې وزله کډوال، نارينه او زنانه پياده روانې وې. چا خپلې ضعيفې مياندي د لاس نه نيولې وې، چا خپل وارۍ سينې ته اچولي وو، چا د ټيکري په شکل

کښې شاته اچولي وو او چا په اوږدو راډولي وو. د مخالف طرف نه به د گاډو په رڼا د هغوي سترگې برېښېدې، کله به پټېدې او کله به غړېدې. يو خوا لومړۍ لومړۍ غرونه وو، بل خوا ژور گړنگونه وو. هغوي د گاډو د دغرونه هم پرېدې او لاندې د گړنگونو نه هم پرېدې. کوم کډوال چې په گاډو کښې وو هغوي شپه په شپه تخت بائي، مردان، صوابۍ، چارسدې او پېښور ته اورسېدل. څه خپلو رشته دارو کره لارل او څه په سرکاري سکولونو، کالجونو او نورو سرکاري ځايونو کښې پرېوتل او څوک چې پياده وو نو هغوي پړاؤ په پړاؤ په څو څو ورځو کښې سمې ته اورسېدل، او کوم سرکاري ځائے ته به چې ورتلل نو د گنجائش د کمي په وجه به ترېنه مايوسه واپس تلل. کوم حال چې د سوات د کډوالو وو هغه د بونير او د خواوا شاعلاقود کډوالو هم وو.

يو خوا سخته گرمي وه، بل خوا مايوسي، پرېشاني او ځان ځاني وه. هر څوک په خپلو خولو کښې ډوب وو او د بل چا په سخته، راخه يې هيڅ کار نه لرلو. دا بې اسرې قافلې پړاؤ په پړاؤ پرېشانه گرځېدې او په دغه گرځېدو گرځېدو کښې د قي دست چې او وهلې. ځينے بوډاگان، ماشومان او زنانه د خپلو قافلو نه بې درکه او ورکې شوې. د سرکاري اهل کارو د ډېر کوشش باوجود هم دغه قافلې هغوي نشوي قابو کولے. چې کله د هغوي نه ناپوره شوه نو د هرکلي او محلت سماجي کارکنان د هغوي د خدمت د پاره مېدان ته اووتل. هغوي د هرکلي په جماعت کښې د لوډ سپکرو په ذريعه اعلانونه او کرل او

عوام ته يې د هغوي د پنائې ، خوراك ، جامه پېزار او د هر قسمه امداد اپيلونه او كړل . د دغه كډوالو قافلې زوړ كلي ، هميون كلي او اكبر كلي ته هم راماتې شوې او د سپين نهر په غاړه د اولو په سيوري پريوتې .

شاكر خان چې د هغوي د راتلو نه خبر شو نو د زوړ كلي ، هميون كلي او اكبر كلي په جماتونو كښې يې اعلانونه او كړل او ټولو خلقو ته يې د هغوي د امداد خواست او كړو . د هغه په اعلانونو د درېو واړو كليو نه ټول زميدار ، كسب گر او مزدور كار رااووتل او ټولو ورته د خدمت د پاره خپلې سينې او ټپولې . هغه په درېو واړو كليو كښې امدادي كېمپونه اولگول . څه كسان يې دغه كېمپونو ته اوډرول او څه يې بازار ته د خېمو اخستلو د پاره اولېږل . يو خوا امدادي كېمپونو ته امدادونه راتلل ، بل خوا نه خېمي راغلې او په دغه درېو واړو كليو كښې د سپين نهر په غاړه په داسې طريقه اولگولې شوې چې د هرې كورنۍ د زنانه و او نارينه و د پاره بيلې بيلې بيت الخلا او غسل خانې وي . چې دا اوشوه نو بيا يې د خپلو سړو په ذريعه د هغوي كډې او چټې كړې او د هغوي په خوبنځه يې په خېمو كښې اولگولې . چې دا كار اوشو نو بيا يې په هنگامي توگه بازار ته سړي اولېږل او د ورژو درې پاڅه دېگونه يې راوړل او په خپل لاس يې په هغوي تقسيم كړې ، څه كډوال د قي دست چېپې وهلې وو ، څه د شوگر او بلډپريشر مريضان او څه د پياده مزل په وجه سترې ستومانه وو او د درېونو نه يې فريادونه كول . شاكر خان چې دې مسلو نه خبر

شو نو DCO ته يې فون او كړو او هغه نه يې د مېډيكل ټيم مطالبه او كړه . د هغه په مطالبه فوري طور عمل اوشو اولې شېبه پس د ډاكټرانو يو ټيم راغی . چې په هغې كښې نارينه او زنانه ډاكټرانې شاملې وې . د سرکاري ډاكټرانو نه علاوه د پرائېوېټ هسپتالونو ډاكټران د خدمت خلق په توگه په مختلف كېمپونو گرځېدل . هغوي به د مريضانو د بيماريو تېستونه هم كول او دارو درمل به يې هم وپړيا وركول . په دغه پرائېوېټ ډاكټرانو كښې د نورو نه علاوه ډاكټر لائبه او د هغې معاونين هم شامل وو . هغوي ټول د شاكر خان په وېنا په دغه درېو واړو كېمپونو خواړه شو . يو خوا د هغوي د علاج معالجې سلسله جاري وه بل خوا د امدادي كېمپونو نه جامې ، پېزار ، لويټې ، خادرونه ، پټكي ، چېنكونه ، پيالۍ ، ركبي ، تېل مالگه ، د جامو وينځلو اولامبلو صابونونه ، اينې گمنزې او د ضرورت نور سامانونه راتلل او هغوي ته حواله كېدل . دې نه علاوه د كورونو نه به د يخو اوبو او شربت كولرونه ، د چايو ډك ډك چېنكونه ، د تركارۍ ډكې كټوۍ او د ډوډۍ ډكې شكرۍ راتلې او هغوي له به وركړې كېدې .

ماښام هغه د كلي قصاب او كولال خپلې حجرې ته را اوغوبنتل ، او قصاب ته يې اووے ، ”تۀ به هره ورځ يوسخوندر راولے ، هغه به حلالوے او هغه غوښنځه به دے كولال ته حواله كوے“ . بيا يې كولال ته اووے ، تۀ به هره ورځ د يو يو كېمپ د پاره يو يو دېگ پخوے او په خپله به يې په كډوالو كښې تقسيموے “ بيا يې دواړو

ته اووے ، ”تاسو دواړه به هرمانېام ماسره ليدل کوی او خپلې پېسې به اوړی.“ چې کله دا ټول انتظامات اوشو نو هغه ډېر خوشحاله شو. يوه ورځ هغه ته شکايت اوشو چې د لېونې خېلو ځينے اواره هلکان د کډوالو د پراوونو مخې ته اوړي راوړي ، سگرېټې څکي ، غاړې تازه کوي ، شپېلي وهي او په خيمو کېنې دننه جينکو ته تيا تان کوي. هغه چې دا وورېدل نو د قهره داسے سور شو لکه چې د اور لمبه پرې گرځېدلې وي . هغه فوري طور خپل مسلح نوکران راو غوښتل او د هغوي د سرکوبۍ د پاره يې هغوي پسې اولېږل . هغوي پرې هډو اوچ اونه خوړل ، يو څو کسان يې راگېر کړل او تر هغې يې وهل او په سپين نهر کېنې يې غوږې ورکولے چې هغوي يې په توبو کړل . بيا به د هغه دوه دوه سړو په هر پراو وسله په لاس شپه ورځ څوکی کوله چې دغه مېلمنو ته څوک څه نقصان اونه رسوي . په څلورمه ورځ د کېمپونو معائنې د پاره DCO په داسے وخت کېنې راغی چې د هر کېمپ مخې ته د غوښخي يو يو ډېگ پخېدو . د هغه په تپوس باندې هغې ته اوويلے شو چې دلته نه سرکاري امداد راځي او نه د څه اين جي اوله خوا څه مواد راځي . دا خېمې شاکرخان په خپلو پېسو د بازار نه راوړې دي او دا ډېگونه او د ډوډۍ تنورونه او دغه نوره خرچه هغه د خپله جېبه کوي . هغه چې دا وورېدل نو د هغه د ځوانمردۍ يې ډېره ستاينه اوکړه او هغه سره يې د ليدو خواهش اوکړو ، او چې کله يې هغه سره ليدل اوکړل نو د هغه د شخصيت نه

دومره متاثر شو چې هغه د ټولو فلاحي او ميډېکل ټيمونو کمانډر مقرر کړو. دې نه علاوه هغه يې اعلى صوبائي او وفاقي اېوارډز د پاره نامزد کړو. دې سره دومره اوشو چې دا درے واره کېمپونه او په ډېکېنې پراته کډوال د سرکار په ریکارډ کېنې راغلل او د حکومت او اين جی اوز له خوا خوراکي مواد او نور امدادي څېزونه به دې کېمپونو ته راتلل او تقسمېدل . يوه ورځ هغه ته شکايت اوشو چې د اکبر کلي د کېمپ په رومبۍ خېمه کېنې شپه ورځ ژړا وي خو دا معلومات نېشته چې د هغوي د ژړا فرياد څه وجه ده ؟“ هغه چې دا خبره وورېده نو د معلومات کولو د پاره يې يو سړے اولېږو خو هغه په خپل مشن کېنې ناکام شو. دې نه پس هغه په خپله ورغی او د خېمې خواکېنې غلے غونډې اودرېدو. د ژړا نه هغه ته معلومه شوه چې دوه زنانه دي او دواړه ژاړي. د هغوي په ژړا هغه د خېمې د خوانه اواز ورکړو ، ”بييانو زه ، شاکر تاسو نه تپوس کولے شم چې تاسو ته څه تکليف دے چې تاسو ژاړی ؟ زه ستاسو څه خدمت کولے شم ؟“ د هغه په تپوس دواړو زنانه و خپل مخونه په لويټو کېنې پټ کړل . بيا د يوې بوډۍ اواز راغی ، ”زويه جو ته مونږ د پاره يوه قرباني جو ورکولے شے ؟“

شاکرخان : زه هرې قرباني ورکولو ته تياريم . وايه مورې زه ستاسو څه خدمت کولے شم ؟

بوډۍ : زويه ، زما نوسے جو زمونږ د قافلې نه بېل شوے اوجو بې

درکه شوے دے. تہ جو مونږ د پارہ د هغه د موندلو هڅه کولے شے ؟
شاکرخان: اوہ ، دا مسله ده تاسو ته ؟ دا څه دومره مشكله نه ده . د
هغه څه نوم دے .

بوډی: جوشهیل .

شاکرخان: جوشهیل؟ دا څنگه نوم دے ؟ ”د یو پېغلې اواز راځي ،
”جوشهیل نه جو، سُهیل .

شاکرخان: جو سُهیل .

پېغله: جو سُهیل نه ، صرف سُهیل .

شاکرخان: صرف سُهیل .

پېغله: صرف سُهیل نه ، سُهیل .

شاکرخان (خاندی) پوه شوم ، پوه شوم ، سُهیل. ښه د هغه عمر څه
دے ؟

پېغله: لس کاله .

شاکرخان: بس اوشوه . زه ورپسې نورو کېمپونو ته سړي لېږم خو په
يو شرط او هغه دا چې تاسو به ژاړی نه پليز؟ هغه بله خبره اونکړي او
د هغوي نه روان شي . هغه چې خپلې حجرې ته اورسېدو نو خپل
نوکران يې راغونډ کړل چې په هغوي کېنې دوه ، درې کسه مختلف
کېمپونو ته اولېږي او د هغه معلومات اوکړي . هغه چې هغوي چاڼ
کړل نو دوه کسه يې پکېنې منتخب کړل او هغوي له يې د تلو او د
هغه د تلاش متعلق هدايات ورکول چې يو لوړ دنگ سړی او

بوغورکے هلك حجرې ته دننه شول . ميلمه چې هغه اوليدونه
مُسکے شو او د هغه سلام له په مُسکا مُسکا ورغی . د روع جوړ نه
پس مهلمه شاکرخان ته اووے ، ”جونائیکه زه دے جواونه پېژندم ؟“
شاکرخان: سترگې م درباندي خوږې شوې خود خيال نه م اوتے يې .
مهلمه (په مُسکا) نائېکه ، جوزة طالع مند يم (خاندی) اوس دے
اوپېژندم نائیکه ؟

شاکرخان (خاندی) او طالع مند کاکا په خبر په خبر (هغه له غاړه
ورکوي) ”ډېره موده پس م اوليدے . چرته وې او چرته يې ؟
طالع مند: جونائېکه ، بره وطن کېنې ووم . اوس دے کېوالو سره جو
خکته راغلے يم ، په تخت بې کېنې پروت يم .

شاکرخان: دلته ولې نه راتلے ؟

طالع مند: دلته راتلم نائېکه جو په لاره م کېه ناروغه شوه .

شاکرخان (په حېرانتيا) کېه دے ناروغه شوه ؟

طالع مند: هاؤنيکه ، جو کېه مونږ کور واله ته وايو (خاندی) چې لږه
ښه شي نو هم دلته به راځم .

شاکرخان: ډېره ښه ده . دا ستا خپل ځای دے . . . دا ماشوم ستا
زوے دے ؟

طالع مند: نه نائېکه . دے د قاضي صېب نوسے اوستا مهلمه دے .
شاکرخان (په حېرانتيا) زه پوه نشوم طالع مند کاکا . ”طالع مند د جېب
نه يو خط را اوباسي او هغه له يې ورکوي . شاکرخان چې خط اوسپري

نو هغه د هغه د پلار په نامه ليکله شوې وي. خط داسې وو.

گرانہ افضل خانہ خوشحالہ اوسے .

سلامونه . هيله لرم چې روغ جوړ به يې. په سوات کښې اېرېشن شروع کېدونکې دے . ټولو مقامي او غېر مقامي خلکو ته د علاقې د خالي کولو اعلان شوې دے . زه په خپله درتله نشم ځکه چې کمزور یم او مريض هم یم . ماخپل ځان په مرگ شمېرله دے چې په لاره مرم نو بهتر دا ده چې په خپل کټ پوزي مړ شم . د طالع مند په مرسته خپله کډه ، خپله نوسی . هما قاضي او خپل نوسے سهېل قاضي درلېږم او هيله لرم چې ستا په سرپرستی کښې به محفوظه یم وي او خوشحاله به یم وي . زما له خوا بي بي ته ، سلامونه او شاکر خان او زاهد خان ته ډېره ډېره مينه .

والسلام

ستا ورور قاضي عنايت الله مينگوره .

شاکر خان چې خط اولولي نو مسکې شي او وائي ، ”وعليکم سلام“ بيا سهېل ته گوري او وائي ، ”ستا نوم سهيل دے ؟“ د هغه په ځائے طالع مند جواب ورکوي او وائي ، ”هاؤ نائېکه ، جو مونږ په يوه قافله کښې وو خو چې زما کډه ناروغه شوه نو مونږ په تخت بې کښې د گادې نه کوز شو او دے یم مونږ سره کوز شو . زمونږ جو دا خيال وو چې ابې او خور بي بي یم مونږ سره کوزه شوه خو چې گادے روان شو او هغوي م او نه ليدل جو ماسره غم شو . نائېکه سهېل به جوتا

سره پاتے شي او زه به د ابې او خور بي بي لټون اوکړم . که هغوي م جو اوموندل نو دلته به يې راولم .

شاکر خان (مسکې شي) د هغوي لټون مټ کوه ، هغوي دلته راغلي دي او مونږ سره په کېمپ کښې دي . البته مونږ سره د سهېل غم وو او د ده تلاش پسې م سړي لېږل چې تاسو راغلی . زمونږ مسله حل شوه که ته ډوډۍ ته ايسار پرې خو ډېره بڼه ده او که نه ايسار پرې نو څه لاړ شه او خپله کډه کوډه دلته راوړه .

طالع مند: نه نائېکه ، جو ايسار بډے نشم ، اجازت راکوه چې ځم درنه . لاړم درنه ، سلام عليکم .

شاکر خان: وعليکم السلام . شاکر خان هغه له درخصت لاس ورکوي خو په تلو تلو کښې ورته وائي ، ”طالع مند کاکا“ ستا هغه ورور . . . بگا څنگه دے ؟

طالع مند (خاندي) بڼه دے نائېکه . هغه م جو وطن کښې مېښو ته پرېښے دے . ”دې سره هغه ډېره تيزۍ سره بهر اوځي . د هغه د تلو نه پس شاکر خان په سهېل باندې چاې شربت او څکوي او چې کله هغه بڼه سړ کښې شي نو بيا يې ځان سره په گادې کښې کېنوي او هغه خېمې ته يې اورسوي چرته چې د هغه نيا او خور وي . بيا سهېل ته وائي ، ”څه گل خپلې نيا او خور له دے ورشه .“ او هن خپله کډه کوډه موراو اخلي چې تاسو بل پراؤ ته اورسوم .“ سهېل چې خپله نيا او خور اولېده نو ډېر خوشحاله شو ، هغوي دواړو لا هغه بنکلوؤ

چې هغه ورته اووے ، ”خان جي وائي چې خپله کډه کوډه راواخلي . هغه مونږ بل پراؤ ته بوځي“ . هغوي هډو د هغه نه د ”ولي اوچرته“ تپوس اونکړو، خپل سامان يې زرزر راغونډ کړو او د هغه په گاډي کښې يې کېښودو . چې گاډۍ روان شو او لږه شېبه تېرېده نو هغوي يې ”آرام گاه ته اورسول . هلته نه يې هغوي ته د آرام کولو د پاره اووے او واپس کورته روان شو. چې کورته اورسېدو نو د خوراک خڅاک سامان يې په گاډي کښې کېښودو، خپله خدمتگاره يې ځان سره په گاډي کښې کېښوله او د هغوي د خدمت د پاره يې هلته اورسوله . دا آرام گاه هغه د پلار په وېنا د مېلمنو د آرام او قيام د پاره جوړ کړے وو . د قاضي صېب کورنۍ د هغه رومبي مېلمانه وو چې دلته د قيام د پاره راوستي شو ځکه چې دا ځای محفوظ هم وو او د ژوند سهولتونه هم پکښې موجود وو . قاضي عنايت الله د قاضي ثناء الله ايکے يو زوے وو. قاضي ثناء الله د والي سوات د عدالت عاليه قاضي القضاات يعني چيف جسټس وو او د خپلي ايماندارۍ او عدل وانصاف په وجه د سوات په ټوله سيمه کښې مشهور وو. قاضي عنايت الله د پېښور په اسلاميه کالج کښې د افضل خان (مشر خان) کلاس فېلو هم وو او د هغه ښه ملگرے هم وو. هغوي دواړه به يو بل سره کلي ته تلل راتلل . قاضي صېب به د يخنۍ چھټيانې مشر خان سره په زوړ کلي کښې تيرولے او مشر خان به د گرمۍ سېزن هغه سره په مينگوره په نوے کلي کښې تېره وو. چې کله هغوي د

اسلاميه کالج نه فارغ شو نو مشر خان د خان بابا په وېنا د خپلې زمکې خصمانه شروع کړه او قاضي عنايت الله په اسلام آباد کښې په محکمه داخله کښې افسر شو. دواړه په خپلو خپلو کارونو کښې مصروف شو خو د دوستۍ رشته يې بحال وه او د يو بل کلي ته به تلل راتلل . قاضي عنايت الله چې د نوکړۍ نه ريتائرشو نو اکثر به مشر خان له راتلو او څو څو ورځي به هغه سره په حجره کښې پروت وو او چې کله به مشر خان او قاضي صېب د خپلې هلکانۍ ، پخوانۍ خبرې کولے نو شاکر خان او زاهد خان به اورېدې خو د تيرو څلورو کالو نه هغه نه ووراغلے ځکه چې د هغه زوے نورالله قاضي چې په پاک آرمي کښې مېجر وو، د روډ په يوه حادثه کښې سره د خپلې ښځې مړ شوے وو او د هغوي د مرگ په وجه هغه ته دومره ذهني او قلبي صدمه رسېدلې وه چې څو څو ورځي د خفگان په وجه نسکور پروت وو په هغه وخت کښې د هما قاضي عمريؤلس کاله وو او د سهيل قاضي عمر شپږ کاله وو.

مشر خان چې د هغوي د مرگ نه خبر شو نو سره د مشرې بي بي د هغوي تعزيت د پاره هلته لاړو او هغه سره يې غم خوري اوکړه . دې نه پس هم مشر خان څو څو ځله هلته تلے وو خو هغه نه ووراغلے البته د طالع مند او بگا په ذريعه به سلامونه تلل راتلل . طالع مند او بگا دواړه روڼه وو د هغوي خپل ذاتي کور نه وو. هغوي د پېشي په لحاظ گوجران وو. په مينگوره کښې د قاضي صېب په مينه کښې

اوسېدل او چې کله به په یخنی کښې سمې ته راڅکته شو نو په زور کلي کښې به د مشر خان په هغه مینه کښې پراته وو چې د گوجر مینه ، په نامه مشوره وه خو د تېرو دوو کالو راسې هغوي هم نه ووراغلي . ماسخوتن چې طالع مند د خپلې کډې او بال بچ سره را اورسېدونو هغه د اکبر کلي د کیمپ په هغه خېمه کښې ډهېره شو په کومه کښې چې مخکښې د قاضیانو کورنۍ وه او اوس خالي پرته وه . سبا چې طالع مند د مشر خان حجرې ته راغی نو شاکر خان هغه ته اووے : طالع مند کاکا ، داراته اووایه چې قاضي صېب خپل تېر سره ولې رانه غی او خپل تېر یې تاته ولې اوسپارلو ؟

طالع مند: نائیکه جو دېکښې ډېرې خبرې دي . یوه دا چې مونږ ټول تېر جو د هغه په نغري او د هغه په تالي لوی شوے یو . هغه او د هغه بي بي مونږ ته د خپلې ابی ، بابا نه کم نه ښکاري او د هغوي نواسا نوسي زمونږ په لاس کښې لکه د خپل آئېل (اولاد) لوی شوي دي . زمونږ دمه واري صرف دومره وه چې هغوي جو ستاسو کاله (کور) ته راوړسو او تاسو ته یې حواله کړو . درېمه خبره دا ده چې هغه جو ناتوانه هم دے او مریض هم دے . نایکه هغه به تاسو ته په خط کښې جو دغه عذر لیکلې وي .

شاکر خان: طالع مند کاکا ، زه د قاضي صېب په وجه ډېر پریشان یم . که ابو م دې نه خبر شي چې قاضي صېب د بیماری په وجه هلته پاتے شوے دے او تېر یې دلته رالېږلے دے نو هغه به ډېر خفه شي .

زه غواړم چې د ابو د راتلو نه مخکښې هغه دلته خپل تېر له راولم . ستا څنگه خوښخه ده .

طالع مند: نائیکه جو ستا خبره م زړه ته پرېوته . که ستا خوښخه وي جو زه به ورپسې جو یوه منډه اوکړم .

شاکر خان: نه طالع مند کاکا ، ته به یواځے منډه نه کوے بلکه مونږ دواړه به ورپسې ځو ، په دواړه کسه به یې ډگنه ډولی اوچتوو او په گاډي کښې به یې اچوو .

طالع مند (خاندي) ډېره م خوښخه ده نائیکه ، کله به ځو . شاکر خان: کله کله نېشته ، زه گاډے را اوباسم او اوس ځو . ته ځان تیاره وه .

طالع مند: زه تیار یم جو نائیکه .

شاکر خان: اوس اته بجې دي . چې اوس روان شو نو یو لیس ، یو لیس نیمې بجې به هلته اورسو او چې د هلته نه دولس بجې راروان شو نو درې ، درې نیمې بجې به دلته یو . “دې سره هغه پاسي ، گاډے را اوباسي ، طالع مند ځان سره کښوي او روانېږي . په سوات کښې د ترهه گرو خلاف سرچ اپرېشن شروع شوے وو . ځائے په ځائے د فوجیانو چوکۍ جوړې شوې وي او د هر گاډي ، سامان او د هر سړي جسماني تلاشی به هم اخستلې کېدې او تپو سونه به تربنه هم کېدل . په دې دې کښې هغوي دوه بجې نوي کلي ته اورسېدل . د طالع مند په ښودنه شاکر خان د قاضي صېب د کور مخې ته گاډے

اودرو او دواړه ترېنه کوز شو. د قاضي صېب دروازه لرې وه او هغوي چې کور ته دننه شو نو قاضي صېب بهر په برنده کښې ډډه وهله وه ، د طالع مند کشر ور بگا ورله په اوږو او متوزور ورکوو او د هغه بنځه شاهي لعله د هغه د کور په صفائي ، ستهرائي کښې اخته وه . هغوي چې هغوي اوليدل نو بگا په خندا خندا د هغوي مخې له ورغی او دواړو سره يې ستړي مشي او کړل . د هغوي په ليدو شاهي لعله هم په خندا شوه . زرزي يې لاسونه اووینځل او دواړو سره يې ستړي مشي او کړل . دې نه پس قاضي صېب له ورغلل او هغه سره يې روغ جوړ او کړل . طالع مند ، قاضي صېب سره د شاکر خان پېژندگلو کول غوښتل خو د هغه نظر دومره پوخ وو چې د هغه د پېژندگلو ضرورت پېښ نشو او هغه يې په پومبي نظر او پېژندو . هغه د لاس په اشاره د طالع مند خبره پرېکړه او شاکر خان ته يې په مخامخ کړسې د کېناستو ست او کړو د کېناستو سره بگا ، طالع سره گنگوسي او کړو او دواړه کور ته روان شو . د هغوي د تلو نه پس قاضي صېب ، شاکر خان ته اووے ، شاکر هچے ، ته څنگه راغله ؟ هغه مسکے شو او هغه ته يې په معصومانه مسکا اووے ، ”کاکاجي ، زه ستاسو سلام له راغله یم“

قاضي صېب: سلام خو تا د طالع مند په خوله هم رالېږله شو. تا ولې تکليف کوو؟

شاکر خان: کاکاجي ، سلام د هغه په خوله کېدېشو خولېدل کتل د

هغه په خوله نشو کېدے . قاضي صېب مسکے شي ، هغه ته په خوږ نظرگوري او وائي ، ”شباباش زويه ، زما تانه هم دغه توقع وه . پلار مور دې څنگه دي؟ زاهد بچے څنگه دے او نور کله اولس څنگه دے ؟ شاکر خان: ټول د خبره روغ جوړ دي . زاهد ولايت ته تلے دے او مور پلار م د گرمۍ سېزن تېرولو د پاره کاغان ته تلې دي .

قاضي صېب (ترخه مسکا) هغه گرمۍ ته د ټينگې نه دے . ماوے چې دلته مشکله ده خو چرته بل خوا به ضرور تلے وي . . . او دلته به څنگه راشي؟ د دے ځائے خپل حق چې پلار په نيکه او نيکه په نيکه ، د پېرو پېرو راسې د دې سيمي اوسېدونکي وو هغوي ټول لارل ، او هغوي لاڅه کوي چې د دے سيمي د هوا مارغان او د ځنگل ځناور هم لارل او تختېدل ، صرف هغه خلق پاتي دي چې لکه زما بې وسه ناتوان دي يا څه ډېر مجبور کسان دي . يا دا چې د خپل ځان دشمنان دي . دا اوس هغه سوات نه دے پاتے چې د خوشگواره فضا ، د فطرتي ښکلا او د امنيت د خبر صلا په وجه به ورته ملکي او غېر ملکي سيلانيانو د پاکستان سوېز لېند وېله . اوس دے نه تود تنور جوړ شوے دے چې د بارودو لمبې ترېنه خېژي او انسان پکښې سوزي ايره کېږي . يو خوا طالبان دي ، بل خوا فوجيان دي او د دوي په مينځ کښې بې وزله عوام دي . عوام مري ، عوام ژوبلېږي ، د عوامو کورونه وړانېږي ، فصلونه يې تبا ه کېږي ، او څاروي يې هلاکېږي . دلته هېڅوک نشي ايسارېدے ، هر سړے په تېخته دے .

شاكرخان: كاكا جې چې هر سر په تېخته دے نو تاسو څه ته ايساريئ.
قاضي صېب: په سوات او د سوات په حسن د ښكلا ډېرې قصيدې
ليكلې شوي دي خو نوحه پرې چانه ده ليكلي. زه د سوات په حالت
وواقعات نوحه ليكل غواړم.

شاكرخان: آيا تاسو داسې كولے شي؟ د سوات د تباھۍ او بربادۍ په
محركاتو، زبان كشائي كولے شي؟ او ستاسو نوحه به څوك اوري؟
طالبان؟ فوجيان او كه عوام؟ د سوات په حالت زار د نوحې لېكلو په
ځاي د هغه خلكو په حالت زار نوحه وليكي. كوم چې در په در او
كډې په سر د سمې په رېگونو كښې گرځي. ته د هغه كندهورنډو د ژړا
اوازونه ووره د چا بچي او خاوندان چې بې گناه بې خطا قتل شو،
هلاك شو، د هغه ماشومانو چغې ژړا ووره چې په يتيم خانو كښې
پراته دي. سوات هيڅ نه كېږي، دا به بيا اباد شي خو كوم بې گناه
عوام چې د دوو نظريو په تېس كښې هلاك شو، هغوي چرې هم
بيانشي راتلے. “د شاكرخان په خبرو د قاضي صېب سترگې ډكې
شي او هغه ته وائي “زما نواسا نواسي څنگه دي؟ بوډۍ څنگه ده؟
شاكرخان: هغوي ښه دي خوستاسو په وجه ډېر پرېشان دي.

قاضي صېب: دغه حال زما هم دے بچے خوزه په دے مطمئن یم
چې هغوي ستاسو د سيوري لاندې دي.

شاكرخان: كاكا جې زه تاسو پسې راغله یم او تاسو ځان سره بوتلل
غواړم.

قاضي صېب: شاكره بچے، زه د يو څو ورځو مېلمه یم، چې په خپل
كت پوزي او په خپله سيمه كښې مېشم نو دا به زما خوش قسمتي وي.
شاكرخان: كاكا جې، داسې د مايوسۍ خبرې مه كوی، تاسو به انشاء
الله تېك ټاك شي هسې تاسو ته څه تكليف دے؟

قاضي صېب: زه نور ښه یم، خوراك كولے شم، خبرې كولے شم
خو پښې م شلې دي، نه اودرېدے شم او نه گرځېدے شم.

شاكرخان: (خاندي) ما او طالع مند كاكا، دا صلا كړے وه چې تاسو
به په دواړه كسه ډنگه ډولۍ اوچتو او په گاډي كښې مو اړدو. ما
ستاسو د پاره په خپل باغ كښې الوچۍ او امونه ساتلي دي. هغه به
ځان له په خپله شو كوی او په خپله به يې خوری.

قاضي صېب (مسكے شي) كاش داسې اوشي.

شاكرخان: داسې به كېږي انشاء الله، د هغه د خولي نه ايله دغه ټكي
اووتل چې طالع مند، بگا او شاهي لعله كورته دننه شوه. د راتلو سره
طالع مند په برنډه كښې درۍ او غوړوله او بگا او شاهي لعلې پرې
ډوډۍ كېښوده. طالع مند، شاكرخان ته اووے، “راځه نائېكه چې
ډوډۍ او خورے”. هغه د چا خبره چې تېرے شپېلې نه غواړي او
اوږے ست نه غواړي. او هم دغسې اوشوه، هغه، هغه سره ډوډۍ،
ته كېناستو. ډوډۍ ډېره ساده، د جوارو ډوډۍ، د پيشتري ساگ،
ماسته او شوملې وې د كېناستو سره شاكرخان د ماستو ډكه كاسه د
ساگ په كاسه كښې واړوله، د جوارو ډوډۍ يې پكښې ماته كړه او بيا

شروع شو . هغه دومره په مړه خېټه ډوډۍ اوخوړه چې بيا په هغه
څائې اوغزېدو . د هغه سترگې مرغۍ مرغۍ کېدې چې طالع مند
شاهي لعلې ته اووې ”شاهي لعلې ، جوتۀ د قاضي صېب د جامه ،
پېزار غاړه غوټه تياره کړه او جونائېک به لږ ارام اوکړي ،

شاکرخان چې دا وورېدل نو پاسېدو ، په واش روم کېنې يې اودس
اوکړو ، بيا يې سفرانه نمونځ اوکړو او د تلو تيارې يې شروع کړو . هغه
د گاډي تېل ، اوبه چېک کړې او لا په نور ټکو پکو کار کېنې لگيا وو
چې شاهي لعلې د قاضي صېب سوټ کېس راوړو . شاکرخان د هغې
نه سوټ کېس واخستو او په روستي سيټ کېنې کېنودو لږه شېبه
پس بگا هغه په دواړه لاسه په غېږ کېنې اوچت کړو او په فرنټ سيټ
کېنې يې کېنو . طالع مند هم روستو کېناستو او شاکرخان هم گاډي
ته اوختو . په تلو تلو کېنې قاضي صېب هغوي له د کور په باره
کېنې هدايات ورکړل او چې کله گاډۍ روان شو نو په ډکو سترگو
يې خپل کور ته اوکتل او بيا يې ترېنه مخ واړه وو . بگا او شاهي لعله
تر هغې ولاړ وو او هغوي ته يې کتل چې گاډۍ د نظر نه پناه شو .

ماښام ترېمې وو چې هغوي کلي ته اورسېدل . هغه طالع مند خپلې
حجرې سره کوز کړو او قاضي صېب يې آرام گاه ته اورسوو . هغه
چې د آرام گاه گېټ سره هارن اوو هو نو د هغه خدمتگاري زرتاجې
هغه ته گېټ لږمې کړو . د قاضي بښځه خوش نصيبه ابې . په مصله
ناسته وه او په ناسته ناسته يې نمونځ کوو . هما او سهېل په چمن

کېنې لوبې کولې خو چې کله يې گاډۍ او ليدو نو دواړه هغه ته
متوجه شو . هغه چې د گاډي نه کوز شو نو سهېل هغه له ورمندېه
کړه او هما د ټوټو پناه پټه شوه . هغه د فرنټ سيټ کېنې لږمې کړه ،
قاضي صېب يې په غېږ کېنې اوچت کړو او په تېزو قدمونو برنډې
ته روان شو . زرتاجه د هغه نه مخکېنې شوه ، زرزي يې ورته په کټ
کېنې تولاڼي او غوړوله او بالخت يې پکېنې کېنودو . سهېل خپل
نيکه بابا ته ورتراغاره وتو . قاضي صېب هغه سينې پورې کلک
نيولې وو لکه چې ډېره موده پس يې هغه ليدلې وي . قاضي صېب
چې بالخت ته ډډه اووهله نو سهېل د هغه پېنې اوغزولې او په مزه
مزه يې منډلې . زرتاجې د فريج نه يخې اوبه راواخستې ، يو گلاس
يې قاضي صېب له ورکړو او بل يې شاکرخان له ورکړو . شاکرخان
لا هغه ته مخامخ په کرسۍ ناست وو چې خوش نصيبې ابې . سلام
اوگرځوو ، د مصلې نه پاسېدو ، شاکرخان سره يې ستري مشي اوکړل
او قاضي صېب ته يې سلام اوکړو . د هغې په مخ د نوراني بڼکلا
مُسکا وه او په سترگو کېنې يې د مننې غټې غټې اوبڼکې اوختې را
اوختې . او چې کله هغې د مننې په نظر هغه ته يو ځل بيا اوکتل نو د
هغې په مخ راماتې شوې . شاکرخان چې د هغې اوبڼکو ته اوکتل نو
وې وئيل ”مورې ته ژاړې؟ هغې خپلې اوبڼکې د لويټې په پسکي
اوچې کړې او هغه ته يې اووې .“ ”دا د خوشحالي اوبڼکې دي زويه .
دا ستا د مننې او د هغه احسانونو اوبڼکې دي چې تامونې سره کړي

دي او کومې . زويه تا مونږ د زمکې نه اوچت کړو او په تخت دے کښلولو . مونږ د دومره لوي عزت تصور هم نشو کولے . زه به ستا د احسانونو او مهرباني کومه کومه خبره يادوم . اوس يوه شېبه مخکښې م په زړه کښې د قاضي صېب متعلق خبرې تلې راتلې او په زړه کښې م وے چې درېغه قاضي صېب هم مونږ سره دلته وے نو زړه به م جو جمع وو . دا خبره م په زړه کښې جو تېره شوه او چې سلام م اوگرځوو نو په تاسو م سترگې اولگېدې .

شاګر خان: مورې ، دېکښې د احسان هيڅ خبره نېشته . تاسو زما د پلار مېلمانې يې او مېلمه په هر حال کښې مېلمه وي . که هغه نېشته نو زه خويم کنه . دا ستاسو خپل کور دے او چې تاسو ته څه ضرورت وي نو زرتاجې ته وايي . بيا زرتاجې ته وائي ، ”زرتاجې د دوي د ضرورت ټول څېزونو په دوي اوليکه او ماله يې راکړه چې هغه ورله راوړم .“

خوش نصېبه ابې: نه زويه نه . مونږ ته د هيڅ څيز ضرورت نېشته . هر څه ډېر دي . خداي دے ځواني نصيب کړه او خداي دے ډېر ډېر خوشحاله کړه .

قاضي صېب اخوا دېخوا او تر او تر گوري او بيا سهېل ته وائي ، ”سهېله زويه هما م اونه ليدله ؟ هغه څه شوه ؟

سهېل: هغه د چمن په بوتو کښې پته شوې ده .

قاضي صېب: په بوتو کښې ولې پته شوې ده .

خوش نصېبه ابې: هغه د شاګر خان بچي نه سترکوي . قاضي

صېب څه وېلو ته خوله جوړه وي خوشاګر خان د هغه نه مخکښې شي او وائي ، ”بياخو ماله تلل پکار دي . هغه به هلته ترڅو ناسته وي اوزما د تلو انتظار به کوي .“

قاضي صېب: ستا د تلو انتظار به ولې کوي ؟ (سهېل ته) ورشه ورپسې هلکه او ورته وايه چې بابا م راغلے دے ، تاغواړي ، سهېل چې هغې پسې روان شي نو شاګر خان مسکے شي او قاضي صېب ته وائي ، ”کاکاجي ، زه به درنه لاړ شم .“

قاضي صېب: نه زويه ته کښه ، هغه راځي .

شاګر خان (مسکے شي) د هغې د راتلو په وجه خوزه ځم چې د هغې انا مجروح نشي . دې سره هغه ډېر په تېزۍ سره بهر اوځي .

**

*

﴿نهم باب﴾

گلی د خپلې لور په مرگ خوڅو ورځې ژړا انگولاوکړه خو
 اخیږې زړه صبر شو . هغې داسې اوځنل چې کوم حمل هغې کچه په
 کچه لرې کول غوښتل ، که هغه خپل وخت ته اورسېدو او د هغې
 زېږون اوشو نوڅه اوشو دغه حمل خو هغې مخکښې هم په ورکه
 حساب کړې وو او چې اوس مړه شوه نو هلو د عمر نول يې ختم شو .
 هغه د خپل موجوده بال بچ نه هم پرېشانه وه او د هغې غم به پرې لا
 تېرې وو . عادل په يوه مدرسه کښې سبق ويلې او هم هلته ډېره وو .
 هفته کښې به يو ځل کور ته راتلو خو د تيرو څو هفتو راسې يې هيڅ
 پته نه لگېده چې څه شو او چرته دے . شېر دل تر شپږم جماعت پورې
 رسېدلې وو خو څه موده مخکښې د سبق نه هم اووتو او د مور پلار د
 گوتو نه هم اووتو . نه يې د مور پلار خبره اورېدله او نه يې منله . تر
 سپېن سحر پورې به اوډه پروت وو او چې غرمه به د کوره اووتو نو
 غوټه نيمه شپه به په داسې وخت کښې کور ته راتلو چې د هغه مور
 پلار به اوډه وو . هغوي ته دا معلومه نه وه چې هغه چرته ځي ، چا
 سره کيښي پاسي او څه کاروبار کوي . دغه رنگې به گل ولي او خان
 ولي سحر د سکول په بهانه د کوره اووتل او ټوله ورځ به يې په لارو
 کوڅو او پولو پټو کښې جړنډې کوو . د وېره مکوه او مخ راوړلو يې
 څوک نه وو . دغه رنگې به قدير او کبير ټوله ورځ په ځاؤرو کښې
 لوغړېدل . سوچي کاکا او گلی به د مشر خان د حجرې صفائي هم

کوله او په زور کلي کښې به يې د کډوالو په کېمپ کښې چهارو هم
 وهله . هلته به يې غرمه ، ماښام ډوډي ، هم خوړله او ځان سره به يې د
 بال بچ د پاره هم راوړه . د ماسپڅين او مازيگر تر مينځه وخت کښې
 به دواړه پټو ته لاړل او څارووله به يې گياڼه کوله . سوچي کاکا د بال
 بچ پلار شو او گلی د بال بچ مور شوه خونه يې پرې زړه ټکور شو او
 نه يې پرې لاس تور شو . کله کله خو به د هغې په زړه کښې راغله
 چې د دغسې اولاد نه خونه اولاد ښه دے خو ډېر زړه به يې په خوله
 لاس کېښودو چې هسې نه د هغې د زړه خبره د هغې په خوله راشي
 او په بې خيالي کښې ښېرې او بد دعا شي . هغه د چا خبره چې اولاد ،
 اولاد وي او مور ، مور وي ، د اولاد د قدر وقيمت پته هغه چاته لگي
 چې بې اولاده وي او د مور د خوږو پته هغه چاته لگي چې بې مور
 وي . اگر چته د هغوي اولاد نافرمان او اواره وو خو د هغوي د اوراگي
 باوجود هم د هغوي وجود د هغوي د پاره د قدر وړ وو . چې په خپلو
 عزيزانو او ترسورانو کښې د هغوي قدر پېدا شو . هغې به په دے
 خيال خپل زړه له تسلي ورکوله چې هغوي لا واره دي ، ناپوه دي او
 چې کله پوه شي نو په خپله به ځای له راشي . يوه ورځ هغه په
 خپل کور کښې يواځې ناسته وه سړيې گمنزه وو او چې د سرد
 گمنزو لپاره دوران کښې به يې کوم ځای کښه اوکړه نو په هغه ځای
 به يې د سپرې گمان راغی . هغې به د هغې نيولو پسې گوتې وهلې
 خو نالېدلې سپرې په گوتو نه ورتللې . په دغه وخت کښې د هغې د

خولې نه يو سوړ اسوېلې اووتو او په زړه کښې يې راغله چې ، ”کاش هغې په خپل اخري اولاد کبر نه وې کړې ، اوس که هغه ژوندۍ وه نو د سر نه خو به يې راله سپرې غونډولې.“ د هغې په زړه کښې ايله دغه خبره راغله چې د هغې د کور په ور په پروني کښې پته يوه زبانه د هغې کور ته دننه شوه . گلۍ چې هغې سره روغ جوړ اوکړل نو ورته يې اووې ، ”لورې خفه نشي خوما اونۍ پېژندې“ هغې ورته په مسکا اووې ، ”بابي که ستا ياد شي نو زه دلته يو ځل مخکښې ډاکټري بي بي سره راغلي ووم . زمانوم جان پرې دے اوزه ...“ گلۍ د هغې د خولې نه خبره اخلي او وائي ، ”هاؤ ، هاؤ ، ښه ښه . اوس م اوپېژندې ... ښه څه به کوي ، شربت درله اوکړم او که چاي درله پخه کړم.“

جان پرې . نه بابي هيڅ ته م زړه نه کېږي . هسې ډېره موده اوشوه ليدلې م نه وې ماوې چې د مهوش د مخه يې لږه اووينم .

گلۍ . مهوش ؟ مهوش څوک ده لورې ؟

جان پرې . مهوش څوک ده ؟ ستا د لور نوم مهوش دے کنه بابي . تانه د خپلې لور نوم هم هېر شو دے .

گلۍ . هاؤ لورې . چې هغه لاږه نو په نوم به يې څه اوکړم . هغه ژاړي او په ژړا کښې وائي ، ”هاي زما وړې لورې ، تابه څنگه وړې وړې سلگۍ وهلي وي . درېغه د مرگ نه م مخکښې يو ځل ليدلي وې .

جان پرې (په حېرانتيا) د مرگ نه مخکښې ؟ څه مطلب ؟

گلۍ . ولې تاته پته نيشته چې زما وړه لور ، د چا ظالم د گاډي لاندې

راغله او چق چور شوه . که ماته پته وه چې هغې سره به دغسې کېږي نو مابه ...“ جان پرې د هغې د خولې نه خبره اخلي او وائي ، ”نه بابي نه ، خداے دے نکړي . خداے دے نکړي . خداے دے د هغې يو وېښته هم نه ازاره وي . هغه خوزما د غېږې گوډۍ ده.“ گلۍ خپلې اوښکې اوچوي او هغې ته په سواليه نظر په ځير ځير گوري . جان پرې يو ځل بيا مسکۍ شي او هغې ته وائي ، ”بابي ستا لور مهوش ژوندۍ ده“ ”ژوندۍ ده“ ؟ د گلۍ د خولې نه بې اختياره اوځي او بيا ورپسې زياته کړي ، ”زما لور ژوندۍ ده ؟ هغه چرته ده ؟ ته رشتيا وائي.“

جان پرې . هاؤ بابي ، هغه نه صرف ژوندۍ ده بلکه ښائسته ښکلي لولکۍ ده .

گلۍ . که ته رشتيا وای نو ما ورله لږه بوځه چې خپله لور اووينم .

جان پرې . ما د ډاکټري بي بي نوکري پرېښې ده ، زه هلته نشم تلې خو که ته هغه لېدل غواړې . نو زه به تاسره د هغې تر کوره پورې لاږه شم ، نور کار ستا خپل دے .

گلۍ . بس ، بس . ته دومره اوکړه چې ماته د هغې کور اوښايه .

جان پرې . دا دومره لويه خبره نه ده . ته چې څه وخت غواړې نو زه به دې هلته اورسوم .

گلۍ . څه وخت نه ، هم نن او په دے ساعت .

جان پرې . ښه بابي ته خپل تيارې اوکړه چې څو .

گلی: زۀ تیاره یم لورې. ”هغه خپله بورقه راخلي او هغې ته وائي، ”څه چې څو لورې.“ هغوي د کلي په ډاټسن کښې کښې او چې ښار ته اورسي نو بیا د حیات آباد په گاډي کښې کښې او د ډاکټر لائې کور ته رسي.

د ډاکټر لائې او مهوش وېزې تیارې وې، او هغوي امریکې ته د تلو تیارې کوو. هغې خپله ټوله پراپرټي د مهوش نوم ته منتقل کړې وه صرف بینک بېلنس لانه وه منتقل شوه او د هغې په باره کښې د هغې هلې ځلې شروع وې. هغوي چې د ډاکټر لائې کور ته نږدې شوې نو جان پري یو خوا ته اوږېده او هغې ته یې د گوتې په اشاره اوښودو. گلی: ډېره په تېزۍ سره د هغې د کور پلو روانه شوه. هغه چې د هغې د کور گېټ له اورسېده نو د ټلۍ په ځای یې ور په زوره زوره اوږېدو. ډاکټر لائې سره مرجانه هم ناسته وه او مهوش هم. د مرجانې په ځای مهوش گېټ له منډه کړه او هغې ته یې د گېټ کهرکۍ لرې کړه. هغه چې کور ته دننه شوه نو مخې سره یې خپله لور اوپېژنده. هغې چې د هغې د ښکلولو هڅه اوکړه نو هغه ترېنه اویرېده، منډه یې کړه او ډاکټر لائې له یې ځان اورسوو. ډاکټر لائې چې هغې ته اوکتل نو په رومبي نظریې هغه اوپېژنده او رنگ یې تک زیر شو. گلی: چې بورقه په سر د هغې خواله ورغله نو هغه ورته پاسېده او روغ جوړ یې ورسره اوکړل. د روغ جوړ نه پس ورته هغې اووې، ”څنگه راغلې بي بي؟“

گلی: د خپلې لور لیدو له راغلم. ډاکټر لائې: د خپلې لور لیدو له؟ څه مطلب؟ ”گلی: مهوش ته اشاره کوي او وائي، ”د دې لیدو له راغلې یم (مهوش ته) راشه لورې چې لږه دې ښکل کړم.“

ډاکټر لائې: معافي غواړم بي بي، دا ستا لورنه ده. ستا لور مړه شوې ده. دا زما لور ده.

گلی: نه بي بي، دا زما لور ده. خپل اولاد چانه غلطېدې نشي. تا مونږ ته دروغ وېلې دي چې هغه مړه شوې ده. مرگ خوالو په خبره ده، خداي د دې يونوک هم نه ازاره وي (مهوش ته) راشه بچې، ماله راشه، مهوش د ډاکټر لائې په سينه سر اړدي او هغې نه تپوس کوي، ”ماما، دا ښځه څوک ده.“ ډاکټر لائې: دا لیونی ده.

گلی: لیونی: نه یم خو د اولاد مینې لېونی. کړي یم. گلی: مهوش ته خوره غېږه اوږېږي او وائي، ”راشه لورې چې لږه دې ښکل کړم او د مینې تنده م درباندي ماته شي.“ ډاکټر لائې په هغې سترگې راؤباسي او ورته وائي، ”خبردار... که دې له گوتې یوړې نو ښۀ به نه وي. څه اوڅه او چې بیا په دې طرف رانشي گېنې پښې به درباندي ماتې کړم.“

گلی: (په مایوسه لهجه) بي بي، زۀ خپله لور ښکلولې هم نشم؟ ډاکټر لائې: نه دا ستا لور ده او نه یې ښکلولې شي. څه اوڅه. گلی:

يوه شېبه ډکې سترگې اوخوره غېږه ولاړه وه خو چې هغې مرجانې ته اووې، ”مرجانې، دا بنځه د کوره اوباسه“، نو هغه خپل لاسونه راغونډ کړي، خپلې اوبنکې اوچې کړي او په درنو قدمونو د هغې دکوره اوځي. د هغې د تلو نه پس مرجانه گېټ بند کړي او کور ته واپس راشي. د هغې د تلو نه پس ډاکټر لائبه ځان سره غلې غوندې وائي، ”ماته پته ده چې دا جان پري رالېږلې ده، گينې دې ته زموږ کور معلوم نه دے.“

گلۍ چې کور ته اورسېده نو د سوچي کاکا په تپوس باندې، هغې هغه ته ټوله خبره اوکړه او هغه يې دومره اوپر سوؤ چې په کور کښې نور نشو ايسارېدے او په دروند سر او پر سېدلے وجود بهر اووتو.

دويمه برخه

د زوړ کلي، همایون کلي او اکبر کلي د کډوالو کښېونو ته د سرکار او اېن جي اوله خوا د خوراک څڅاک د موادو امداد هم شروع شوے وو او د امدادي کښېونو له خوا جامه پېزار او د ضرورت د نورو خيزونو نه علاوه د هغوي د پاره د لوبو سامان او کهلونې هم وې چې د دغه کډوالو ماشومان په لوبو کښې مشغول وي. دغه ټول سامان به شاکر خان ته حواله کېدو او د هغه په نگراني کښې به د هغه سړو تقسيموو. دا کډوال اگر چته د خپلې سيمې نه اوږې تږي او سرو هله برو هله راغلي وو خو چې کله دلته ډېره شواو په گېډه مارۍ شونو بيا به اکثره خپلو کښې جنگ جهگړې کولے. رور به رور سره مش

وگړېوان وو او پلار به زوي سره انخته وو. د هغوي جنگ جهگړې به اکثر په دنياوي سود زيان او گټې تاوان وې. د خوراک څڅاک او د ضرورت نور سامان کوم به چې هغوي ته د سرکار، اېن جي اوز او د امدادي کښېونو نه ملاوېدو، هغه به هغوي بازار ته اوږو او په دوکاندارو به يې خرڅوو. په دغه سامان کښې وروژې، اوږه، غوړي، دالونه، چاپې چيني، بسکتونه، کمبلې، صابونونه او دغسې بلها ډېر خېزونه وو چې هغه به هغوي په بازار کښې خرڅول، هغه پېسې به يې جېب کښې اچولے او ډوډۍ به يې د شاکر خان د لنگر نه خوړه خو هغه د چا خبره چې مېرې ته خداے په قهر شي نو وزرے ورکړي. په دوي کښې ځينے کسان داسے وو چې هغوي لالچ ليوني کړي وو او د هغوي دا خوا هڅه وو چې ميم زرما، ټوله زما. په دے غرض به هغوي به په هرڅه کښې گوتې وهلے او هر چا پسې به يې خبرې کولے. د سرکاري، اېن جي اوز او د امدادو کښېونو نه علاوه شاکر خان او د هغه د لنگر خوړې پسې به يې خبرې هم کولے او پوزې به يې هم چوڼولے. نتيجه دا شوه چې هغوي د ”تحفظ حقوق کډوال“ په نوم ځان له يو خپل يونين جوړ کړو. د هر کښې نه درے درے سړي د هغې ممبران شو او يو پکښې صدر شو. يوه ورځ د نهه کسانو دا جرگه د شاکر خان حجرې ته ورغله او هغه ته يې د لنگر د خوراک متعلق شکايت اوکړو او په اخره کښې يې ورته دا اووے چې، ”موږ ته د لنگر ضرورت نيشته، موږ ته د خوراک څڅاک د پاره

مواد ملاوېږي. که څوک لږه خوري او که ډېره خوري، ځان له به په خپله پخوي او سره وي، البته کومه خرجه چې په لنگر کېږي، هغه پېسې دے مونږ له راکړې کېږي او مونږ به يې د کورنۍ په حساب تقسيموو. د هغوي خبرې چې شاګرځان وورېدې نو ډېر غصه شو خو خپله غصه يې په مسکا بدله کړه او ورته يې اووے، ”تاسو زما مېلمانۍ يې او کوربه، مېلمه له ډوډۍ ورکوي، نغدې پېسې نه ورکوي چې دا واخله او څه بازار کېنې ډوډۍ او خوره. داسې نشي کېدې“ د هغه په جواب ټول ځان سره او ګوښېدل او د هغه د حجرې نه بې دعا او بې سلامه پاسېدل روان شو. بله ورځ هغوي يو درخواست اوليکو، ټولو پري ګوتې اولګولے او د شکايت د پاره د DCO دفتر ته لاړل. DCO صېب چې درخواست اوکتو نو مسکے شو او هغوي ته يې اووے، ”بڼه تاسو په درخواست کېنې ليکلي دي چې د لنگر انتظام ناقص دے. غوښځه کله کچه او کله سوزېدلې وي. مالږه، مرچکې او غوړي ترې هم پکېنې نه وي. ډوډۍ هم پتيره، اومه او سوزېدلې وي. ستاسو دا شکايت دے؟“

صدر صېب: هاؤ صېب، يو سخوندر هره ورځ حلالېږي، په هر کېمپ کېنې يو يودېګ پخېږي خو چې کله تقسيمېږي نو مونږ ته صرف تشي اوبه ملاوېږي، د غوښځي درک پکېنې نه وي. DCO: هغه غوښځه څه شي؟

صدر صېب: هغه د شاګرځان سړي خوري او چې کومه پاتې شي نو

هغه کورونو ته اوږي. مونږ ته خپل حق نه ملاوېږي صېب. DCO صېب: تاسو ته د خوراک څڅاک مواد ملاوېږي؟ صدر صېب: هرڅه ملاوېږي خو د لنگر مسله صحي نه ده صېب زموږ په مال کېنې او زموږ په حق کېنې بې درېغه خرد، بُرد کېږي. مونږ د خپل حق د تحفظ د پاره راغلي يو. DCO: مختصر خبره کوی. تاسو څه ويل غواړي. صدر صېب: مختصر خبره دا ده صېب چې زموږ په لنگر څومره خرجه راځي، هغه پېسې دے مونږ له راکوي اولنگر دے ختم کړے شي. DCO: تاسو شاګرځان سره خبره کړے ده؟ صدر صېب: هاؤ صېب، مونږ هغه له د جرګې په شکل کېنې ورغلي وو او دا خبره مو ورته اوکړه خو هغه اونه منله. DCO صېب هغه څه اووے؟ صدر صېب: صېب، هغه سياسي سړے دے او مونږ سره يې سياست اوکړو. هغه وے صېب چې، ”تاسو زما مېلمانۍ يې او کوربه، مېلمه له ډوډۍ ورکوي نغدې پېسې نه ورکوي چې دا واخلې. او بازار کېنې پرې ډوډۍ او خوری.“

DCO صېب: شاګرځان هرڅه چې دے، وي به خو سياسي سړے ځکه نه دے چې د سياسي سړي نظر ډېر تېز او ژور وي. هغه يو پښتون خان دے او تاسو ته يې د پښتنو په سترګه کتلي دي خو افسوس دا چې تاسو پښتانه نه يې. تاسو نورۍ وينۍ او ټېپر پرې نه

وینۍ. دا تاسو چې څه خوری نو دا نه د سرکار له خوا دي او نه د این جی اوله خوا. ستاسو مېلمستیا هغه خپله پښتو ګڼي او خپله پښتو ترسره کوي. که ستاسو د سپېنو ډکو خاطر نه وې نو اوس به م ټول په جېل کېنې اچولې وې. ځی او ځی او چې بیا مو اونه وېنم. “هغوي چې د DCO صېب خبرې وورېدې نو ټول خړې روځي پاڅېدل او روان شو. د هغوي د ټلو نه پس DCO صېب شاکر خان ته فون اوکړو، هغه یې د ټول صورت حال نه خبر کړو او هغه ته یې د لنګر ختمولو آرد اوکړو.

د کډوالو په رویه او د لنګر په ختمېدو د هغه بڼه مړاوي شوه او هغه ته خپل ځان سپک او کچه بنسکارېدو. هغه قصاص او کولال له خپل خپل بقایا جات ورکړل او هغوي یې رخصت کړل. دغه شان هغه خپل سړي خپلو کارونو له اولېرېل او کوم خوراکي مواد یا د امدادي کېمپونو سامان به چې د هغه په نگرانی کېنې د هغه سړو تقسیموو هغه یې سرکاري او د اېن جی اوز اهل کارو ته حواله کړو. دغه شان هغه د کډوالو د لاندو گونجو نه تر ډېر حده ازاد شو. کډوالو ته چې کله د خپلو ملګرو د اعتراضونو پټه اولګېده نو هغوي ټولو هغوي ته بدرد اووې او هغه له د جرګې په شکل ورغلل او د هغه نه یې معافي او غوښتنه. هغه، هغوي ټول معاف کړل خو د هغوي د سر پرستی نه یې انکار اوکړو.

شاکر خان د یوې لارې او یوې خبرې سره وو. چې چاله به یې د

دوستۍ لاس ورکړو نو د هغه لاس به یې ټینګ نیولې وو او په هره سخته راڅته او غم ښادی کېنې به ورسره ښه په کلکه ولاړ وو او چې په چا به نااعتباره شونو بیا به ټول عمر نااعتباره وو. د لېوني خپلو او خواؤ شا کلېو ډېر کار به دمعاشان هغه لکه د ډوک نیغ کړي وو. د هغه هیچا سره خپله دشمني نه وه بلکه اکثر به د خپل همسایه، کسبګر او خپل زمیندار په سر ولاړ وو او تر هغې به ولاړ وو چې مخالف به ورته ګوښتې ماتې کړې او معافي به یې ترېنه او غوښتنه. هم دغه وجه وه چې د کلي هر سړی د هغه په یوه اشاره خپل سر ورکولو ته تیار وو. د خپل بې لوثه خدمت او بې کچه جرأت په وجه هغه په خواؤ شا کلېو کېنې د “اچ نر” په نامه مشهور وو. د هغه دا اصول وو چې کله به هغه ته څه صدمه اورسېده نو د خپله کوره به اووتو، خپلو پټو ته به لاړو او هلته به په چپه خوله خپل فصل او اونیو بوتوسره مشغولېدو خو دا ځل د هغه اصول بدل غوندې بنسکارېدل. هغه درې ورځې پرله پسې په خپل کور او حجره کېنې تیرې کړې. په درېمه ورځ هغه په خپله کمره کېنې پروت وو چې د هغه خدمتګاره، زرتاجه د هغه په اجازت د هغه کمرې ته ورغله او هغه له یې یو چټ ورکړو. هغه چې چټ ته اوکتل نو مټسکې شو او تپوس یې ترېنه اوکړو “دا څه دي زرتاجي؟”

زرتاجه: خان جی هغه بله ورځ تاسو د سهېل په مخکېنې د هغوي د ضرورت د سامان په باره کېنې خبره کړې وه نو هغه دا کاغذ اولیکو

او ماله يې راكړو .

شاكرخان (مُسكې شي) دا خو د ضرورت سامان نه دے بلكه د كركټ د لوبې سامان دے .

زرتاجه (مسكې شي) دا د هغه ضرورت اوگنه خان جي .

شاكرخان: او هماغه د خه ضرورت دے ؟

زرتاجه: دا سامان د دواړو مشتركه ضرورت اوگنه خان جي، اورشتيا هغې په راتلو كښې دا كاغذ راكړې دې . هغه د قميص د جيب نه يو كاغذ را اوباسي او هغه له يې وركوي . دې سره هغه مسكې شي او بهر اوځي . د هغې د تلو نه پس هغه چې كاغذ اوسپړي نو هغه د هغه په نامه يو خط وي . خط داسے وو .

قدرمن خان جي خوشحاله اوسے .

سلامونه: هغه بله ورځ د نيکه بابا د راوستو په وجه تاسو راغلے وى او ماليدلې هم وى خو د خه وجوهاتو په بنا زه ستاسو سلام له او ستاسو شكرية ادا كولو د پاره حاضره نشوم . زما د نه درتلو په وجه كه ستاسو خاطر دروند شوے وي نو د هغې بخنه غواړم خو دې سره سره يو وضاحت كول هم ضروري گڼم او هغه دا چې زمونږ د كورنۍ د دود دستور مطابق هر پيغله د نامحرم سړي نه ستر كوي . خفه نشے .

هما قاضي

هغه چې خط اولوستو نو مسكې شو او ډېره شېبه يې د محرم او نامحرم په ټكو اود دے په فلسفه باندې سوچ كوو . په اخره كښې په

دے نتیجه اورسېدو چې دا ډېر ښه اصول دي او د اسلامي او پښتنې معاشري عين مطابق دي . كه چېرې دا اصول په ټوله معاشره كښې رائج شي نو د يوې لوي خرابۍ تدارك به اوشي . چې خومره خومره به هغه د محرم او نامحرم په ټكو او فلسفه سوچ كوو هومره به د هغې په لېدو كښې د هغه دلچسپي زياتېده خو هغه ته هم نه وه معلومه چې د محرم په حبث او كه د نامحرم په حبث . دے خيال سره هغه مسكې شو او د كمري نه بهر اووتو . بيا بازار ته لاړو ، سهېل له يې د لوبو سامان هم واخستو او هغوي ټولو له يې كپړې ، د خوراك خاك خېزونه هم واخستل او قاضي صېب له يې يو وهيل چېر هم واخستو . دغه ټول سامان هغه د زرتاجې په لاس وړاولېږل خو په خپله يې كورته د ورتلو هڅه اونكړه .

**

*

شپږم باب

د سبارنا خوره شوې وه خو نمر لاخيره نه وه وهله . نوې ورځ د ژوند د نوې پېغام په اُميد د نمر سترگې ته سترگې نيولې وې. ټول دې روح مخلوق د خپلو خپلو جالو ، غارونو او کورونو نه وتي وو او د رزق په تلاش کښې د زمکې په فراخه سينه خواره شوي وو. په باغونو د بوراگانو ، لولکو او تېټنکو لښکرې خورې شوې وې . په اُونو کښې چنچنې چغېدې او په گلونو د شاتو مچۍ بنگېدې . د ډاکټر لائبي د کور د جامن په اونه کښې هم د چنچنو شور خور وو . څېنو پکښې د خوشحالي نه څانگه په څانگه توپونه وهل او ځينو پکښې وزرونه خواره کړي او لکۍ بېرې کړې وې ، يوبل سره يې پنجې اچولې او يو بل له يې په مخو کو تونگې ورکولې . ډاکټر لائبي هم پاسېدلې او تياره شوې وه او مهوش هم تياره شوې وه . او په نوې رنگينو جامو کښې وړه رنگينه لولکه ښکارېده . هغې په فضا کښې د مارغانو روانو سېلونو ته کتل او په زړه کښې يې دا وېل چې لږه شېبه پس به هغه هم د دغه مرغو غوندې په هوا الوځي او د خپل پاپا لېدو له به امريکې ته ځي .

مرجان د کور په صفای سته راۍ کښې اخته وه او ډاکټر لائبي دلکشه جامې اغوستې وې ، په برنډه کښې د لوي آېنې مخې ته ولاړه وه او د خپل سنگار تماشه يې کوله خو غوږ يې د گېټ ټلۍ ته نيولې وو او د ډرائېور د راتلو انتظار يې کوو . د هغې د سنگار تماشې ته يو خوا نمر د

ختيز افق نه سراوچت کړو بل خوا د هغې د کور د پناۍ په وړو کي دېوال چا سراوچت کړو او د سراوچتولو سره فوري طور په دېوال اوختو او کور ته يې ورتهوې کړو . د هغه د ټوپ ، کړپ چې مهوش وورېدو او هغه ته يې اوکتل نو اوږېده او مور له يې منډه کړه . ډاکټر لائبي چې کړپ پسې روستو اوکتل نو يو هلک يې اوليدو چې دگېټ کهرۍ يې لرې کړه . هغې په زړه اوخوړه چې خبره خرابه شوه ، او واقعي هم دغسې اوشوه . د هغې په ليدو ليدو سوچي کاکا ، د هغه زوې شېردل او گلۍ بورقه په سر کور ته دننه شوه . د راتلو سره سوچي کاکا کوټک په لاس او شېردل طماچه په لاس د هغې نه په لږه لږه فاصله باندې اوږېدل او گلۍ مهوش له ورغله . هغه د هغې مخې ته خوره غېږه اوږېده او ورته يې اووې ، ”هله لورې ماله راشه ، هله هله “ مهوش چې هغې ته اوکتل نو مور له يې غاړه ورکړه او هغې ته يې اووې ، ”ماما ، ماما دا ښځه څوک ده ؟“ د ډاکټر لائبي په ځائے گلۍ جواب ورکړو ، ”پرېره مټه لورې ، زه ستا مور یم . ماله راشه لورې “ مهوش سترگې پټې کړې وې او د هغې په اوږه يې سراښې وو . گلۍ هغه د ملا نه اونيوه او د هغې د سينې نه يې د هغې د شوکولو کوشش کوو خو هغه د هغې سينې پورې داسې پله شوې وه چې د هغې د بدن يوه برخه ښکارېده ، نه په شوکولو شو کېده او نه په راڅکلو بيلېده . هغې په چغو چغو ژړل او په ژړا کښې يې دا وېل ، ”ماما ، ماما ، ته ورته اوگوره کنه دا ښځه ماتختوي او حال لوي ، دې نه

ما خلاصه کړه پليز... آئي لويو ماما، هغې واقعي د هغې لاس اوښو خو يو خوا گلي د هغې لاس له څنډه ورکړو، بل خوا سوچي کاکا کوټک اوچت کړو او شېر دل پرې د طماچې بولټ اووهو. ډاکټر لائبه چې د هغوي په نيت پوه شوه نو د مزاحمت هڅې يې ختمې کړې. د هغې په ژړا ډاکټر لائبې هم ژړل خو هغې هيڅ نشو کولې. هغې هغه د مور د پنډې نه نشوه خلاصولې. يو خوا د مور او لور مينه وه، بل خوا د مور وينه وه. يوې مور هغه خپلې سينې پورې کلکه نيولې وه او بلې مور هغه د هغې د سينې نه شو کوله، په دغه هلو ځلو کښې هغه د يوې مور د سينې نه او شو کېده او د بلې مور سينې ته ووخته. يو خوا د مهوش د خولې نه د ماما، ماما چغې وتې، بل خوا د هغې د مور د خولې نه، ”مهوش مائي ډاټر، مهوش، مهوش مهوش“، چغې وتې. دې نه پس مکمله خاموشي شوه. مهوش د گلي په غېږه کښې داسې چپ شوه لکه مرغۍ کښې چې د باخې په پنجه کښې غلي شي. مهوش د گلي په غېږه کښې ساه نېولي وه او ډاکټر لائبې د هغې مخې ته خوږه غېږه نيولې وه. گلي هغه خپلې سينې پورې نيولې وه او په فاتحانه انداز په مسکا مسکا د خپل خاوند او زوي سره په گېټ بهر اووتل او گاډي کښې کېناستل. چې لږه شېبه تېريده نو گاډۍ د زور کلي په پل باندې ووخو او چې لږ مخکښې لاړو نو د سوچي کاکا د کور مخې ته اوږېدو.

نن اته بجې د پېښور اير پورټ نه د هغوي فلاټ وو. د هغوي

ټېکټونه o.k شوي او کنفرم شوي وو. هغې ډاکټر انصار له د خپل فلاټ د رسېدو د وخت ټول معلومات ورکړي وو او هغه ډېر په شدت سره په مقرر وخت د هغوي د راتلو انتظار کوو. هغه، هغوي له د vip پروټول ورکول غوښتل. په دې غرض هغه خپل کور هم ښائسته کړې وو او هغوي ته يې د گلدستو پېش کولو انتظام هم کړې وو خو قدرت ته دا منظوره نه وه او مهوش د امريکې په ځاي د سوچي کاکا کور ته اورسېده. ډاکټر لائبه تر ناوځه پورې په خپل بېل کښې ډېره ډوبه پرته وه. مازېگر چې د هغې سترگې او غړېدې نو مرجانه ورته ناسته وه او د هغې پښې يې منډلې. د وينېدو سره چې هغې ته د مهوش د اغوا واقعه مخکښې شوه نو سترگې يې بيا پټې کړې خو ډېر زړې بيا او غړولې او مرجاني نه يې تپوس اوکړو، ”د مهوش په باره کښې خو څه نوې خبر نيشه؟“ مرجاني هغې ته په غمگينو سترگو او کتل او وې وئيل، ”نه بي بي هيڅ نيشته“

دې سره هغه پاسېده، خپل پېک شوې سامان يې آن پېک کړو او خپل خپل ځاي ته يې اورسوو. بيا يې د سفر خصوصي سوت اوويستو او عامي جامې يې واغوستې. بيا يې په خپله کمره کښې لگېدلې د هغې گڼ شمېره تصويرونو ته يو په يو کتل او هغوي سره به يې په چپه خوله خبرې کولې. په مختلف فوزز کښې ويستلې شوي د هغې يو يو تصوير به يې ښکلوو او ځان سره به يې دا وې آئي لويو مهوش، آئي لويو مائي ډاټر. بيا يې ځان سره غلې غوندې اووې،

”لوري، آئي اېم سوري فار يو، ماته د گلي. د پنجې نه خلاصه نكړې شوې آئي اېم سوري مائي ډاټر.“ د هغې د واپس راوستو د پاره د هغې په زړه كښې ډېرې خبرې تلې راتلې يو دا چې هغه تانې ته لاړه شي او د سوچي كاكا او گلي. خلاف د مهوش داغوا رپورټ درج كړي خو بيا يې په دې يره د خپل خيال په خپله ترديد او كړو چې دې سره به د هغې راز افشا شي او كه د هغې خاوند ته پته اولگي نو د هغه په سترگو كښې به هغه رسوا شي. بيا يې په زړه كښې راغله چې هغه د گلي. كور ته لاړه شي او هغې ته منت زاري او كړي نو كېدې شي هغه مهوش هغې ته حواله كړي خو بيا يې په زړه كښې راغله چې دا ناممكنه ده. د هغې په زړه كښې څه نورې خبرې هم راغلې خو چې په كومه راغلې وي په هغې لاړې. هغه په دې ډېره پرېشانه وه چې كه چرې ډاكټر انصار د هغې نه د نه راتلو د وجهې تپوس او كړي نو هغه به څه جواب وركوي.

هلته مهوش د گلي. په غېږه كښې اوډه پرته وه خو چې كله وېښه شوه او گلي. ته يې اوكتل نو په چغو چغو په ژړا شوه. هغې د ماما، ماما چغې وهلې، د هغې د غېږې نه كوزېده او تختېده خو هغې كوزېدو ته نه پرېښوده. د هغې دغه چغې لږې او هلې ځلې روانې وې چې شېرډل ورغی. او د مور په غېږه كښې يې د هغې نه په مخ يو شرق اوويستو. د دې شرق سره گلي. په قهرېدلې سترگو هغه ته اوكتل او د هغې په مخ يې لاس كېښودو او هلته ډاكټر لائېې په خپل

زړه لاس كېښودو. دلته د مهوش سترگې پټې شوې او هلته د ډاكټر لائېې سترگې پټې شوې، دلته د مهوش د پټو سترگو نه لږې لږې اوښكې روانې وې او هلته د ډاكټر لائېې د سترگو نه بوتې. بوتې اوښكې روانې وې. دلته مهوش په پټو سترگو سلگي. وهلې او هلته د ډاكټر لائېې سلگي. نه اودرېدلې. دلته گلي. د هغې اوښكې اوچولې او هلته مرجانې د هغې اوښكې اوچولې. د مهوش دغه اټش فشانې سلگي. او د اوښكو په شكل كښې د لارې دغه لږې لا روانې وې چې جان پري راغله. هغې چې د گلي. په غېږه كښې مهوش اولېده نو مسكې. شوه خو چې د هغې اوښكو ته يې اوكتل نورنگ يې تاغیر شو، وارخطا شوه، گلي. ته يې په سوالیه نظر اوكتل او وې وئېل، ”بابي زما گوډۍ ولې ژاړي؟“ هغې لاڅه جواب نه وووړكړې چې هغه يې د هغې د غېږې نه خپلې غېږې ته واړوله، د هغې اوښكې يې اوچولې او خپلې يې بهولې. هغې چې د هغې مخ ته په څېر څېر اوكتل نو د هغې په گل پانه مخ د گوتو بيله بيله نښخه پرته وه. هغې ته داسې محسوسه شوه چې هغې له چا په مخ سپېږه وركړي وي. هغې په يره يره گلي. ته اوكتل او تپوس يې ترېنه او كړو، ”بابي، زما گوډۍ تا په مخ وهلې ده؟“ د هغې په تپوس گلي. سترگې خكته كړې او وې وئېل، ”نه لوري مانه ده وهلې.“ هغې د خپلې خبرې وضاحت اونكړې شو او د څه كار په بهانه د هغې د خوا نه روانه شوه او بهر اووته. جان پري د قهره سره لمبه شوه خو په خوله

يې هيڅ اونه وې، البته د هغې په مخ يې خوله کېښوده او د گرمو گرمو پوکو تېکورو نه يې ورکول. دې سره د هغې د مخ د پردونه کم شو او سترگې يې اوږولې. هغې چې جان پري ته اوکتل نو هغې ته کلکه ورتراړه وته. جان پري د هغې غوږ ته خوله نږدې کړه او غلې غوندې يې ترېنه تپوس اوکړو، ”مهوش ته چا وهلې يې؟ د هغې په تپوس هغې د هغې د غېږ نه سراوچت کړو، د بکيانې د اونې لاندې په کت کېښې پروت شېردل ته يې په يره يره اوکتل، هغه ته يې گوته اونيوه او وې وئېل، ”زه دغه سړي په مخ وهلې يم.“ هغه په مخ لاس اړدي او هغې ته په ژر غوښي سترگو گوري. جان پري هغه ښکلوي او هغې ته غلې غوندې وائي، ”خېر دے گل، دغه ستا لالا جي دے“ مهوش د هغې په جواب د نفرت په انداز شونډې بوسې کړي او وائي، ”زما لاله جي نه دے.“ د هغې د خولې نه ايله دغه ټکې اووتل چې سوچي کاکا چهارو په لاس کورته راغی. مهوش چې هغه ته اوکتل نو مخ يې د جان پري په لويته کېښې پټ کړو. سوچي کاکا چهارو يو خوا ته کېښوده، لاسونه يې اوځنډل او مهوش ته يې اووئيل ”هله لورې، ماله راشه“ د هغه په خبره جان پري مسکۍ شوه او هغه ته يې اووئېل، ”مهوش، تانه يرېري باباجي“ بيا مهوش ته وائي، ”باباجي له ورشه مهوش“ مهوش ته داسې محسوسېده چې دغه ټول د هغې او د هغې د مورد احساساتو قاتلان دي.

غرمه کورته گل ولي او خان ولي هم د سکول نه راغلل او گلې هم

يوه غټه کاسه اينگولې په لاس او يو سترے ډوډۍ په ترېښ کېښې نيولې راغله. هغې اينگولې او ډوډۍ په کت کېښې کېښوده، دوه زاړه ټکوري يې په زمکه او غوړول او ټولو ته يې په چغه اووې، يه وړو، راځۍ چې ډوډۍ او خورۍ. ”د ډوډۍ د اواز په اورېدو سره قدير او کبير هم د خاورو نه خپېر د کور د گوتونو نه رااووتل او ټول ډوډۍ ته کېناستل. د گلۍ په ست باندې جان پري هم د مهوش د خاطر هغوي سره کېناسته او ټول په يوه کاسه کېښې لگيا وو. جان پري به کاسه کېښې نورۍ چوکه کوله او هغې له به يې خوله کېښې ورکوله خو هغه د هغوي نه دومره يرېده چې نورۍ يې نه تېرېده. بهر حال د جان پري په لاس هغې څه ناڅه اوخوړه. گلۍ او سوچي کاکا هغې ته ډېر زار و قربان وېلے او چې څومره هغوي ځان ته نږدې کوله هومره به ترېنه هغه په يره يره روستو خوېده.

د ډوډۍ نه پس جان پري خپل کور ته تلل غوښتل خو مهوش هغې پورې انځتې وه او هغه يې تلو ته نه پرېښوده. چې اونشو نو گلۍ ورته اووې، ”لورې دې سره يو څو ورځي گزاره اوکړه چې دا دلته بلده شي نو بيا...“ جان پري د هغې د خولې نه خبره اخلې، مسکۍ شي او هغې ته وائي، ”يو څو ورځي؟ زه خو لږ ساعت د پاره راغلي يم. زموږ کور خوشے دے. ورته م جرنده اچولې ده. زما تگ ډېر ضروري دے. گلۍ: موريدې چرته تلې دے؟

جان پري: هغه پندۍ ته خور کره تلې ده.

گلی. : لوري، ترڅو چې هغه نه وي راغلې، ته مونږ کره اوسه. د دې جینۍ به درباندي زړه راغونډ وي او ته ځوانه جانې پېغله به په خوشه کور کښې څه اوکړې.

جان پري. : چې ته وای نو دمېوش د پاره به پاتې شم خو هسې نه چې تنگ شی. راباندي.

گلی. : یه لوري مونږ به درباندي څه تنگ شو. زموږ ډوډۍ د مشر خان د کوره ده. ستا د پاره به ترېنه یوه ډوډۍ، دوه زیاتي راوړم. د چای، شربت تکلیف نیشته. ځکه چې پی. هم د خپله کوره دي او گړه هم د خپله کوره ده. چې ته کور یې نو زما به زړه جمع وي او د بهر کار ته به اوزگار شم. دا کور خپل کور او گڼه او ترڅو چې مور دې نه وي راغلې، تر هغې به مونږ کره یې.

دویمه برخه

مشر خان او مشرې بي بي سره د شاکر خان خبرې شوې وې او هغوي یې د کډوالو او د قاضي صېب د کورنۍ د راتلو نه خبر کړي وو. د هغوي په راتلو مشر خان ډېر خوشحاله وو او هغه له یې د هغوي د خدمت هدايات ورکړي وو. قاضي صېب سره هم د هغه ډېرې خوږې او اوږدې خبرې شوې وې او هما او سهېل سره یې هم د هغوي د مزاج مطابق خبرې شوې وې. مشرې بي بي هم خوش نصیبې ابې. او هما او سهېل سره خبرې کړې وې او هغوي له یې ډاډ ورکړې وو. دې سره سره یې زرتاجې له هم د هغوي د خدمت او مېلمستیا

هدايات ورکړي وو. د شاکر خان داخیال وو چې د هغه مور پلار د قاضي صېب د کورنۍ د راتلو نه خبر شي نو خپل قیام به مختصر کړي او د هغوي لیدو له به زرتزره راشي خو داسې اونشو، هغوي په خپله سهېلانی سرگرمۍ کښې داسې انختي وو لکه چې دا د هغوي د ژوند اخري تور (Tour) وي او د راتلو یې هډونوم نه اخستو. هغوي ته د راتلو ضرورت هم نه وو ځکه چې هغوي ته پته وه چې په هغه کښې د هر قسم مسلې حل کولو صلاحیت شته نو په دې وجه هغوي د هغه له خوا مطمئن وو. هما او سهېل به تر غرمې پورې د آرام گاه په چمن کښې کرکت کوو او مازیگر به د باغ سهېل له وتل. هغوي سره به خوش نصیبه ابې. هم وه او قاضي صېب به هم ورسره په وهیل چېر کښې گرځېدو. هغوي به په خپله طبعه گرځېدل او په خپله طبعه به یې د اونو نه مېوې شوکولې او خوړلې. د هما د خط نه پس شاکر خان نه د آرام گاه په طرف تېرېدو او نه یې خپلو سپړو له هغه خوا ته دتلو اجازت ورکوو، البته د زرتاجې په ځله به یې د هغوي ټول ضرورتونه پوره کول.

د هغوي بلکه د هما ضرورتونه او فرمائشونه هم عجیبه وو، کله به یې ترېنه څه غوښتل او کله څه. او چې کله به هغه د هغې د فرمائش په پوره کولو کښې لږ لم لېټ او کړل نو بیابه مروره وه. یو ځل ترېنه هغې بنگرې او غوښتل. هغه چې بنگرې راوړل او د زرتاجې په لاس یې ورله اولېږل نو هغه یې ورته واپس کړل چې دا نه بلکه شنه بنگرې

. چې کله يې ورله شنه بنگري راوړل او د زرتاجي په لاس يې ورله اولېږل نو هغه يې په لاسونو کښې تنگ وو. هغې ورته هغه واپس کړل او د زرتاجي په ځله يې ورته اووې چې دا تنگ دي. هغه خپل ضروري کارونه پرېښودل ، هغه يې بيا يوړل او د هغې نه يې لږ لوي بنگري راوړل . د بده مرغه هغه بنگري د هغې په لاسونو کښې دومره اړت ووجې د هغې په لېچو کښې ايسارېدې نشو او ټول به د هغې مړوندونو ته راغونډ شو. هغې ورته د زرتاجي په لاس بيا واپس کړل او د هغې په خوله يې ورته اووې چې ”دا اړت دي“ هغه چې ډېر تنگ شو نو بازار ته لاړو ، يوه بنگري واله يې ځان سره په موټر کښې راوسته او ارام گاه ته يې وردننه کړه ، او چې کله مطمئن شوه نو بيا يې بنگري واله په گاډي کښې کېښوله او خپل مقام ته يې اورسوله. دغه شان يو ځل يې ترېنه دېوتو د پاره سپينه کپړه او رنگېن تارونه اوغونښتل . په هغه کپړا او هغه تارونو هغه پوزې له راغی ، د څو څو ځله راوړلو او واپس کولو نه پس يې اخر د هغې فرمائش پوره کړو. يو ځل زرتاجي هغه له د سودا يولو ډېر فھرست ورکړو. هغه چې فھرست اوکتو نو مُسکې شو او هغې ته يې اووې ، ”دا فھرست چا ليکلې دے ؟ هغې ورته اووې ، ”خان جي ، دا زما په وينا همابي بي ليکلې دي“ هغه ترېنه بيا تپوس اوکړو ، ”رسي هم ستا په وينا ليکلي شوې ده“ ؟ هغې په يره يره جواب ورکړو ، ”نه خان جي ، رسي پکښې هما بي بي د ځانه لېکلي ده“ ؟

هغه ترېنه په مُسکا تپوس اوکړو ، ”رسي څه پکار ده“ ؟ هغه مسکې شوه او ورته يې اووې ، ”رسي نه هغه زانگلو د پاره تال جوړول غواړي“ ؟ شاګر خان :. تال ؟ تال په کوم څائے کښې جوړول غواړي ؟ زرتاجه :. ارام گاه سره خوا کښې د باغ په اړخ کښې . شاګر خان :. د ارام گاه په چمن کښې ولې نه جوړوي ؟ زرتاجه (مسکې شي) خان جي ، هغه په زانگلو زانگلو کښې د اړخو نه مېوي شو کول غواړي . د هغې په خبره هغه تندي له لاس راچوي او وائي ، ”دې مېلمنې نه خو زه ډېر تنگ شوم . د دې د ستر په وجه زه د ارام گاه په خوا هم نه تېرېږم او چې په باغ کښې تال واچوي نو بيا به رانه باغ ته تلل هم پاتے شي . زرتاجه :. خان جي ، په دې کاغذ هغې خپل موبائيل نمبر لېکلې دي . تاسو ورسره په خپله خبره اوکړی ، هغه خپل موبائيل راخلي او هغې ته کال کوي . چې رينگ ورشي نو هغه وائي ، ”هېلو څوک پليز؟“ شاګر خان :. زه شاګر خبرې کوم . هما :. شاګر ؟ څوک شاګر پليز ؟ شاګر خان :. زه ستا خان جي ، شاګر خبرې کوم . هما :. اوه يس ، يس ، تاسو څه وېل غواړی پليز ؟ شاګر خان :. زه تانه دا تپوس کول غواړم چې ته په کوم څائے کښې تال جوړول غواړی ؟ هما :. تال . اوه يس تال ؟. يس ، په باغ کښې خان جي .

شاكرخان: د آرام گاه په چمن كښې ولې نه ؟

هما (په افسرانو موږ) دا زما مرضي ده ، زه چې كوم ځاي جوړول غواړم ، جوړولې شم .

شاكرخان: او كه د څه مصلحت په وجه زه په باغ كښې د جوړولو اجازت درنكړم نو بيا ؟

هما: بيا دا چې ته د باغ مالك يې ، چې اجازت نه راکوړه نومته راکوړه .
دا يو څو ورځې به ستا د تال نه بغېر هم تېرې شي ، دې سره هغه موبائېل بند کړي ، هغه هغې ته څو څو ځله هېلو او وائي خو چې هغه جواب ورنکړي نو هغه مسکې شي ، زرتاجې ته گوري او وائي ، ”همالاره مروړه شوه ډېره نازک مزاجه غونډې ښکاري“ .

زرتاجه: هاو خان جي دېکښې هيڅ شک نېشته .

شاكرخان (په جېرانتيا اوبې صبرۍ) څه مطلب زه پوه نشوم ؟

زرتاجه: خان جي ، هغه په تا باندې ناز کوي ، چې تانه ناامیده شوه نو د هغې د اميد نور څوک پاتې شو؟ د ماشوم د غوښتنې اخري حربه ژړاوي او د مټينو مروړتيا ؟

شاكرخان: دا ته لا څنگه خبرې کوي زرتاجي؟ ته په هوش كښې يې؟
ته ماسره خبرې کوي ، د مټينو او مروړتيا خبره پکښې د کوم ځاي نه راغله ؟

زرتاجه: خفه نشي خان جي ، خوزه هغه څه وېم کوم چې حقيقت دې هغه تاسره بې فنا مينه کوي .

شاكرخان: مينه خو لالويه خبره ده ، هغې ته ما چرې په دې غرض كتلې هم نه دي ، بلکه د هغې مخ م لېدلې هم نه دې .

زرتاجه: تابه واقعي هغه نه وي ليدلې خو ته هغې ليدلې هم يې او ستا خبرې يې هم اورېدلي دي .

شاكرخان: زما د همدردۍ دا مطلب شو چې هغه په سراوخته اوزما همدردۍ له يې د مينې رنگ ورکړو ، د هغه په غصه زرتاجه مسکې شي او غلې غونډي وائي ، د مينې رومبۍ قدم همدردي وي او اخري قدم يې ديوانگي وي .

شاكرخان: زرتاجې ته نن داسې بل بل شان خبرې کوي . دا دې د چانه ازده کړي دي .

زرتاجه: دا ازده کېږي نه بلکه پېښېږي او تېرېږي .

شاكرخان: تاته هغې زما متعلق څه وېلې دي؟

زرتاجه: هغه ستا متعلق په ځله هېڅ نه وائي خو د هغې دکړواوړو نه د هغې د مينې اندازه کېږي .

شاكرخان: د کړواوړو نه څنگه ؟

زرتاجه: خان جي ، تا چې هغې له کومه سپېښه رېښمي کپړه او رېښمي رنگين تارونه راوړي وو په هغې يې ستانوم د گلونو او بوتو په شکل کښې په داسې انداز ليکلې دې چې په اسانه پرې څوک نه پوهېږي .

شاكرخان: چې په اسانه پرې څوک نه پوهېږي نو ته پرې څنگه پوه شوې . ته خوليك لوست نه يې؟

زرتاجه: زۀ پرې څكه پوه شوم چې ماورته يو ځل اووې چې دغسې گلونو ماله هم جوړ كړه دا خو ډېر بنائسته دي، هغې زما په خبره اوخاندل اووې وئيل، ”دا بوتې، گلونو نه دي بلكه دا د چانوم دے.“

”د چانوم دے“؟ ماتيښه په حېرانتيا تپوس او كړو دا خو بالكل د گلونو غوندې بنائسته دے، هغه مټسكې شوه، اوشرمېده او غلې غوندې يې اووې، ”چې څنگه هغه بنائسته دے، دغسې يې نوم هم بنائسته دے.“ زما د بيا بيا تپوس په جواب كښې هغې اووې، ”دا د خان جي نوم، شاكړخان دے.“ د هغې په خبره هغه مټسكې شي او وائي، ”ښه نو بيا؟“

زرتاجه: بيا دا چې د هغه كپړې نه يې خپل بالخت له ابره جوړه كړه، اوس ټوله ورځ او شپه د هغې د سر لاندې او ډډو ته هغه بالخت پروت وي.

شاكړخان: اوه دا خبره ده... ښه نو خبره دے حد ته اورسېده.

زرتاجه: نه خان جي، دے نه هم ورتېره ده.

شاكړخان: هغه څنگه؟

زرتاجه: هغې په خپلو دواړو لېچو ستا نوم په پخه سپاهي ليكلې دے او چې په هراړخ سملې نو مخ او سريې ستا په نوم پروت وي.

شاكړخان: اوه خبره دے حد ته اورسېده او ماته پته هم نېشته... ښه نو دا راته اووايه چې د هغې مينه دے حد ته رسېدلې ده نو بيا زما نه سترولې كوي؟

زرتاجه: خان جي، مينه په خپل ځاي دے او ستر په خپل ځاي دے.

مينه د هر چا حق دے او ستر د هرې پښتنې پېغلې حسن دے.

شاكړخان: چې ما هغه ليدلي نه ده نو زۀ هغې سره څنگه مينه كولے شم؟

زرتاجه: زۀ تانه د هغې د پاره مينه نه غواړم او نه درته هغې سره د مينې خواست كوم خو د يوې مېلمنې په حېث د هغې زړه ساتل ستا فرض دے.

شاكړخان: واقعي ته ښه وايې، زرتاجې، ماله واقعي داسې نه وو پكار؟ څه ته ورځه.

د هغې دتلو نه پس هغه ډېره شېبه په كټ كښې پروت وو او د هغې متعلق يې سوچ كوو. چې څومره به هغه د هغې متعلق سوچ كوو، هومره به يې ورسره همدردي زياتېده او اخر هغه دې ته مجبور شو چې د هغې خواهش پوره كړي. په دے غرض هغه پاسېدو، د كمري نه اووتو او حجرې ته لاړو. په دغه سوچونو او فكونو كښې هغه ډېره شېبه تېلاني كوله، بيا په گاډي كښې كېناستو او بازار ته روان شو. چې بازار ته اورسېدو نو نوره سودا يې هم واخسته او د هما د ټال د پاره يې رسي. هم واخسته. چې كله د بازار نه واپس شو او ارام گاه ته اورسېدو نو هغه ټوله سودا يې زرتاجې ته حواله كړه او خپل كور ته روان شو. هغه لا ايله خپلې كمري ته رسيدلے او ډډه شوے وو چې زرتاجه راغله او هغه رسي. يې هغه ته واپس كړه كوم چې د هما د ټال د پاره هغه راوړے وه. هغه ترېنه په حېرانتيا تپوس او كړو،

”رسي دې ولې واپس راوړه“.

زرتاجه: خان جي، هغه وائي چې اوس د دې ضرورت نېشته.

شاكرخان: ضرورت ولې نېشته؟ چرته يې بله پېدا كړه او كه ټال اچول نه غواړي؟

زرتاجه: ماته پته نېشته خان جي، ته ترېنه په خپله تپوس او كړه، هغه موبائېل راخلي او هغې ته رېنگ كوي، چې رېنگ ورشي نو هغه موبائېل بند كړي. هغه زرتاجې ته په سواليه نظر گوري او وائي، ”موبائېل يې بند كړو، داسې معلومېږي چې د هغې غصه لا ختمه نه ده. زرتاجه: خان جي، تا خپل فرض ادا كړ او د هغې ارمان دې پوره كړو اوس چې هغه ستا خلوص نه قبلوي نو دې كښې نه ته څه كولې شي او نه زه څه كولې شم.

شاكرخان: داسې مه وايه زرتاجي، زه د هغې خفگان نشم برداشت كولې او په هره طريقه چې وي، هغه خوشحاله لېدل غواړم ځكه چې هغه د يو څو ورځو مېلمنه ده خو تاسره دا مشوره كول غواړم چې ماله څه پكار دي.

زرتاجه: خان جي، زه ستاسو دواړو خدمتگاره يم. زه ستاسو په مينځ كښې هيڅ نشم وېلي.

شاكرخان: مشوره خورا كولې شي كنه.

زرتاجه: مشوره دا ده چې ته ورله په باغ كښې ټال واچوه نور كارزما دے.

شاكرخان: ډېره بڼه ده. ته دا رسي دلته پرېږده او ته څه. د هغې د تلو نه پس هغه هغې ته كال كوي، چې رېنگ ورشي نو هغه موبائېل اوکے كړي او وائي، ”سوري رانگ نمبر“ دې سره موبائېل بند كړي. د هغه د خولې خبره په خله او د زړه خبره يې په زړه پاتې شي. يوه شېبه يې موبائېل ته كتل، بيا يې يو خوا ته كېښود او په كت كښې بوړي بوړي پرېوتو.

سبا چې هغه د خپلو مصروفیاتو نه اوزگار شو نورسي او نور لوازمات يې په گاډي كښې كېښودل او د ټال اچولو د پاره باغ ته لاړو. هغه ته دا نه وه معلومه چې هغې د ټال د پاره كوم څائے او كومه اونه خوښخه كړې ده. بهر حال ارام گاه سره خوا كښې چې كوم څائے او كومه اونه هغه ته غوره ښكاره شوه په هغې كښې يې ورله ټال واچوو. چې دے نه اوزگار شو نو په گاډي كښې كېناستو او چې كورته تلو نو په لاره كښې د قاضي صېب كورنۍ په مخه ورغله. قاضي صېب په وهيل چېر كښې ناست وو او د هما په سهاره مخكښې روان وو. هغوي پسې روستو خوش نصيبه ابی. وه چې سهېل د لاس نه نيولے وه او د هغه په مدد رورور روانه وه. هغه چې د هغوي خواله ورغی. نو گاډے يې اودرو، د هغوي سلام د پاره د گاډي نه كوز شو او د هغوي خواله ورغی، هما چې هغه اوليدو نو مسكۍ شوه او مخ يې د لپټې په پلو پټ كړو او كله چې هغه قاضي صېب سره روغ جوړ كول نو هغې ترېنه مخ واړو او هغه ته يې شاكره. قاضي

صېب د هغه په ليدو ډېر خوشحاله شو ، په ناستې ناستې يې هغه بڼکل کړو او د گيلې په انداز يې ورته اووے ، ”شاگره بچے ، ته هډو زمونږ خواله نه راځے . ولې زمونږ نه خفه يې او که په مونږ تنگ شوے يې.“ د هغه په تپوس هغه مُسکے شو او وے وئيل ، نه کاکاجي ، داسې هيڅ خبره نېشته ، زړه م غواړي چې ټوله ورځ تاسو سره وے خو د دې ميلمنې د ستر په وجه درتله نشم (هغه هُما ته اشاره کوي) . قاضي صېب مُسکے شي ، شاته گوري او هغې ته وائي ، ”هما لورې ، ته د شاگر بچي نه ستر کوې ، دے خولکه ستا او سهېل زما خپل بچے دے . د مخ نه لويته لرې کړه ، شابه سلام ورته اوکړه او معافي ترېنه او غواړه ، “ هغه د هغه په زور نه د مخ نه لويته لري کړي او هغه ته وائي ، ”خان جي سلام عليك“ هغه چې هغې ته اوگوري نو د هغه سترگې د هغې په مخ کښې ښخې شي او په خوله کښې مې لاړې اوچې شي ، هغه په خپلو اوچو او رپېدلي شونډو وائي ، ”وعليکم ، سل ... سلام.“ د هغه د سلام الفاظ لا پوره شوي نه وي چې قاضي صېب هُما ته وائي ، ”شابه ، د شاگر بچي نه معافي او غواړه . “ هغه چې د قاضي صېب خبره ووري نو وائي ، ”نه کاکاجي ، د معافي غوښتو ضرورت نېشته . د دې معافي شوې ده “ د هغه په جواب کښې هُما مُسکې شي او وائي ، ”تېنک يو خان جي“ په ډک کښې خوش نصيبه ابې . او سهېل هم د هغوي خواله راځي ، هغه چې هغې ته سلام اوکړي نو هغه د هغه لاسونه بڼکلوي

او وائي ، ”بچے ته مونږ کره ولې نه راځے ، مونږ خو جوستاسو په اُسره پراته يو ...“ هغه نور هم څه وېل غواړي خو قاضي صېب د هغې د خُلې نه خبره اخلي او وائي ، ”شاگر بچے ، د هُما د ستر په وجه مونږ کره نه راځي“ خوش نصيبه ابې . هُما ته گوري او وائي ، ”داسې مۀ کوه کنه لورې . شاگر خان خولکه د سهېل زمونږ بچے دے . په خپلو کښې جو ستر نه کېږي لورې“ . شاگر خان مُسکے شي او په فاتحانه انداز هُما ته گوري . د هغه د مُسکا په جواب کښې هغه غاښونه چېچي او هغه ته گوته نيسي لکه چې هغه له څه دهمکي ورکوي . هغه لا هغوي سره خبرې کولے چې د هغه په موبائېل رېنگ راغی . هغه موبائېل اوکے کړو او غلې غونډې يې اووے ، ”زۀ درغلم“ بيا يې قاضي صېب ته اووے ، ”قاضي صېب ، تاسو نه م تلوته زړۀ نه کېږي خو څه مېلماڼه راغلي دي او په حجره کښې زما انتظار کوي.“ قاضي صېب مُسکے شو او هغه ته يې اووے ، ”څه ورشه بچے ، مېلمنو له جو ورشه“ .

دې سره هغه د هغوي نه رخصت واخستو ، په گاډي کښې کېناستو او روان شو . ماسخوتن تېر چې هغه د مېلمنو نه اوزگار شو نو خپل کوراو خپلې کمږې ته ورغی . هغه په خپل بېد کښې سملاستو او د هُما په باره کښې يې سوچ کوو . هغه د هغې د حسن نه ډېر متاثر شوے بلکه مسحور شوے وو . هغه لا د هغې د حسن په خيالي تماشه کښې بوخت وو چې د هغه په موبائېل رېنگ راغی . هغه

موبائېل او.کے کرو نو په مُسکايي اووے، ”هېلو، څوک پليز“ په موبائېل اواز راغی، ”څوک پليز؟ ته زما موبائېل نمبر نه پېژنې؟“ شاګر خان: او، دا ته يې، سوري هما، زما سترګې برېښي او څه پرې لېدے نشم.

هما: ستاسترګي کله نه برېښي؟ مازيګر څو ټيک ټاک وے.

شاګر خان: مازيګر ټيک وې خو ستا د لېدو نه پس برېښي.

هما: ښه دا خبره ده هن، ته په ما طنز کوے؟

شاګر خان: طنز نه کوم هما، بالکل رشتيا وایم.

هما: داسې معلومېږي چې ته د نظره شوے يې.

شاګر خان: د نظره شوے نه يم. په ما نظر نه لګي ځکه چې ما کښې هيڅ داسې خوبي نيشته چې د نظره شم.

هما: ته د خپل ځانه څه خبريې، دا تپوس د هغه چانه اوکړه چې څوک ستا په مينه کښې شپه ورځ کړېږي. ته خو د هر چا د زړه سريې. شاګر خان: داسې بې وقوفه څوک کېدېشي چې تورې شپې ته روڼ سحر وائي او ماغوندي بنده ته د زړه سروائي.

هما: په دغه بې وقوفو کښې زه هم شامله يم.

شاګر خان: او، چرې هم نه. تادي خداے د بې وقوفو د ډلې نه اوساتي. هما: خان جي، يوه خبره م منے؟

شاګر خان: بالکل منم، وايه زه ستا څه خدمت کولے شم.

هما: خدمت نه، يو خواست درته کوم او هغه دا چې ته لږ راشه پليز.

تاسره م يوه ضروري خبره ده.

شاګر خان: اوس په دې توره شپه؟

هما: هاو، اوس په دې توره شپه.

شاګر خان: که څه ضروري خبره وي نوماته په فون هم کولے شي. وايه پليز.

هما: دا په فون د وېلو خبره نه ده. ته راشه پليز، زه د آرام گاه په چمن کښې ستا انتظار کوم.

شاګر خان: ډېره ښه ده، زه درغلم، د هغه دې خبرې سره د کور په گېټ د رېنگ اواز راغی. هغه چې بهر اووتو نو گېټ سره د هغه نوکر کمال ولاړ وو او هغه سره خوا کښې د سوچي کاکا دوه زامن گل ولي او خان ولي ولاړ وو. د هغه په تپوس باندې کمال هغه ته اووے چې ”د سوچي کاکا په کور پوليس چهاپه وهلې ده. سوچي کاکا، د هغه ښځه د هغه زوے شېردل او يوه مېلمنه جينې پوليس د کوره اوويستل او تانې ته يې بوتلل. دوي غواړي چې تاسو هغوي پسې ورشي او هغوي د پوليس نه خلاص کړي.“

شاګر خان: د پوليس دا مجال چې زما د اجازت نه يې بغېر، زما د همسايه په کور چهاپه اووهله او تانې ته يې بوتلل. دې سره هغه حجرې ته روانېږي... چې حجرې ته اورسي نو گل ولي او خان ولي ته وائي. ”زه هغوي پسې ورځم، تاسو کور ته ځي. برېږي مه، اوس به يې راولم.“ هغه په گاډي کښې کښې او په يو شخ د حجرې نه اوځي.

چڄي لڙ مڃڪڻي لار شي نو هغه ته هما سره ڪڙي خپله وعده ورياده شي. هغه هغجي ته په تلو تلو ڪڻي رڻنگ ڪوي او ورتي وائي، ”هما، زما انتظار مٿ ڪوه، ماته يوه اڀرجنسي ڀڻبنه شوه، زه هغجي پسي روان ڀم“ هغه، هغه له هڏو خه جواب ورنڪري او په چپه خله خپلي ڪمري ته روان ڀري. لڙه شڀبه پس هغه ته ڌ تاني ڌ SHO له خوا رڻنگ او شو او ورتي او وڙي شو چڄي، ”خان جي، ستايو شو همسايو باندې مونڙ چهاپه وهله ده او هغوي موتاني ته راوستي دي“.

شاڪرخان: ڀه خه ڪڀس ڪڻي؟

SHO: ڌ اغوا ڀه ڪڀس ڪڻي.

شاڪرخان: ايف آئي آر خودرچ شو نه ده؟

SHO: لافي الحال درج نه ده، ستاسو ڌ مشور ڌ انتظار ده.

شاڪرخان: مهرباني، هم ڀه ده ڪڀس ڪڻي زه تاني ته دروان ڀم. شڪريه؟ هغه چڄي تاني ته اورسڀدو نو SHO ڌ هغه سلام له ڌ خپل دفتر نه بهر اووتو. بيا يي هغه دفتر ته بوتلو او په عزت سره يي په ڪرسي ڪڀنو. ڌ SHO په دفتر ڪڻي دوه مڃلمان نه ناست وو. هغوي هم ڌ هغه په احترام ڪڻي پاسڊل خو شاڪر هغوي سره ڌ شڪريي په خپلو خپلو ڄايونو ڪڀنو. په دغه دوو ڪڻي يوه ڌاڪٽر لائڀه وه او بل ڌ هغجي خاوند ڌاڪٽر انصار وو. ڌاڪٽر لائڀي او شاڪرخان يو بل ڀڙندل ڄڪه چڄي ڌ سوات ڌ ڪڏو الو ڌ ڪڀم ڀه مڃڀڪل تيم ڪڻي هغه هم شامله وه او ڪله ڪله به نورو ڌاڪٽرانو سره دغه ڪيمپونو ته تله. شاڪر

خان سره ڌ هغجي ڄو ڄو ڄو ملاقات هم شو ڀه وو او ڌ هغوي ڌ علاج معالجي ڀه باره ڪڻي ڌ هغوي خبري هم شو ڀي. هغه ڌ هغجي نه په مٿسڪا تپوس او ڪڙو، ”ته تاني ته ڄنگه راغلي يي؟“ هغه مسڪي شوه او وڙي وڙي: ڌا ڪڀس مونڙ سره شو ڀه ده.

شاڪرخان: اوه، ڌا خبره ده ڌا صڀب ستا هسڀڻڊ (Husband) ده.

ڌاڪٽر لائڀه: هاڙ جي ڌا زما هسڀڻڊ ده. هغوي لا خبري ڪولي چڄي يوسپاهي په يوه وره شان مجمه ڪڻي ڌ شربت يو ڪلاس راڙڙه او هغه ته يي په مڙ ڪڀنودو.

شاڪرخان هغه ته وائي، ”دوه ڪلاس نور راڙڙه“. هغه ڀڙه په تڙي سره بهر اوڄي، لڙه شڀبه پس دوه ڪلاس شربت راڙڙي او هغوي له يي ورڪري. شاڪرخان او ڌاڪٽر لائڀه شربت هم ڄڪي او ڌ ڪڏو الو ڌ علاج معالجي او ڌ خپلي مشاهدي او تجربي ڀه باره ڪڻي خبري هم ڪوي. چڄي هغوي شربت او ڄڪي نو SHO يو سپاهي ته وائي، ورشه هلڪه، مرزا صڀب ته وايه چڄي هغه ملزمان ڌ حوالات نه را او باسه او دلته يي راوله. ”ڌ هغه ڌ تلو نه لڙه شڀبه پس هغوي تول دفتر ته راوستي شي. هغوي تول شاڪرخان ته سلام او ڪري او په فرش ڪڀني. SHO ڌاڪٽر لائڀي ته وائي، ”ڀڻه بي بي ڌ شاڪرخان په مڃڪڻي خپل بيان ورڪڙه. ڌاڪٽر لائڀه ڌ سوچي ڪاڪا، ڪلي، مهوش، جان پري او ڌ قاري صڀب په باره ڪڻي توله واقعه بيان ڪري او ڌ ثبوت په طور هغه سٿامپ ڀڀر ڀڀش ڪري ڪوم باندې چڄي هغوي گوتي

لگولې وې. چې هغه خپل بيان ورکړي نو بيا گلی. خپل بيان ورکوي . په خپل بيان کښې هغه د خپل جرم اعتراف اوکړي . شاکر خان گلی. نه تپوس کوي ، ”ستا لور مهوش خه شوه ؟“ هغه ژاړي او په ژړا کښې وائي ، خان جي ، د تېرو لسو ورځو نه هغه بې درکه ده او مونږ ه ته د هغې باره کښې هيڅ پته نه لگي چې چرته ده ؟

شاکر خان: SHO ته گوري او وائي SHO صېب ، دا کېس پېچېده دے که ستاسو خوښځه وي نو دا به جرگې ته حواله کړو .

SHO : زما پرې هيڅ اعتراض نېشته البته د مدعيانو راي معلومې کړي . شاکر خان ډاکټر لائېي او ډاکټر انصار ته گوري او وائي ، ”ستاسو څنگه خوښځه ده .“

ډاکټر لائېي : زما ستاسو په فېصله هيڅ اعتراض نېشته ، چې څنگه تاسو جوړه کړه ماته منظور ده .“

شاکر خان: (SHO ته) صېب مدعيانو او ملزمانو د فېصلي اختيار ماله راکړو تاسو ته منظور ده .

SHO : هاؤ خان جي ، ماته بالکل منظور ده خو دوي به ماله ليکلي راکړي چې دوي خپل کېس واپس واخستو او جرگي ته يې حواله کړو . دې نه علاوه چې کله فېصله اوشي او دواړه طرفې او د جرگې مشران پرې لاس ليک اوکړي نو د هغې يوه کاپي به ماته راکوي .“

شاکر خان: ډېره ښه ده صېب . دا زما ذمه شوه او داسې به ضرور کېږي . بيا ډاکټر لائېي ته وائي ، ”تاسو او دوي به سبا مازېگر پنځه

بجې زما جرگې ته راشي. او ستاسو فېصله به جرگي ته حواله کړو“. ډاکټر لائېي او ډاکټر انصار: ډېره ښه ده خان جي ، هم دغسې به اوکړو . شاکر خان: ستاسو دے خداے عزت اوکړي چې په مامو اعتماد اوکړو . بيا SHO په يو کاغذ د هغوي اقرار نامه ليکي چې هغوي خپل کېس د کلي جرگې ته حواله کړو او چې جرگې خه فېصله اوکړه هغه به د ثبوت په لور د تانې SHO ته حواله کوي . بيا په هغې د دواړو فريکو گوتې اولگولې شوې او دې نه پس SHO دواړو ډلو ته د تلو اجازت ورکړو . شاکر خان د SHO شکريه ادا کړي او د تاني نه اوځي .

سبا مازېگر پنځه بجې د شاکر خان په حجره کښې جرگه راغونډه شوه . په جرگه کښې د زور کلي ، اکبر کلي ، همایون کلي او د نورو کلېو ، عالمان ، سپدان او سپين روبي مشران شامل وو . هغوي ټولو متفق طور شاکر خان د جرگي صدر او نمانځلو . جرگې ته مدعيان او ملزمان حاضر شو . ډاکټر لائېي د مشرانو مخکښې خپل بيان وورو . دې نه پس گلی. خپل بيان وورو او سوچي کاکا په خپل بيان کښې د خپلې ښځې د بيان تائېد اوکړو ، شېر دل د خپل پلار او خپلې مور د بيان تائېد اوکړو چې هغه ، د هغه پلار او د هغه مور د ډاکټر لائېي د کوره مهوش اغوا کړې ده او خپل کور ته يې راوستې ده . دغه رنگي جان پري هم د خپل جرم اعتراف اوکړو . د ملزمانو د بيانونه ثابته شوه چې هغوي ملزمان نه بلکه مجرمان دي . کله چې د گلی نه د مهوش د حواله کولو په باره کښې تپوس اوشو نو هغې

لکه د مخکښې غونډې اووې چې، ”هغه د تېرولسو ورځو نه بې درکه شوې ده او هغې ته، د هغې خاوند او د هغې زوي ته هيڅ معلومات نېشته.“

مشرانو دواړه طرفين د کمرې نه اوويستل او خپلو کښې صلاح، مصلحت شروع کړو، د ډېر بحث و تکرار نه پس هغوي په دې فېصله متفق شو چې ملزمانو له لس ورځې مهلت ورکړې شي او په دغه کښې دننه دننه مهوش جرگي ته حاضرې کړې شي چې د جرگې مشرانو له خپل بيان ورکړي او که ملزمان د هغې په راوستو کښې ناکام شي نو د هغوي خلاف به فېصله کېږي. ”په دې مختصر فېصله باندې د جرگې ټولو مشرانو او صدر جرگه دستخطونه اوکړل. بيا هغوي ټول را اوغوښتلې شو او هغوي ته د جرگې فېصله اورولې شوه. دې فېصلې نه پس کېس ائنده تاريخ پورې اوځنډولې شو او مدعيان او ملزمان لاړل. د هغوي د تلو نه پس شاکرخان د جرگې په مشرانو چايي او څکوله او هغوي ټول يې په عزت رخصت کړل.

﴿درېمه برخه﴾

شاکرخان د سوچي کاکا او گلي په حماقت سخته ذهني صدمه رسېدلې وه هغه اگر چه د هغوي په حرکت سخت غصه وو خو هغه نه غوښتل چې هغوي ته سزا ورکړې شي ځکه چې د موسم بابا او تورخان بابا نه واخله ترسوچي کاکا پورې دغه ټول پلار په نيکه د هغوي د کورنۍ کسب گر او خدمتگار وو خو چې په خپله

يې په خپل جرم بونه وانه چول نو هغه سره دا يره ملگرې شوه چې که چېرې په ټاکلې شوې موده کښې مهوش اونه موندلې شي او د هغوي فېصله اونشي نو هغوي ټول به د مجرمانو په حبث پوليس او عدالت ته پېش کېږي او د جرگې ټول ممبران او د صدر جرگه په حبث به هغه په خپله د هغوي په جرم گواه وي. هغه د خپلو سړو په ذريعه د خواشيانو ټولو کليو د جماتونو په لود سپېکرو کښې د مهوش د بې درکۍ اعلانونه اوکړل خو چې په دې اونشوه نو بيا يې خپل ټول نوکران او کسب گر راغونډ کړل او د هغې تلاش پسې يې د پېښور نه واخله تر صوابۍ پورې د کډوالو کېمپونو ته ولېږل او په خپله به هم د سحر نه تر ماښامه پورې گرځېدو. په دغه گرځېدو گرځېدو کښې هغه خپل ټول ياران دوستان او خپل خپلوان خبر کړل چې که چېرې د هغې څه پته اولگي نو چې فوري طور هغه خبر کړي. دې نه علاوه هغه د رېډيو او ټي وي ټولو چېنلو ته هم د هغې د بې درکۍ خبر ورکړی وو.

هلته ډاکټر لائبه خپل خاوند ته دروغ ژنه هم شوه او مخ تورنه هم شوه. هغې چې د دروغو کومي کړهۍ يوبل سره يوځای کړې وې او د دروغو کوم شرنګېدلې امېل يې ترېنه جوړ کړې وو، هغه ټولې يوه په يوه ختمې شوې او هغې سره د شرمندگۍ اورسوائې نه بغېر هيڅ پاتې نشو. هغه د ډاکټر انصار په نظر کښې دومره سپکه شوه چې د هغې هيڅ حيثيت پاتې نشو. هغه د هغې نه دومره متنفر شو چې

کله هغه هغې سره د شاکرخان د حجرې نه کور ته لاړو نو هم په هغه شپه د کوره اووتو ، د هغې نه پټ په پټه اسلام آباد ته او بيا د اسلام آباد نه امریکې ته واپس لاړو .

دغه شان سوچي کاکا ، گلۍ او شېردل هم په خپلو تربورانو او په کلي محلت کښې سپک شو ، او خلکو ترېنه دا جوړه کړه چې هغوي خپله لور په ډاکټر لائبي خرڅه کړې وه خو چې هغه پېسي يې هضم کړې نو د نورو پېسو مطالبه يې ترېنه اوکړه . چې هغې انکار اوکړو نو بيا يې ترېنه هغه اغوا کړه . ځېنو پکښې دا شوتۍ هم اوویشلې چې هغه يې په بل چا خرڅه کړې ده او په هغه پېسو خپل زوي شېردل له واده کول غواړي . واده چاسره کوي؟ ظاهره خبره ده چې نابللې مېلمني جان پرې سره . د جان پرې او شېردل اگر چې خپلو کښې نکاح نه وه شوې خو د خوشگواره تعلق په وجه د هغوي خپلو کښې اندرستينډنگ انتها ته رسېدلی وو . سوچي کاکا او گلۍ خپلو کښې صلاح کړې وه چې د هغوي نکاح زر ترزره اوشي او د هغوي خبره شرعې ته درسته شي . هغوي په دغه تکل کښې وو چې يوخوا د هغوي لور مهوش بې درکه شوه بل خوا ډاکټر لائبي د هغوي خلاف پولېس ته شکايت اوکړو . جان پرې هم د مهوش د اغوا په کېس کښې لړلې شوې وه او هغې هم اعتراف جرم کړې وو . اوس هغه هغوي کره نښه په پخه ډېره وه . يوخوا سوچي کاکا او د هغه کورنۍ د خپلو تربورانو د خدا شوه ، بل خوا په کلي کښې رسوا شو ،

درېمه دا چې هغوي سره دا يره ملگري شوه چې که چېرې په ټاکلي شوي موده کښې مهوش اونه موندلې شي نو هغوي به تانې ته بوتلې کېږي او د هغوي خلاف به د اغوا مقدمه درج کېږي . د مهوش د لټون په ځائ هغوي په کور کښې ناست وو ، د مهوش او د ټاکلي شوي تاريخ د راتلو انتظار يې کوو .

شاکرخان ، هما سره د ليدو کتو او ملاوېدو څو څو وعدې کړې وې خو د هغې ملاقات ته اوزگار نشو ځکه چې د مهوش په لټون کښې او د هغې د موندلو په هلو ځلو کښې هغه شپه ورځ په ځان يو کړې وه . په دې دوران کښې د هغې څو څو کالونه او مېسجونه راغلل او هر ځل ورسره هغه د ملاوېدو نوې نوې وعدې اوکړې . په دغه نن سبا کښې پوره نهه ورځې تېرې شوې . په لسمه ورځ چې هغه ماسخوتن تياره د حجرې نه کور ته او خپلې کمري ته لاړو نو د ورتلو سره د هغه سترگې په هغه مېز پرېوتې کوم چې د هغه بېد سرته لگېدلې وو . په مېز د ماتو شنو بنگړو يوه لپه پرته وه . د ماتو بنگړو په ليدو هغه مسکې شو ، په بېد کښې کېناستو او ځان سره يې اووې ، داسې معلو مېږي چې همابي بي بيا مروره شوې ده . دې سره هغه خپل موبائېل راواخستو او هغې ته يې کال اوکړو خو چې هغې څه جواب ورنکړو نو بيا يې ورته مېسج ورکړو . مېسج کښې ورته هغه اولېکل ، ”ډير هما ، ماته ستا د جذباتو احساس دے خوزه في الحال درتله نشم . ماله د يو څو ورځو مهلت راکړه پلېز“ . هغه لا د هغې د جواب انتظار کوو چې

زرتاجه د هغه کمرې ته راغله . هغې لا هغه ته څه ويل غوښتل چې هغه پرې مخکښې شو او تپوس يې ترېنه اوکړو ، ”هما بي بي بيا مروړه شوې ده ؟“ هغه مسکۍ شوه او وې وئيل : خان جي ، تاته څنگه پته اولگېده چې هغه مروړه شوې ده .“ هغه په مېز پراته ماتو بنگرې ته اشاره کوي او وائي ، ”يو خو د دے ماتو بنگرې نه پته لگي چې هغه مروړه ده ، بله دا چې ماسره په موبائېل خبرې نه کوي .“

زرتاجه : هاؤ خان جي ، هغه تانه خفه ده . په دې وجه يې خپل بنگرې مات کړل .

شاگرخان : مانه ولې خفه ده ، هغه څه وائي ؟

زرتاجه : خان جي ، ماترېنه څو څو ځله تپوس اوکړو خو هغه هېڅ نه وائي ، زما په هر تپوس به يې د يو يو بنگرې نه تڼک وېستو او لاندې به يې غورځوو . په دې دې کښې يې دواړه لېچې تشي کړې“

شاگرخان : تاته څنگه پته اولگېده چې هغه مانه خفه ده ؟ کېدې شي څه بله وجه وي .

زرتاجه : بله وجه نېشته خان جي ، هغه تانه خفه ده او ماته هله پته اولگېده چې هغې چارۍ راواخسته او ستا هغه نومونه يې په چارۍ گروول کوم چې هغې په خپلو لېچو په پخه سپاهۍ ليکلي وو .

شاگرخان : اوه مائي گاډ ، دومره حماقت ، دغسې خو به د هغې څرمن ژوبه شوې وي ؟ تاوړته کتل او هغې دغسې کول .“

زرتاجه : نه خانجي ، زه چې د هغې په نيت پوه شوم نو ماترېنه

چارۍ واخسته او هغې له م د لاسه ورکړه .

شاگرخان : بيا څه اوشو ؟

زرتاجه : بيا دا چې هغوي ټولو ډوډۍ او خوړه خو هغې دا بهانه اوکړه چې هغه مړه ده او زړه ته يې نه کېږي .

شاگرخان : کېدې شي هغه مړه وه او نوره يې زړه ته نه کېده . دېکښې د بهانې څه خبره ده .

زرتاجه : نه خان جي ، داسې نه ده . هغه مړه نه ده ، نن درېمه ورځ ده چې دغه بهانه کوي .

شاگرخان (په حېرانتيا) نن درېمه ورځ ده او هغې لا هېڅ نه دي خوړلي . هغه خو به نيمه نه وي پاتې شوي . هغه مانه ولې خفه ده ؟ اخر څه شوي دي ؟

زرتاجه : خداے د پاره خان جي ، ته ماسره لاړ شه او دا تپوس ترېنه په خپله اوکړه . او که ته نه ځي نو زما هم هلته دتلونه توبه ده .

شاگرخان : (په بې صبرۍ) نه ، نه ، داسې به نه کوي زرتاجې . زه درسره ځم ... څه چې ځو ، هغوي چې د کوره اوځي نو هغه حجرې ته لاړ شي ، د حجرې نه گاډے راوباسي ، هغه ځان سره کېنوي او چې لږ ساعت تېرېږي نو هغه ارام گاه ته اورسي . هغوي چې د گاډي نه کوز شي او ارام گاه ته دننه شي نو شاگرخان هغې ته وائي ، ”زه د هغې کمرې ته ورځم او ته ډوډۍ گرمه کړه او هلته يې راوړه .“

زرتاجه : ډوډۍ په هارۍ پات کېښې گرمه پرته ده ، ته ورشه ، زه يې

دراوړم“.

شاګر خان د هغې د کمرې ورسره اوږدېدو او په وريې رو غوندې ناکنگ اوکړو. هغه درې ځله دغسې اوکړل خو چې هغې څه جواب ورنکړو نو بيا يې ورله دیکه ورکړه. وربولت شوې نه ووبکه هسې پورې وو. په کمره کېنې زيروبلب بلېدو او پکې چلېدو. هغه په سيلپنگ سوت کېنې ملبوسه وه او په بېلې کېنې خورې زلفې دانه وانه پرته وه. هغه لا د هغې د حسن په تماشه وو چې زرتاجه د ډوډۍ خوانچه په لاس راغله، په مېز يې کېښوده او يو خوا ته غلې غوندې اوږېده. هغه، هغې ته د تلو اشاره اوکړه. هغه چې د کمرې نه بهر اووته نو هغه وربولت کړو، زيروبلب يې مړ کړو راډ يې اولگولو او هغې سره خوا کېنې مېز ته کېناستو. د راډ بلېدو او د هغه د کېناستو سره د هغې سترگې او غړېدې او چې هغه ته يې اوکتل نو سترگې يې څو څو ځله اوزبولې بيا د کت نه پاسېده، برېښې پښې هغه ته مخامخ په فرش اوږېده او ورته يې اووې، ”ته دلته د چا په اجازت راغله؟“

شاګر خان: ماته دا معلومات نيشته چې کمره د چاده خو زه اوږې شوې ووم او چې ډوډۍ خوړلو د پاره ارام گاه ته راغلم نو زرتاجې دلته راوستم“ هغه د غورۍ نه پلېت کېنې برياني اچوي بيا ترېنه يوه قاشوغه ډکوي او خلې ته نيسي چې هغه ورته په غصه وائي، ”زه تانه دا تپوس کوم چې ته دلته د چا په اجازت راغله؟ هغه د برياني

ډکه قاشوغه په پلېت کېنې واپس اړدي او هغې ته وائي، ”ماخو درته مخکېنې اووې بي بي چې زه دلته زرتاجې راوستې يم. که ستا په ارام کېنې خلل راغله وي نو د هغې درنه معافي غواړم.“ هما(په غصه) اوڅه زما د کمرې نه، زراوڅه شابه.

شاګر خان: ترڅو چې م ډوډۍ نه وي خوړلې تر هغې نه اوځم. هما هغه ته نيغ نيغ گوري. هغه ورته وائي، ”ماته ولې نبغ نبغ گورې، که ته اوږې شوې يې نو ته هم راځه کېنه، ډېر خوند به اوکړي چې دواړه يو بل ته مخامخ ناست يو او په رومبي ځل يو ځائې ډوډۍ خورو. دغه کرسۍ راکاږه پليز“.

هما: زه ډوډۍ نه خورم.

شاګر خان: چې ډوډۍ نه خورې نو ورشه ماله د باورچي خانې نه د پېپسي يو يخ بوتل راوړه.

هما: زه نه ستا بېره يم او نه ستا نوکره يم.

شاګر خان (مُسکې شي) اوه سوري، ته واقعي په دغه دواړو کېنې نه يې... داسې معلومېږي چې ته زما په راتلو او دلته زما په ډوډۍ خوړلو خفه يې. بهتره دا ده چې زه دا خوانچه اوچته کړم او باورچي خانې ته لاړ شم.“ هغه پاسي او د خوانچې اوچتولو هڅه کوي.

هما: د تلو کوشش مۀ کوه چې راغله يې نو ځان موړ کړه او بياڅه.

شاګر خان: بس زه موړ شوم، نوره م زړه ته نه کېږي، ”هغه خوانچه اوچتوي. هما د هغه د لاس نه خوانچه اخلي، په مېز يې اړدي او

ورته وائي، ”داسې مۀ کوه پلېز ډوډۍ اوخوره نوبيا څه.“
 شاکرخان: يواځې خوړل مزه نه کوي. که تۀ راسره کېنې خو ډېره بڼه
 ده گينې زۀ درنه ځم.

هما: او، کۀ، او، کۀ، زۀ درسره کېنم خو په يو شرط.

شاکرخان: کوم شرط؟

هما: مخکېنې شرط اومنه، بيا به هغه پوره کوم.

شاکرخان: ډېره بڼۀ ده. ماته ستا هر شرط منظور دۀ. دې سره هغه
 مسکۍ شي د کمرې نه اوځي، باور چې خانې ته لاړه شي، هلته نه د
 پېپسي دوه بوتلې راوړي او هغۀ ته مخامخ په کرسۍ کېنې کېنې.

هغه چې قاشوغه راواخلي او د بريانۍ نه يې ډکوي نو شاکرخان زر
 خپله قاشوغه ډکه کړي او د هغې ځلې ته يې نيسي. هغه مسکۍ
 شي او خپله ډکه قاشوغه د هغۀ ځلې ته نيسي. يوځل چې د هغې

خوند د خولې شي نو بيا ورته وائي، ”داسې نه، په خپله خوره او په
 خپله به خورم... شابه د خوړلو مقابلۀ به کوو.“ د بريانۍ نه پس چې

کله د ترکاری خوړلو وار راشي نو د هغې د سپېدۀ نه پته لگي چې
 هغه په گټه کېنې روانه ده چې ټول پلېټونه اوختي نو لاس اوچت
 کړي، مسکۍ شي او وائي، Hurra! I have won the match.

هغوي چې ډوډۍ اوخوري نو دواړه د پېپسي بوتلې اوچتې کړي.
 شاکرخان چې د بوتل نه يو گوټ واخلي نو بوتل په مېز کېږدي، د
 هغې بربنډو لېچو ته گوري او وائي، ”هما بنگري دې څۀ شو؟“ هغه

ورته په لاپروائۍ وائي، ”هغه م مات کړل، اوم غورځول.“

شاکرخان: ولې دې مات کړل؟ مادرله څومره په مينه راوړې وو.

هما: ميری مرضی، زۀ تاته جواب ده نه يم.

شاکرخان: او د څنگل د پاسه دا مټ دۀ ولې ژوبل دۀ؟

هما: اوه دا...؟ ما په ناپوهۍ کېنې د يو کبرژن محبوب نوم په خپلو

متبوليکلې وو. هغه م گړول او وړانول خو وړان نشو.

شاکرخان: زما نه علاوه ستا څوک بل محبوب شته؟

هما: دا هم ستا نوم دۀ. که زرتاجې نه وې منعې کړې نومابه د دۀ

دواړو متبولو نومونو غوښخه پرېکړې وه او تاله به م درلېږلي وه.

شاکرخان: اوه مائي گاډ، تۀ زما نه دومره نفرت کوي؟ دا خبره خو زما

په خيال وگمان کېنې هم نه وه. ستا کمرې ته په راتلو ماته ډېر

افسوس دۀ. او، کۀ زۀ درنه ځم.

هما: په دې شپه چرته ځۀ.

شاکرخان: هرچرته چې ځم، ميری مرضی، زۀ تاته جواب ده نه يم،

هغه پاسي او د تلو هڅه کوي. هما هغه د لاس نه نيسي او وائي،

خفه شوۀ؟

شاکرخان: زۀ تانه خفه نه يم، د هغه ظالمي محبوبې نه خفه يم د چا

تصوير چې ما په خپل زړۀ جوړ کړۀ دۀ. ځم چې هغه تصوير لکه

ستا په چارۀ اوگروم.

هما: تۀ به داسې چرې هم نه کوم.

شاګر خان: ولې به نه کوم. چې تۀ د خپلو مټو نه زمانوم ګرولې شې
نوزۀ هم دغسې کولے شم. هما د هغۀ په اوږه لاس اړدي او وائي،
”خان جي، ته پومبے سرے يې، د چا نه چې ماستر مات کړو. شاګر
خان د هغې په اوږه لاس اړدي او وائي، ”هما، تۀ پومبے جينۍ يې،
چې ما ورته په څېر څېر او کتل“

هما: تۀ پومبے سرے يې چې زۀ ورسره ډوډۍ ته کېناستم او په
خپل لاس م د هغۀ خلې ته قاشوغه اونيوه.
شاګر خان: تۀ پومبے او اخري جينۍ يې چې ستا نورې م قبوله کړه
او خپله نورې م تا ته اونيوه.

هما: پومبے او اخري؟

شاګر خان: هاؤ بالکل پومبے او اخري.

هما: د دې مطلب دا دے چې زما ځائے بل څوک نشي اخستې، بيا
خو زما او ستا جهګړه ختمه شوه.

شاګر خان: جهګړه ختمه نشوه بلکه جهګړه اوس شروع شوه.

هما (مسکۍ شي) هغۀ څنگه؟

شاګر خان: هغه دا چې تا بنگړې ولې ماتول اوزمانوم دے ولي وړانوو؟

هما (مسکۍ شي) د دے دواړو سوالونو په جواب کېنې که زۀ تاته
سوري اووېم نو معافي ملاوېدي شي.

شاګر خان: ستا د سوري وېلو نه مخکېنې ته معاف شوے. ښه اوس
ماته اجازت دے، تلے شم؟

هما هغه د لاس نه نيسي او ورته وائي، ”تۀ لږ کېنه، تانه يو تپوس کوم.
هغوي دواړه په بېلې کېنې کېنې. هما هغه ته په مسکا ګوري او وائي،
”ته رشتيا اوږے شوے وے او ډوډۍ خوړلو له دلته راغلے وے.“
شاګر خان: نه داسې نه ده، ډوډۍ ما په حجره کېنې خوړلے وه خو
چې کورته راغلم او په خپل مېز م ستا مات بنگړي اولېدل نو پوه
شوم چې بي بي مروړه شوې ده.

هما: زما مات بنگړي هلته څنگه اورسېدل.

شاګر خان: زرتاجې راوړي وو او ماته يې په مېز اېښې وو. ماته کال
هم اوکړو او مېسج م هم درکړو خو چې تاجواب رانکړو نو بيا زرتاجه
راغله او هغې راته اووې چې ته د درېو ورځو نه په بهوک هېتال يې.
اوس ماته پته نېشته چې ته مانه په څۀ خفه وې؟

هما: زۀ تا څنگه پوه کړم چې زۀ تانه په څۀ خبره خفه ووم؟ ګوره تا
ماسره د ملاوېدو څو څو وعدې اوکړے او يوه دے هم پوره نه کړه.
مخکېنې خو زما د ستر په بهانه نه راتلے او چې تانه م ستر مات شو
نو بيا مينځ کېنې څۀ پاتې شو؟

شاګر خان: هما، تاسو مېلمانۀ يې اوزۀ نه غواړم چې زما په وجه تاسو
ډسټرېب شۍ. ”هما د هغۀ د خلې نه خبره اخلي او وائي، ”مېلمانۀ؟
مونږ ستاسو مېلمانۀ نه بلکه کډوال يو. مېلمانۀ داسې وي لکه مونږ
چې يو. مېلمانۀ د کور ليدو له نه راځي بلکه کور ښو له راځي. سړو
او ښځو له راځي. په دے دومره موده کېنې، تۀ دلته په دوېم ځل

راغلي. ٻه ڀوڻي. ٽل بابا سره راغلي وڃي او اوس زما ڏيڙو ره
احتجاج ٻه وجهه راغلي. ڏي نه علاوه نه ستا خوياندي راغلي نه
انڪل خان بابا اونه مشر به بي. ٽه، هغوي کور نيشته خوتا
باندي ٿي شوي دي. ته ولي نه راڻي... خان جي تازما يوشرط
منلي وو، تاته ياد دے.

شاڪرخان: هاڻ ماته ياد دے خو ڏ شرط نوعيت راته معلوم نه دے.
هما: ڏ شرط نوعيت دا دے چي ته چي ٿوله ورڻ هر چرته يي، ٻه
هغي زما اعتراض نيشته نو ڏ مابنام ڏوڏي به هم مونڙ سره خورے
اوشپه به هم مونڙ سره دلته کوي تاته دا شرط منظور دے.

شاڪرخان: ٻه ڏوڏي خور لو م مٿه مجبور وه خو چي ٻه کلي کڻي ٻي
نو شپي له به راڻي ”هغه، هغه ته ٻه مُسڪا“ ٽپنڪ يو“ وائي اوڏ
هغه ٻه غيڙ کڻي سرائي بيا وائي چي، ”خان جي چي يوه خبره
درته اوکرم نوخفه ڪپري ٻه نه؟“

شاڪرخان: ته خبره اوکرو، خفگان سره به بيا گورو.

هما: خان جي، دلته ڏ راتلو نه مخکڻي ته ما ٿو ٿوله ٻه خوب
کڻي لڀلي يي... هم هغه ٿواني، هم هغه شڪل و صورت، هغه
خبري او هغه ڪپڙ اوڙ... هم هغه مُسڪا او هغه خدا. ما ٻه خوب
کڻي تاسره ٿو ٿوله خبري هم ڪري دي... ٻه دغه خبرو خبرو
کڻي تازو يو ٽل ڏ لاس نه اونيوم او ماته دے اووے، ”ماسره کلي ته
ٿي.“ ستا ٻه ڏي خبره زما ٻه وجود ڏ خوشحالي. يوه لرزه راغلي او

چي سترگي م اوڳر ٻڌي او ته م اونه لڀدے نو بيا م ٿو ٿوله
سترگي پتي ڪري خو نه خوب راڻي. اونه م ته ٻه ويڻه اوليدے.
ڏي نه مخکڻي م ٻه داسے حال کڻي لڀدے وڃي تاسره دوه
ميله چريز ٽوپڪ وو اوڏ سيند ٻه غاري دے ڏ مرغابيو بڻڪار کوو. زه
تاسره ٽنگ ٻه ٽنگ مگر ٽپدم اولڪه ستا م ڏ مرغابيو سڀلنو ته
ڪتل. ڪله چي تا ٻه مرغابيو ڏز اوکرو نوهلته مرغابي اولڳي، لا
پرپوتي او دلته ما ٻه خيل ڪت کڻي ٽوپ ڪرو. دغه شان ڏپرو ٿايونو
کڻي م لڀدے يي خو اوس هغه خبري او هغه واقعات راته پوره
يادونه دي. خان جي... ما ٻه زڙه کڻي وڀي وو چي زه به ددغه سري
نه بغير ڏ هيڇا نه ستر مات نڪرم او زما خبره رشتيا شوه.

شاڪرخان: تاخو زه ڏپر مخکڻي لڀلي ووم نو بيا ڏي مانه سترولي کوو.
هما: زڙه م غوڻتل چي تانه ستر مات ڪرم خو ڏ ٿه وجوهاتو ٻه وجهه
ما دغسي اوکري شو.

شاڪرخان: ڏ ٿه وجوهاتو ٻه وجهه؟

هما: يو ڏا چي خيلي پڻستو او شرم و حيا اجازت نه راکولو چي ڏيو
نامحرم نه ستر مات ڪرم. دويم دا چي ستا معلومات کول ضروري وو
درهم دا چي ڏنيا، نيڪه ڏ عزت ٻه وجهه. ٽلورم دا چي ماڻان سره وڀي
وو چي زه به ڏ هغه چانه ستر ماتوم، چاسره چي زه واده کول غوارم.

شاڪرخان خندي او هغي ته ٻه خدا کڻي وائي، ”که زه تاته دا اوويم
چي ته ما ٿو ٿوله ٻه خوب کڻي لڀلي يي نو ته به زما ٻه خله

باور او کړي ؟

هما: تازه په کوم ځای او په کوم حالت کښې لیدلې ووم.

شاکر خان: یو ځل م په داسې حال کښې لیدلې وې چې ته سرتور سر او پښې بېله پښې په بام ختلې وې او بادیوه دې الو ځوله. هما خاندي او وائي، "دا خو بالکل رشتیا ده. دلته د راتلو نه لږ مخکښې، زه به اکثر د کور په بام ختم او بادیوه به م الو ځوله. ښه بله واقعه ؟

شاکر خان: دې نه مخکښې م د یو کور مخې ته لیدلې وې چې نورو جینکو سره دې شلغاتې کوو.

هما خاندي او په خندا کښې وائي، "مونږ به چې د سکول نه راغلو نو اکثر به مو شلغاتې کوو. ښه بله واقعه."

شاکر خان: په درېم ځل م په داسې حالت کښې لیدلې وې چې لکه د مرغۍ دې لاسونه خواره کړي وو او پورته په فضا کښې گرځېدې.

هما: دا هم رشتیا ده، (هغه هغه ته په خوبولو سترگو کوري او وائي)

"زه به چې د شپې اوده کېدم نو د الله نه به مې دا سوال کوو چې، یا الله ما مرغۍ کړې چې... چې... د... ټولې دنیا... سېل... سېلونه... کوم... دې سره د هغې سترگې پټې شوې او د هغه په غېږ کښې

اوده شوه. هغه په سپینه پاچامه او سپین بڼې کښې هغه ته داسې ښکارېده لکه یو ما هر سنگ تراش چې په خپل لاس جوړه شوې د سنگ مرمر مجسمه په خپله غېږ کښې ایښلې وي او د هغې د حسن کشش ته په غېږ غېږ کوري. د هغې د سپین لباس او د سپین بي

باسه بدن فرق ډېر په مُشکله کېدو. هغه لکه د ښاپېرۍ د هغه په غېږ کښې اوده وه او د هغې د بدن وړمې لکه د گل شېو د خوشبوئي په کمره کښې خورېدې. هغه په چپه خوله د هغې د بدن یو یو عضو ته کتل او د قدرت د دې نایاب شهکار د یو یو اندام ستاینه یې کوله. شپه پخېده او د هغه د کتنې اشتها زیاتېده. هغه لکه د څوارلسمې سپوږمۍ د پلوشو په پردو او د وړمو په چپو کښې ډوبه د هغه په غېږ کښې پرته وه. د هغې د ښائست ټولې خزاني، د هغه په غېږ کښې د هغه اوږو تېرو سترگو ته برسېره پرتې وې. یو ځل د هغه په زړه کښې راغله چې هغه د هغې په خوله خوله کېږدي، د هغې د خولې په آب حیات خپله تنده ماته کړه، د هغې د پېغلتوب درس نه ډک، د هغې د خوږو خوږو اننگو نه ډک ډک چکونه اووهي او د تبرک په طور د هغې هریواندام ښکل کړي خو بیا یې د خپل خیال په خپله تردید اوکړو چې د شرعي تړون نه بغیر هغه د هغه د پاره شجر ممنوعه ده.

د رومبي ملا په بانگ سره هغه د هغه په غېږ کښې په ډډه ووخته. د دویم ملا په بانگ هغې بیا ډډه بدله کړه. د دریم ملا په بانگ هغه د هغه په غېږ کښې راغونډه شوه او کله چې د بانگونو سلسله شروع شوه نو هغه هغه په ډډه واړوله او غلې غوندې یې ورته په غوږ کښې اووے، "هما، پاسه پلیر، ناوخته دے. د سحر رڼا خوره شوې ده" د هغه په گنگوسي چې د هغې سترگې او غړېدې نو په زبېدلو سترگو یې هغه ته اوکتل مُسکۍ شوه خو ډېر زړ واره خطا شوه او هغه ته یې

اووې، ”اوه مائي گاد، ته لا وېښ يې؟“ هغه د هغه د غېږ نه پاسېده او هغه ته يې اووې، ”سوري خان جي، زه په ځان پوه نشوم او اوده شوم. تازما په وجه ټوله شپه په ناستې روڼه کړه.“ د هغې د تپوس په جواب کښې هغه مټسکې شو او وې وېل: ”دربغه ټول عمر م روڼ وې خو چې ستا سرم په پتون وې.“ ښه اوس اجازت راکړه چې ځم درنه. که چا اوليدو نو ښه خبره نه ده.

هما: نه، ته به چرې هم نه ځې. ته به دلته زما په بېد کښې اوزما په غېږ کښې اوده کېږې.

شاګرخان: Come on huoma. اوس درنه ځم. بيا به راشم. ”هما د ور مخې ته اودرېږي، د هغه لار نيسي او هغه ته وائي، ”نه خان جي، زه تابه رتلو ته نه پرېږدم، ته نشې تلې.“

شاګرخان: هما، لږه په هوش کښې شه پليز او بهر دنيا ته اوگوره. هما: زه بالکل په هوش کښې يم.

شاګرخان: ته په هوش کښې مد هوشه يې. منت درته کوم پليز. هما: ښه چې ځې خو د بيا راتلو وعده اوکړه.

شاګرخان: هغه خو ما کړې ده. اجازت راکړه پليز.

هما: چې ځې او خامخاځې نو داسې نه بلکه داسې. ”چې هغه لاسونه خواره کړي نو هغه ور لږې کړې او ډېر په تيزۍ سره بهر اوځي.“

﴿خلورمه برخه﴾

د مهوش د اغوا کېس په باره کښې د مشر خان په لويه حجره کښې جرگه ناسته وه. ډاکټر لائبه هم راغلې وه او په بله کمره کښې يې د جرگې د فېصلي انتظار کوو خو د سوچي کاکا ډله نه وه راغلي او د جرگې ممبرانو ته د هغوي د راتلو انتظار وو. چې د هغوي د غېږ حاضري لمحې اوږدې شوې نو شاګرخان ورپسې خپل گادې اولېږو او ډرائېور له يې هدايات ورکړل چې ټول ملزمان په گاډي کښې کينوي او ځان سره يې راوړي. د هغه دتلو نه پس د جرگې ممبرانو د کېس په باره کښې يو بل سره تبادله خيال کوله او د يو بل رايې يې معلوموله. د هغوي مشورې لار وائې وې چې ډرائېور راغی او شاګرخان ته يې اووې، ”خان جي، د سوچي کاکا کورخو بالکل خوشې تشې پروت دې نه پکښې سوچي شته او نه سوچنه“، شاګرخان او د جرگې نورو مشرانو چې د هغه انکشاف وورېدونو ټولو په سوالیه نظريو بل ته اوکتل. د جرگې يو ممبر وائي، ”دې نه معلومه شوه چې هغوي ملزمان نه بلکه مجرمان دي“، بل وائي، ”اوس به څه کيږي“، شاګرخان هغه له جواب ورکوي او وائي، ”اوس به دا کېږي چې تاسو به د ملزمانو متعلق خپله خپله رايې ورکړې او يوه مشترکه فېصله به اوکړو.

درېم ممبر: دا خبره ښکاره ده چې هغوي مجرمان دي او هغوي له د دې جرم سزا ورکول پکار ده.

څلورم نمبر: چونکه ملزمان حاضر نه دي نو سزا نشو ورکولې خو د هغوي د جرم اطلاع د متفقه تحریري دسټاوېز په شکل کښې پولیس ته ورکولې شو.

پنځم: زما خو دا خیال دے چې دا کېس یو څو ورځې وځنډه وو او چې کله ملزمان حاضر شي نو د هغوي په وړاندې به په دغه کېس بحث اوشي او کېس به فېصله شي.

صدر جرگه: ستا په رایې به ووټنگ اوکړو که اکثریت ته منظوره وه نو دغسې به اوکړو.

(بیا وائي) ”کوم ممبران صېبان چې د محترم میاں سعید صېب رایې سره متفق دي نو هغوي لاسونه پورته کړی.“ د هغه په حق کښې چې څوک لاس پورته نکړي نو صدر جرگه وائي، ”دې نه معلومه شوه چې د جرگې اکثر ممبران صېبان د میاں سعید صېب رایې سره متفق نه دي. په دې وجه د دوي رایې ځنډولې شي. چونکه اکثر ممبران صېبان دا غواړي چې فېصله دې د هغوي په غېر موجودگي کښې اوشي نو تاسو د هغوي د جزا یا سزا باره کښې خپله خپله رایې ورکړی. د ډېر بحث وټکرار نه پس هغوي په دے متن متفق شو چې:.

”نن د گل په ورځ د عیسوی کال د. نهمې میاشتې په دویشتم تاریخ کال دوه زره څوارلس، د مازیگر شپږ بجې د مشر خان په حجره کښې د ماشومې مهوش د اغوا کېس چې د صدر جرگه له خوا د جرگې

ممبرانو ته پېش شو نو مدعيه او ملزمانو ته جرگې ته د حاضرېدو حکم اوشو. مدعيه مسمات ډاکټر لائبه جرگې ته حاضرېد شوه خو ملزمان سوچي وغیره د ماشومې مهوش د عدم د ستيايي په وجه جرگې ته حاضر نشو او شپه په شپه د کورنۍ ټول ملزمان او غېر ملزمان افراد د کلي نه کډه په سر د نامعلوم مقام په لور تللي دي. چونکه جرگې ته نه دا اختیار شته او نه ورسره دومره وسائل شته چې د ملزمانو لټون اوکړي او جرگې ته د هغوي حاضرې يقيني کړي. په دے بنا د ملزمانو په غېر موجودگي کښې د جرگې له خوا دا فېصله اوشوه چې که چېرې مدعيه ډاکټر لائبه غواړي نو هغه د ماشومې مهوش د اغوا رپورټ په مقامي تانې کښې درج کولې شي او که چېرې هغه غواړي نو د صدر جرگه بشمول ټول ممبران به متفقه طور د مدعيه ډاکټر لائبې ډاډگېر نه کوي.“ په دې فېصله باندې د جرگې ټولو ممبرانو او صدر جرگه لاس ليک اوکړو. بیا صدر جرگه، شاکر خان خپل ډرائېور راغواړي او د هغه په لاس د دغه فېصلي اوو کاپي اوباسي. اورېجنل کاپي صدر جرگه ځان سره اړدي، یو یو کاپي ممبرانو له ورکوي، یوه کاپي د تانې SHO له اولېرې او یوه کاپي ډاکټر لائبې له ورکړي. ډاکټر لائبه چې د فېصلي متن اولولي نو په هغې کښې هیڅ داسې خبره نه وي چې د هغې زړه پرې مطمئن شي. هغه د فېصلي نقل په لاس د ممبران جرگه په موجودگي کښې صدر جرگه له ورځي، د فېصلي کاپي هغه ته په مېز اړدي او وائي،

”صدر صېب، زه ستاسو د فېصلي په مغز پوه نشوم دا لږ په ساده تېکو کښې ماته واضحه کړي. د جرگې ممبران چې هغه د بحث په موډ کښې اووښي نو يو يو اوځي. شاکرخان لاهغي ته وضاحت کوو چې ممبران اووتل او هغه هغه سره يواځې پاتې شوه. ډاکټر لائې هغه ته په رنجيده لهجه کښې اووې، ”خان جي، خفه کېږه مه خو تا ما سره ډېر زياتې اوکړو.“ شاکرخان خپل نوکر ته په اشارو کښې څه وائي چې هغه اوځي نو هغه ترېنه تپوس کوي، ”څه زياتې مېږم.“

ډاکټر لائې: زياتې دا چې تا زما ترلې ملزمان د حالات نه اوويستل، هغوي له دې مخه ورکړه. او ماله دې دا کاپي راکړه. زه په دې څه اوکړم؟ زه ښځه ذات به هغوي پسې کوم څائې گرځم. ماخوستا د ښک نامې او ځوانمردۍ ډېرې چرچې اورېدلې وي خو چې واسطه م درسره راغله نو معلومه شوه چې تا کښې انصاف نېشته.“ په دېکښې نوکر راځي، هغوي ته په مېز دوه بوتلې اړدي او بهر اوځي. هغه يو بوتل هغې ته نږدې کړي او وائي، ”مېږم بوتل واخله.“ ډاکټر لائې د هغه په خبره غوږ نه گرځوي او هغسې لگيا وي، ”تا د خپل کسب گرو د خلاصې د پاره زما د لور ژوند تباه کړو. لورم لور لارې او خاوند م خاوند لارو. زه په دواړه اړخه اووهلې شوم.“

شاکرخان: مېږم زه ستا د جذباتو او احساساتو قدر کوم خو تا څنگه پوه کېم چې دا هرڅه د يو خاص مصلحت په وجه شوي دي. ما او زما سره ستا د لور په لټون کښې د پېښور نه تر پېښور پورې يو کېمپ

پري نښود. ټول خواؤ شا کلي م ورپسې لټ په لټ جهان کړل خو پېدا نشوه. مېږم زه لاقلاړ نه يم او زما هلې ځلې لا هغسې رواني دي. مېږم، مهوش هغوي ستا د کوره اغوا کړي ده خو ماته پته ده چې اوس هغوي سره نېشته بلکه د هغوي نه بې درکه شوې ده. مېږم ما د رېډيو او ټي وي ټولو چېنلو ته د هغې د بې درکۍ خبر ورکړې دے.

ډاکټر لائې: هاؤ! ماته پته ده. ما په يو څو T.V چېنلو د هغې د بې درکۍ خبر اورېدلې دے او دا خبر هم ستا له خوا خور شوې دے.

شاکرخان: مېږم يو خواست درته کوم او هغه دا چې زما په خلوص شک مۀ کوه. زما هلې ځلې به تر هاغې روانې وي چې ترڅو م ستا لور ستاغېږ له نه وي راوستے. د مقدمه بازی نه هيڅ نه جوړېږي. دا په کالونو او نسلونو چلېږي او زه نه غواړم چې تۀ په دې لانجو کښې پرېوځي او د ژوند نور مهم کارونه درنه پاتې شي. مېږم، دا کېس يواځې ستا کېس نه دے بلکه دا زما کېس دے ځکه چې دا زما د کلي بدنامي ده او زما د کلي بدنامي زما او زما د پلار نيکه بدنامي ده ځه خورې څه، ته بې غمه اوسه دا کار زما دے او زه به يې کوم.“

ډاکټر لائې: خان جي، تاماته خور اووے؟

شاکرخان (مُسکے شي) تۀ ډېره مخکښې زما خور وي خو مېږم درته ځکه وېم چې عمر کښې رانه مشرې يې.

ډاکټر لائې: خان جي، ته واقعي عظيم انسان يې.

شاکرخان: نه مېږم نه، زه يواډنې مخلوق يم خو تۀ راته انسان وېلې

شي ځكه چې د انسان نه پېدا يم او د انسانانو په معاشره كښې اوسېږم. مېلم بوتل او ځكه پليز. هغه مسكۍ شي، بوتل او چتوي او په يو څو غږپو كښې يې ختم كړي. خالي بوتل لا د هغې په لاس كښې وې چې زرتاجه ډېره په تېزۍ سره كمري ته راځي او په سلگو سلگو كښې وائي، ”خان جي، خان جي، هما بي بي، اوه خدايه.“ شاكرخان هغې ته په حېرانتيا گوري او وائي، ”ولې په هماغه اوشو. زروايه زرتاجي“

زرتاجه: خان جي، هغې په ټال ځانگل او بازي گرې يې اړولې چې بازيگرۍ سره بازيگره شوه. د ټال نه پرېوته او بېهوشه پرته ده. زر كوه خان جي شابه.

شاكرخان ډېر په تېزۍ سره د كمري نه اوځي او په گاډي كښې كېښي. هغه پسې ډاكټر لائېبه هم اوځي او هغه سره په گاډي كښې كېښي. هغوي چې باغ ته اورسي نو هما په زمكه پرته وي او قاضي صېب، خوش نصېبه ابې او سهېل ورته ژاړي. شاكرخان چې هغې ته اوگوري نو وارخطا شي. ډاكټر لائېبه چې د هغې نبض چېك كړي نو هغه ته وائي، ”Come on, it's a seriaus case“. هسپتال ته اوړل پكار دي. هغه، هغه په غېږ كښې اوچته كړي او گاډي كښې اچوي. ډاكټر لائېبه هغې سره په روستي سيت كښې كېښي او شاكر خان ډرائېونگ ته كېښي. هغه ډېر زړه حېره تېر شي او په يو شخ د كلي نه اوځي. ډاكټر لائېبه د هغې نبض بيا بيا چېك كوي او هر ځل

هغه ته وائي، هري اپ (Hurry up) چې لږه شېبه تېرېږي نو هغوي انصار هېلته ستنې ته اورسي. د هسپتال عمليه چې ډاكټر لائېبه او مريضه اووښي نو ډېر په تېزۍ سره د هغوي خواله راځي او هغه فوراً آئي سي يو ته رسوي. هغې ته اكسېجن اولگي او ډاكټر لائېبه هغې سره په خپله كېښي او هر لس منټه پس د هغې نبض چېك كوي. ټيك لس بجې هغه په هوش كښې راشي او سترگې او غږوي. ډاكټر لائېبه چې هغې ته اوگوري نو د هغې په ساه كښې ساه راشي او مسكۍ شي. هغه د هغې نه اكسېجن لرې كړي او يو ځل بيا د هغې چېك اپ كوي. بيا هغه په سټېپرچر كښې واچولې شي د Ecg، الټراساؤنډ او د نورو تستونو د پاره بوتلې شي. چې دا ټول تستونه اوشي نو هغه يوې كمري ته منتقل كړې شي. ډاكټر لائېبه هغې ته په خپله ډرپ اولگوي او د يوې نرسې په نگراني كښې يې پرېږدي. چې كله هغه خپل كار ختم كړي نو هغه خپل دفتر ته ورځي. شاكر خان د هغې په انتظار كښې هلته ناست وي. شاكرخان چې هغه اووښي نو وائي، ”مېلم، هما څنگه ده؟“ هغه مسكۍ شي او ورته وائي، ”مبارك شه خان جي هغه په هوش كښې راغلې ده. او د خطري هېڅ خبره نېشته.“

شاكرخان: مېلم هغه كوم ځاي ده، زه هغې سره ليدل كولا شم. ډاكټر لائېبه: اوس نه، ټيك يوه گھنټه پس... هسې يوتېوس درنه كولې شم خان جي، چې دا جينۍ ستاڅه ده؟

شاګر خان: مېلمه دا مېلمنه ده؟ هغه مسکې شي او بيا وائي، ”صرف مېلمنه؟“

شاګر خان: مېلمه، داسې اوګنډه چې زما د مينې دنيا او زما د مستقبل شريك حيات ده.

ډاکټر لائېبه (مسکې شي) دا ته څکه دومره پرېشان وې... دا جينې يعنې هما بي بي ستاسو د خپله څوک خانخېله ده؟

شاګر خان: نه مېلمه، دا نه زموږ د خپله ده او نه خانخېله ده بلکه يوه بې کوره کډواله ده او نورو کډوالو سره راغلې ده.

ډاکټر لائېبه: ته صرف د خپلې مينې په وجه دا جينې شريك حيات جوړول غواړې او که د بل څه مقصد د پاره؟

شاګر خان: مېلمه، زه ستا په مقصد پوه نشوم؟

ډاکټر لائېبه: زما مقصد دې چې ته صرف د هغې د حسن په وجه هغې سره واده کول غواړې که د څه نورو لوازماتو په خاطر؟

شاګر خان: د نورو لوازماتو نه ستا څه مقصد دې؟ زه پوه نشوم؟

ډاکټر لائېبه: تعليم، پېشه، پېسه او خانداني وقار وغېره.

شاګر خان: زه د هغې د مينې په وجه هغې سره مينه کوم، البته د هغې د حسن د کشش نه انکار نشي کېدې.

ډاکټر لائېبه: حسن خو يوناپائېدار او عارضي څېز دې. يو حسين

انسان د څه دبیماری، حادثې يا د عمر په لحاظ د حسن نه محروم کېدې شي. دا ظاهري چمک دمک او طبعي کشش چې ختم شي نو

بيا د مينې هغه معيار او هغه خوند پاتې نشي.

شاګر خان: مېلمه ستا خبره، څه حده پورې صحي ده. حسن له زوال شته خو مينې له زوال نېشته. مينه په هر حال کښې مينه وي. دا

کېدې نشي البته د دې حالت بدلېدې شي. دا په ځوانۍ کښې لېونۍ.

وي، په پوخ عمر کښې د ګورې چکۍ وي او په بوډوالۍ کښې مرهم پټۍ وي. په هندوپاک، چين، جاپان، يورپ او د افريقې په سياه فام

ملکونو کښې د حسن نوعيت يو شان نه دې. خو د مينې نوعيت يو شان دې. مينه حسن ته محتاجه نه وي خو حسن مينې ته محتاجه وي.

حسن د فطرت د ښکلا يوه جلوه ده او مينه هغه پټه پلوشه ده چې لکه د بجلۍ د کرنټ د بدن په رګونو کښې پټه وي... مېلمه، لکه څنگه چې

د انسان بدن ته د وينې ضرورت وي دغه شان د هغه روح ته د مينې

ضرورت وي. د انسان د ژوند د پاره دا دواړه څيزونه ضروري دي. حسن يو فطرتي څيز دې. تعليم، پېشه، پېسه او خانداني وقار د دې لوازمات

نه دي بلکه دا دنياوي څيزونه دي او که مينې ته په دغه بڼه څټ او کتلې

شي نو بيا هغه مينه، مينه نشوه بلکه د زوجين د پاره د مفادو يو

اېګريمنټ شو. ډېر کسان داسې شته چې هغوي د خپلو مفادو د پاره د خپلې حقيقي مينې قرباني ورکوي او هغه چا سره واده کوي چې دغه

خلور خوبۍ پکښې وي. مينه هغه سوچه پاسه ده چې د مفاد پرستۍ

ګډون پکښې نه کېږي او که بالفرض پکښې اوشي نو بيا هغه مينه، مينه پاتې نشي بلکه کوټ بنگار شي. که موږ د زوجيت د نظريې نه

راکوز شو او مينې ته په هغه نظر او گورو کومه مسله چې تاته درپېښه ده نو دا به نوره هم واضحه شي. لکه د ماشومې مهوش مثال به واخلو. مهوش ستا وينه نه ده بلکه ستا مينه ده او ستا مينه ځکه ده چې تاته د خپل مستقبل د سهارې د پاره د هغې ضرورت دے. تۀ هغې سره د هغې د حسن په وجه مينه نه کوي بلکه په ائنده ژوند کښې د خپلو مفادو د تحفظ د پاره هغې سره مينه کوي. که هغه ستا په معيار او ستا په تول پوره اوخته خو ډېره ښۀ ده گڼې ډېره زړه يې لاتعلقه کړې. گلي. هغې سره د هغې د حسن په وجه مينه نه کوي بلکه په دې وجه ورسره کوي چې هغه د هغې وينه ده. مينه کښې د دنياوي مفادو گډون نه کېږي او چې کله پکښې اوشي نو بيا مينه، مينه پاتې نشي بلکه د مفاد پرستۍ هغه لیتۍ پاتې شي چې نۀ پکښې خوند رنگ وي او نۀ پکښې خواږۀ، نۀ په کښې خلوص وي او نه پکښې وفا. هم دغه وجه ده چې کله په دوو کښې د يو مفادو ته خطر شي، نو مينه وټه شي. دواړه در په دیکه شي، لئۍ په لئۍ او د عدالت او کچهرۍ په خاورو کښې لوغر پري او دواړه د انصاف مطالبې کوي.“ د هغۀ تقرير لاروان وو چې يوه نرس راغله او شاکر خان ته يې اووې، خان جي، ستاسو مريضه تاسو ليدل غواړي.“ دې سره هغۀ خپلې خبرې ختمې کړې، مَسکے شو او ډاکټر لائبي ته يې اووے، ”مېلم اجازت دے ورشم“.

ډاکټر لائبي: داسې نه، دواړه يو ځائے ورځو. هغوي چې د هغې کمري ته ورغلل نو هغه په بېد کښې پرته وه خو چې هغوي يې اوليدل نو د

ملاستي نه کېناسته. ډاکټر لائبي يو ځل بيا د هغې چپک اپ اوکړو. بيا يې شاکر خان ته په مَسکا اووې، ”مبارک شه خان جي، ستاهما بالکل ټيک ټاک ده که تاسو تلل غواړۍ نو تلے شی. خو ښۀ به دا وي چې ننۍ شپه دلته اوکړۍ او سباني. شپه به ماسره په کور کښې اوکړۍ. شاکر خان (مَسکے شي) چې نن شپه دلته تېره کړو نو په سباني به بيا غور کوو.

ډاکټر لائبي: o.k. ماته اجازت دے تلے شم.

شاکر خان: تۀ به څۀ کښې ځي مېلم، ستا گادے خو هلته حجره کښې پاتے شو.

ډاکټر لائبي: پروا نيشته، زۀ به ټيکسي کښې لاړه شم.

شاکر خان: ټيکسي کښې ولې ځي. زۀ به تا اور سوم اوبيا به واپس راشم.

ډاکټر لائبي: نه خان جي، ما د پاره تکليف مۀ کوی. پليز.

شاکر خان: نه مېلم دېکښې د تکليف څۀ خبره ده. ټوله د يوي گهنټې لاره ده.

ډاکټر لائبي: ښه بيا داسې اوکړۍ چې ماسره ډرائيور شته. مابه هغه اورسوي او تۀ هما بي بي سره پاتے شه.

شاکر خان: ډېره ښۀ ده مېلم چې څنگه ستا خوښخه وي. زۀ به خپل ډرائيور ته کال اوکړم هغه به سبا له ستا گادے دلته راولي. هن مېلم،

دا چابي واخله. ډاکټر لائبي د هغۀ د لاس نه چابي اخلي، ټينک يو،

وائي اوروانېږي. د هغې د تلو نه پس هغه هما ته متوجه شي او ورته

وائي ”هما، طبيعت دے څنگه دے؟“

هما: طبيعت مڃلجھ نه دے خان جي زړه راته کچه کچه کپري، هغه په يره پاسي او هغې ته وائي، ”زه ورځم چې ډاکټره خبر کړم.“

هما: ډاکټر مڃلجھ خبره وه هوټل والا خبر کړه او ماله ډوډۍ راوړه .

شاگر خان: ډوډۍ ما هم نه ده خوړلې خو ستا ډاکټرۍ په وجه ماته هډوډ اولرې احساس اونشو.

هما: زه اوږي شوي يم ځکه چې ما د غرمې ډوډۍ په دے غرض او نه خوړه چې ما بنام له به تاسره ځان موږ کړم . چې ناصافه پکښې دا واقعه پېښه شوه .

شاگر خان: زه ورځم چې ډوډۍ راوړم . دې سره هغه د کمرې نه اووتو . لږه شېبه پس چې کمرې ته واپس راغی نو ځان سره يې څه فروټ هم راوړل او بوتلې هم . هغه پسې د هوټل بيره هم ډکه خوانچه په لاس کمرې ته راغی ، خوانچه يې په مېز کېښوده او بهر اووتو ، هغوي چې په واش روم کېښې لاسونه اووینځل نو دواړه ډوډۍ ته کېناستل . د ډوډۍ خوړلو په دوران کېښې شاگر خان مښکې شو او هغې ته يې اووے ، ”ښه نو تا په ټال بازي گرې اړولې؟“

هما: تاته چا وې چې ما بازيگرې اړولې؟

شاگر خان: ماته زرتاجې وې.

هما: دې سره به زه گورم خو چې يو ځل هلته لاړه شم .

شاگر خان: ولې هغې دروغ وېلي دي . آيا تا بازيگرې نه اړولې؟

هما: ما بازيگرې اړولې خو د هغې په خوله کېښې خبره نه ټينگېږي؟ دا خبره هغې تاته ولې کوله؟

شاگر خان: هغې ماته ځکه اوکړه چې ماترېنه ستا د غورځېدو وضاحت او غوښتنو . هغې خو ماته ستا متعلق ډېرې خبرې کړې دي .

ته به هغې سره په کومه کومه خبره گورې؟

هما: هغې تاته نور څه وېلي دي؟

شاگر خان: هغې ماته ستا د بالخت د اړې او په اېره زما د نوم ليکلو، په خپلو لېچو زما د نوم ليکلو ، ستا د بهوک هر ټال او احتجاج ټولې خبرې کړې دي . هغې ماته دا هم وېلي دي چې تا د ټال يو لړ پرانستې وو . که زموږ مينځ کېښې هغه نه وې نوماته به ستا د مينې معلومات څنگه کېدل . زه خود هغې ډېر احسان من يم، اوتۀ؟ هغه ، هغې ته په غټو غټو گوري .

هما (مسکۍ شي) واقعي ، She is a loving woman . هغه ډېره ښه ښځه ده .

شاگر خان: ښه نو تا د بازيگرۍ وضاحت اونکړو .

هما: لکه څنگه چې تا اووے ما واقعي د احتجاج په طور د ټال يو لړ پرانستې وو . خو چې په کومه شپه زما او ستا جوړه اوشوه نو په سبا مازيگر باغ ته لاړم ، اونې ته اوختم او هغه لږم په خپله اوټړو . جو بيا په ټال اوختم . زرتاجې جوټې راكولې او ما د بازيگرۍ مظاهره کوله . په دغه جوټو او بازيگرې کېښې هغه لږ پرانستې شو کوم چې ما ترلې وو . بيا زه په ځان نه يم پوه شوې او چې کله په ځان پوه شوم نوزۀ په

ICU کښې پرته ووم .

شاکر خان: شکر دے چې زما ترلے لږ پرانته نسته شو گېڼې بيا به درته ټول عمري ملا مته ووم .

هما: اوزما د ترلي لږ په پرانسته کېدو خفه نه يي؟

شاکر خان: دهغې په پرانسته کېدو اوستا په غورځېدو خفه يم خو چونکه دا هرڅه تا په خپله کړي وونو ستا د عمل د کمزوري سزاتاته درکړي شوه . د هغه په دې خبره هغه په سوچ کښې لاړه . هغوي چې ډوډۍ او خوړه نو په واش روم کښې يې لاسونه او خولې او وينځلې . په دېکښې د هغوي د کمري په وړناکنگ کېږي . د شاکر خان د ” yes come in “ سره د هوتل بېره راځي او هغه له بل ورکوي . هغه هغه له پېسې ورکړي او هغه خپل لوبښي اوچت کړي او بهر اوځي . د فروټ خوړلو او پېسي څکلو نه پس هما خپل بېله ورشي او هغه لا هغسې په کرسۍ کښې ناست وي . هما هغه ته نيغ نيغ گوري او وائي ، ” خان جي ، زما د تال د لږ په پرانسته کېدو تاولې اعتراض اوکړو ؟ که دا پرانسته شوې نه وي بلکه شلېدلې وے نو بيا ؟

شاکر خان: رومۍ خبره دا ده چې ستا د ترلي لږ په پرانسته کېدو ما اعتراض نه دے کړے بلکه ستا لاپروايي او ناپوهي م په گوته کړے ده . که تا مضبوط ترلي وي نو چرې به هم نه وو پرانسته شوې . او که بالفرض ترلے لږ پرانسته شوے نه وے بلکه شلېدلې وے نو د دے نوعيت به جدا وو . هغې کښې به ستا قصور نه وو بلکه هغه به

د قدرت له خواه يو پېښه وه .

هما: په دېکښې د قدرت عمل دخل نيشته ؟

شاکر خان: نه چرې هم نه ، خپله کمزوري د قدرت په ذمه مه اچوه اوس که يو سرے هغه څانگه پرېکوي په کومه چې هغه ناست وي نو آيا د هغه غورځېدو کښې به د قدرت عمل دخل وي ؟ نه چرې هم نه .

هما: تاخو د خواخوږۍ په ځائے زه مجرمه ثابت کړم .

شاکر خان: بالکل هم دغسې ده . که تا زما ترلے لږ نه وي پرانسته نو هيڅ به نه وو .

هما: ” ماته ستا د فلسفې او دليلونو ضرورت نيشته . ما په خپل حال پرېږده پليز . “

هغه په بېد کښې اړخ بدل کړي او سترگې پټې کړي . هغه يوه شېبه چې خوله په کرسۍ ناست وي ، بيا پاسي او د هغې بېد سره نژدې په بل بېد کښې ډډه اچوي . هماکله کله په نيم کخو سترگو هغه ته گوري خو چې د هغه له خوا پرې څه غرض اونشي نو بيا په بېد کښې ډډه په ډډه اوږي راوړي . هغه خوڅو څله کله په څه بهانه او کله په څه بهانه د بېد نه پاسېده ، په هغه تېره شوه خو د هغه سترگې پټې وې نو د هغې په تلو راتلو پوه نشو . چې اونشوه نو بيا د هغه بېد ته اوږېده او هغه ته يې اووې ، ” خان جي ، ته وينې يې که اوډه ؟ “ چې هغه څه جواب ورنکړ نو بيا يې د کمري وربولت او هغه سره په بېد کښې کېناسته . هغه يوه شېبه ناسته وه بيا د هغه بېد ته اوخته او د

هغه په څنگ کېنې ورننوته . هغه چې د هغې په موجودګۍ پوه شو نو د بېل نه پاسېدو او هغې ته يې اووے ، ”ته زما بېل ته د چاپه اجازت راغلي يې“ هغه مسکۍ شوه او ورته يې اووې ، ”ما د پاره د چا نه د اجازت غوښتو ضرورت نيشته . زه چې کله غواړم راتلې شم او چې کله غواړم نو تلې شم .“

شاکر خان: . ته چې زمانه خفه شوې وې ، بيا ولې راغلي ؟

هما: . هغه وخت دے خداے چرې هم نه راوړلي چې زه به تانه خفه شم ، تانه بغېر زما بل څوک دي چې هغه ته به خپل غم او ژاړم خو البته يوه گېله م درنه کېږي او هغه دا چې تا د لږ د پرانستې کېدو خبره دومره اوشارېله چې زما د مينې احساسات دې ټول گډوډ کړل“ هغه هغې سر په بېل کېنې ډډه شي ، هما د هغه سر په خپل پتون او خپل لاس د هغه په سينه اړدي . هغه هغې ته په سنجيده نظر گوري او وائي ، ”زه اگرچه د دے خيزونو قائل نه يم خودا بدشگونې گنلې شي . . . د شاعرانو او دانشورانو په نزد هما د هغه بابرکته ، باعزت او قيمتي مرغۍ نوم دے چې د آسمان په وسعتونو کېنې پائي ، او کله چې په فضا کېنې د الوت په دوران کېنې د هغې سيوري د چا په سر راشي نو هغه سر د تاج او هغه سر د بادشاهت مستحق شي . . . هما ، ما د پاره ته هم هغه هما يې . زما سرستا په پتون او ستا لاس زما په زړه پروت دے . دې نه لوه عزت بل څه کېدېشي ؟ مونږ دواړه يو بل سره لازواله مينه کوو . . . خو مشران وائي چې ټال د دوو مئينو د

ازدواجي ژوند تړون دے او د دے لرونه دواړه شريك حيات دي . چې دواړه لرونه سلامت وي نو د هغوي ازدواجي حيثيت سلامت وي . چې په دغه دوو کېنې يولې پرانستے شي نو دېنځې او خاوند ازدواجي حيثيت ختم شي . چې دغه دوو کېنې يولې او شلېږي نو يوکس پکېنې مړ شي او چې دواړه او شلېږي نو دواړه مړه شي اگرچه زه په دے فضول واهيانو يقين نه لرم خو یريرم ضرور .

هما: . اوه مائي گاد . که ماته پته وه نو مابه چرې هم دغسې نه وو کړي . مامعاف کړه پليز . بيا به داسې چرې هم نه کېږي . هغوي تر ناوخته پورې خبرې کولې . په دغه خبرو خبرو کېنې هغوي په ځان پوه نشو ، په يو بل ورپرېوتل او په دروند خوب اوډه شو . هغوي تر غرمې پورې اوډه وو او که ډاکټر لائې هغوي ته ناکنگ نه وې کړې نو معلومه نه ده چې تر کومې پورې به اوډه وو . د وينېدو او فرش کېدو نه پس هغه د هسپتال د خرچې بل ادا کړو ، بيا يې د ډاکټر لائې نه رخصت واخستو ، په گاډي کېنې کېناستل او خپل کلي ته روان شو . د هغوي په ورتلو په ارام گاه کېنې بې اختره اختر شو او ټولو يو بل له مبارکي ورکوله . په دغه مبارکو کېنې خوش نصيبې ابې شاکر خان ته اووې ، ”زويه ، د دې جينۍ څه چل اوکړه ، يا يې ځان سره کورته بوځه يا ته دلته راځه جو مونږ د دې د قابو کولو توان نه لرو“ . د هغې په خبره هغه مسکے شو او په مسکا مسکا د ارام گاه نه بهر اووتو .

﴿ اووم باب ﴾

د سوات اوبونېر ملټري اپريشن ختم شوې وو او ټولو کډوالو ته خپلو خپلو کورونو ته د تلو اجازت ورکړې شوې وو. د هغوي قافلې شپه ورځ روانې وې يوه لويه هله گوله وه. د همایون کلي، اکبر کلي او زور کلي کېمپونه پاسېدلي وو او په تلو تلو کېنې يې هغه خېمې هم يوړې کومې چې شاکر خان په خپلو پېسو د هغوي د پناۍ د پاره اخستې اولگولې وې. البته يو د فراموش خېمه پاتې ده. هغه چې خپله کډه او ترله نو خپله خېمه يې په اوږه کړه او د شاکر خان حجرې ته يې يوړه. هغه خپله خېمه هغه ته حواله کړه خو شاکر خان د هغه د خېمې نه انکار او کړو او ورته يې اووې ”چې سو بارې لارو نو تخته دې هم ورپسې شي“. هغه د هغه نه د خوړلي څکلي اخنه بخنه واخسته او بيا قاضي صېب سره د ملاوېدو د پاره ارام گاه ته لاړو. هغه چې قاضي صېب ته د سوات د اپريشن د ختمېدو او د کډوالو د تلو خبره او کړه نو د قاضي صېب په سترگو کېنې د اميد ځلا او په مخ يې د خوشحالي رڼا خوره شوه. د قاضي صېب د خولې نه بې اختياره اووتل ”چوپه سوات کېنې امن راغی“؟

فراموش: بالکل جو داسې امن کوم چې جو د والي سوات په وخت کېنې وو. د هغه په دې زېري هغه دواړه لاسونه اوچت کړل، بره اسمان ته يې کتل، په غټو غټو يې ژړل او بيا بيا به يې دا وئېل، ”يا الله دا امن دائمي کړې، يا الله دا امن د خوشحالي او سکالي باعث

اوگر څولې کړې، يا الله ته د دې خوارو کډوالو په خواره ورځ رحم او کړې. يا الله ته د سوات سيمه د خوشحالو گهواره کړې. يا الله ته د دغه سيمې په خپله تحفظ او کړې. د قاضي صېب د دعا الفاظ خوش نصيبې ابې او هما په خپلو خپلو کمرو کېنې اوږېدل. د قاضي صېب نه علاوه د فراموش او سهېل سترگي هم د اوبنکو نه ډکې وې. دغه حال د هما او خوش نصيبې ابې هم وو. د هغوي ټولو اوبنکې د شکرې او خوشحالي وې خو د هما اوبنکې د شاکر خان نه د جدائی وې. دې نه پس فراموش د قاضي صېب نه اجازت واخستو او لاړو. د هغه د تلو نه پس هغوي ټولو خپلې خپلې اوبنکې اوچې کړې او د خپلې سېمې او کور کلي په باره کېنې يې خبرې کولې خو د هما اوبنکې نه اوچېدې او د هغې په مخ لړۍ لړۍ روانې وې او په خپله کمره کېنې ډبه ډوبه پرته وه. هغې د خوړلو څکلو نه هم انکار او کړو او چا سره د ملاوېدو نه هم. ځان پسې يې وربند کړې وو او ځان يې مراقبه کړې وو. مازېگر چې هغه نورو سره د باغ سېل له اونه وته نو زرتاجې سره غم شو چې که چېرې د هغې دغه ژړا اوږده شي نو هغه خو به نيمه پاتې نشي. په دې وجه هغې شاکر خان ته د هغې د خفگان او ژړا اطلاع ورکړه. هغه چې د هغې نه خبر شو نو خپل ټول مصروفیات يې پرېښودل او د هغې ليدو له ارام گاه ته ورغی. هغې د زرتاجې نه د هغې د خفگان د وجهې تپوس او کړو. هغې، هغه ته د فراموش د راتلو او قاضي صېب نه د رخصت اخستو ټوله خبره او کړه

هغه چي د هغې خبره وورېده نو وې وېل، ”دې نه معلومه شوه چې هغه د خوشحالي اوبښکې بهوي.“

زرتاجه: نه خان جي، د هغې د خفگان وجه نوره ده. ”د هغې د خفگان وجه نوره ده زه پوه شوم. شاکرخان په بې صبرۍ سره د هغې نه تپوس اوکړو. هغې په مسکا جواب ورکړو او وې وېل، ”مانه ولې خبرې اوباسه خان جي، د هغې کمرې ته ورشه، هغه به درته ټوله خبره اوکړي“ هغه د هغې په خبره مسکه شو او د هغې کمرې ته روان شو او زرتاجه د اخلي پخلي په کار کښې اخته شوه. هغه د هغې د کمرې ورته اوږېدو او ناکنگ يې ورته اوکړو خو د څو ناکنگ باوجود هم هغې ورلرې نه کړو. بيا يې ورته کال اوکړو. دې سره هغې خپلې اوبښکې اوچې کړې او دېبه نه پاسېده. هغې چې ورلرې کړو نو هغه ورته په مسکا اووې، ”څه مسله ده هماغه؟ ته په دې خوږه کښې په بنده کمره کښې پرته يې؟ رايه چې بهرته اوځو او د تازه هوا خوندونه واخلو.“ هغه، هغه ته په مرځپنو سترگو گوري او وائي، نه خان جي، زه دلته په خپله کمره کښې خوشحاله يم، مادلته پرېږده پليز.

شاکرخان: وه د ځان دشمني، دې سره به ستا په صحت خراب اثر پرېوځي. ناجوړه به شي.

هما: کاش زه مړه شم او د دنيا د غمونو نه بي غمه شم.

شاکرخان (خاندي) اوه مائي گاډ، ماته خو ستا د غمونو هډو پته نيسته. سوري ويري سوري. ستا څه غمونه دي پليز؟ زه ستا شريك

غم جوړېدېشم؟

هما: زه د بحث په موډ کښې نه يم خان جي، ما په خپل حال پرېږده پليز. شاکرخان: نه هماغه. زه تا په داسه حال کښې نشم ليدې. څه چې بهر په چمن کښې کېنو، نورې خبرې به هلته اوکړو. هغه، هغه د لاس نه نيسي او ځان سره يې چمن ته بوځي، هلته د گلونو د بوټو په شا کښې او ورته وائي، ”څه مسله ده هماغه؟ زه د زرتاجي په وينا ډېر په تېزۍ سره راغلم چې ستا د خفگان وجه معلومه کړم.“ هغه، هغه ته په لوندو سترگو گوري او وائي، ”ولې تاته جو پته نيسته چې د سوات ټول کډوال لارل، صرف مونږ پاتي يو او کېدېشي چې مونږ هم جو يو څو ورځو کښې کډه اوکړو.“

شاکرخان: ښه ښه، لکه ته خپل کور کلي پسې خفه يې او زرتزره دلته نه تلل غواړې داسې ده کنه؟

هما: نه خان جي، زه ستا په جدائي خفه يم. زه ستا جدائي نشم برداشت کولې.

شاکرخان: دغه حال زما هم دې هماغه. دا جدائي به مونږ ته ډېره گرانه پرېوځي خو دې حقيقت نه انکار نشي کېدې. چې دا جدائي به يو ځل راځي خو د ډېر لږ وخت د پاره. بيا به د ټول عمر د پاره يو ځايه يو. هما: څه مطلب؟ زه پوه نشوم؟ چې يو ځل بيلتون راشي نو بيا گډون مشکل دې.

شاکرخان: که ته غواړي نو هيڅ مشکل نه دې. هما، زه غواړم چې

مونږ همېشه همېشه د پاره يوشو. (هغه مسکۍ شي، اوشر مېږي او سترگي خکته کړي) ”چې امي، ابوراشي نوڅۀ اميد به پيدا شي“
هما: هغوي به کله راځي؟ د هغوي لارې ته خو زما سترگي سپينې شوي.
شاکرخان: دې يوڅو ورځو کښې د هغوي د راتلو امکان دے.

هما: خان جي، زما زړۀ دورېږي، داسې معلومېږي چې څۀ کېدونکي دي يا کېږي، زۀ په دې یرېږم چې هغوي انکار اونکړي.
شاکرخان: داسې هيڅ خبره نيسته هما ته مطمئنۀ اوسه چې زۀ ستا او تۀ زما يې. د دنيا يوطاقت هم تازمانه نشي اخستۀ.

هما: خان جي، ستاله خوا زۀ مطمئنۀ يم او په دۀ اميد ژوندۍ يم خو د زمانې د گردش هيڅ پته نه لگي چې مخکښې به څۀ کېږي او زمونږ مستقبل به څۀ وي؟ هغه هغۀ ته په مايوسه نظر گوري لکه چې هغه ته د خپلې خدشې اظهار کوي هغه، د هغې ډکو سترگو ته داسې په څېر څېر گوري لکه چې د هغې د اوښکو په ډنډونو کښې خپل تصويرونه لټوي. هغوي دواړه خاموش ناست وي او په خپل خپل تصور کښې ډېر لرې تلي وي. نمر په غرغره وو او په تلو تلو کښې د هغوي په تماشه وو خو هغوي د دۀ هرڅۀ نه بې نيازه په خپلو خپلو خيالو کښې ډوب وو په دیکښې هغوي د چا د خبرو او خندا گڼ اوازونه وورېدل. لږه شېبه پس قاضي صېب او هغه سره په څنگ کښې مشرخان د خندا په ډکو خولو د ارام گاه په گېټ دننه شو. هغوي پسې روستو سهېل وو چې د قاضي صېب د وهيل چېر په

دیکه کولو کښې يې هغه سره مرسته کوله. هغوي پسې خوش نصيبه ابۍ وه او هغې سره اوږه په اوږه مشره بي بي وه. شاکرخان او هغوي چې هغوي اوليدل نو يو بل ته يې په مُسکا مُسکا اوکتل او په سترگو سترگو کښې يې يو بل ته ډېر څۀ اووے. بيا دواړه پاسېدل او د هغوي سلام له ورروان شو. مشري بي بي چې هغوي اوليدل نو مسکۍ شوه او هغوي ته يې اووې، داسې معلومېږي چې ستاسو ډله د دوي نه بيله ده. ”د هغې په خبره دواړه مسکي شو. شاکرخان هغې ته د سترې مشي په وخت غلې غوندې اووے. ”زمونږ ډله به هله بيله شي چې خبره پخه شي او ستاخوله خوږه شي.“ مشره بي بي يوځل بيا مسکۍ شي او ورته وائي، ”ډېر سپين سترگي شوے؟ هغه ورته په خندا کښې وائي، ”دا ستاسو لارې ته سپينې شوې“ هغه هما ځان ته رانزدې کړي، په دواړه مخه يې ښکلوي او ورته وائي، ”زما ښاپيرۍ لورخو د خبره لويه شوې ده.“ بيا هغۀ د لاس نه نيسي او ځان سره يې برنډې ته روانه کړي. شاکرخان چې د مشرخان سترې مشي له ورشي نو هغه يې ځان ته راترغاړه باسي او ډېره شېبه يې خپلې سينې پورې کلک نيولے وي. بيا لکه د دوو دوستانو لاس تر لاسه برنډې ته روان شي. زرتاجي چې هغوي اوليدل نو خپل ضروري کاريې پرېښودو او د هغوي سلام له په منډه راغله. مشره بي بي هما سره خوا کښې ناسته وه. د هغې سريې په خپله سينه ايښې وو او لاس يې ترينه تاؤ کړې وو. کله کله به يې د هغې غوږ ته

خُله نزدې کړه او پټ په پټه به يې ورته غوږ کښې څه اووې. دې سره به هغه مُسکې شوه او په مخ به يې د رڼاگانو او رنګونو ګډا شروع شوه. د هغوي په خبرو څوک نه پوهېدل البته شاګر خان به کله کله په نيم کڅو سترګو هغوي ته کتل او د هغوي د خندا او مُسکا نه به يې د هغوي د خبرو اندازه اخسته. بل خوا مشر خان او قاضي صېب خپلو کښې خولې ورکړې وې او د زړې زمانې او خپلې هلکانې خبرې يې کولې. په دغه خبرو کښې د کډوالو د راتلو او بيا د تلو خبره هم راغله. په اخره کښې قاضي صېب هغه ته اووې، ”افضل خان، مونږ هم تلونکي وو خو ستاسو راتلو ته ايسار وو.“ مشر خان مُسکې شو او ورته يې اووې، ”ولې دا ستا کور نه دے؟ تاسو ته دلته څه تکليف دے. دلته ښه بې غمه، بې درد پراته اوسئ، زما هم د خبرو څوک نېشته. دواړه روڼه به په خپلو کښې په زړه شخوند و هو.“

قاضي صېب (مسکې شي) خبره دې بده نه ده افضل خان، که ژوند وي نو بيا به راشو، بيا به راشو خو في الحال زموږ تګ ضروري دے ځکه چې د سهېل د سکول او د هما د کالج مسله ده. سکولونه او کالجونه کهلاؤ شوي دي. د دوي د تعليم مسله ده گينې دلته خو مونږ دومره خوشحاله يو چې خپل کلي کور رانه هېر شو.

مشر خان: که ستا خوبښځه وي نو دوي به دلته داخل کړو. دا هېو هيڅ مسله نه ده.

قاضي صېب: نه افضل خان، خفه کېږه مه، اوس به لاړ شو؟ بيا به راشو،

گينې تاسو راشئ، يو څو ورځې به جو مونږ سره هلته تېرې کړئ.

مشر خان (مسکې شي) واقعي ستا خبره بالکل صحي ده. زړه م غواړي چې مونږ دواړه درشو خو که تۀ دلته مونږ ته ښه اوکړئ نو مونږ به مطمئن او خاطر جمع شو.

قاضي صېب (په حېرانتيا) افضل خان، زۀ ستا په خبره پوه نشوم. مشر خان: قاضي صېب، زۀ غواړم چې زموږ دا دوستانه په ښيځۍ کښې بدله شي. زۀ د خپل زوي شاګر د پاره تانه د هما لور خواست کوم. د مشر خان په خبره يو خوا شاګر خان مُسکې شي او سر خکته کړي، بل خوا هما او شرمېږي او سترګې خکته کړي. د مشري بي بي په مخ د خوشحالي څلا خوره شي او د خوش نصيبي ابې په مخ يوه معصومه نوراني ښکلا راشي. قاضي صېب هغه ته په سنجيده نظر ګوري او وائي، ”نه افضل خان نه، ياري دوستي په خپل ځائ د ده او ښيځي په خپل ځائ د ده. د پکښې نه زما واک شته اونه ستا. ښيځي په خوبښځۍ کېږي. دواړه ماشاء الله ښه بالغ او تعليم يافته دي. دواړه مخامخ ناست دي، دوي نه تپوس اوکړه که دوي راضي وي نو نۀ پرې ستا اعتراض کېدې شي او نه زما.“ په دېکښې زرتاجه په تړۍ کښې چاپې او خواږه راوړي او په ميز يې اړدي. مشر بي بي، هما ته غلې غونډې وائي، ”لورې د شاګر خان په باره کښې تۀ څه وېل غواړي؟“ هغه هغې ته په تېټو سترګو وائي، ”د نيا، نيکه په مخکښې ماته د څۀ وېلو ضرورت نېشته. چې دوي څۀ جوړه کړه

نو ماته منظور ده. “دې سره هغه خپل مخ ته د لويپټي پلو نيسي، پاسي او خپلې کمري ته روانېږي. د هغې د تلو نه پس شاګر خان هم د هغوي د ډلي نه پاسي او بهراوځي. د هغوي د تلو نه پس ټول يوبل له مبارکي ورکړي. زرتاجه په خوشحالي خوشحالي په ټولو خواږه تقسيم کړي. د هغوي په تړون زرتاجه ډېره خوشحاله وه ځکه چې دا هر څه د هغې په هلو ځلو اوشو. مشرې بي بي هغې ته وېلې وو چې په هره طريقه چې خو چې شاګر خان واده ته تيار کړي. هم دغه وجه وه چې هغې په خپل کوشش د دواړو په زړو کښې د يوبل د پاره هغه مينه پېدا کړه چې د هغې لمبې هغې په خپله ليدلې. هغه شاګر خان چې په زړه کښې يې د مينې بخري هم نه وو او هغه هما چې د هغه نه به يې سترکوو اوس د مينې په هغه انگار کښې سوزېدل چې د يوبل په غېږ کښې هم ارام نه ورتلو. مشرې بي بي به هره ورځ هغې سره رابطه کوله او د هغې نه يې د هغوي متعلق زړه، نوې پوښتله. مشرې بي بي خوش نصيبه ابې. هم په اعتماد کښې اخستي وه او هغې دغه رسته قبوله کړې وه. دغه شان، مشر خان هم په خبرو خبرو کښې قاضي صېب ته اوروته کړې وه او هغه منلې وه. دغه ټول پټ په پټه خبرو او هما ته پټه نه وه. زرتاجي د هما برخه خواږه په پليټ کښې واچول، د هغې کمري ته ورغله او د مبارکي سره يې ورله خوله د خوږو ډکه کړه.

هغوي ترناوخته پورې خپلو کښې خبرې کولې. په دغه خبرو خبرو

کښې هغوي د واده نېټه هم کېښوده او د جنج او ډولۍ په حقله هم خبرې اوشوې. په دغه خبرو خبرو کښې هغوي په غنډه ډوډۍ هم اوخوړه. بيا ترېنه مشر خان او مشري بي بي رخصت واخستو او روان شو. هلته شاګر خان په خپله کمري کښې ناست وو او يو فائل يې کتو. چې د هغه مور د هغه کمري ته ورغله. د هغې په ليدو هغه فائل بند کړو او هغې ته يې اووے، “راځه امي کېنه. هغې چې فائل ته په څېر څېر اوکتل نو مسکۍ شوه، هغه سره خوا کښې کېناسته او ورته يې اووې “دے فائل کښې څه دي؟” دې سره هغه د هغه د لاس نه فائل اخلي او چې کهلاؤ يې کړي نو هغه پوه شي چې دا هغه فائل دے په کوم کښې چې د هغې او د مشر خان د ځوانۍ عشقيه خطونه وو، کوم چې د هغې نه بهې درکه شوي وو. هغه پوه ځان ناپوهه کړي او هغه نه تپوس کوي، “دا څه دي؟” شاګر خان هغې ته په لا پروائي وايي، “دا څه خطونه او د خطونو جوابونه دي، خو دا معلومه نه ده چې د چادي ځکه چې د نومونو په ځائ پرې څه کوډ ورډز دي. هغه چې د فائل سرسري جائزه اخلي نو ځينے الفاظ پکښې انډر لائن شوي وو او هغې ته ليکلي شوي وو، “ډير ښه ټکه دے... ډير ښه خيال دے” وغېره وغېره. هغه فائل بند کړي يوخوا ته يې کېږدي او هغه ته وايي، “اوس د دے ضرورت نېشته. ستا د واده نېټه کېښودې شوه او د خپل واده تيار کوه” هغه په حېرانتيا او خوشحالي د هغې خولې ته گوري او وايي، امی، واده کله دے؟

مشره بي بي .: تيك يوه مياشت پس .

شاكرخان: يوه ميا... شت؟ ”هغه مسكۍ شي او هغه ته وائي ، ”يوه مياشت ډېره نه ده زويه ، په دېكښې به ايله خپل كار راغونډ كړي... اورشتيا زاهد ته فون او كړه چې د واده نه يو خو ورځې مخكښې راشي او تاسره كار راغونډ كړي .

شاكرخان: ډېره ښه ده امي ، زه به ورته هډو اوس فون او كړم او خبر به يې كړم . دې سره هغه ، هغه ته شب بخبر وائي او د هغه د كمږې نه اوځي . د هغې د تلو نه پس هغه زاهد خان ته فون او كړي او هغه خبر كړي . دې نه پس هغه يوه لويه ساه واخلي او په خپل بېل كښې خور وور پريوځي . هغه لا د خپل واده او هما په باره كښې سوچ كوي چې د هغه په موبائېل رېنگ راشي . هغه چې موبائېل نمبر ته اوگوري نو مسكه شي او وائي ، ”هېلو مائي ډير هما . كال دې څنگه او كړو؟ ته لا اوده نه يې ؟

هما: . خوب نه راځي خان جي .

شاكرخان: د خوشحالي نه كه د خفگان نه .

هما: دامعلومه نه ده خو ته راشه پليز ، تاسره م يوه ضروري خبره ده .

شاكرخان: څه خبره ؟ وايه پليز .

هما: داسې نه . دا په موبائېل د وېلو قابله نه ده . ته راشه پليز .

شاكرخان: .O.K ، زه درغلم . دې سره هغه د بېل نه پاسي ، غلې غونډې د كمږې او كوره اوځي او ارام گاه ته پياده روانېږي چې هلته اورسي نو

هغه د ارام گاه په گېټ باندې د هغه انتظار كوي . د هغه ناكنگ سره هغې هغه ته د گېټ كړكۍ لري كړه چې هغه ارام گاه ته ورننوتو نو غلې غونډې ئې بنده كړه . هغه يې لكه د ماشوم د لاس نه اونيوو او خپلې كمږې ته يې روان كړو . هغه د هغې نه غلې غونډې تپوس او كړو ، ”څه مسله ده هما؟“ هغه مسكه شوه او ورته يې اووې ، ”ستا د راتلو سره مسله ختمه شوه“

شاكرخان: . اوه ، دومره په اسانه . هغوي چې په بېل كښې كښي نو هما هغه ته په څېر څېر گوري او وائي . ”خان جي ، تاته پته چې... شاكرخان د هغې د خپلې نه خبره اخلي او وائي ، هاو ماته پته ده چې زمونږ د واده نېټه كېښودې شوه او يوه مياشت پس به مونږ د ښځي او خاوند په حبث يو بل سره ملاوېږو.“

هما: زه د واده خبره نه كوم هغه به چرې وي زه د جدائي خبره كوم .

شاكرخان: د جدائي ؟

هما: . هاو خان جي ، سباله زمونږ روانگي ده . زه وېم چې نن شپه مونږ ښه ډېرې خبرې او كړو او ټوله شپه په خبرو خبرو كښې تېره شي . شاكرخان: . هما ډير هما . ته دومره وارخطا ولې يې . زمونږ په واده كښې صرف يوه مياشت ده . لكه څنگه چې دا دومره موده په سترگه رپ كښې تېره شوه ، دغسې به دا يوه مياشت هم تېره شي او بيا به همېشه همېشه د پاره يو يو .

هما: . خان جي ، آيا داسې نشي كېدې چې دا يوه مياشت ته مونږ

سره په کلي کښې تېره کړې .

شاکر خان: داسې نشي کېدې هما، تاسره سوات ته تلل او هلته پاتې کېدل خولا لویه خبره ده چې د تړون نه پس زما او ستا ملاقات هم معيوب گڼلې شي .

هما: چې مونږ سره هلته پاتې کېدې نشي نو مونږ هلته رسولی خوشه کنه .

شاکر خان: نه هما، د واده نه مخکې زه نه تاسره ملاوېدېشم ، نه تا ليدېشم او نه درسره تلې شم ، البته زما ډرائېور به تاسو کلي ته اورسوي .
هما: تانه بغير به زما تگ د يومړي تگ وي . هغه اجنبي مړې چې د جنازې او کفن دفن د پاره د کلي هديرې ته اوړلې شي .

شاکر خان: هما، زه ستا د مينې او جذباتو قدر کوم خو ما دومره مټه مجبوره وه چې د مور پلار او د خپلو خپلوانو په نظر کښې رسواشم او د کلي د خلقو د خدا شوم . ستا مينه د دنيا د ټولو خزانو نه درنه او د ټولې دنيا د خوړو نه خوړه ده خو زما د عزت نفس مخکې هيڅ نه ده ... “ هغه نور هم خه وېل غوښتل خو د خه مصلحت په وجه چپ شو . هغه ډېر شېبه خاموش وو . هما د هغه د پام راگرځولو د پاره به کله کله هغه ته په نيم کڅو سترگو کتل خو هغه په يو لوي سوچ کښې ډوب وو . هما چې په خپل فرمائشونو کښې ناکامه شوه نو مسکې شوه او هغه ته يې اووې ، “خفه شوې خان جي ، سوري”

شاکر خان: هما، ته اگر چه بالغه يې خو ستا خوي لا هغسې د

ماشو مانو دے او د ماشوم نه څوک خفه کېږي نه . “ هغه د هغه په غاړه کښې دواړه لاسونه اچوي او ورته وايي ، “بنه يوه بله خبره م مني؟” .

شاکر خان: که د منلو قابله وه نو ولې نه . وايه خه وېل غواړي؟
هما: ماسره وعده اوکړه چې زما د تلو نه پس به هره شپه لس بجې ماسره په موبائيل خبرې کوې .

شاکر خان: ټپک ده ، وعده ده خو که د خه مصروفيتاتو په وجه مانه هېر وو نو ماته مس کال راکوه چې راته يادېږي ، د هغوي درازونياز او ميني محبت خبري تر سحر پورې جاري وي . سحر مشر خان او مشر به بي بي د هغوي د رخصتولو د پاره راغلل او هغوي يې په عزت او احترام په گاډي کښې کېنول . په تلو تلو کښې هما د خپل تگ په حقله هغه له د يو شعر په ژبه ميسج اولېږو چې

جگر چھلنی ہے دل گھبرا رہا ہے ،

محبت کا جنازہ جا رہا ہے -

دې سره هغه ډکې سترگې په گاډي کښې پټ مخ کېناسته او چې گاډي روان شو نو د هغې په مخ غټې غټې اوښکې روانې شوې .

﴿دوېمه برخه﴾

شاکر خان د خپل واده د تياري په هلو ځلو کښې مصروف وو . د واده کارونه چهاپ شوي وو او د کلي او د مېلمنو د خوړې په حقله مشورې روانې وې . مشر خان او مشري بي بي غوښتل چې د هغه په واده د خپلو زړونو ارمان اورژوي او د چاپېره کليو خلقو او مېلمنو له

هغه خوږه ورکړې چې د ټول عمر د پاره یو مثال جوړ شي. په دې حقله هغوي همایون خان او اکبر خان سره مشوره کړې وه او حنا او بلقیس سره هم. البته یو زاهد خان سره مشوره نه وه شوې ځکه چې هغه لاد ولایت نه وور اغلے. دې نه علاوه د هغوي د کور، حجرې، رنگ روغن او د لارو کوڅو صفائي ستهرائي روانه وه. مشر خان غوښتل چې قاضي صېب له هم د واده کارونه ولېږي او هغه یې په خپلو خپلوانو او یارانو دوستانو کښې تقسیم کړي. هغه او شاکر خان په حجره کښې ناست وو او په دې حقله یې خبرې کولې چې فراموش د یوې ماشومې جینۍ سره حجرې ته راغی. د هغه په لیدو مشر خان او شاکر خان دواړه ډېر خوشحاله شو. د عليک سلیک نه پس فراموش هغوي ته مخامخ په کټ کښې کېناستو او ماشومه په یږه یږه د هغه نه په لږه فاصله باندې د کټ لنگې سره جخته غلې غوندې اودرېده. هغه پښې بېله او سرتوره وه. د هغې رېښې، خړنې جامې ځائې په ځائې شلېدلې وې. د سروېښتې یې بېر او د ځاؤرو خپږو نه ډک وو. د هغې د خیرن مخ او چخنو سترگو نه معلومېده چې د څو څو میاشتو راسې نه ده لمېدلې. هغه یرېدلې او اوتره ښکارېده. د هغې په لیدو د شاکر خان په زړه کښې د فراموش نه نفرت پیدا شو او په زړه کښې وې چې د دغه غریبې په خپل ځای ده خو آیا په غریبۍ کښې لامبل او د بدن صفائي ستهرائي هم نشي کېدې؟ هغه د کرکې په نظر بیا فراموش ته اوکتل او په طنزیه مسکا یې ترېنه تپوس اوکړو،

”فراموش کاکا، دا ماشومه ستا لور ده؟ د هغه مقصد دا وو چې که هغه هاو اوکړل نو بیا به هغه ته د څه وېلو او د هغه په لارو وائي، د زړه تشولو موقعه په لاس ورشي، خو نه داسې اونشو. د هغه په تپوس فراموش مسکې شو او هغه ته یې اووے، ”نه خان جي دا زما لور نه ده بلکه ستا مہلجہ ده. زما مطلب دے چې دا هغه ماشومه ده چې تے یې بي قراره کړے وے. اوس دے اوپېژنده خان جي؟“ شاکر خان هغې ته اوگوري خو ډېر زړ ترېنه مخ واړه وي او د خپلې لاعلمۍ اظهار د ”ننه“ په طور د سر په ړکولو اوکړي. فراموش یوشېبه نور هم د هغه د جواب انتظار کوي خو چې هغه څه جواب ورنکړي نو بیا ورته په خپله وائي، ”دا د سوچي کاکا لور ده“، ”خان جي، د سوچي کاکا لور ده؟“ شاکر خان د خپل یقین پخولو د پاره هم د هغه په الفاظو د هغه نه تپوس کوي. هغه یو ځل بیا هغې ته اوکتل او تپوس یې ترېنه اوکړو، ”ستا څه نوم دے جینۍ؟“ هغې په خپله رېښه لمنه د چخو ډکې او بلنې سترگې صفا کړې او په یږه یږه یې ورته اووې، ”مهوش“. د مهوش نوم په اوریدو سره د هغه زړه د ډیرې خوشحالی نه یو توپ اووهو. د خپل ځائې نه پاسېدو، هغه یې په غېږ کښې اوچته کړه، خپل کټ کښې یې ځان سره خوا کښې کېنوله او د هغې په سريې لاس کېښودو. بیا یې فراموش نه تپوس اوکړو، ”دا چرته وه او تاڅنگه اوموندله.“

فراموش: خان جي، جوزة د روغ جوړ پوښتنې د پاره خپلې

سخرگنۍ کره بت خېلې ته تلے ووم چې واپس تلم نودا جينۍ م اوليده چې يوې زنانه سره ولاړه وه او خبرې غوښتو . ما چې ورته اوکتل نو په رومبي نظرم اوپېژنده چې د سوچي کاکا لورده . ما ترېنه تپوس اوکړو چې ، ”یہ جينۍ ته دلته څه کوي . ستا پسې خو خان جي سړي خواره کړي دي او ستا لټون کوي.“ زما په خبره جو هغه زنانه په ما راغبرگه شوه او ماته يې بدرد وېل شروع کړل . زما د سخرگنۍ په وجه د بت خېلې اکثر دوکانداران ما پېژني . هغوي او نورو لاروو چې د دغه ښځې کنځل وورېدل نوټول زمونږ خواله راغلل او لويه گڼه گڼه جوړه شوه . چې ما ورته جو د دې قيصه شروع کړه نو زنانه پښې اوويستلې ، لاړه ، چرته غېبه شوه او دا ماته پاتې شوه . بيا م د هغه ځائے د پېژندگلو په مشوره دلته تاله راوسته چې تاته يې حواله کړم .“

شاكرخان: فراموش کاکا داخو دې يوه ناقابل فراموش کارنامه او ما سره دے لومے احسان اوکړو . وايه ، د دے احسان په بدله کښې تاله څه انعام درکړم .

فراموش: خان جي ، زما او ستاسو تر مينځه د احسان او انعام خبره نيشته . زه په دې ډېره خوشحاله شوم چې زما محنت په ځائے راغۍ او زما د لاسه هغه کار او شو چې نور چا اونکړے شو .

شاكرخان: ښه دا راته اووايه چې دا جينۍ تا څنگه اوپېژنده چې د سوچي کاکا لورده ؟

فراموش: دا ما ځکه پېژنده چې دا به گلۍ او سوچي کاکا سره زمونږ کيمپ ته راتله او مور سره به يې چهارو وهله . زما د کډې او د گلۍ د مخکښې نه خورينگي وه . هغه به چې کله د کيمپ د صفائي ستهرائۍ نه اوزگار شوه نو بيا به زما کډې سره ناسته وه او ټوله ورځ به يې تاوېلي ماوېلي او پردۍ سپکه خپله درنه وېلې . د گلۍ او د ډاکټرې د کپس نه هم خبريم خان جي: مشر خان د هغوي خبرې ښه په غور سره اورېدے خو د هغوي په خبرو نه پوهېدو . د هغه نه چې نور صبر اونشو نو د شاكرخان نه يې د هغې په باره کښې تپوس اوکړو . شاكرخان هغه ته د گلۍ او ډاکټر لائې ټوله قيصه اوکړه . د هغه خبره لا روانه وه چې يو نوکر د فراموش د پاره چايې راوړه او هغه ته يې په مېز کېښوده . شاكرخان چې خپله خبره ختمه کړه نو هغه يې د لاس نه اونيوه او ځان سره يې کور ته بوتله او خپلې خدمتگارې زرتاجې ته يې حواله کړه . دې نه پس هغه گاډې کښې کېناستو او بازار ته لاړو . هلته يې هغې د پاره يو څو جوړه رېډي مېډي جامي ، پېزار څه د لوبو او خوراک څيزونه واخستل او واپس راغۍ . د هغه د راتلو نه مخکښې زرتاجې هغه واش روم ته بوتله او هلته يې ښه صفا اولامبوله . هغه هغه ټول سامان زرتاجې ته حواله کړو او په خپله حجرې ته لاړو . فراموش لا هغسې په حجره کېښې ناست وو او مشر خان سره يې د سوات د امن وامان او د قاضي صېب د کورنۍ په باره کښې خبرې کولے . د هغه په ورتلو باندې هغه پاسېدو او هغه ته

يې اووے، ”خان جي، زۀ تاته ايسارووم، که قاضي صېب ته خۀ سوال وجواب کول وي نو هغه راته اووايه. زۀ به درنه کلي ته لاړشم. شاکرخان: نه فراموش کاکا، ايسار شه، شپه اوکړه، سباله به لاړ شه. فراموش: نه خان جي، شپه نشم کولے جو ډېر کارونه راته پراتۀ دي، زۀ به وختي تلے ووم خو ستا راتلو ته ايسارووم. که قاضي صېب له خۀ اوړنه راوړنه وي خو ډېره بنسۀ ده گيښي زۀ درنه لاړم. د هغۀ په خاے مشرخان جواب ورکوي، نه، نه ددغه ضرورت نيشته، زمونږ هغه سره په فون خبرې کېږي. البته په تلو تلو کښې خپل او د هغۀ کارډونه يوسه. “شاکرخان هغۀ نه د قاضي صېب او د هغۀ د خپلوانو کارډونه هم ورکوي او د فراموش او د بگاډ نامے کارډونه هم ورکوي. د هغۀ د تلو نه پس هغه خپلو مصروفیاتو کښې اخته شي او مشرخان کورته لاړ شي. زرتاجه چې مهوش اولامبوي نو نوې جامې ورته واغوندوي، د سر وېښتۀ ورله گمنز کړي، د لاس پښو نوکونه ورله واخلي خور انجۀ يې ورله وانچول ځکه چې هغې سره دا يره وه چې هسې نه د هغې خوږ سترگې نورې خوږ شي. دې نه پس يې هغه د مشرې بي بي کمرې ته بوتله. د مشرې بي بي په تپوس هغې، هغې ته د هغې متعلق ټوله قيصه اوکړه. بيا يې هغه هغې ته حواله کړه او په خپله د کور په نورکار کښې اخته شوه. هغه د مشرې بي بي په غېږ کښې ناسته وه. د چپسو د گوتۍ نه به يې يوه يوه دانه خوړه او هغې ته يې په خپله وره ژبه کېوالو سره د تلو، د هغوي نه د ورکېدو او يوې ملنگې سره د

خېر غوښتو خبره کوله. په دغه خبرو خبرو کښې هغه د هغې په غېږ کښې اوډۀ شوه. شاکرخان چې د خپلو مصروفیاتو نه اوزگار شو او کورته لاړ نو زرتاجه د هغۀ مخې له ورغله او ورته يې اووې، ”خان جي، هغه جينۍ م اولامبوله، صفا جامې م ورته واغوستولې خو هغه ناجوړه ده او د مشرې بي بي په غېږ کښې ډبه، ډوبه پرته ده. بي بي وائي چې هغه ډاکټر له بوتلل پکار دي.“

شاکرخان: ناجوړه ده؟ خۀ ناجوړه ده؟

زرتاجه: خان جي هغه تبې هم نيولې ده او سترگې يې هم خوږېږي. شاکرخان: څه، ته ورځۀ زۀ د هغې خۀ بندويست کوم. دې سره هغه خپلې کمرې ته روان شو. چې کمرې ته اورسېدو نو ډاکټر لائې ته يې کال اوکړو. چې رېنگ ورشي نو هغه وائي، خان جي سلام عليكم. تاسو څنگه يې، هما بي بي څنگه ده. اورشتيا واده کله دے.

شاکرخان: ټوله بنسۀ دي مېلم. د واده نېټه مواخلے ده او په ديرشم تاريخ، د اتوار په ورځ ولیمه ده. که کارډ درشي او که درنشي، واده له به خامخاراځي.

ډاکټر لائې: ولې نه، ولې نه. دا خو زما خپله خوشحالي ده. ضرور به درځم... خان جي زما د مهوش څه پته اولگېده که نه، زه خو د هغې غم اوخوړم.

شاکرخان: د هغې غم مۀ کوه مېلم. هغه زما کاردے اوستا غېږ له به يې راولم، ته بي غمه اوسه خو في الحال ماته يوه بله مسله پېښه

شوي ده او هغه دا چې زما يوه خورزه ناجوړه ده . او ناجوړه څه چې ډېره سيريښ ده . ته دلته راتلې شې پليز .“

ډاکټر لائبه : . اوه مائي گاد . ستا خدمت په داسې ورځ په ماراغي . چې زه ډېره مصروفه يم . نن زما د لور مهوش کليزه ده . زه په هغې کښې مصروفه يم خفه نشي . مېلمانۀ راغلي دي ، ټول ناست دي او پروگرام شروع کېدونکي دے .

شاکر خان : . مېلم ، زه ډير په مشکله کښې يم . د ډاکټرانو د هېتال په وجه ټول سرکاري هسپتالونه بند دي . ” ډاکټر لائبه د هغه د خلې نه خبره اخلي او وائي ، ” ستا خبره بالکل صحي ده . د هغوي د هېتال په وجه ټول پرائېوېټ هسپتالونه ، کلينکونه هم بند دي او ټول هغوي سره په هېتال کښې شريک دي . بله دا چې د سرکاري ډاکټرانو يونين سره زموږ د پرائېوېټ هسپتالونو او کلينکو ډاکټرانو يونين معاهده شوې ده چې مونږ به د هغوي هر قسم اخلاقي ، مالي زباني او جاني مرسته کوو او که چا د معاهدې خلاف ورزي اوکړه نو د هغه کس او د هغه د ادارې خلاف به تاديبي کار روائي کېږي . هغه کس به لس لاکهه روپۍ جرمانه هم ورکوي او د هغه اداره به هم بلېک لسټ کېږي .

شاکر خان : . مېلم ، زه ستا جرمانه هم ادا کولې شم او ستا هر قسم اخلاقي ، قانوني او جاني مرسته هم کولې شم خو ته راشه پليز او زما دا مشکله اسانه کړه . او که ته نشي راتلې نو زه به خپل مريض کورته درولم .

ډاکټر لائبه : . خفه نشي خان جي ، زه ډېره مجبوره يم . د مهوش د

سالگرې په وجه نن ټول لوي لوي ډاکټران دلته راغلي دي . . .“

شاکر خان : . دا خو ډېره ښه خبره ده . هغه ټول به يې معائنۀ اوکړي .

ډاکټر لائبه : . نه خان جي نه . ماته ډېر افسوس دے چې زه ستا هيڅ مدد نشم کولې خفه نشي .

شاکر خان : . مېلم زما د خاطرۀ نه ، بلکه د انسانيت د خاطرۀ زما مشکله اسانه کړه پليز .

ډاکټر لائبه : . خان جي ، زه د خپل لوظ قول او معاهدې خلاف ورزي د خپلې خوږې لور مهوش د پاره هم نشم کولې . خفه نشي پليز .

شاکر خان : . ټيک ده . ډېره ښه ده خو يوه خبره م په پرانستو غوږونو ووره ډاکټري چې خداي مۀ که که چرې زما خورزه مړه شوه نو ستا لور مهوش به هم ژوندۍ پاتې نشي . دې سره هغه موبائيل بند کړو او د هغې په رويه يې ډېر وخت سوچ کوو . هغه د هغې نه سخت متنفره شو . د هغه په زړه کښې يو ځل راغله چې هغه د هغې لور مهوش د دغه بيماري په حالت کښې هغې له اوليږي او هغې سره خپل رسمي او غېر رسمي تعلق همېشه همېشه د پاره ختم کړي خو بيا يې د خپل خيال په خپله ترديد اوکړو او ځان سره يې اووے چې ، ” نه داسې نشي کېدې . دا د ډاکټر لائبې د لور مسله نه ده بلکه د يو انسان او انسانيت مسله ده او هغه به تر خپله وسه پورې په هر لحاظ او هر قيمت د هغې د بچ کولو کوشش کوي . هغه جېران په دے وو چې هغه څه اوکړي او د هغې ژوند څنگه او څه رنگه بچ کړي . هغه

کوم خوا او کوم هسپتال ته يوسي . ټول ملک سرې لمبې او اړې گرې وو. د خېبر نه تر گوادرو او د کراچۍ نه تر لاجپورې او ټوله قبائلي سيمه کښې تاؤ، تر پخوالي وو. انسانيت سوز ډرون حملې کېدې، ترهه گرې کېدې، د ډرون حملو او ترهه گرې خلاف د سياسي گوندونو مظاهري کېدې. دې سره سره د وکيلانو او دانشورانو له خوا د جاني تحفظ او د لاقانونيت، گرانۍ او د بجلي د لوډ شپېنگ په وجه د عوامو چغي سوري او نعرې وې. دې نه علاوه ډاکټران، استاذان او نور سرکاري ملازمان د مراعات او خپل حقوق د غوښتني د پاره د نامعلومه مودې پورې په هېتال وو. هر سړي د حکومت نه گيله من وو او په خپل مظلوميت يې ژړل، خپل حقوق يې په کلکه او په پرلته غوښتل خو خپل فرائض يې نه پيژندل. هر سړي بل ته گوته نېوله خو خپله بي حسي ورته نه ښکارېدله. په دغه ځان ځانۍ کښې ورته خپل ځان ښکارېدو خو د ملک و قوم مجبوري ورته نه ښکارېدې. د هغه مينه خپل قوم او خپل وطن سره نه وه بلکه خپل خېټې او خپل تن سره وه. يو خوا په ملک کښې اندروني خلفشار وو بل خوا د ملک په شرقي پوله د اغيار يلغار وو پاکستانی فوجونه يو خوا بيروني دشمن سره جنگېدل، بل خوا په اندروني سيمو کښې پټ دشمن پسې گرځېدل. دا ټول حالات د هغه نه پټ نه وو او هغه لا په دې باره کښې سوچ کوو چې د هغه مور مشره بي بي د هغه کمري ته راغله او هغه ته يې اووې، ”يـه زويه، ته دلته پروت يې او هغه

جينۍ ډبه، ډوبه پرته ده. “ هغه چې مور اوليده نو د هغې په احترام کښې پاسېدو او هغې ته يې اووې، ”د هغې په تبه کښې څه کمه نه دے راغله؟ هغې دواړه لاسونه او مروړل او هغه ته يې اووې، ”نه زويه کوم دے. پښې لاسونه او مخ م ورله خو خو ځله او وينځو. يخې پټۍ م ورله په سر پښو کېښودې، لږ ساعت د پاره ښه شي خو چې لوندې پټۍ او چې شي نو بيا هغسې شي. ته راشه زويه، لږه يې اوگوره، لمبې ترې خېژي، شابه زر کوه، ډاکټر له يې رسوه گينې خدای مۀ که...“ هغه مخکښې نور څه اونۀ وېلې شي او په چپه ځله د کمري نه اوځي. هغې پسې هغه هم د کمري نه اوځي او دواړه په يو وخت د هغې کمري ته ورشي. هغه چې هغې ته اوکتل نو هغه واقعي پټې سترگې پرته وه، هغه چې د هغې مخ او تندي له گوټې يوړے نو هغه اوږېدو، ډېر زړ يې خپل لاس روستو کړو، په يره يره يې مور ته اوکتل او وے وئيل، ”دا خو واقعي ډېره سيريده ده“ دې سره هغه د کمري نه اووتو او زرتاجې ته يې په چغه اووے، ”زرتاجې، ته ځان تياره وه، زۀ گاډے راولم چې دا پکښې يوسو“ هغه د هغې د جواب انتظار اونکړو او ډېر په تېزۍ سره بهر اووتو. لږه شېبه پس يې گاډے راوستو، هغه يې پکښې واچوله، زرتاجه يې ورسره کېنوله او ډېر په تېزۍ سره د کوره اووتو.

د هغه د تلو نه پس مشر خان ته زاهد خان کال اوکړو او ماښام اووۀ بجې يې د پېښور په اېرپورټ د کوزېدو اطلاع ورکړه. د مشر خان نه پس

يې مشرې بي بي سره هم خبرې اوشوې. د هغه د اطلاع نه پس هغوي ائېرپورټ ته د تلو تيارې شروع کړو. هلته شاکرخان په داسې حال کېښې هغه CMH ته اورسوله چې هغه پټې سترگې پرته وه. د هغې د چېک اپ نه پس پته ولگېده چې د هغې تبه 104 درجې ته رسېدلې ده او هغه بېهوشه ده. د هغې د پټو سترگو نه زيرې اوبه روانې وې. چې کله هغه داخله شوه نو ټول ډاکټران ترېنه چاپېره شول او په جديد ترين طريقو او تکنیکونو يې هغه نارمل حالت ته راوسته. بيا هغې ته ډرپ ولگېدو. په ډرپ کېښې انجکشن ماتېدي او لگېدي د ټولې شپې د کوشش نه پس د هغې سترگې او غړېدې خو زيرې اوبه ترې هغسې روانې وې. سحر چې هغه د ICU نه واړه ته منتقل شوه نو د هغې تبه بالکل نارمل وه. بيا چې د هغې د يورين تستونه او مکمل چېک اپ اوشو نو ډاکټرانو ته معلومه شوه چې د هغې تبه د سترگو ډيمارۍ په وجه سره وه چې کله د هغې د سترگو چېک اپ اوشو نو هغوي ته معلومه شوه چې د هغې په دواړو سترگو کېښې سرې خولې زخمو نه دي. هغه د ميډيکل وارډ نه آئي وارډ ته منتقله شوه او د هغې د سترگو علاج شروع شو. د احتياط د پاره د هغې په سترگو پټۍ ولگولې شوې چې هغه سترگې نه غړه وي. دې نه علاوه هغې سره په خبرو سخته پابندي ولگولې شوه.

شاکرخان، د زاهد خان د راتلو نه خبر شوې وو هغه سره يې خبرې هم

شوې وې خو د مهوش د بيمارۍ په وجه يې ورسره ملاقات نه وو شوې. هلته ډاکټر لائبه په خپلو کړو باندې پښيमानه وه. هغې ته خپل ځان هم ملامته ښکارېدو خو د هغه د دهمکۍ په وجه هغې سره د خپلې لور د ژوند يره هم وه. شاکرخان سره اگر چې د هغې ملاقاتونه ډير کم شوي وو خو د هغه د شخصيت په باره کېښې هغې ډير معلومات حاصل کړي وو. هغې ته پته وه چې هغه د يوې خبرې سره دې دوست يا دشمن. دې نه علاوه هېڅ. دا د هغه اصول او د هغه طريقه وه. هم دغه وجه وه چې کله به هغې ته د هغه هغه الفاظ ورمخکېښې شو چې ”ډېره ښه ده خو يوه خبره م په پرانستو غوږونو ووره چې خداي مۀ که که چېرې زما خور زۀ مړه شوه نو ستا لور مهوش به هم ژوندۍ پاتې نشي؟ نو دې سره د هغې بدن د ږيري نه اوږچېدو اورنگ به يې تک زير شو. هغې د هغه نه د معافۍ غوښتو د پاره څو څو ځله موبائيل اوچت کړو خو د کال کولو جرأت يې نشو کولې د څو څو ځله کوشش نه پس هغې په زړه لاس کېښودو او يوه ورځ يې ورته فون اوکړو. د رينگ ورتلو سره هغه هېلو اووې خو چې د هغې د سلام اواز يې اوپېژندو نو نه يې د هغې سلام واخستو او نه يې خبره اوکړه بلکه موبائيل يې بند کړو. د څو څو ځله کوشش باوجود هم چې کله ورسره د هغې رابطه اوشوه نو بيا ښۀ په پخه کېناسته خو خپل ضمير قرار ته نه پرېښوده. چې د هغه نه مايوسه شوه نو بيا يې خپله ملازمه مرجانه د هغه کورته

اولېرله او د هغې په ذريعه يې د مشرې بي بي نه د هغه ځائے ،
 ځائېرې معلوم کړو. هغه چې د پېښور CMH ته لاړه نو هغې
 غوښتل چې په انکوائري آفس کېنې معلومات اوکړي. په دے
 غرض چې هغه د انکوائري آفس په لور روانه شوه نو په لږه فاصله
 باندې يې زرتاجه وليده. د هغې په لاس کېنې د جوس گلاس وو او
 ډېر په تېزۍ مخکېنې روانه وه. د هغې په ليدو هغه ډېره خوشحاله
 شوه. او زريې اواز اوکړو. د هغې په اواز هغه پښه نيولې شوه او اواز
 پسې يې اخوا دېخوا کتل چې ناگهانې يې په هغې سترگې
 اولگېدې. د هغې په ليدو هغه مسکۍ شوه او د هغې راتلو ته ډېدۍ
 شوه. د روغ جوړ نه پس ترېنه زرتاجې تپوس اوکړو، ”خان جي سره
 ليدل غواړې؟ هغې د هغې د جواب انتظار اونکړو او ورته يې اووې،
 ”ماپسې راځه“ هغه هغې پسې روانه شوه په څو څو کمرو د تېرېدو
 نه پس هغه د يوې کمري مخې ته، ورسره جخته اودرېده او هغې ته
 يې اووې، ”بي بي ماپسې راځه“ هغې غلې غوندې ورلرې کړو او
 کمري ته ننوته. هغې پسې ډاکټر لائېه هم کمري ته ورغله. مهوش
 په بېلې کېنې پرته وه او شاګر خان ورته په خوبولے انداز په کرسۍ
 ناست وو. زرتاجې د جوس گلاس په شيلف کېنې کېښودو او هغې
 ته يې په گنگوسي کېنې اووې، ”بي بي دې کرسۍ کېنې کېنه“ د
 هغوي په ښکالو چې د هغه سترگې او غږېدې او هغې ته يې اوکتل
 نو نه ورته پاسېدو او نه يې ورته سترې مشي اووے بلکه مخ يې

ترېنه واړه وو. هغه په ژړا شوه او په ژړا ژړا کېنې د هغه په پښو پرېوته
 هغه هغه هم په دغه حالت کېنې پرېښوده، پاسېدو او د مهوش بېلې
 له ورغۍ هغه، هغه په بېلې کېنې کېنوله او د جوس گلاس يې د
 هغې ځلې ته اوښوو. زرتاجې هغه دفرش نه اوچته کړه او په کرسۍ
 کېنې يې کېنوله. مهوش په خوند خوند جوس څکل چې د ډاکټر
 لائېي د سلگو اواز يې وورېدو. په دغه څکلو څکلو کېنې هغې د
 شاګر خان نه تپوس اوکړو، ”خان جي انکل، دا څوک ژاري؟ دا انتې ده
 “؟ زرتاجه زرد هغې خواله راغله او ورته يې ”هيڅوک نه ژاري گلله،
 ته خپل جوس څکه خبري مة کوه ته ډاکټر د خبرو نه منعې کړي
 يې“ بيا د ډاکټر لائېي خواله ورځي، د هغې اوښکې اوچوي، د هغې
 په خولۍ لاس اړدي او ورته غلي غوندې وائي، ”ژاړه مه بي بي،
 زموږ مريض له د ژړا اواز اورېدل ښه نه دې“. د هغې په تنبیه د هغې
 د سلگو اواز بند شي. خپلې پاتې اوښکې اوچوي او په بېلې کېنې
 پرته ماشومې ته په ځير ځير گوري. هغه په زړه کېنې وائي، ”دا
 جينۍ خو هو بهوزما د مهوش په شان ده“ کله چې د هغې يقين
 پوخ شي نو ځان سره وائي، ”مهوش، مائي ډاټر“ مهوش چې د
 هغې اواز وورې نو وائي ”ماما، ډير ماما“. ډاکټر لائېه چې د مهوش د
 خولې نه د ”ماما، ډير ماما“ ټکي وورېدل نو د هغې زړه لکه د ماهي
 بې آب تپوڼه وهل او دا يې غوښتل چې هغې له ورشي او د هغې
 په ټکور خپل دردمن زړه قلاړ کړي. هغه په ځان پوه نشي او په

چغه وائي، ”مهوش مائي ډاټر، آئي لويو“ هغه خوره غېږ هغې له
د ورتلو كوشش كوي. شاكړخان هغې ته په غضبناك نظرگوري او
زرتاجې ته د هغې د ويستو اشاره كوي. زرتاجه ډېره په تېزۍ سره
هغه په غېږ كښې نيسي او د كمږې نه يې بهر اوباسي. د هغې په
وېنا يواردلي راځي او هغه د هسپتال نه د مين گېټ نه بهر اوباسي.
هغه ډېره شېبه بهر ولاړه او د هسپتال په لوري يې په ډكو سترگو كتل
خوكله چې د هر څه نه مايوسه شوه نو په گاډي كښې كېناسته او
كور ته روانه شوه.

★★★★★★★★★★

★★★★★★★★★★

★★★★★★

★★★★★★

★★★★

★★★

★★

★

﴿ اتم باب ﴾

د شاكړخان د واده تياري ښه په درز روانه وه. غوړي، وروژي
راغلي وې، قصابانو ته د غوښخي د پاره، كولالانو نه د ډېگونو
پخولو او حلوايانو ته د قتلماو او نورو خوږو ترسكونو تيارولو د پاره
وبلې شوي وو. د قاضي صېب له خوا د ناوې داج او نور سامان
راغلي وو او د مشرې بي بي په مشرۍ كښې د زرتاجې په محنت او
خواري د هغه كمږه او ډبل بېد سنگار شوې وو. يو خوا هغه د واده
پاتې لمحې شمېرلې بل خوا په هما د جدائي دغه پاتې ورځي شپې
ډېرې په گرانه تېرېدلې. هغې به هره شپه هغه ته مس كال كوو او
هغه به د وعدې مطابق هره شپه لس بجې د آرام گاه په چمن كښې
هغې ته كال كوو. د هغوي د مينې محبت او رازونياز دغه خوږي او
نيازبينې خبرې به ترناوخته پورې روانې وې.

د واده په ټاكلي شوي نېټه كښې لا ورځې وې خو د كور خدمتگارانو،
كسب گريو، همسايو جينكو او د هغه خوياندو حنا او بلقيس ټنگ ټكور
شروع كړې وو. مهوش تر ډېره حده ښه شوې وه. په دغه ټنگ ټكور
كښې به هغې هم برخه اخسته او د بهر نه راغلي جينكو سره به گډېده.
د زاهد خان راتلو سره شاكړخان د خپل واده هلې ځلې هغه ته پرېښودې
او په خپله د كور او زميدارو په نورو لانجو گونجو كښې مصروف شو.
زاهد خان غوښتل چې د خپل مشرور په واده او د واده په جنج راغلي
جنجيانو ته د خپل طاقت مظاهره وكړي. په دې وجه هغه د مشر خان او

د شاکرخان د مشورې نه بغير سوات ته لاړو او د مينگورې په يو لويه هوتل کښې يې د جنجيانو د خوړې د پاره هغه بک کړو. چې دې نه مطمئن شو نو بيا قاضي صېب کره لاړو. هلته يې هغوي سره ملاقات هم او شو او د جنج د خوړې د پاره يې ورته د هوتل د بک کېدو خبره هم او کړه. دې نه علاوه خپله بابي يې هم يو نظر اوليده. د هغې په ليدو او د هغې په سلام هغه مسکې شو او غلې غوندې يې اووے، ”د لاله جي انتخاب لاجواب دے“ د هغه د تعريف په جواب کښې هغه مسکې شوه، او شرمېده او خپلې کمرې ته روانه شوه خو په تلو تلو کښې يې ځان سره غلې غوندې اووې، ”جي، شکريه“

هغه قاضي صېب سره ترناوخته پورې ناست وو او د ولايت او يورپ خبري يې ورسره کولې په دغه کښې شربت هم او څکلې شو او د غرمې ډوډۍ هم او خوړلې شوه. دې نه پس هغه د قاضي صېب، خوش نصيبي ابې او سهېل نه رخصت واخستو. د هماغه يې هم د رخصت اخستو طمعه لرله خو هغه د کمرې نه را اونه وته او د هغې د دوباره ليدو ارمان هغه ځان سره يوړو.

چې واده ته درې ورځې پاتې شوې نو قاضي صېب مشرخان ته فون اوکړو او ورته يې اووے چې، ”ماته د يوې عسکري ډلې له خوا د جنج په موقع د خودکش حملې کولو خبر راکړے شوې دے. زه ستاسو په خوشحالي کښې خنډ جوړېدل نه غواړم خو زه دا هم نه غواړم چې د واده په دې مبارکه موقع خداے مة که څه ناخوشگواره

واقعې پېښه شي. زما تجويز دا دے چې د جنج راوستو خيال د زړه نه اوباسی. او د واده د ټاکلې شوې تاريخ نه مخکښې مخکښې ته او اورندار جو دواړه راشی. او خپل امانت پت په پته ځان سره بوځي. داسې به زما اوږې هم سپکې شي، تاسو به هم مطمئن شۍ. ستاسو دود دستور به هم په اسانه اوشي او د تلور اتلو تکليف نه به هم خلاص شۍ“ مشرخان هغه ته اووے، ”زه به زاهد، شاکر او د هغوي مور سره مشوره اوکړم او تابه خبر کړم“.

ماښام هغه درې واړه کېنول او هغوي ته يې ټوله خبره اوکړه. مشرې بي بي او شاکرخان چپ پاتي شو خو زاهد خان پوزه اوچونوله. مشرخان چې د هغه په خفگان پوه شو نو په موجوده حالاتو يې يوه لويه تبصره اوکړه او په خواؤ شا کليو بانډيو کښې شوي د خودکش حملو او قتلونو مثالونه يې ورکړل. زاهد خان ته چې د زانگېدلې خطرې غږ تر غږ شو نو مشرخان ته يې اووے، ”ابو، تاسو مشرې بي او زمانه ښه پوهېږۍ، تاسو چې څنگه جوړه کړه نو هغسې به کېږي“. دې سره هغه پاسېدو او بهر ته روان شو. په تلو تلو کښې يې د مينگورې د هوتل منېجرت ته ټوله خبره اوکړه او خپله اراده يې اوځنډوله. مشرخان هم قاضي صېب له خبر ورکړو چې سبا له به هغوي ورشي او هلته به تفصيلي خبرې اوکړي. په سبا مشرخان او مشرې بي بي دواړه زاهد خان سره په گاډي کښې کېناستل او سوات ته روان شو. چې هلته اورسېدل نو قاضي صېب د هغوي انتظار کوو. دواړه دوستان يوبل ته ورتراړه

وتل او ډېره شېبه غېږ په غېږ وو. دې نه پس هغه هغوي ته ټوله قېصه او کړه او په اخره کښې يې ورته هغه خط اوښودو کوم چې د عسکري ډلې له خوا رالېږلې شوې وو، هلته هغوي زيات وخت تېر نکړو. تياره ډوډۍ يې او خورپه او د واپسۍ تيارې يې شروع کړه. هما د مخکښې نه تياره وه. نيا، نيکه هغه ښکل کړه او په ډکو سترگو يې رخصت کړه. د هغوي د تلو نه پس چې سهېل کور ته راغی او د هما د تلو نه خبر شو نو هغه، هغې پسې ژړل او هلته يې تلل غوښتل. قاضي صېب هغه په دې وعده قلاړ کړو چې، ”بله ورځ چې فراموش واده له ځي نو هغه به هم ورسره لاړ شي.“

هما چې هلته اورسولې شوه نو د شاکر خان د کمرې په ځاي هغه هغې کمرې ته بوتلې شوه په کومه کښې چې بلقيس پاتې کېده. د هغې په راوستو حنا او بلقيس دواړه ډېرې خوشحاله شوې او دا يې خپل اعزاز گڼو چې ناوې د هغوي په کور کښې تياره شي او د هغوي په کور کښې پاتې شي. حنا او بلقيس ټوله شپه هغې سره ټوټې ټپالې او خندا خوشحالي کولې چې هغې ته د اجنبيت احساس اونشي خو هغوي ته دا پته نه وه چې هغې ډېر مخکښې ځان د دې کور يو فرد گڼلې دې.

په سبا چې هغه پاسېده او ناشته يې اوکړه نو بلقيس ورته اووې، ”راځه بابي چې بهر اوځو“. هغه مسکۍ شوه او ورته يې اووې، ”بهر ته م زړه کېږي خو په دې یرېږم چې چرته هغه بل رانشي“ بلقيس

خاندي او په خندا کښې وائي، ترڅو چې ستاسو نکاح نه وي تړلې شوې هغه ”بل“ نشي راتلې، هغه مونږ په کور بند کړې دے. هغوي لا دا خبرې کولې چې مشرې بي بي او حنا، دواړه کمرې ته راغلې. هما د هغوي په احترام کښې د بېد نه پاسېده او هغې ته يې سلام اوکړو. مشرې بي بي د هغې سلام په مسکا واخستو، هغه يې خپلې غېږې ته جخته کړه او څو څو ځله يې ښکل کړه. بيا يې ورته اووې، ”دا جينکۍ، حنا او بلقيس دواړه واده شوي دي او د خپلو خپلو کورونو مېرمنې دي. دا کور اوس ستادے، ته د دے کور مالکې يې او ته به يې چلوې.“

هما: موري، زه د دے کور مالکې نه، بلکه يوه ادني وينځه يم. تادي خداے حيات لري، چې ستا لارښودنه راسره وي نو ستاسو ته به هيڅ شکايت نه ملاوېږي. ”مشرې بي بي د هغې په سر لاس اړدي او وائي، ”خوشحاله اوسې لورې، برکتې شي، بختوره شي“ بيا حنا او بلقيس ته وائي، ”يۍه جينکو دا ناوې، نوې راغلې ده، په ټول کور کښې اوگرځوي او ټولې کمرې ورته اوښايي. ځي ورشي“ د هغې د تلو نه پس بلقيس هغه د لاس نه اونيسي او ځان سره يې د کمرې نه بهر اوياسي. بلقيس او حنا هغه د کور په ټولو کمرو کښې گرځوي. هغوي هغې ته باورچي خانه، واش رومونه، ټې. وي لاؤنج، ډائننگ روم، ډرائينگ روم او گسټ روم اوښايي او په اخره کښې يې د شاکر خان کمرې ته بوځي هغه چې د هغې سنگار ته اوگوري نو حېرانه شي چې

دا کمره د نورو نه ولې بدله ده خو چې په مخامخ دېوال د شاکر خان تصوير ته اوگوري نو مسکۍ شي. د هغې شونډلا هغسې په مُسکاخورې وي چې بلقيس ورته په مُسکا وائي، ”دا کمره د لالاجي يعنې ستاسو ده، خو دېکښې اوس تاته د پاتېکېدو اجازت نېشته. دلته به مونږ بلې شپې له تا د ناوې په جېټ راولو.“ هماغو ځل بيا مُسکۍ، سترگې خکته کړي خو ډېر زړه سر اوچت کړي، د شاکر خان تصوير ته گوري او وائي ”I will kill you“ حنا او بلقيس خاندې، حنا هغې ته په خندا خندا کښې وائي، ”د هغه د وژلو ضرورت نېشته، هغه ستا حسن او اداگانو ډېر مخکښې وژلې دے.“ د هغې په خبره بلقيس هم خاندې او هماغو هم خاندې، په دغه خندا او خوشحالي کښې هغوي د کمرې نه اوځي او ټپي وي لاؤنچ ته لارې شي. هغوي لاتي، وي لاؤنچ کښې ناستې وي چې بهر په غولي کښې د جينکو ټنگ ټکور شروع شي. هغوي چې د ټنگ ټکور اواز واورېدو نو حنا او بلقيس غلې غونډې بهر اووتې او هغه يواځې پاتې شوه. هغې په ټپي وي يوه ډرامه کتله او د هغې په کتو کښې داسې بوخته وه چې د ټنگ ټکور اواز يې په غوږونو نه لگېدو. په دېکښې زاهد خان غلې غلې راغی او د هغې شاته اوږېدو. هغه د هغه په راتلو هله پوه شوه چې هغه ورته په مُسکا اووے، ”بابي سلام عليك“ د بابي ټکۍ د هغې د پاره دومره ناگهاني وو لکه په بې خيالي کښې چې په چا د باؤ آواز اوشي. دے اواز سره هغې د يرې نه ټوپ کړو خو چې هغه ته يې

اوکتل نو خپله يره يې په مُسکا بدله کړه او هغه ته يې سلام اوکړو. بيا د هغه په احترام کښې پاسېده خو هغه پاسېدو ته پرې نه ښوده او ورته يې اووے. ”پاسه مه، کښه کښه پليز.“ هماغو کښې پليز.

زاهد خان: نه بابي زه کښم نه. ستاسو د واده په سلسله کښې ډېر نا اوزگار يم خو ستا سلام او پوښتني له راغلم. هماغو: ډېره شکريه، ډېره مننه.

زاهد خان: بابي څه تکليف خو درته نېشته؟ هماغو: نه لاله جي، ماته هيڅ تکليف نېشته. مشرې بي بي، حنا خور او بلقيس خور زما ډېر خيال ساتي.

زاهد خان: بابي، لاله جي د بهر سرې دے. د ټول کلي لانجې گونجې او د زميدارو قيصې بودې د هغه په سر دي. ته هغه پسې ډېره مخه مۍ اوږه. دا کور ستادے او ته د دے کور مالکې يې او چرې هم زړه له دارانه ولې چې ته پردي کور ته راغلې يې. لالا جي زما مشر رور دے او زه هغه ته د رور نه بلکه د پلار په سترگه گورم. چې تاته څه تکليف وي يا د څه څيز ضرورت وي نو ماته وېلې شي.

هماغو: ډېره شکريه، تاسو نه بغير زما څوک دي؟

زاهد: ښه لارم درنه، سلام عليك.

هماغو: و عليك سلام په مخه مو ښه. د هغه د تلو نه پس هغې ټپي وي بند کړو او د بلقيس کمرې ته لاړه. د زاهد خان په خبرود هغې حوصله

اوچته شوه او هغې ته دا احساس او شو چې هغه د دے کور مېرمنه ده. هغې يوه شېبه د خپل نوے کور په حقله سوچ کوو چې شاګر خان ورته ياد شو. هغې غوښتل چې هغه ته کال اوکړي او يو څو خبري ورسره اوکړي خو بيا يې په دے غرض د خپل خيال په خپله ترديد اوکړو چې دا ټولې راغونډې شي نو هغه ته به يې اوکړي. بهر د جينکو د ټنگ ټکور پروګرام جاري وو زرتاجې خانک او دېګچې وهلو، د محلت جينکو سندرې وېلې او وره مهوش ورته ګډېده. حنا او بقليس چې د هغوي خواله ورغلې نو هغوي ورته لاسونه پرېقول، د هغوي په سيالۍ کښې نورو جينکو هم لاسونه پرېقول شروع کړل او بيا د لاسونو پرېقولو يو پړق پړوق شو. مهوش چې ستړي شوه نو د ميدان نه اووته. د هغې په ځائے حنا ميدان ته ورغله او ځان سره يې بقليس هم راځکله او د ګډا مقابلې شروع شوه. د هغوي مقابلې لا روانه وه چې د کلي مهلت نه نکريزې راماتې شوې او بيا هغه دغه دوېره شروع شوه چې راشه که يې ګوري. هما سره دا يره وه چې هسي نه حنا يا بقليس هغې پسي راشي او هغه هلته ګډا د پاره بوځي. په دې وجه هغې ځان پسي ورپورے کړې وو خو په کهر کې کښې يې هغوي ته غلې غلې کتل. تر ماسخوتن پورې د ټنگ ټکور دغه پروګرام روان وو. ماسخوتن چې د کور مهلت ښځي لارې او هغوي ډوډي او خوړه نو زرتاجه د نکريزو تال په لاس د هما کمرې ته راغله او هغې له يې نکريزې پورې کول شروع کړل. چې کله د هغې په پښو

لاسونو نکريزې پورې شوې او د هغې پښې لاس په ختو او تړلي شو نو بيا د حنا او بقليس توقي مسخري شروع شوې او ترناوخته پورې روانې وې. سبا مازيګر د هغې د سنگار د پاره د بيوتي پارلر نه دوه زنانه راوستې شوې او د هغې سنگار شروع شو. هغې ته د واده جامې واغوستې شوې، د هغې زلفې د هغې په اوږو خورې شوې او د هغې سنگار لاکېدو چې مشر خان کورته راغی او خپلې کمرې ته لاړو. هغه د تېرو څو ورځو نه کورته نه وو راغلي. د هغه په راتلو مشر به بي هم هغه پسي کمرې ته ورغله. د هغې په ليدو مشر خان هغې ته اووے، ”ناوې، قاضي صېب، اگر چه ماله د هما لور د نکاح واک راکړے دے خو زه غواړم چې د هغې د نکاح تړلو نه مخکښې زه يو ځل د هغې نه تپوس اوکړم. د هغې کمرې ته ورنگ ماتې ښه نه ښکاري. زما له خواته ورشه او د هغې نه د نکاح تړلو اجازت واخله. مشر به بي مسکۍ شي او وائي، ”هغه غريبه څه وائي، هغه خو ...“ مشر خان د هغې خبره پرېکوي او وائي، ”ته ورشه او په خپله تربنه تپوس اوکړه چې خبره شرعي ته درسته شي.“ مشر به بي بله خبره اونکړي او په چپه خوله د هغې کمرې ته روانه شي، لږه شېبه پس په مسکا مسکا او خندا مشر خان له راشي او ورته وائي، ”ګرانه، کار او شو. هغې تاله واک درکړو.“ مشر خان مسکے شو او په مسکا مسکا بهر اووتو. د هغه د تلو نه روستو حنا، بقليس او زرتاجي هغه د شاګر خان کمرې ته بوتله، کالي يې ورته واچول او سره ښارسۍ يې

پرې خوره کړه .

زېرې مازيگرے وو. د نمرزيرې ، طلائي پلوشې په فضا ، زمکه او ما
 فيها خورې وي. او ټول ماحول خوشحاله اورنگين ښکارېدو. د شپې
 مېلمانۀ څۀ راغلي وو او څه راروان وو او هريو مېلمه به ځان سره
 سهره ، ډالۍ ، د مېهتيایۍ ډېلې او څۀ نورې تحفې راوړې. د
 شاکرخان نوکرانو به هغۀ د هغوي نه اخستۀ او يو خوا ته به يې
 اېښودې. د مشرخان په کور کښې خوشحالي وې، مبارکۍ او خندا
 گانې وې. د حجرې نه بهر په لومۀ مېدان کښې شاميانې لگېدلې
 وې، دېگونه کړنگېدل او لومۀ واړه گېډل . مشرخان ډېر خوشحاله وو
 ځکه چې په خپل ژوند کښې پرې دا پرمې خوشحالي راغلې وه
 شاکرخان د هغۀ مشر زومے وو او هغه د چا خبره چې مشر زومے د
 پلار همځولے وي. همځولے په دې وي چې د هغۀ ټول صلاح
 مصلات هغۀ سره وي او بيا هغوي دواړه د پلار او زوي د رشتې نه
 علاوه ښۀ دوستان هم وو. هغه دوستان چې د هغوي مفاد هم شريک
 وو او مينه او وينه يې هم شريکه وه. بله دا چې مشرخان چې څۀ
 غوښتل هغه ټول صفتونه او خصلتونه د هغۀ په ذات کښې موجود
 وو. هغه اعليٰ تعليم يافته هم وو ، اعليٰ زميدار هم وو. دلاور ، بهادر
 او اوښيار هم وو ، د خبرې په چل ول هم پوهېدو او د هر چا مړي
 ژوندي ته هم رسېدو. هغۀ ته د هغۀ د څهرې په ائينه کښې د خپلې
 مشرۍ د سر شمله ښکارېده . هم دغه وجه وه چې د ډېرې خوشحالي

نه د هغۀ خوله نه راغونډېده . هغه د حجرې په کمره کښې همایون
 خان ، اکبرخان او د جمات د پېش امام سره ناست وو او په خپلو خوږو
 خوږو خبرو يې هغوي مشغول کړي وو خو د خبرو په دوران کښې به
 کله کله د هغۀ په مخ څرۀ راغله ، د هغۀ او کهر به بدل او وتر شو ،
 خپله خبره به يې نيمگړې پرېښوده او په موبائېل به يې چا سره د
 رابطې کولو کوشش کوو خو چې رابطۀ به اونشوه نو ځان سره به
 اوگونېدو ، موبائېل به يې يو خوا ته کېښودو او خپله نيمگړې خبره
 به يې بيا شروع کړه . هغۀ چې څو څو ځله دغسې اوکړل اورابطه
 اونشوه نو بيا يې يونوکر راوغوښتو او هغه ته يې تپوس اوکړ ، يۀ
 هلکه رحيمو ، هغه شاکر څۀ شو ؟ هغه سره په موبائېل رابطۀ ته
 کېږي ، هغه چرته تلے دے ؟ هغۀ ورته په مسکا اووے ، ”رابه شي
 خان بابا ، هغه لږه شېبه مخکښې آرام گاه ته تلے دے“ . د هغۀ په
 خبره مشرخان ناستې ډلې ته گوري او وائي ، ”تۀ ، دے پاگل ته
 اوگوره ... دې ننۍ ورځې ته اوگوره او د هغۀ هلته تلو ته اوگوره“.

رحيمو: خان بابا، د څۀ مودے نه دا د هغۀ معمول دے چې هر
 مازيگر آرام گاه ته ځي او ماسخوتن تېراځي .

مشرخان: ماته پته ده خو موبائيل يې ولې بند دے ؟

رحيمو: خان بابا ، د هغۀ موبائيل د مازيگر نه واخله تر ماسخوتن
 پورې بند وي . هغۀ نور هم څۀ وېل غوښتل خو مشرخان هغه بلې
 خبرې ته پرې نه ښودو او وے وئيل ، ”ماسخوتن پورې مونږ د هغۀ

انتظار نشو کولې، ته ورپسې ورشه او ورته وايه چې زرتزره دلته راشي. دا مشران د هغه نکاح تر لوسته ناست دي. شابه شابه، ورشه زر کوه او هر ځای چې وې نو ځان سره لاس نیولې راوله، “رحیمو هډو د هغه د بلې خبرې اورېدو انتظار اونکړي او د هغه لټون پسې روان شي. چې کله نه د شاکرخان او هما لیدل کتل شوي وونو دا د هغه معمول جوړ شوی وو چې هرمازیگر به د هغې لیدو له ارام گاه یا باغ ته تلو. هما، قاضي صېب سره کلي ته لاړه، او د ناوې په حبث یوه میاشت پس بیا راغله خو د هغه په معمول کښې هیڅ فرق رانه غی. هغه به په باغ او ارام گاه کښې په هغه ځایونو یواځې گرځېدو چرته به چې څه موده مخکښې هغوي دواړه یوځای گرځېدل. هغه به په هغه بېل کښې ډډه په ډډه اوختورا اوختو په کوم کښې به چې هما سملاسته. هغه بالخت به یې خپلې سینې پورې نیو په کوم به چې د هغې سر پرېوت وو. هما اگر چته هلته نه وه خو د هغې وړمې لا هغسې د هغې په کمره او د هغې په بستره کښې موجود وې. د هغې ټول خیالونه او یادونه د هغې په کمره او بستره کښې موجود وو خو هغه نه وه. کله کله به د هغه په زړه کښې راغله چې د هغې مینې هغه ډېر کمزورې کړې او د هغه دغه خیال واقعي صحي وو کله کله به د هغه په زړه کښې دا خیال راتلو چې د هغې مینه هغه چرته زن مرید نکړي؟ د خیال سره به هغه مسکې شو او ځان سره به یې روغوندې اووې، “هما، که د دنیا ټول خواږه راتول شي او ستامینې سره په ټول نو یقیناً

چې سپک به ټول شي. اورشتیا خبره دا ده چې هغه لائقه هم د دې وه. دا د هغه معمول وو او په دغه سلسله کښې هغه نن مازیگر هم هلته تلې وو او د هغې د وصل پاتې لمخې یې شمېرلې. رحیمو چې ارام گاه ته اورسېدو نو د بهرام گاه گپت ته جرنده پرته وه. د جرندي په لیدو هغه په زړه اوخوړه چې هغه ارام گاه کښې نیشته البته په باغ کښې کېدېشي. هغه چې د هغه په لټون کښې باغ ته ورغی. نو په گرځېدو گرځېدو د هغه ټال خواله ورغی. چې هغه دهما د زانگود پاره اچولې وو. هغه چې ټال ته اوکتل نو یولې پرانستې شوې وو او لاندې په زمکه پروت وو او د دغه پرانستې شوې لې سره خوا کښې د هغه خپلې پرته وې. هغه چې خپلو ته اوکتل نو حق حېران شو او ځان سره یې اووې، “عجیبه ده، هغه نیشته او خپلې یې شته. نمر پریوتو، ترېمي ماښام شو، هغه لا هغسې په هغه ځای د هغه انتظار کوو، خو د هغه هیڅ معلومات اونشو. چې تر ماسخوتن پورې هغه رانه غی. نو هغه د هغه خپلې اوچتې کړې او کلي ته روان شو. هلته د مشرخان په زړه د قهره نینې اورتهډې. چې د رحیمو په ورتلو کښې تاخیر راغی. نو هغه ورپسې دوه کسان نور اولېږل. رحیمو چې په لاره کښې سره لیدل او کړل نو هغه ورته ټوله خبره اوکړه. هغوي ټول د هغه په لاروایي ډېر حېران شو او ټول هغه سره د لارې نه واپس شو. رحیمو په ټوله لاره په زړه کښې کرل رېږل چې هغه به مشرخان له

څه جواب ورکوي. د هغه په زړه کښې ډېرې انې بهانې راغلې او ټولې يوه په يوه لارې. اخر هغه په زړه کښې غوټه کړه چې هغه هغه ته ټوله خبره اوکړي او دې نه علاوه هغه نور څه کولې شو. هغه چې حجرې ته دننه شو او د مشر خان کمرې ته ورتلو نو د مشر خان په موبائيل کال راغی. هغه چې موبائيل نمبر ته اوکتل نو هغه د شاکر خان نه وو. هغه موبائيل او، کي کړو، د کمرې بهر اووتو او د چمن اخري گوت ته لاړو. د سلام نه پس د مشر خان په موبائيل اواز راغی. ”مشر خان، اورېدلی م دي چې نن ستا د مشر زوي او د کډوالو د اعزاي کمانډر، جناب شاکر خان عرف خان جي واده دے؟

مشر خان: هاو، تابلکل صحي اورېدلي دي خوتۀ څوک خبرې کوي؟ اواز: زۀ به خپله پېژندگلو روستو اوکړم خو پومبے زماله خوا نه مبارکي قبوله کړه.

مشر خان: ډېره مهرباني خو اوس خپله پېژندگلو اوکړی.

اوز: زما پېژندگلو به درسره ستازوے، شاکر خان اوکړي، هن خبرې ورسره اوکړه. (د شاکر خان اواز راځي) ”ابوزۀ د يوې عسکري ډلې په تحويل کښې يم. زما غلطي دا ده چې ما د سوات کډوالو له پنايې ورکړی وه. زۀ تاسو نه ډېر لرې يم. زماله خوا نه هماله تسلي ورکړه.“ دې سره د هغه اواز بند شي. مشر خان ته پته اولگېده چې شاکر خان اغوا شوے دے خو که په دې وخت کښې د هغه د اغوا خبر خورشې نو د هغه په کور او حجره کښې به قيامت راشي. هغه نه غوښته

چې د هغه د اغوا نه بل څوک خبر شي. په دې وجه هغه په بند موبائيل لگياو او وئېل يې، ”يۀ هلکه شاکره، ته انتهاي پاكل يې. نن ستا د واده شپه ده او تۀ يو خوا بل خوا گرځے. . . . څۀ جوړه . . . ښه څه چې روغه جوړه اوشي نو بيا زر راځه. . . سبا مازيگر خواوشا. . . يره چې څنگه دے خوبځه وي هغسې کوه.“ دې سره هغه بند موبائيل بند کړې، ځان سره گونډې او په دغه گونډو گونډو کښې کمرې ته راځي. د همايون خان په تپوس باندې هغه وائي، ”داسې پاگل به دے ليدلي وي. د خپل واده ورسره فکرنېشته او پردو جوړو پسي گرځي.“ بيا مولانا صېب ته وائي، ”مولانا صېب، تاسو اوس لارښی، چې کله هغه راشي نو زۀ به تاسو له اطلاع درکړم.“ د مشر خان نه بغېر د شاکر خان د اغوا نه هيڅوک خبر نشو. هلته زرتاجه د شاکر خان د راتلو په انتظار کښې ناوې سره په کمره کښې پرته وه او هغه يې په خبرو کښې مشغوله کړې وه. تر دولس بجو پورې د هغوي سترگې په ورلگېدلې وې خو چې هغه ورنۀ غی نو زرتاجې هغې ته اووې، ”داسې معلو مېرې چې خان جي، بهر مېلمنوسره مشغول دے. تۀ اوډۀ شه بي بي ناوخته دے، چې هغه راشي نو زۀ به تا وينه کړم.“ هما: زرتاجې زۀ په دې یرېرم چې هسې نۀ هغه راشي او د پورے ورنه ستون شي.

زرتاجه: نه بي بي زه وينه يم. تۀ ښۀ بي غمه اوډۀ شه. هماله اگر چه خوب نه ورتلو خو د هغې د خاطرې يې سترگې پټې کړې اولږه

شېبه پس اوده شوه . خو زرتاجه د هغه د راتلو په انتظار کښې ترسبا پورې وښه وه . په سبا د مشر خان له خوا ښه زبردسته ولیمه ورکړې شوه . د شپې چې هغه کورته ورنه غۍ نو هماغسره د هغه فکر ملگرې شو . زرتاجې اگر چه هغې له تسلي ورکوله چې رابه شي ، د هغه ډېر کارونه دي . وغېره وغېره خو د هغې د هغې په خبرو او انوبهانو تسلي نه کېده . هغه چې دوه شپې پرله پسې کورته لانه و نو هماغسره دا يره ملگرې شوه چې شايد هغه هغې سره په واده خوشحاله نه دے او د هغې په وجه هغه کورته نه راځي . هغې د واده جوړه اوويستله او عامې جامې يې واغوستې . کالي يې لرې کړل او تشې لېچې اوتشه غاړه ، د کور د يوې عامې ښځې غوندې گرځېده . بله شپه ماسخو تن تېر مشر خان په خپله کمره کښې اوده وو او مشر به يې په مصله ناسته وه نفلونه يې کول چې په ډېکښې د هغه په موبائېل رېنگ راغی . د مشر خان په ځائ هغه د مصلې نه پاسېده او موبائېل يې اوچت کړو . معلومه نه ده چې هغې ته په موبائېل څه اووېلې شو خو يوه هېبتناکه چغه يې د ځلې نه اووته او د چغې سره په زمکه خوره وړه پرېوته . د چغې سره مشر خان هم وښ شو . زاهد هم راغی . هما او زرتاجه هم راغله ، او حنا او بلقيس هم راغله . هما چې هغې ته او په زمکه پروت موبائېل ته اوکتل نو هغې په زړه اوخوړه چې هرڅه دې خو دے موبائېل کښې دي . هغې چې موبائېل اوچت کړو او غوړ ته يې اونيونو نو په هغې کښې لا خبرې کېدې . د موبائېل په

رومبۍ خبره د هغې د ځلې هم يوه چغه اووته او هغه هم په زمکه راپرېوته . حنا او بلقيس مور له لاس پښې سمولې او زرتاجې هغې له د پښو تلي مېرل . زاهد خان چې دا واقعات اوليدل نو بهر ته يې منډه کړه . لږه شېبه پس يې گاډۍ کورته دننه کړو او هغوي دواړه يې پکښې کېښودې . زاهد خان ډرائېونگ ته کېناستو او حنا او زرتاجه هغوي سره کېناستې . زاهد خان ډېر په تېزۍ سره روان وو . هغه چې د هسپتال کېزولتۍ ته اورسېدونو د هسپتال د عملي په تعاون دواړه د گاډي نه کوزې کړې شوي او دننه يوړې شوې . د پورا چېک اپ نه پس هما ICU ته يوړې شوه او زرتاجه ورسره پاتې شوه خو په مشرې بي بي د هغې لويته او غوړولې شوه او هغوي ته واپس کړې شوه .

هما دوه ورځې په ICU کښې بېهوشه پرته وه . په درېمه ورځ چې هغه په هوش کښې راغله او سترگې يې اوغړولې نو د هغې مکمل چېک اپ وشو او نېرو وار د ته اولېرېلې شوه . درې ورځې پرله پسې د هغې تپوس له هيڅوک رانه غۍ . په څلورمه ورځ هغې ته نسخې اوليکلې شوي ، د مکمل ارام هدايت ورکړې شو او د هسپتال نه رخصت کړې شوه . هغوي لاخپله غاړه غوته ترله چې زاهد خان د هغې پوښتنې له راغۍ . هغه چې د هما په لاس کښې د ډسچارج سلپ اوليدو نو هغه يې يونظر اوکتو . بيا هغوي سره د وار د نه اووتو ، په گاډي کښې کېناستل او د کور په لور روان شو . په لاره زرتاجې د هغه نه د مشرې بي بي د صحت په باره کښې تپوس اوکړو خو هغه

هيڅ جواب ورنه کړو. په ټوله لاره خاموشي وه. هغوي چې کورته اورسېدل او هغه ځاي ته اودرو نو زرتاجې د ځاي نه غاړه غوټه کوزه کړه او زاهد خان هماغه لاس نه اونيوه او په مزه مزه يې کمرې ته بوتله. په کور کښې مکمله خاموشي وه او د يو څو خدمتگارانو علاوه د هغوي سترې مشي له هيڅوک ورنه غلل. زرتاجې چې غاړه غوټه د هماغه په کمره کښې کېښوده نو بهر اووته او د زیتون نه يې د مشري بي بي د صحت په باره کښې تپوس اوکړو. هغه په ژړا شوه او په ژړا ژړا کښې يې ورته اووې، ”هغوي دواړه ډېر لرې تلي دي.“

زرتاجې د هغې نه په يره يره تپوس اوکړه، ”دواړه څوک؟“

زېتون:.. مشر به بي بي او خان جي؟

زرتاجه:.. هغوي چرته تلي دي؟

زېتون:.. هغوي هلته تلي دي چې واپس ترېنه څوک نه دي راغلي. هغه چې دا اندوهناک خبرووري نو په چغو چغو ژاري.

زاهد خان چې د هغې د چغو اواز ووري نو د هغې خواله راځي او هغې ته وائي، ”ژاړه مه زرتاجې، که هماغه بابي خبر شي نو قيامت به راکوز کړي. بس دعا ورته کوه چې دواړه له خداي جنت فردوس ورکړي.“ هماغه چې د هغوي خبرې ووري نو د هغوي خواله راځي او وائي، ”خان جي پسې مشر به بي بي هم لاره؟ مور اوزو دواړه لارل؟ زاهد خان:.. ته د لاله جي د مرگ نه خبر يې؟ چې هغه جواب ورته کړي نو بيا هغې ته وائي، ”بابي، ماته د لاله جي په مرگ ډېر افسوس دے.“

هما:.. تاته افسوس دے؟ نور هيڅ نه...؟

زاهد خان:.. نور زه څه کولې شم؟ دغه ظالمانو سره زه څه کولې شم. هغوي ماله هم د همکي راکړې ده. هماغه چې کمرې ته روانېږي او په تلو تلو کښې هغه ته وائي، ”دخان خيال ساته لالاجي.“

دويمه برخه

د ښاکرخان په ناترسه مرگ د زور کلي نه علاوه د خواځو شا ټولو کلبو په خلقو کښې د يرې ترهې او خفگان خپسه ناسته وه. په هر کور، حجره او هره لاره کوڅه کښې د هغه په مرگ تبصرې کېدې او اوبښکې بهېدې. تر څلوېښتۍ پورې د مشر خان حجرې ته ډلې ډلې خلق راتلل او ژړېدل. د مشري بي بي او مشر خان په مرگ اگر چه مشر خان په زړه سورې سورې وو خو هغه خپل خفگان د خلقو نه پټ ساتلې وو. د سحر نه واخله تر ماښامه پورې به په حجره کښې د خلقو دعاگانو ته ناست وو خو نه يې سترگو له اوبښکه راتله او نه يې پسې خبره کوله. هغه به په کرنگېدلي اواز د هغه يوه يوه خبره يادوله او د هغه يوه يوه کارنامه به يې ستايله.

هلته هماغه په کور کښې د ښاکرخان د مرگ په ماتم کښې تر څلوېښتۍ پورې په خپله کمره کښې په ماتم کښې ناسته وه. يو څو ورځې يې د خوړلو ځکلو نه انکار اوکړو خو چې مشر خان ترېنه خبر شو نو د هغې کمرې ته ورغی. هغې له يې تسلي ورکړه، په خپل لاس يې خوله کښې نورې ورکړه او په خپل لاس يې مړه کړه او تر هغې ورسره

ناست وو چې د هغې نه يې د خوړلو څکلو بڼه پوره وعده واخسته. د شاکرخان د مرگ نه پس د خانانو په کورنۍ کښې د هما هيڅ عزت پاتې نشو. نارينه واکر چټه هغې سره ډېره خواخوږې لرله خو د بڼڅو په سترگو بڼه نه لگېده او په تېره تېره خو د حنا او بلقيس د سترگو ازغې وو. د هغوي په نظر کښې هغه سپېره وه ځکه چې د هغې راتلو سره د هغوي مور او ورور دواړه مړه شول. د دې احساس اگر چټه هغې ته د هسپتال نه د راتلو په ورځ شوې وو ځکه چې نه يې ورته ستړي مشي او کرل، نه يې ورسره خواخوږې او کره او نه د هغې د خيريت معلومولو د پاره د هغې کمرې ته ورغلې. تردې چې هغې سره يې سترگي لگول هم نه غوښتل. د څلوېښتۍ په ورځ د شاکرخان د اغوستو او استعمالولو ټوله جامه پېزار د هغې د اجازت نه بغير د بکسونو نه رااوويستلې شو او د کلي په خوارو غړېو کښې تقسيم شو خو نه هغې سره مشوره اوشوه، نه د جامه پېزار تقسيم له راوغوښتې شوه او نه يې ورته د هغه څه نښخه پرېښوده. يواځې دا نه بلکه د څلوېښتۍ په ماښام بلقيس په ډاگه اووې چې، ”دا سپېره دلته څه ته ناسته ده. د دې خو هغه سره نکاح نه وه شوې چې د هغه ميراث خوره شي“

هما چې د حنا دا خبره وورېده نو د مشرې بي بي هغه خبره ورياده شوه چې، ”دا جينکۍ حنا او بلقيس دواړه واده شوې دي او د خپلو کورونو مېرمنې دي. دا کور اوس ستا دے. ته د دے کور مالکې يې او ته به يې

چلوي. “د بلقيس خبره لا ختمه نه وه چې حنا اووې، ”داسې معلومېږي چې د خان جي په مرگ کښې د دې لاس دے. دې سپېرې د راتلو سره د خان جي تصوير له دهمکي ورکړې وه او دا يې وېلې وو چې، I will kill you. هغه که هر چا مړ کړے دے خو د دې صلاح مصلحت ورسره شته او د دې تپوس به ترې کولے شي“. هما چې د بلقيس دا خبره وورېده نو په زړه يې داسې اولگېده لکه يوه ناگهاني گولۍ چې د هغې د سر نه اووته او په زړه کښې يې سره شوه. هغې په زړه لاس کېښودو او په خپل بېل کښې ډبه، ډوبه پرېوته.

هغه هما چې مخکښې به حنا او بلقيس په سرگرځوله، اوس يې ترېنه دومره کرکه کوله چې که مشر خان او زاهد خان د هغوي په لاره کښې خندان نه وے نو هغه به يې د يوې لمحې د پاره هم په کور کښې نه وه پرېښې. د څلوېښتۍ نه پس هغوي خپلو خپلو کورونو ته لاړې او په تلو تلو کښې يې اووې چې ”بيا به دلته هلې راځي، چې دا سپېره د کوره اوځي“ خو مشر خان او زاهد خان د هغوي دے شرط منلو ته تيار نه وو او هغوي ته يې صفا اووے چې ”دا زما عزت دے او خپل عزت د خپله لاسه د خپله کوره څنگه اوياسم“. دغه شان زاهد خان د هغې په مرسته بڼه په کلکه ولاړ وو او دا به يې وے چې، ”دا زما د خپلې وينې مينه ده. دا کور د دې دے او د دے کور مشري د دے ده.“

د څلوېښتۍ نه پس قاضي صېب او خوش نصيبې ابې غوښتل چې د هغې د غم غلطولو د پاره هغه يوڅو ورځوله خپل کلي ته بوځي.

مشرخان اگر چۀ هغې له اجازت ورکړو اوزاهدخان هم هغې ته په کلکه اووے خو هغې د تلو نه انکار اوکړو او دا جواز يې پېش کړو چې هغه نه د خان جي يادونه هېرولې شي او نه د هغۀ روح ته د خپلي کمري ور بندولې شي بهر حال د هغې د زړۀ د پاره سهېل هغې سره پاتے شو او د کلي په سکول کښې داخل کړے شو. بيا به هغه او مهوش د مشرخان ډرائېور هر سحر په گاډي کښې خپل خپل سکول ته رسول او د چټتۍ نه پس به يې راوستل. وخت تېرېدو سره د هغې غم رورو کمېدو، او کله چې ورته زرتاجې په کلکه اووې چې، ”بس که بي بي، په خپل ځان لږه اور حمېږه. تۀ به د خان جي په مرگ تر کومې پورې ژپېږې. که مري په ژړا ژوندي کېدې نو خان جي به ډېر مخکښې ژوندے شوے او کور ته راغلے وے“ دې نه پس د هغې ژړا تر ډېره حده پورې کمه شوه.

د شاکرخان د مرگ نه پس به مشرخان اکثر کور و او په خپله کمره کښې به پروت وو. د بهر مشري زاهدخان ته حواله شوې وه او د کور مشري هماله ورکړې شوې وه. خو هغوي نه په مشري کښې دلچسپي اخسته او نه يې د کور په نورو لانجو گونجو کښې. هغې د کور مشري زرتاجې ته پرېښې وه او د هغې په ذريعه به کور او حجره چلېده. زاهدخان اگر چه د کورنۍ مشر شو خو هغۀ نه په خپله پوله پټي گرځېدو او نه د چا مري ژوندي له تلو. هغه د يورپ په ازاده معاشره کښې پاتے شوے ازاد طبيعته سړے وو. د خپل ځان او خپل

خواهش پوره کولو نه علاوه هغۀ په هيچا څۀ کار نه لرو. البته هر سحر به په گاډي کښې بازار ته تلو او کور د پاره به يې سودا هم راوړه او د هغۀ گېډه به هم سربېده. د کور د سودا نه علاوه هغۀ به د شاکر خان د مخه هماله هره ورځ څۀ ناڅۀ ډالۍ راوړه او پټ په پټه به يې هغې له ورکوله. هغې به هم د شاکرخان د مخه د هغۀ ورکړه په شکريه قبلوله. کله به چې د خدمتگارو يا د کلي مهلت د نورو زنانۀ و د موجودگۍ په وجه هغۀ ته د يو څيز ورکولو موقع ملاؤ نشوه نو کور ته د تلو راتلو په وخت به غلې غوندې د هغې کمري ته ورغۍ او هغه څيز به يې د هغې د بالخت لاندې کېښودو. هغه اگر چه د هغۀ په ورکړه په زړۀ کښې خوشحاله نه وه خو هغۀ يې منعې کولې هم نشو. او بيا د لوندو خټو خولې اوبۀ بهانه وي. که هغې لږ څۀ وېلې وې نو د دغه لوندو خټو په دارو به هغه خپله لتار شوې وه او د هغه به پرې هيڅ کمه کوزه نه وه شوې. بهر حال د هغۀ په ايثار او قربانۍ کښې هيڅ شک نه وو. هغۀ د هغې دومره خيال ساتو چې د هغې د خاطرۀ به يې سهېل او مهوش سره هم مينه کوله. چې کله به هغې هغوي سره د هغوي په هوم وړک کښې مدد کوو نو هغه به د هغې کمري ته ورغۍ. هغوي دواړه به يې خپلې کمري ته راوستل او هلته به يې ورسره هوم وړک کوو. يو څو ځله هغۀ هغې ته هم د تيوشن آفر اوکړو خو هغې په معذرت سره قبول نکړو. مازيگر به يې هغوي دواړه په خپل گاډي کښې ارام گاه ته به يې بوتلل او هلته به يې

ورسره په چمن کښې کرکت کوو. هما د کرکت ډېره شوقي وه. هم دغه وجه وه چې کله ورته هغه د کرکت کولو آفر اوکړو نو هغې قبول کړو. هغوي سره هغه هم لاړه او د کرکت په لوبه کښې يې شرکت اوکړو. وخت تېرېدو سره د هغې غم نور هم کم شو. څه وخت پس د هغې په مخ مټسکا راغله او دغه مټسکا روړو په خدا بدله شوه. چې خومره خومره به د هغې زړه د شاکرخان د غم نه سپکېدو هومره پکښې د زاهد خان مينه راتله. او بيا خبره دې له راغله چې د بابي او لاله جي ټکي ختم شو او د هغې په ځائ د هما او زاهد ټکي راغلل. کله کله به په لوبه کښې وران شو او يو بل ته به يې نېغې اوستغې خبرې هم اوکړې خو د لوبې ختمېدو نه پس به يې بيا د يو بل نه معافي او غوښتنه او پخلا به شو. چې کله به هغې د کرکت يونيفارم واغوستو او بالنگ به يې کوو نو د هغې د حساس اعضا جنبش سره به د هغه زړه هم ټوپونه وهل. کوم اور چې د هغې حسن او اداگانو د شاکرخان په زړه کښې لگولې وو، د هغې نه زيات د زاهد خان په تن بدن باندې لگېدلې وو. د هر اتوار په ورځ به د هغوي تر مينځه مقابله وه. مقابله به که هر چا اوگتله تريت (Treat) به د زاهد خان د طرفه وو. او دا تريت به د ښار په يو اعلي هوتل کښې وو. زاهد خان خوڅو ځله په يو اهم موضوع هغې ته د څه ويلو کوشش اوکړو خو کله به هغه جرأت ونکړې شو او کله به هغې په څه انه بهانه دغه موضوع بدله کړه او څه بله خبره به يې شروع کړه. يو ورځ سهېل او مهوش د

آرام گاه په چمن کښې کرکت کوو او هغوي دواړه په باغ کښې گرځېدل. هغوي په گرځېدو گرځېدو د هغه ټال خواله ورغلل چې د هغې يو لړ پرانستې شوې وو او لا تراوسه په زمکه پروت وو. هما چې د ټال پرانستې شوې لږته اوکتل نو په ولاړه ولاړه د هغه نه ډېره لرې د ماضي په خيال کښې لاړه. هغې ته د انصار هېلته سندر د کمري هغه منظر مخکښې شو چې شاکرخان سره د ټال او د ټال په لرونو د هغې خبرې شوې وي او هغه ورته وېلې وو چې ”مشران وائي چې ټال د دوو مټينو د ازدواجي ژوند تړون دے. او د دے لرونه دواړه شريك حيات دي. چې دواړه لرونه سلامت وي نو د هغوي ازدواجي حيثيت سلامت وي. چې په دغه دوو کښې يو لړ پرانستې شي نو د هغوي ازدواجي حيثيت ختم شي. او چې دغه دوو کښې يو لړ پرانستې شي نو د اوشلېرې نويوکس پکښې مړ شي او چې دواړه اوشلېرې نو دواړه مړه شي.“ هغه لا د شاکرخان د شلېدلي او پرانستې شوي لړ د فلسفې په باره کښې سوچ کوي چې زاهد خان ورته وائي، ”څه سوچ کوي هما؟“

هما: هن، هاو، نه هيڅ نه.

زاهد خان: که په ټال زانگل غواړې چې دے اونې ته اوڅېرم او دالې اوترېم.“

هما: هن، نه، نه. ما د پاره تکليف مټه کوه.

زاهد خان: دېکښې د تکليف څه خبره ده. يې دادے او ختم. هغه

متې انځاري او اونې ته خېژي او د تال لږ بڼه مضبوط اوتري . چې کله راکوز شي نو مُسکې شي تال له تالۍ ورکړي او هغې ته وائي، ”ستا تال جوړ شو، اوس پرې زانگه“. هماغه ته گوري او وائي، ”لږ دے مضبوط ترلے دے“،

زاهدخان: بالکل بڼه مضبوط، سرې غوتې م ورکړي دي.

هما: او که پرانستے شو نو بيا؟

زاهدخان: که پرانستے شو نو زه ستا مجرم.

هما: ستا د جرم سزا به څه وي؟

زاهدخان: ستا هره سزا ماته قبوله ده. ”هماخاندې په تال کېني او هغه ته وائي، ”سزا سره به بيا کتې شي، راشه اوس جوتې راکړه.“ هغه د هغې شاته اودرېدو، د تال دواړه لږونه يې اونيول او هغې له يې جوتې ورکړه هغه د هغې شاته ولاړ وو او هغې له يې د شانه جوتې ورکولې. په دغه جوتو جوتو کېنې د هغه لاس يو ځل دوه د هغې د بدن حساس ځايونه سره اولگېدو. هغې د هغه دا حرکت محسوس کړو خو په دې يې برداشت کړو چې کېدېشي دا د هغه لاپروايي وي او په غلطې کېنې دغسې شوې وي خو چې کله هغه د هغه په بېهوده حرکت خاموش پاتې شوه نو د هغه بېهودگي نوره هم زياته شوه. هغه چې د هغه په اراده پوه شوه نو د تال نه کوزه شوه او هغه ته يې په قهرېدلي اواز اوکتل خو هيڅ يې ورته اونه وې هغه ته چې پته اولگېده چې هغه خفه شوه نو دواړه لاسونه يې په تندي کېنودل او

وے وئيل . سوري ، هغې چې د هغه شرمندگۍ ته اوکتل نو هغه يې معاف کړوخوائنده د پاره يې تنبيه ورکړه . دې نه پس هغې هغه سره خبرې هم بندې کړې او هغه سره يې آرام گاه ته د تلو نه هم انکار اوکړو . د څو څو ځله معافۍ غوښتونه پس د هغې غصه سره شوه او هغه سره يې خبرې شروع کړې خو د خبرو هغه زور خوند پاتې نه شو. د شاکرخان د مرگ نه پس هغې دا خپل عادت جوړ کړې وو چې هغې به د خپلې کمري ورته ورځ او توله شپه په دے غرض لري ساتو چې که چرې د شاکرخان روح وخت بې وخته راشي نو چې هغه واپس نشي. هم دغه شان هغه يوه شپه په سليپنگ سوت کېنې په خپل بېلې کېنې ښخه اوده وه، د هغې زلفې او د بدن نور اعضا د ځوانۍ د خوب په مزو کېنې خواره واره پراته وو.

شپه د نیمۍ نه اوختې وه . زاهدخان په خپله بستره کېنې ډډې په ډډې اوختو رااوختو خو خوب نه ورتلو . چې اونشو نو د خپلې بسترې نه پاسېدو او غلې غلې د هغې کمري ته ورغی . د ورتلو سره هغه هغه وربند کړو کوم چې د شاکرخان د روح د تلوراتلو د پاره هغې تر اوسه پورې لري ساتو . د وړېدېدو سره هغې ته په خوب کېنې داسې محسوسه شوه لکه چې د هغې په بدن د ځاورې يولو غر پروت وي. د هغه په سام د هغې بدن دروند او ساه يې گډه وډه شوه، او چې کله هغې د دغه عذاب نه ځان خلاصي د پاره په خوب کېنې هلې ځلې کولې نو سترگې يې اوغړېدې . زاهدخان د هغې بېلې ته

ولاړ وو او د ختو هڅه يې کوله چې د هغې سترگې او غړې پدې . هغې چې هغه ته اوکتل نو په يره يره يې اووې ، ”خوک ؟ ته ؟“ هغه په بېلې کښې کېناسته او ورته يې اووې ، ”دې خوا دراتلو کوشش اونکړې گېنې...“ هغه چې شي او په چې کښې يې سترگې په هغه لگېدلې وې . د هغې په غصه هغه مېسکې شي او ورته وائي ، ”گېنې څه ... ؟ مې به م کړې ... ؟ تاپه ماکښې پرېښې څه دي ؟ زه خو تاخو خوځله مې کړې او ژوندې کړې يم“ . هماغه ته په قهرېدلې لهجه کښې وائي ، ”ته دلته په څه غرض راغله“

زاهد خان: زمانيت او غرض تانه پټ نه دے او که وضاحت يې غواړې نو ډېره ښه ده .

هما: تاله شرم پکار دے زاهده چې ته خپلې بابې سره داسې فضول خبرې کوے .

زاهد: فضول هغه خيز ته وېلے کيږي چې د هغې څه مقصد نه وي زما خبرې فضول ځکه نه دي چې زه يو خاص مقصد پسې راغله يم . هما: زاهده، ته لږ لاندې باندې نظر اوکړه او په دېوال لگېدلے دغه تصوير ته اوگوره ، زه د دغه سړي امانت يم .

زاهد خان: نه هماغه ، ته د دغه سړي امانت ځکه نه يې چې هغه سره ستا نکاح نه ده شوې . دوېمه دا چې که چېرې تا هغه سره د وفا وعده کړې وي نو د هغه په بې وفائۍ . يعنې د هغه په مرگ هغه وعده ختمه شوه ، او ته لکه زما ازاده يې . اوس ته هر چا سره مينه کولې شي

خو رومې حق زما دے ځکه چې ته زما د وينې مينه يې او زما مينه د هغه د مينې نه کمه نه ده .“ هغه د هغې بېلې ته ورځېږي او د هغې د نيولو کوشش کوي خو هغه ډېر په تېزۍ سره د بېلې نه لاندې توپ کوي او د کمري نه د وتو هڅه کوي . هغه ، هغې باندې لکه د شاهين ورغوته شي ، په خپلو لېچو کښې يې کلکه نيسي او ورته وائي ، ”بهرته د تلو کوشش مۀ کوه ، هلته هم رانه نشې خلاصېدې . ښه به دا وي چې چې په چپه په خپله کمږه او خپل بېلې کښې پاتې شي او يو غوږ او بل غوږ درنه خبر نشي .“ هغه د هغه په غېږ کښې داسې يړېدلې او داسې غلې وي لکه مرغۍ چې د شاهين په پنجه کښې انځتې وي . هغه ، هغه په خپلو لېچو کښې اوچته کړي او بېلې له يې راوړي . هغه يو ځل بيا د بېلې نه لاندې توپ کړي او د کمري نه د وتو هڅه کوي خو هغه د هغې د سليپنگ سوت ښښ ته لاس اچوي . بنين د هغه په لاس کښې پاته شي ، هغه ورله ځان اورسوي خو د کمري نه په وتو کښې کاميابه نشي او يو ځل بيا د هغه پنجه له راشي . هغه خپل ستر په لوپټه پټوي او په چغو چغو ژاړي . هغه مېسکې شي او هغې ته وائي ، ”ژاړه ، ژاړه ، تاته اجازت دے خونه ستا چغې د دې کمري نه بهر وتې شي او نه ستا مدد له څوک راتلے شي . هغه د هغې نه د لوپټي د لرې کولو او د آب حيات چينو ته د رسېدو هڅه کوي . هغې ته خپل ځان د فلم د هغه هيروئن غوندې ښکاره شي چې د وېلن په غېږ کښې د هغه د گرفت نه په دے اميد د وتو

کوشش کوي چې اوس درنگ ساعت له به د هغې د مدد د پاره يو غېبي طاقت راشي او هغه به کرشماتي طور د هغه د پنجې نه خلاصه شي خو چې د غېبي طاقت د راتلو نه مايوسه شوه او د هغه په لېونتوب د هغې پوخ يقين راغی. چې د هغې د عزت لوت کېدو خطر نه نژدې ده، او که هغه د خپل عزت تحفظ په خپله اونکړي نو دا به د هغې په عزت ټول عمري داغ وي. هغې د وخت ضائع کولو او د چا انتظار کولو نه بغير خپل لاس موټی کړو او په خوله يې داسې مکه ورکړه چې د خولې اوږه شوې لارې يې په کور وڅکي راغلې او د پرينگ په شکل کښې لاندې اوبهېدې. هغه چې لاس سپېرې ته جوړو نو هغه پرې مخکښې شوه او په سريې داسې مکه ورکړه چې لکه د گوزني چرگ يې خپل سرڅنډو. په دغه څنډلو څنډلو کښې هغه ډېره په تېزۍ سره د کټ نه اوڅوډه، دبجلي بټن يې په منډه کښې مړه کړه او په يو شخ د کمرې نه بهر اووته. هغه چې بجلي اولگوله او هغې پسي بهر وتو نو معلومه شوه ورته چې ور د بهر نه بولت شو ۷ د۷.

هغه يوه شېبه بهر د کمرې ورسره په برنډه کښې ولاړه وه خو چې د بجليۍ په رڼا کښې يې ځان ته اوکتل نو د خپل ځانه شرم ورغی، د برنډۍ نه اووته او په کور کښې چرته غېبه شوه. زاهد خان په هغه پنجره کښې گېرشو په کومه کښې چې هغه هغه گېرول غوښتل. هغه لکه د انختې مرغۍ پر قونه وهل او تر هغې يې تمبې ډبولې چې د هغه په درزار مشر خان او زرتاجه دواړه پاسېدل او د هما د کمرې

مخې ته اودرېدل. د هغوي دا خيال وو چې شايد هما ته څه مسئله پېښه ده. زرتاجي چې ورلرې کړو نو هغه ډېره تېزۍ سره د کمرې نه اووتو. د هغه دا خيال وو چې ورهما لرې کړو. هغه د هغې د نيولو او کمرې ته د بوتلو په خيال چې د هغې په لور اوکتل نو هغه هما نه بلکه زرتاجه وه او هغې سره خوا کښې مشر خان وو. هغه چې هغوي اوليدل نو خپلې کمرې ته يې منډه کړه او ور يې ځان پسې پورې کړو. د هغه د تلو نه پس هغوي چې د هما کمرې ته ورغلل او د بجلي په رڼا کښې يې د هما بېد ته اوکتل نو هغه په بېد کښې نه وه. هغوي ته داسې معلومه شوه لکه چې چاپکښې بنډه پرزول کړي وي. مشر خان او زرتاجي يوبل ته په معنی خېز نظر اوکتل خو ډېر زړيې د يو بل نه سترگې واړولي. په بېد کښې د هغې لويته پرته وه خو هغه نه وه. بېد سره خوا کښې د هغې شلېدلې بنېن په فرش پروت وو خو هغه نه وه. زرتاجي هغه بنين راواخستو او په چپه خوله يې د هغه مخې ته اونيوو. مشر خان چې د هغې شلېدلې بنين ته اوکتل نو د قهره پرې رچ راغی او داسې معلومه چې درنگ ساعت له راپريوځي. زرتاجه چې د هغه په حالت پوه شوه نو زړيې په غېږ کښې اونيوو. د هغه د ملا نه يې لاس تاؤ کړو او په مزه مزه يې د کمرې نه اوويستو. هغې ډېره گهرانه هغه د هغه کمرې ته بوتلو او په بېد کښې ئې سملوو. هغه په خپله بستره کښې پټې سترگې پرېوتو او هغې ورله سر او اوږې منډلي. يوه شېبه پس يې سترگې اوږولې او هغې ته يې

اووے، زرتاجې هما لورڅه شوه؟ ته ورشه هغه اوگوره چرته د کوره اوتې نه وي.

زرتاجه: نه خان جي، هغه داسې جينۍ نه ده. هغه صرف د خپل عزت ساتلو د پاره د هغه نه تختېدلې ده خو د کوره بهر وتلې نه ده ځکه ماگېټ جرنده کړې دے او چاېې ماسره ده.

مشرخان: ته ورشه هغه اولټوه او ماله يې راوله او هن دا خوله م اوچه شوې ده، ځان سره يوه پيالۍ چاېې هم راوړه. څه ته ورشه، هغه چې د مشرخان په وينا د هغې لټون پسې اووته نو په زړه کښې راغله چې مخکښې باور چې خانې ته ورشي او د مشرخان د پاره چاېې تياره کړي. هغه چې په دغه نيت باور چې خانې ته ورغله او بجلي يې اولگوله نو د نغري خوا کښې يې څوک ناست اوليدل چې سريې ټيټ کړے وو او په خپلو زلفو يې خپل سترپټ کړے وو. د هغې په ليدو زرتاجه اوږېده او د خپل ځاي نه يو قدم دوه روستو شوه خو چې کله يې ورته په څير څير اوکتل نو هغه هما وه. هغې چې د هغې بې څوکه حالت ته اوکتل نو په ژړا شوه. هغه يې پاسوله او ځان ته يې راترغاړه ويسته. په ژړا کښې يې ورته اووې، ”زار شم، قربان شم ستا د بهادري نه اوستا د ننگ وناموس نه“. تا چې څه اوکړل نو دا د ټولو پېغلو د پاره د فخر خبره ده. هما د هغې د سر نه لوپټه راکاږي، په هغې خپل ستر پټوي او وائي، ”زرتاجې، ماسره هغه څه اوشو چې زما په خيال وگمان کښې هم نه وو“. د هغې د ډاډ د پاره هغه مسکۍ

شي او ورته وائي، ”تا چې هغه سره کوم کار اوکړو نو دا د هغه په خيال وگمان کښې هم نه وو او ټول عمر به ياد ساتي هغه د پاره دا ډېره ده چې د مشرخان په مخکښې اوشرمېدو... بي بي، مشرخان وائي چې ما پورې دې لږه راشي“.

هما: نه زرتاجې، زه د هغوي مخې له نه ورځم. ماله د هغوي نه حيا راځي. ته اوگوره زه په څه حال کښې ېم. زرتاجه: زه هغه له يوه پيالۍ چاېې تياروم، ته ورشه جامې بدلې کړه نو بيا راشه.

هما: نه زرتاجې، زه هغوي سره په دې باره کښې نه ليدل کولې شم او نه ورته څه وېل غواړم؟ دې سره هغه د باور چې خانې نه اوځي او ډکې سترگې خپلې کمرې ته روانه شي. چې کمرې ته اورسېده نو ځان پسې يې ورپورې، په خپله بستره کښې سملاسته او په ژړا ژړا اوده شوه. زاهد خان سحر وختي د ناشتې نه مخکښې د کوره اووتو او په ټلو ټلو کښې يې زرتاجې له يو چټ ورکړو. هما ترناوخته پورې پرته وه. کله چې د هغې خوب پوره شو او په خپله طبعه پاسېده نو واش روم ته لاړه جامې يې بدلې کړې او ناشتې د پاره باور چې خانې ته روانه شوه. په ناشته کښې ترېنه زرتاجې تپوس اوکړو، ”بي بي، شپه څنگه تېره شوه“.

هما: شپه وه که بلاوه، أف الله، زرتاجې د هغې د زړه ساتلو د پاره هغې سره خوږې خبرې کولې. چې کله هغې ناشته اوکړه نو بيا يې

ورته اووې، ”بي بي، مشر خان په خپله كمره كښې ستا انتظار كوي.“ هغې په بې صبرۍ اووې، ”زما انتظار كوي؟ خو كه هغه مانه د بېگانۍ واقعي په باره كښې تپوس او كړي نو زه به ورته څه وېم.“

زرتاجه:.. ته ورته هيڅ مه وايه، هغه هرڅه په خپله ليدلي دي. هغه صرف تاليدل غواړي. هغوي چې د هغه كمرې ته ورشي نو هغه پټې سترگې پروت وي او د سترگو په قوتو كښې يې دوه غټ غټ خاڅكي څلېږي. هغه په پټو سترگو لگياوو او ځان سره يې وې، ”شاكره، ستا مرگ خو زما د زړه نول شو... درېغه ماستا مرگ نه وې ليدلې... درېغه ستا په ځانې زه مړ وې... چارشتيا ويلې دي چې، ”سل دې مړه شه، يودې مړه“... درېغه مونږ ټول نه وې خو چې يوتې وې. هغه لالگياوو او معلومه نه ده چې نور به يې څه څه وې خو د هغه د پام راگرځولو د پاره زرتاجې ټوخي او كړو. مشر خان چې په ښكاليو پوه شو نو خپلې سترگې يې اوچې كړې او هغوي ته يې د كېناستو اشاره وكړه. هغوي چې د هغه مخې ته كېناستې نو هغه هماغه اوكتل او وې وئيل، ”همالورې، تاسره بېگه څه واقع شوې ده؟“ هغه سترگې خكته كړي او هغه له هيڅ جواب ورنكړي. هغه يوه شېبه د هغې د جواب انتظار كوو خو چې هغې څه جواب ورنكړو نو وې وئيل، ”ماته پته ده چې ته به زما په تپوس چپ پاتې كېږي خو تپوس كول زما فرض وو. هماغې، ته زما هغه وفاداره لوري يې چې زما د مړ زوي په پټ كښې تراوسه ناسته يې، زه

چې تاته گورم نو د خپل زوي مينه م درياندې ماتېږي... زه دا نه وېم چې هغه مړ دې بلكه ستا موجودگي ماله د هغه د ژوند احساس راكوي. خو حقيقت، حقيقت وي. زه دا منم چې ستاسو يو بل سره بې شانه مينه وه خو افسوس چې د هغه ژوند وفا اونكړه، هغه درنه همېشه همېشه د پاره لاړو او ته يې يك تنها پرېښودې. ته به دا تنهائي تركومې پورې برداشت كوي او تركومې پورې به د هغه په پټ كښې ناسته يې. مړي سره كلې نه كېږي. زه دانه غواړم چې ستا ټول عمر د تنهائي د ازغو په غونډ او ستا ټوله زندگي د جدائي په سولۍ تېره شي. زه نه ستا د كڼډتون مېړتون ليدې شم او نه په تا دا ظلم برداشت كولا شم... او... او نه په دې زړو هېكو ستا د عزت تحفظ كولا شم... زه دا نشم برداشت كولا چې زما په كور كښې ستا عزت تاله واله شي او زه ستا د بې عزتۍ تماشي ته په بې وسو سترگو غټ غټ گورم. زه دا نه غواړم چې زما د شاكر خان په پټ كښې ناسته لور زما په كور كښې د ظلم، زياتي او ناجائزه خواهشاتو ښكار كېږي او زه په بربتو گوتې وهم... زما لورې هما... ته مخكښې هم زما لوروي ځكه چې زما د دوست بلكه د رور اولاد يې او بيا به هم زما لوري يې او ترڅو چې زما سترگې غړېږي دا رشته به نوره هم پخېږي. ته كه هر ځانې يې، ستا حيثيت به زما د لوروي خوزه ډېر په افسوس سره دا وېم چې زه ستا د عزت تحفظ نشم كولا ځكه چې زه په خپله سټه ناتوان يم. تا چې د شاكر په پټ كښې څومره وخت تېر كړ او د هغه د

يادونو او عزت دې څومره خيال اوساتو دا ډېره ده ، بلکه د ډېرې نه ورتيره ده . اوس زماله خواته ازاده يې . تاته اجازت دے ، چې چاسره په خپله مرضۍ او په خپله خوبڅه واده کول غواړي نو کولې شي . ستا د واده ټول داچ به د قاضي صېب له خوا نه بلکه زماله خوا وي . ستا ډولۍ به د قاضي صېب د کوره نه بلکه زما د کوره اوځي او هغه چاکره به ځي چاسره چې تۀ واده کول غواړي . که هغه زما دوست وي او که دشمن وي ، پروا نېشته . پاتې شوه د زاهد د غلط حرکت خبره نو د هغه نه به زۀ د دغه غلط حرکت تپوس کوم او زما تپوس به زما په خوله نه وي بلکه زما د ټوپک په ژبه وي . “ د مشر خان په دې اوچه کلکه خبره هما خپلې سينې له لاس راچوي او په يره يره وائي ، “ نه باباجي داسې به نۀ کوۍ . ما د پاره به په هغه لاس نه اوچتوۍ . ما د خپل عزت جواب په خپله کړې دے . زما د عزت د پاره خپل کور په خپل لاس مۀ ړنگوۍ .

مشر خان (په چغه) زما کور هغه وخت ړنگ شوۍ دے چې شاکر تلے دے . چې هغه لاړو نو دے دے هم ورپسې وي . دۀ په تلو هيڅ فرق نۀ پريوځي .

هما: نه باباجي ، داسې به نه کوۍ ، سوال درته کوم ، منت درته کوم . که تاسو په ماتنگ شوي يې نو زۀ به درنه لاړه شم ، خپل ځان به په سيند لاهو کړم خو نه به د ځان جي يادونه هېرکړم ، نه به د هغه په امانت کښې خيانت او کړم اونۀ به هغه کورته لاړه شم کوم نه چې زۀ

راغلي يم .“

زرتاجه: بي بي ، تۀ د ځان بابا په خبره پوه نشوي . ځان بابا نه په تا تنگ شوۍ دے او نه تا د کوره ويستل غواړي . ځان بابا ، ستا په ناموس هرڅۀ ته تيار دے خو که تۀ تياره شي ؟

هما: زرتاجي ، زۀ ستا په مقصد پوه نشوم .

زرتاجه: بي بي ، که زۀ درته د درېمگري په حېث يوه خبره او کړم نو خفه کېږي خو به نه ؟

هما: ته خبره او کړه بيا به کتې شي .

زرتاجه: ځان بابا ستا يوې اشارې ته بند دے . که تۀ غواړي نو هغه وژلے هم شي او که ته هغه معاف کول غواړي نو هغه يې معاف کولے هم شي . د دوي ستا په رضا ، رضا ده .

هما: زماله خوا هغه معاف دے . په ما چې څۀ تېر شوي دي ، ما هغه هېر کړي دي .

زرتاجه: نه کنه بي بي ، هغه خو تا هېر کړل خو که بيا داسې واقعہ پېښه شي او د هغې نوعيت د دې نه هم زيات وي نو بيا ؟ (زرتاجه هغې ته په سواليه نظر گوري) “گوره بي بي ، تۀ پېغله يې ، ماشاء الله بنائسته يې بلکه په بنائسته و کښې بنائسته يې ، هغه هم ځوان زلمے دے . بنائسته دے ، او دے نه علاوه د ځان بابا د کورنۍ واحد نارينه اولاد دے ... چې تۀ هغه معاف کولې شې نو آيا داسې نشي کېدے چې ستاسو دواړو شرم و حيا په خپل خپل ځائے

پاتې شي او هغه سره واده اوکړي؟

هما (په غصه) هغه سره واده؟ آيا زه يو داسې سړي سره واده اوکړم چې هغه د خپل مشر ورور د مينې خيال نه ساتي؟

زرتاجه: هغه هم څوک پردې نه دے بلکه د خان جي خپل ورور دے. د هغه خپله وينه ده. که د ستاسو دواړو کور په کور شي نو نه به تور شي، نه به پېغور شي. ستا مينه به په مينه او د هغه وينه به په وينه پاتې شي، يعنې ستاسو مينه او وينه به په خپل ځای پاتې شي... گوره بي بي، هغه نن سحر په خره اوتے دے. دا معلومه نه ده چې چرته تلے دے خو په تلو تلو کښې يې ماله يو خط راکړے دے (هغه د اړخ د جېب نه يو خط راوباسي، هغې له يې ورکوي او وائي) ”بي بي زه په ليک لوست نه پوهېږم. ته دا خط اولوله چې دېکښې هغه څه ليکلي دي. هما چې خط اوسپړي اولولي نو هغې ته وائي، ”دېکښې يې دا ليکلي دي چې، ”هماز ماده، زماده، زما ده اوزما به وي.“

زرتاجه: د دے په جواب کښې ته څه وائي؟ هغه ډېره شېبه چپ وي خو چې هغه ترېنه څو څو ځله تپوس اوکړي نو وائي، ”زما واک مخکښې هم باباجي سره وو او اوس هم باباجي سره دے“ دې سره هغه پاسي او د کمري نه اوځي. د هغې دتلو نه پس هغه مسکې شي، مشر خان ته گوري او وائي، ”خان بابا، اومبارک شه“ مشر خان خپلې اوبښکې اوچې کړي او وائي، ”لويه شې زرتاجې، ستا دے مبارک شي“ زرتاجه په مسکا مسکا د کمري نه بهر اوځي، زاهد خان ته فون کوي او مبارکي ورکوي.

نهم باب

د زاهد خان د واده تياري شروع وه. هغه غوښتل چې د هغه واده ډېر په ساده طريقه اوشي. په دې وجه هغه د واده کارډونه چېاپ نه کړل خو خپلو ترونو، خوياندو او نورو خپلوانو پسې په خپله اوگرځېدو او هغوي ته يې په ټاکلي شوي نېټه کلکه بلنه ورکړه په کلي کښې چې د هغه د واده گڼگوسې خورشونود هغه زميدارو، نوکرانو، کسب گرو او نورو عام خلقو غوښتل چې د شاکر خان د واده پاتې خوشحالي په دېکښې اوکړي. دې د پاره هغوي د تنگ ټکور پروگرام جوړول غوښتل خو مشر خان هغوي په سختۍ سره منع کړل. په کور کښې هم د جينکو په تنگ ټکور پابندي ولگېده. په کور کښې يو زاهد خان خوشحاله وه ځکه چې د هغه ارمان بلکه ضد پوره شو او بله زرتاجه خوشحاله وه ځکه چې د مشر خان د کور حيا په کور پاتې شوه. کله نه چې مشر خان د زاهد خان د واده نېټه ايښې وه نو هغه وخت نه د هغه اوبښکې نه اوچېدې. دغه حال د هما هم وو. هغې به د شاکر خان تصوير ته کتل او په ژړا ژړا کښې به يې د هغه يوه يوه خبره يادوله. د نکريزو په شپه چې زرتاجه د هغې کمري ته ورغله او هغې له نکريزې پورې کولې نو هغې د نکريزو پورې کولونه انکار اوکړو. د هغې د زړه ورغلے زخمو نه بيا تازه شو. په تصوير کښې د شاکر خان په مخ خوره مسکا هغې ته داسې ښکارېده لکه چې هغه د هغې په بې وفايۍ خندا کوي.

د واده شپه وه د زاهد خان د خپلو خپلوانو د راتلو قوي امکان وو خو د هما په وجه نه د هغه خوياندې راغلې نه د هغه ترونه ، نه تربوران او نه د هغوي د کورنۍ نه بل څوک . د زرتاجې دا خيال وو چې د هغه خوياندې راشي نو هغوي به ناوې په خپله تياره کړې خو چې تر ماسخوتن پورې هغوي رانه غلې نو زرتاجې د هغې د واده جوړه راواخسته او په زورزياتۍ يې هغې ته واغوسته . هغې لا د هغې سنگار کوو چې بهر د کور گېټ سره يوه لويه غلغله جوړه شوه . په دغه شور ژوب کښې شپږ زنانه پوليس اهل کارې کورته راغلې او د ناوې کمري ته دننه شوې . د ورتلو سره هغوي زرتاجه يو خوا ته دیکه کړه ، هما يې د لاس نه اونيوه او د هغې نه يې د هغې د نوم تپوس اوکړو . د خپل نوم په بنودنه هغوي هغه د بېل نه کوزه کړه او ځان سره يې روانه کړه . هما هغوي ته او زرتاجې ته په حېراتتيا کتل لکه چې د هغوي نه په چپه خوله تپوس کوي چې دا څه دي او هغه سره څه کېږي خو هغې له هيچا جواب ورنکړو . چې هغه د کوره اوويستلې شوه نو زرتاجې زاهد خان ته کال اوکړو او ټوله خبره يې ورته اوکړه . معلومه نه ده چې هغه چرته وو خو چې کورته راتلو نو هغه په پوليس وېن کښې کېنولې شوې او تاني ته رسولې شوې وه زاهد خان چې د دې واقعي نه خبر شو نو هغه ورپسې ډېر په تېزۍ سره تانې ته لاړو خو د هغه د ورتلو نه مخکښې پوليس هغه په حوالات کښې بنده کړې وه . هغه چې د SHO دفتر ته په قهرېدلي

انداز ورغی. نو SHO د هغه په تعظيم کښې پاسېدو ، هغه ته يې سلام اوکړو او په کرسۍ يې ورته د کېناستو ست اوکړو . د کېناستو سره هغه د SHO نه په غصه تپوس اوکړو . ”SHO ، تازما ناوې په څه کېس کښې راوستې ده . دې څه جرم کړې دے ؟“

SHO .: معافي غواړم زاهد خان زه مجبوريم ، ماباندې دېره نه پرېشر دے .

زاهد خان: زه درنه د پرېشر تپوس نه کوم . زه تانه ، ستا د غېرقانوني اقدام تپوس کوم . تا د چا په حکم زما ناوې تاني ته راوستي ده .

SHO .: زاهد خان ، زه بې قانونه کار نه کوم او نه کولے شم . . . زاهد خان ، د شاکر خان په ناترسه مرگ ، پرنټ ميډيا يوه ستېري تياره کړې وه او په هغه ستوري کښې يې د هغه محبوبه د هغه د مرگ صلاح کاره گرځولې وه .

زاهد خان: تا د اخبار په ستوري دا ملزمه اوگرځوله او گرفتاره دې کړه . صرف د اخبار په يوه فرضي او موضوعي ستوري ؟

SHO .: نه زاهد خان ، ما د اخبار په ستوري دا نه ده گرفتاره کړې او نه دغسې کولے شم . . . هائي کورټ په دغه واقعي سوموتو اپکشن واخستو او ماته د دې د گرفتارۍ حکم اوشو . هغه د مېز د دراز نه يو چھټۍ راخلي او هغه له يې ورکوي . هغه چې چھټۍ اوگوري نو وائي ، ”تيک ده ، زما ستا په گرفتارۍ اعتراض پاتے نشو خوزه به د هائي کورټ دا فېصله په سپريم کورټ کښې چلنچ کوم .

SHO: بالکل بالکل. تاسو ته اجازت دے. داستاسو قانوني حق دے. زاهد خان: زه خپله ناوې په خپل ضمانت کورته بوتلے شم؟ SHO: نه زاهد خان داسې نشي کېدې. دې نه به زه بيان اخلم. دې نه به اپنټاروگيشن کېږي، که دې خپل جرم تسليم کړو خو ډېره بڼه ده. سبا له به يې مونږ چالان کړو، عدالت کېنې به يې ضمانت اوکړي او کورته به يې بوځي او که دې خپل جرم تسليم نکړو نو بيا به پرې ريمانډ اخلو او دا سلسله به تر هاغې چلېږي چې ترخو يې خپل جرم تسليم کړي نه وي.

زاهد: SHO صېب، زماناوې ډېره ساده جينۍ ده، هغه په دې معاملو نه پوهېږي. که د دې بيان زما په موجودگۍ کېنې واخستلے شي نو ډېره بڼه وي.

SHO: نه خان نه، د دې بيان ستا په موجودگۍ کېنې اخستلے کېدېشي او نه د هغې د بيان نه مخکېنې ورسره ملاقات کولے شي. البته په دے کېس کېنې به ستاسو نه هم تپوس کېږي.

زاهد خان: مانه...؟ مانه به څه تپوس کوے؟

SHO: خفه نشي خان، خوتاخيل خان په خپله مشکوک کړے دے.

زاهد خان: ما...؟ ماخيل خان څنگه مشکوک کړے دے؟

SHO: زن، زر، زمين، دا درے ټکي د فساد جرړې دي. د شاکر خان کونډه بي بي يعني د هغه زن ستاشوه، د هغه ټول دولت ستاشو او د هغه ټوله زمکه ستاشوه. آيا داسې نه ده؟

زاهد خان: د هغه بي بي زما اورندار ده او زه نه غواړم چې د هغه د شهادت نه پس هغه ټول عمر په کنډتون کېنې تېر کړي، د هغه زراو زمين کېنې زما هيڅ نيشته ځکه چې مشر خان لا د خبره ژوند دے او هغه د هرڅه مالک دے.

SHO: دا ټول تپوسونه به تانه کېږي خو چې مخکېنې د بي بي نه اپنټاروگيشن اوکړو او د هغې بيان مکمل کړو.

زاهد خان: لږ په سوچ خبرې کوه هسې نه چې بيا په خپله خبره پښېمانه يې ته د مشر خان زوي زاهد خان سره خبرې کوے.

SHO: ماته پته ده خان جي زه د مشر خان زوي زاهد خان سره خبرې کوم خو د قانون نه هېڅوک بالاتر نه دي. اوس ستا خوښځه ده چې ته مونږ سره په حوالات کېنې شپه کوے او که په ذاتي ضمانت د يوې شپې دوو د پاره کورته تلل غواړي.

زاهد خان: زه د هائي کورټ دا فېصله نه منم. زه به دا په سپريم کورټ کېنې چېلنج کوم. زه درنه لارم.

SHO: اوس لار شه که مونږ ته ستا ضرورت پېښ شونو سلام له به کورته درشو. زاهد خان هغه له هيڅ جواب ورنکړو، په ډېره غصه د هغه د دفتر نه اووتو، په گاډي کېنې کېناستو او روان شو. د هغه د تلو نه پس هما د حوالات نه را اوويستلې شوه او د SHO دفتر ته راوستې شوه. هغه د واده په جوړه کېنې ملبوسه وه او سره بنارسي يې په سر وه. SHO چې هغې ته اوکتل نو ځان سره يې غلې غوندې اووے

”زاهد خان ته گناه نيشته . په دے حسن خو هر څوك د سر نه تېر دے“ بيا يې هغې ته اووے ، ”بي بي دغه كرسۍ كښې كېنه“. چې هغه په كرسۍ كښې كېناسته نو SHO ورته يو ځل بيا اوكتل اووے وئېل ، ”بي بي نن ستا د واده رومبۍ شپه وه او ستا په زړه به ډېر ارمانونه وو خو افسوس دا چې زموږ به ډېر مجبوري ده . خفه نشې... بي بي په تا د شاكر خان د قتل شك دے . مونږ به تانه په دغه سلسله كښې بيان اخلو او تانه به تپوسونه كوو... كه چرې ته مونږ ته په خپله د شاكر خان د قتل او د هغه د قتل د منصوبي په حقله انكشاف او كړې نوتاته هيڅ نيشته. مونږ به ستا بيان اوليكو او سبا له به دې عدالت ته چالان كړو او كه چرې ته منكره شي نو مونږ له ستاد داده كېدو چل راغي . مونږ ته پته چې تاشاكر خان په خپله نه دے وژلے او نه دغسې كولې شې خو دا راته اووايه چې ستا صلاح كار څوك دے؟“ هماژاري او په ژړا كښې وائي، ”SHO صېب ، كه زه دا اوېم چې هغه نه ما قتل كړې دې او نه د هغه د قاتلانو يا صلاح كارانو نه خبريم نو ته به زما په خوله يقين او كړے؟

SHO : نه چرې هم نه بلكه تا به تر هاغې پورې چېرې ته خپل جرم په خپله تسليم كړې او نور صلاح كار اوښايې“

هما: او كه زه ستاد و هلو ، ټكولو او بي عزتۍ نه بغير يوداسے جرم تسليم كړم چې نه م كړې دې او نه ترېنه خبريم نو بيا.

SHO : بي بي چې ته خپل جرم تسليم كړې نو مونږ به تا چالان كړو

او عدالت كښې به د خپل بيان تصديق او كړي. بيا به مقدمه چلېږي او فېصله به كېږي .

هما: چې زه د قتل دا جرم تسليم كړم نو زما سزا به څه وي؟

SHO : بي بي هغه د وكيانو او عدالت كار دے . زموږ هغسې سره څه واسطه نيشته .

هما: نه صېب هسې تپوس كوم .

SHO : عمري قېد ...، عمر څه تيرېږي، چې په ځان پوهېږي نو سزا به ختمه وي .

هما: سزاي موت ولې نه ؟

SHO : په سزايې موت او بالخصوص د ښځو په سزايې موت بين الاقوامي پابندي ده .

هما: بيا خواوشوه صېب. د هغه اعتراف جرم څه فائده چې سزايې موت ملاؤ نشي.

SHO : ښه نو ته خپل جرم تسليموي؟

هما: جرم كه هر چا كړے دے خو زه يې په خپل سر اخلم .

SHO : تاسره شريك مجرم ؟

هما: ستاسو په خيال څوك كېدېشي؟

SHO : ستا سرتاج يعنې زاهد خان .

هما: دغه تپوس د هغه نه او كړي ، د دے مختصر بيان نه پوليس لومے بيان جوړه كړو هغه اوليكلے شو او د هغې دستخط پرې اوشو . په سبا چې هغه

چالان شوه نو عدالت کښې يې د خپل بيان تصديق اوکړو او جېل ته ولېږلې شوه. زاهدخان چې په رومبۍ ورځ هغې پسې تانې ته تلې وو، هغې نه پس نه د هغې ملاقات له جېل ته لاړو او نه د هغې پېشي له کچهري ته لاړو. په اصل کښې هغه ته خپله مسله پېښه شوې وه او هغه دا چې د هغه د گڼو په لس جريبه ونډ باندې چا حمله اوکړه. ټول فصل يې ورله څه شپه په شپه اوريسو او څه يې په ترېکټر کوتره کړو. سحر چې د هغه زميدار پټې ته لاړو او خپل کوتره شوې فصل ته يې اوکتل نو د ډېره قهره په ژړا شو او په ژړا ژړا هغه له ورغۍ او ټوله خبره يې ورته اوکړه. هغه د تانې د SHO په نوم يو خط ورکړو او ورته يې اووې چې، ”دا خط SHO له ورکړه هغه به ستا امانې رپورټ اوليکي او چې غل پېدا شي نو بيا به ورسره گورو. هغه زميدار چې تانې ته لاړو او SHO له يې خط ورکړو نو هغه ورته اووې چې، ”زاهدخان ته اووايه چې په خپله راشي. ځپ به هم اولگوؤ او رپورټ به هم اوليکو“. زميدار هم دغسې اوکړل هغه چې د تانې نه واپس راغۍ نو زاهدخان ته يې د SHO د خولې ټوله خبره اوکړه. هغه هغه رخصت کړو او په خپله يې تانې ته تلل غوښتل چې د هغه د يو همدرد پوليس اهل کار له خوا ورته په فون اوويلې شو چې، ”تانې ته د راتلو نه مخکښې ضمانت قبل از گرفتارې اوکړه ته د شاکرخان د مرگ په شېبه کښې گرفتارېدې هم شې“. زاهدخان چې دا وورېدل نو د پښو نه يې زمکه اوختېده، يوه شېبه دم ختله ولاړ وو او بيا کورته روان شو. هغه په خوځو اړخه اووهلې شو. يوخوا د هغه د څنگ نه د هغه ناوې اووته او جېل ته لاړه، بل خوا د هغه په زمکه

ناجائزه حمله اوشوه، درېمه دا چې د شاکرخان د قتل شېبه پرې پخه شوه، خلورمه دا چې په کور اوکلي کښې يې هېڅ عزت پاتې نشو او د کلي د خدا شو، تردې چې خپل موبائېل يې بندکړو، نه يې چاته کال کوو او نه يې د چاکال اخستو او يو څو ورځې پس غېب شو.

د هما دتلو نه پس د سهېل او مهوش زړونه هم مات شو. مشرخان هم په دغه غم کښې اخته وو، زرتاجه او نورې خدمتگارې هم د مشرخان د کور په بي عزتۍ او رسوايي خفه وې او د هغوي سبق ته يې هېو د چا خيال نه وو. بله دا چې د هما دتلو نه پس د هغوي زړونه د سکول او کورنه داسې ټکېدلي وو چې دواړه ځايونه ورته تورې بلاگانې ښکارېدې. د هغوي ملاسته د زرتاجې په کمره کښې وه او چې کله به زرتاجې د مشرخان د کورنۍ په حالت باندې ژړل نو هغوي به هم ورسره ژړل. هغې به په ژړا ژړا کښې مشره بي بي، شاکرخان هما بي بي او زاهدخان يادوو. په خپله به هم کړېده او هغوي به يې هم کړول. هغوي دواړه به چې سحر د کوره اووتل نو ماښام تياره به کورته راتلل. دا دومره لويه ورځ به هغوي چرته او کوم څائې تېروله، ظاهره ده چې د بوبل په کوڅو کښې، په لاړو پټو کښې او د لوي هدېرې د چهارو په گرځېدو کښې.

ډاکټر لائبه چې د شاکرخان د مرگ نه خبر شوه نو هغې دا موقع غنيمت اوگڼله چې د هغه دعا به هم اوشي او خپلې لور سره به يې ملاقات هم اوشي. هغه چې د مشرخان کورته ورغله نو په هغې کښې مکمله خاموشي وه. زرتاجې هغې سره سترې مشي اوکړل او

د چايو اوبو ست يې هم ورته اوکړو خو هغې د هرڅه نه انکار اوکړو او د شاکر خان په مرگ يې ژړا کوله . هغه لاناسته وه چې د چرت نه سهېل او مهوش دواړه کورته راغلل. هغې چې مهوش اولیده نو هغې ته داسې محسوسه شوه لکه چې د هغې د زړه په خزان زپله باغ باندي د سپرلي چپې راغلې. د هغې په مخ رڼا خوره شوه او په دغه رڼا کښې هغې ته د مهوش د حال او ماضي ټولې دريچې لرې شوې . د راتلو سره هغوي دواړه د کور يواړخ ته کېناستل ، د جولو نه يې کچه بهرې په زمکه واړولې او خپلو کښې يې د هغې تقسيم کوو. ډاکټر لائبي ورته د لرې نه په مسکا کتل خو هغوي د بيرو په تقسيم کښې داسې مشغول وو چې هغې ته يې هډو خيال نه وو. ډاکټر لائبي ډېره شېبه هغوي ته کتل خو چې د هغوي مشغولتيا اوږده شوه نو په اوچت اواز يې اووې ، ”مهوش ، مائي ډاټر“ مهوش چې دا اواز وورېدو نو ترده شوه او اواز پسې يې اوکتل . هغې چې ډاکټر لائبي اولیده نو ټولې بهرې يې سهېل ته پرېښودې او هغې له يې ورمڼه کړه. د هغې غېږ ته يې ځان اورسو او په چغو چغو په ژړا شوه. مهوش هم ژړېده ، ډاکټر لائبي هم د هغې په ښکلولو ښکلولو کښې ژړېده او هغوي سره زرتاجه او نورې خدمتگاري هم ژړېدې . مهوش هغې ته په ژړا ژړا کښې اووې ، ”ماما ، ته چرته تلې وې ، ما تاپسې ژړل ، ته ولې نه راتللې ماما.“ هغې خپلې اوبښکې اوچې کړې او ورته يې اووې ، ”مهوش مائي ډاټر ، آئي ايم سوري مائي ډاټر ،

وېرې سوري“ بيا به داسې نه کېږي زه تاپسې راغلې يم او تا ځان سره کورته بوځم ، سهېل چې د هغوي خبرې وورېدې نو د بېرو شمار يې په ځاي پرېښودو او د هغوي په ننداره شو. مهوش ورته په خپله وړه ژبه وائي ، ”ماما ، مشر به بي مړه شوه ... ځان جي انکل مړ شو . هما آنتي چرته لاړه ... او ... او زاهد انکل هم چرته لاړو. هغوي چرته لاړل ماما“ . ډاکټر لائبي :. رابه شي لورې ، ته دعا کوه نو ټول به راشي . مهوش :. مشر به بي او ځان جي انکل به هم راشي ؟ هغوي چې مړه شوي دي . د هغې په دې معصومانه تپوس هغوي ټول بيا په ژړا شي . هغه ترناوخته پورې ناسته وه او زرتاجې سره يې د شاکر خان د ځوانمردۍ په باره کښې خبرې کولې . بيا يې ځان سره د مهوش د بوتلو اجازت د پاره هغې ته خواست اوکړو . زرتاجې د هغې خواست قبول کړو ، هغه يې د لاس نه اونيوه ، مخ لاس يې ورله او وينځل . بيا يې خپلې کمري ته بوتله صفا جامې يې ورته واغوستولي او نوې کېږي . يې ورته په پښو کړي . بيا يې ورله سرگمنز کړو او د هغې غاړه غوټه او د کتابونو بېگ يې راواخستو او بهر په کت کښې يې کېښودو . سهېل هغې ته ډېر شېبه کتل او په خپل خيال کښې ډېر لرې تله وو. کله چې ډاکټر لائبي د زرتاجې نه اجازت واخستو او تله نو هغې په دواړه مخه ښکل کړه او په خندا يې رخصت کړه . د مور او د لور په خوشحالي . کښې سهېل د مهوش د خيال نه اووتو . نه يې د هغه نه رخصت واخستو او نه يې د هغه په طرف اوکتل . هغه ، هغې ته او د هغې بې

رځی ته یوه شېبه په ډکو سترگو کتل خو چې هغه په خوشحالی خوشحالی. مور سره د کوره اوو ته نو هغه دومره خفه او غصه شو چې د بهرو دواړو ډهپرو له یې په پښو لټې ورکړې، په ټول کور کښې یې اونوستلې او په دغه نوستلو نوستلو کښې هغه هم د کوره اوو تو. د مشر خان کور ته راغلې اخري معصومه جوړه هم اوو ته او د کور په بدمزگی. کښې نوره هم اضافه اوشوه. مهوش د ډاکټر لائې د پاره د دنیا د ټولو تحفونه لویه تحفه وه. کله چې دغه ورکه ملغلره هغې له په لاس ورغله نو هغې ته داسې محسوسه شوه چې د دنیا ټولې خزاني د هغې غېږ له راغلې. د هغې په دیدن نه د هغې د تېرو سترگو تنده ماتېده او نه د هغې زړه له قرار راتلو. هغه مهوش چې د هغې د سینې نه شو کېدلې وه، قدرت د هغې سینې له بیا راوسته. هغوي مور او لور ټوله شپه غېږ په غېږ پرته وي خو سهېل شپه په شپه د کلي نه اوو تو او د نامعلوم منزل په لور روان شو. تر ماسخوتنه پورې چې هغه کور ته لانه رو نو زرتاجې سره د هغه غم شو. هغه ورپسې د کور په ټولو کمرو کښې او ټولو گوتونو کښې او گرځېده خو چې هغه یې اونه موندو نو بیا یې د نوکرانو نه د هغه متعلق تپوسونه او کړل. چې د هغوي نه مایوسه شوه نو بیا یې ډاکټر لائې ته فون اوکړ او د هغه معلومات یې ترېنه اوکړل خو چې کله د هغې نه هم ناامیده شوه نو دا یې د قدرت د آزمائش یوه بله پېښه او گټله او په چپه خوله خپلې کمري ته روانه شوه.

اسم باب

زاهد خان خان یو څو ورځې یو ځای بل ځای ته تېرې کړې. هغه په زړو یارانو زړو هم جماعتو او په زړو ملگرو په دې غرض گرځېدو چې که چېرې هغه ته د پناې زړه پورې ځای ملاؤ شي نو هلته به ډېره شي خو چې کوم یار دوست ته به یې په خبرو خبرو کښې خپله قیصه تېره کړه نو د هغه به ډاکو شش وو چې هغه زرتزره لار شي او بلې شپې ته پاته نشي. ځینو ملگرو هغه له مشوره ورکړه چې غل نه یې نو د باچا نه هم مټه پرېږه خو هغه ته پته چې د ساز نه غل جوړول پولیس د پاره څه لویه خبره نه ده. ځینو ورله د ضمانت قبل از گرفتاري مشوره ورکړه خو د مشورې نه علاوه چاهم د هغه هېڅ مرسته اونکړه. هلته پولیس د هغه د گرفتاری په لټون کښې وو، او د هغه په کور او حجره یې پرله پسې څو څو چهاپې اوو هله خو هغه په لاس ورنه غی، هغه چې د ټولو نه مایوس شو نو علاقه غېر ته یې د تلو اراده اوکړه خو په دغه سیمو کښې د تره گرو خلاف اېرېشن روان وو نو د هغه په خیال هلته د هغه تگ د خطرې نه خالي نه وو. د خداې په دې دومره لویه دنیا کښې هغه د پاره د پناې او قرار ځای هېچرته نه وو. په دغه گرځېدو گرځېدو کښې هغه څو څو ځله پټ په پټه کلي ته لاړو خو بیا داسې غېب شو چې د مړ ژوندي یې هېڅ پته نه لگېده.

هلته هما د یوې قاتلې ملزمې په حبث په جېل کښې پرته وه. نه د

هغې ملاقات له څوك لارل او نه چا د هغې د خبر خيريت معلومات او كړل . هغه هما چې د شاكړخان د ارام گاه په چمن كښې او د هغه په باغ كښې به لكه د مستې هوسۍ گرځېده . د وړمو ډك گلونه به يې بويول ، د باغ خوږې او لذیذې مېوې به يې خوړلې او په پسته بستره كښې به پرته وه ... هغه هما چې د هغه په غېږه كښې به پرته وه او هغه به د خوند خوند خيزونه خولې كښې وركول ، اوس د جېل په انسانيت سوز ، بدبودار ماحول كښې او چه ډوډۍ كړيوي او په اوچ فرش سملې ... هغه هما چې هر سحر او هر ماښام به يې د ارام گاه د واش روم په مرمرين تېب كښې په خوشبوداره صابن لامبل او صفا پستې جامې به يې اغوستې اوس يې په چونگ اوبو مخ لاس وينځو او د لامبلو څائې ورته نه ملاوېدو . په جېل كښې نن د هغې شلمه ورځ وه خو په غاړه كښې يې لا هغسې د واده هغه جوړه وه په كومه كښې چې هغه تانې ته راوستې شوې وه . هغه هما چې د هغه په غېږ كښې هغه پسې بې قراره وه او د هغه د جدایۍ لمحې يې نشوې برداشت كولې اوس د هغه د قتل په كېس كښې د يوې قاتلې ملزمې په حيث د خپل ژوند او د دنيا د ناكړدونه مايوسه په لويه نېټه د جېل په پنجره كښې بنديوانه پرته وه . كله كله به هغې ته دا احساس كېدو چې هغه واقعي سپېره ده . د هغې په وجه د مشر خان د خانۍ كور تبا ه شو ، هغه رسوا شو او د خلقو د خندا شو . د هغې راتلو سره مشره بي بي لارې ، چا د پاره چې راغلې وه هغه لارو ، مې هم شو او

پرېم شو . پرېم په دې شو چې هغه د سوات كېوالو له پناه وركړې وه . هغې خپل ځان د دې ټولې تباهي باعث گڼو . د هغې په زړه او ذهن كښې ډېر خيالونه ، ډېر يادونه او ډېرې خبرې وې خو چې د كومې واقعي خيال د هغې ژوند بې قراره كړې وو هغه د زاهد خان هغه غلط حركت وو چې هغه نه هغې هېرولې شو او نه هېرېدو بلكه د هغې په ذهن كښې لكه د زهرژن مار تاوېدو او وخت په وخت به يې ټكونه وركول . د هغې د مينې داستان دروغ شو او هغه د توقې خبره چې I will kill you رشتيا شوه او په هغې ټكې شوه .

د جېل د قيديانو او حوالاتيانو ملاقات له به زنانه او نارينه راتلل او د قېدي او حوالاتي نومونه به په چغه اخستلې كېدل . دغه نومونه به هغې اورېدل خو خپل نوم يې چرې هم د چا د خولې نه وونه رېدو . په دې دومره موده كښې د هغې ملاقات له هيڅوك رانه غلل . قاضي صېب او خوش نصيبه ابې د هغې د واقعي نه خبر نه وو . سهېل ماشوم وو او په دې چلونو نه پوهېدو ، د زاهد خان نه يې نه د ملاقات اميد وو او نه يې ورسره ملاقات كول غوښتل ، په مشر خان د دنيا غمونه پند وو خو په زرتاجې څه اوشو ؟ هغه د هغې ملاقات له ولې رانه غله . هغې په چپه خوله او ډكو سترگو لادغه سوچونه كول چې په دغه نومونو كښې د هغې نوم هم ناصافه واخستې شو . هغې اكر چټه خپل نوم وورېدو خو د هغې دا خيال وو چې شايد دا د هغې په نوم شريكه څوك بله زنانه ده . چې په دغه نوم بل څوك پانه سېدل نو

هغه پاسېده او زياته پوليس سره د ملاقات ځائ ته روانه شوه چې هلته ورغله نو زرتاجه ولاړه وه او د سلام په اشاره يې په مسکا مسکا رابلله. چې کله د هغوي دواړو سترگې اولگېدې نو د هغوي مسکا په ژبا بدله شوه او د دواړو په مخونو لږې لږې اوښکې راماتې شوې. زرتاجې هغې ته په ژبا ژبا کښې اووې، ”بي بي تاد خان جي قتل په خپل سرولې واخستو“.

هما: ستا خبره رشتيا ده زرتاجې، ټولې دنيا ته پته ده چې زه بې گناه يم خو زه خپل ځان گنهگار گڼم. زرتاجې تانه زمونږ مينه پته نه ده خو قدرت ته دا منظوره نه وه او هغه يې رانه واخستو. چې هغه رانه لاړو نو بيا زما د ژوند څه فائده؟ هغه شهيد شو او د شهيد ځائ جنت وي. زه هم بې گناه شهادت غواړم چې د هغه په حورو کښې شامله شم. زرتاجه: اوه خدايه... داسې خبرې مه کوه بي بي. زه به ستا د پاره د وکیل بندوبست کوم او ته به انشاء الله روغه جوړه او صحي سلامت خپل کور ته راځي.

هما: خپل کور ته؟ زما خپل کور چرته هم نېشته. چې خان جي لاړو نو په هغه کور کښې زما څه پاتې شو؟... صرف تور او د ټول عمر پېغور...؟ ما د پاره د وکیل نيولو کوشش مه کوه زرتاجې، بس دا دعا راته کوه چې زرتزره هغه اووینم او د يوې ادنی حورې په حبث د هغه په حورو کښې شامله شم.

زرتاجه: بي بي، ما د خان جي په ژوند ستاسو د واده د پاره ډېر سوالونه

کړي وو خو ستا د مرگ سوال نشم کولې (ژاړي). هما: زرتاجي، زما په حال ژبا مه کوه. زه په خپل حال ډېره خوشحاله يم ځکه چې زه هغه منزل ته نژدې يم کوم چې زه غواړم. زرتاجه: خان بابا، ستا په کړون ډېر خفه ده.

هما: اوه، ما خو د باباجي هډو تپوس اونکړو. هغه څنگه ده؟ زرتاجه: د هغه تپوس مه کوه بي بي. هغه د هرڅه نه پاته ده. په خپله کمره کښې پروت ده او د ژوند پاتې ورځې شپې شماري. هما: سهېل څنگه ده؟ مهوش څنگه ده؟ سکول ته ځي راځي؟ زرتاجه: مهوش پسې ډاکټر لائبه راغلي وه او هغې ځان سره کورته بوتله. سهېل غريب ستا په وجه خفه ده. ستا د تلونه پس هغه سکول پرېښه ده او د تېرو خوورځو نه چرته غېب شوه ده. د هغې په انکشاف د هغې سترگې يو ځل بيا ډکې شوې او هغې ته يې اووې، ”زرتاجي، سهېل د قاضيانو د کورنۍ اخري نارينه اولاد ده او زمونږ ټولو هغه ته سترگي دي خو داسې معلومېږي چې زما سپېرې په وجه د هغه مستقبل هم خداي مه که د تيرونه ډک شو.

زرتاجه: مامعاف کړه بي بي، زه تاته ډېره ملامته يم. هما: نه زرتاجي نه، تادي خداي چرې هم ملامته نه کړي. ډېکښې ستا هيڅ غلطي نېشته. بلکه دا هرڅه د هغه چا په اشاره کېږي د چا په لاس کښې چې زمونږ د قسمتونو مزي دي. زمونږ خبرې، گرځېدل، ناسته پاسته، غم، خوشحالي، کاميابي ناکامي، مينه او

کرکه ، زمونږ په وس کښې نه ده بلکه دا هرڅه زمونږ د قسمت د مالک په لاس کښې دي. مونږ د ژوند په سمندر کښې په هغه کاغذي کشتۍ کښې د ژوند هلې ځلې کوو چې د سيلۍ گلۍ اوبادوباران نه علاوه په خپله روسته شي او د ژوند ختمه هنگامه شي. او دغه سمندر په چپو کښې داسې غېبه شي چې هډو نوم نشان يې پاتې نشي. “هغوي لا خبرې کولې چې د ملاقات وخت ختم شو او هغوي ته د تلو د پاره اووبلې شو. زرتاجې هغې له جامې پېزار ، د خوراک څڅاک څېزونه ، پېسي ، توليه صابن ، اینه گمنزه وغېره ورکړل هغوي دواړو يو بل ښکل کړل او د رخصت په وخت کښې ورته هغې اووې ، ”زرتاجې ، زما د طرفه د آرام گاه د چمن نه ښه ډېر گلونه اوشوکوه ، هغه ټول د خان جي په قبر واچوه او ما د پاره ترېنه بخنه اوغواړه“. دې سره دواړه په ژړا شي او د يو بل د سترگونه پناه شي.

دويمه برخه

وبلې کېږي چې د انسان بدن کمزورې شي نو د مختلفو بيمارو ښکار شي او چې په مټو او دولت کمزورې شي نو خپل خپلوان او ياران دوستان ترېنه بېزار شي . دغه حال د مشر خان هم وو. يوخوا هغه د عمر په لحاظ بوډا شوې او کمزورې شوې وو نو په دې وجه يې کټ نيولې وو بل خوا هغه په مټو کمزورې شوې وو. شاګر خان ترېنه لاړو او دغه شان زاهد خان هم ژوندې جار غېب شو. د هغه خپلې لونه ، حنا او بلقيس د هما په وجه د هغه کور ته نه راتلې

او کله چې د زاهد خان او هما واده جوړ شو نو د فون او موبائېل په ذريعه اختنه پوختنه هم پاتې شوه . هغه تاريخي حجره چې د هغې په رونق د مغلو د دربار مينه ماتېده او هر وخت به ډک دسترخوان چلېده ، اوس داسې شاړه شوه چې د يو ځونو کرانو نه او د يو څو زميدارو نه علاوه هيڅوک ورته نه راتلل . د کور خدمتگارې زېتون به د ضرورت مطابق د کور او حجرې د پاره اخلي پخلې کوو او زرتاجې به د مشر خان د خوراک څڅاک او د دارو درملو خدمت کوو.

کله چې د مشر خان زور دشمن ، د ليوني خپلو هستم خان ته پته اولگېده چې هغه بوډا شوې دې او د هغه مټې پرېکړې شوي دي نو هغه او د هغه ډلې د مشر خان زميدار تنګول شروع کړل. د هغوي د تنګولو شروع يې دې نه اوکړه چې د هغوي د زمکو نه يې نهري اوبه واړولې او ځکته يې خوشې کړې . د مشر خان زميدارو نه غوښتل چې هغه ته خپله ژړا فرياد اوکړي ځکه چې هغه ناجوړه وو او د څو ورځو نه يې کټ نيولې وو نو په دې وجه هغوي د هغه په پريشانۍ کښې اضافه کول نه غوښتل . هغوي خپلو کښې يوه غنډه اوکړه او د مشر خان په ځاي همايون خان او اکبر خان له ورغلل ځکه چې د هغوي زميدار هم په متاثرينو کښې شامل وو . هغوي د تصفيې د پاره هستم خان له خپل ناظران اولېږل او اخر دا چې هغه سره يې خپله فېصله اوکړه . فېصله داسې اوشوه چې همايون خان او اکبر خان ته نهري اوبه ازادې شوې خو د مشر خان په زميدارو بندې

شوي... د مشرخان زميدارو چې دا فېصله وورېده نو ټول زورېنده سرونه واپس شو. وېلے کېږي چې گوچر ازاروے نو کټاکتې ورله ازارکړه او چې زميدار ازاروے نو فصل ورله لټار کړه. دغه کار د مشرخان زميدارو سره هم اوشو. چې د هغوي په فصل اوښ او چې شوې نو د هغوي فصلونه مړاوے شو او لکه د هغوي يې سرونه تپت کړل خو کله چې هغوي ته د خپلې تباھۍ او بې غېرتۍ احساس اوشو نو هغوي ټولو سرونه اوچت کړل. ټول د مشرخان د کور لورے گېټ سره اوږېدل او چغې سورې يې وهلې. د هغوي په چغو لږو زرتاجه د کوره رااوته او ټول يې حجرې ته راغونډ کړل. د هغې په تپوس باندې هغوي ټولو په يوه خوله اووے چې، ”د ليوني خېلو هستم خان د مشرخان په زمکه نهري اوښ باندې کړي دي. زمونږ فصلونه اوچ شواو مونږ تباھ وېرېد شو. مونږ هرڅه ته تيار يو، خپله وينه هم تويولے شو او د بل هم خو چې د مشرخان له خواراته اجازت اوشي“.

زرتاجه: تاسو ټولو ته پته ده چې مشرخان ناجوړه دے. هغه تاسوله راوتے نشي.

يوزميدار: چې هغه راوتے نشي نو خوله خويې چلېدېشي کنه. ته ورشه هغه له زمونږ سلام ورکړه او مونږ د پاره ترېنه پېغام راوړه. د هغه په بې ډهه لهجه د هغې روځې خړې شي خو هغه خپله غصه ضبط کړي او وائي، ”تاسولر ايسار شۍ زه راځم“. هغه د هغې د بلې

خبرې انتظار اونکړي او ډېره په تېزۍ سره کورته ځي. چې کورته لاړه شي نو همایون خان ته فون کوي او ورته وائي، ”خان جي، زه د مشرخان خدمتگاره زرتاجه خبرې کوم. زمونږ په زميدارو د ليوني خېلو هستم خان نهري اوښ باندې کړي دي...“

همایون خان د هغې د خولې نه خبره اخلي او وائي، ”ستا په زميدارو...؟ ته د کله نه د مشرخان ميراث خوره شوې؟ په دې لانجو کېنې گوتې مه وهه. ته خدمتگاره يې او خدمتگاره اوسه“.

زرتاجه: خان جي، دېکېنې هيڅ شک نېشته چې زه د مشرخان خدمتگاره يم خو د مشرخان ټول زميدار راغلي دي او هغه ته ژړا فرياد کول غواړي خو هغه ناجوړه دے او د کوره وتے نشي. زه هغوي سره څه اوکړم؟ همایون خان: ته هيڅ نشي کولې. ستا چې کوم کار دے هغه اوکړه اوبس“.

زرتاجه: زه پوه نشوم خان جي؟

همایون خان: ته د هغوي د چايو اوبو خدمت اوکړه، دغه ستا کار دے. دې نه علاوه هيڅ.

زرتاجه: دغه به زه اوکړم خوته هستم خان سره خبره اوکړه چې دا مسله حل شي.

همایون خان: هستم خان برېنډ سپرے دے، زه د هغه د ډغرونه يم، البته مونږ ورسره خپله فېصله کړې ده او زمونږ زميدارو ته اوښ خلاصې دي.

زرتاجه: خان جي، داخوتولي مشترکه اوبه دي. چې تاسو ورسره خپله فېصله کوله نو غنډه فېصله به موکړې وه. اوس زموږ زميدار څه اوکړي او چاته فرياد اوکړي؟

همايون خان: چې ته يې نوبل چاته د فرياد کولو څه ضرورت ده؟ دې سره د هغه د خوا خبرې بندې شي. دې نه پس هغه اکبر خان ته فون کوي خو د هغه رد عمل د هغه نه هم سخت وو. هغه ورپسې زياته کړه چې ”مشرخان سره نکاح اوکړه چې د هغه ميراث خوره شي“. اگر چته د هغه خبره په هغې ډېره بده اولگېده خو هغه له يې هيڅ جواب ورنکړ او په چپه خوله يې فون بندکړو. چې د دواړو نه مايوسه شوه نو د شاکر خان کمري ته ورغله، د هغه تصوير ته اوږدېده او په ډکو سترگو يې ورته اووې، ”خان جي، ستا مرگ صرف ستا مرگ نه وو بلکه د مشرخان د ټولې کورنۍ مرگ، تباهي اورسوائي وه. ستاتلو سره هرڅه لارل او هيڅ پاتې نشو. خان جي، زه ستاسو د کورنۍ بې عزتي نوره نشم برداشت کولې خو يو تپوس درنه کولې شم چې زه خپل سر، ستاسو د کورنۍ په عزت قربانولې شم؟“ هغه د تپوس په غرض د هغه تصوير ته په خير خير گوري او بيا مسکۍ شي. هغه د خپلو لېچونه بنگري اوباسي او يو خوا ته يې غورځوي. بيا خپلې مټې انځاري، خپله لوپته پټکې کړي، بډې اووهي، خپل پروني لټي. کړي، د هغه کلاشن کوف په لاس کښې نيسي او گټه غاړې ته اچوي او د کمري نه اوځي. هغه په تلو تلو کښې زېتون ته

وايي، ”زيتون، د خان بابا خيال ساته“. دې سره هغه د پښو کېږي. يو خواته لږه کوي او ډېره په توندي سره بهر اوځي. هغه په داسې حالت کښې حجرې ته ورشي چې د هغوي پرې د زرتاجې نه بلکه د زرتاج گمان راشي. هغه ټولو ته په اوچت اواز وائي، ”زما مشرانو! ماته ډېرافسوس ده چې مشرخان تاسو له راوتې نشي ځکه چې هغه ناجوړه ده او زاهد خان په کلې کښې نېشته خو تاسو دامة گڼي. چې د مشرخان کور وران شو او د هغه نغمې سوړ شو. په دغه سره ايره کښې لا داسې بڅري شته چې هغه د اغيار په کور اورلگولې شي. ماخپل شپنگېدلي بنگري د خپلو لېچونه اوويستل او کلاشن کوف م په ده غرض راواخستو چې تاسو ته دا ثابت شي چې تاسو يواځې نه يې بلکه د مشرخان خدمتگاره تاسو سره اوږه په اوږه او څنگ په څنگ ولاړه ده. تاسو ټول خپلو خپلو پټو ته لارښۍ، خپل بندونه او ورځونه خلاص کړي. اوزه ورځم چې ستاسو په والته اوبه راوړوم“. هغه هغوي سره بله خبره اونکړي، کلاشن کوف په هوا کښې اوچت کړي او د نهر پلو روانه شي. زميدارو چې هغه په تلو اوليده نو ټول هغې پسې روان شو. چې نهر ته اورسېده نو هغه کلاشن کوف په لاس اوږدېده او يو څو زميدارو نهر ته ورتوپ کړو. د نهر خوله يې بنده کړه او ټولې اوبه يې په خپله والته راوړولې. هستم خان چې خبر شو نو هغه ورپسې سره د زامنو راغی. او د راتلو سره يې په هغوي هوائې ډزې اوکړې. هغې ټولو زميدارو ته اووې، ”تاسو

ټول خپلو خپلو پټو ته لار شى، زه د دوي جواب کولې شم. او واقعي هم دغسې اوشوه هغوي ټول خواږه شو، خپلو خپلو پټو ته لارل او په گڼو خلقو کښې هغه او د مشر خان ډرائېور کمال پاتې شو. په تلو تلو کښې هستم خان او د هغه زامنو په هغوي يو بار او چلوو خو چې د هغوي د طرفه څه جوابي کارروائي اوشوه نو د هغوي حوصله نوره هم زياته شوه او په هغه طرف روان شو چرته چې د ولې خوله وه چې هلته اورسېدل نو د هغه يوزوي بډې وهله چې نه رته ورکوز شي، د نهر اوبه خلاصي او د ولې خوله بنده کړي. د هغه بل زوي کلاشن کوف اوچت کړو او هوائي فائريې کوو. د هغه ډزې لا روانې وې چې زرتاجې د هغه کلاشن کوف په نخښه کړو. د ترک سره کلاشن کوف اولگېدو، دانه وانه شو او د هغه د لاس نه لاندې پرېوتو. هستم خان چې ډز پسې روستو او کتل نو ډز ته يې ځان جوړوو چې کمال پرې ډز اوکړو. ډز سره د هغه د پښو د مينځ نه دوږه پورته شوه او هغه په شا شو. دواړه طرفېن مورچه شو او د ډزو سلسله شروع شوه. ماښام تياره پورې ډزې کېدې خو د مړ ژويل هيڅ پته نه لگېده. د هستم خان د طرفه ډزې بند شوې خو د زرتاجې او کمال له خوا لا هغسې يو يو ډز کېدو. کله چې د هغوي يقين پوخ شو چې هستم خان او د هغه زامن د شپې په تياره کښې اوختېدل نو کمال زرتاجې ته اووې، ”داسې معلومېږي چې هغوي تختېدلي دي، راپاسه چې مونږ هم څو.“

زرتاجه: کماله زه نه پاسېدېشم اونه تلې شم. زه زخمي يم.

کمال (په يره) په ... په کوم ځاي لگېدلي يې؟

زرتاجه: زه په رومبو ډزو کښې په پښه لگېدلي يم او داسې معلومېږي چې غوټه ماته ده. کمال زرزر د هغې د سر نه د پټکي لويته سپرې او د هغې ماته پښه پرې کلکه تړي. بيا هغې ته وائي، ”زرتاجې، که ته بدننه گڼې نوماته په شاشه چې تا کورته اورسوم نو بيا به گورو.“

زرتاجه: نه کماله. کورته د اوږو په ځاي، ما هسپتال ته اورسوه. څه ورشه گاډې راوله. او هن په تلو تلو کښې زما کلاشن کوف هم ځان سره يوسه او د هستم خان هغه مات کلاشن کوف هم ځان سره يوسه. څه ورځه شابه، وخت مه ضائع کوه. هغه هم دغسې اوکړي. د هستم خان د زوي مات کلاشن کوف لا هغسې پروت وو. هغه د هغې نه هم کلاشن کوف واخستو. هغه مات کلاشن کوف يې هم ځان سره واخستو او ډېر په تېزۍ سره روان شو. چې حجرې ته اورسېدو نو هلته د حجرې گېټ سره ډېر خلق ولاړ وو او په ډزو يې تبصري کولې. د حجرې گېټ سره د ډاکټر لائبي گاډې ولاړ وو او هغه او مهوش دواړه گاډي سره ولاړې وې. د هغه په ورتلو سره خلقو د هغه نه د زرتاجې په حقله تپوس اوکړو نو هغه ورته اووې چې هغه لگېدلي ده او هلته پرته ده. ډاکټر لائبي چې دا خبره وورېده نو هغه ته يې اووې، ”ته خپله وسله سمباله کړه او زر راځه چې هغه هسپتال ته اورسو و هغه هم دغسې اوکړل هغه چې خپله وسله سمباله کړه نو هغې سره گاډي کښې کېناستو. چې گاډې روان شو نو ډاکټر لائبي کمال ته

اووې، ”که تاسو په تانېه کښې رپورټ درج کول غواړئ نو بیا به سرکاري هسپتال ته اوړل غواړئ او که رپورټ درج کول نه غواړئ نو زه به یې خپل هسپتال ته یوسم.“

کمال: مېلمه مونږ رپورټ درج کول نه غواړو. دواړه طرفین ډزې وې، که هغوي کښې څه مرگ ژوبله شوې وي نو د هغې دعوی به اړو مرو په مونږ وي او مونږ به بیا د هغې علاج ته جوړ نشو. ښه به دا وي چې پرائېوېټ هسپتال ته یې یوسو چې چاته یې هډو پته نه لگي. په دغه خبرو خبرو کښې هغوي هلته اورسېدل. ډاکټر لائې چې گاډۍ اودروو نو دواړه ترېنه کوز شو. هغې د گاډي کهرکۍ لرې کړه او هغه ته یې اووې، ”ته ورشه هغه اوچته کړه او دلته یې راوړه“. هغه هم دغسې اوکړل، لاس یې ورلاندې کړو، په غېږ کښې یې اوچته کړه او هغې سره یې په فرنټ سیت کښې کېنوله بیا ورته ډاکټر لائې اووې ”څه ته حجرې ته ورشه، د خپل کور او حجرې حفاظت کوه او زه به دا هسپتال ته اورسوم. څه ته ورشه، زه به تا سره رابطه اوکړم او وخت په وخت به دې دې د حال نه خبروم“ دې سره هغې گاډي له پښه ورکړه او په یو شخ د هغه ځائې نه اووته. د کمال خدشه په ځای وه. په دغه ډزو کښې د هستم خان یوزو لگېدلې وو اولاس ترینه الوته وو خو د هغه دعوی نه په زرتاجې شوې وه نه په کمال او نه د مشر خان په نوکریا زمیدار بلکه د همایون خان او اکبر خان په زامنو، یاسر او قیصر باندې شوې وه او دا معلومات د مشر خان

سرو ته هغه وخت اوشو چې پولیس د هغوي په کورونو شپه په شپه چهاپې اوو هلې او دواړه یې تانې ته بوتلل.

درېمه برخه

زرتاجه چې هسپتال ته اورسولې شوه نو هغه فوري طور اپرېشن تېهتر ته بوتلې شوه او د ډاکټر لائې په نگراني کښې د هغې د پښې اپرېشن شروع شو. د هغې د پښې هډوکۍ واقعي مات شوې وو. د ډېر محنت نه پس د راډونو په ذریعه د هغې د ماتې پښې پېوندونه ورغلل او پلستر ورته ولگېدو. دې نه پس هغه یوې خاص کمري ته منتقل کړي او د هغې ستنې او ډرېپونه شروع شو.

زرتاجه دوه شپې او دوه ورځې په هسپتال کښې وه. ډاکټر لائې هغې له دومره عزت ورکړو چې د علاج معالجې نه علاوه هغه او مهوش دوه شپې هغې سره د هغې په کمره کښې وه او یو ساعت د پاره یې هغه یواځې نه پرېښوده. په درېمه شپه یې ځان سره کورته بوتله او ماسخوتن یې کمال سره خبرې اوشوې. کمال هغې ته د ډزو د دعوي په باره کښې اووې چې، ”دا په یاسر او قېصر د 307 دعوي شوي دي او هغوي دواړه د تانې نه جېل ته لېږلې شوي دي.“ د هغه په انکشاف هغه مطمئن شوه او یوه لویه ساه یې واخسته.

زرتاجه ډاکټر لائې کره ښه په پخه پرته وه. هغه، هغې سره د هغې په کمره کښې وه او چې لږه به په ډډه اوخته نو هغه یا مرجانه به ورته په یوه پښه حاضرې ولاړې وې. چې کله به هغه د ډیوتۍ نه راغله نو بیا به

هغې سره ترناوخته پورې ناسته وه او دواړو به بلها خبرې کولې. په دغه خبرو خبرو کښې یو ځل د هما خبره راغله. دې خبرې سره هغې ته هغه وعده ریاډه شوه کومه چې هغې، هغې سره د وکیل نیولو په باره کښې کړې وه. ډاکټر لائې چې د هغې د خولې نه دا خبره وورېده نو ورته یې اووې، ”هاؤ وکیل نیول ډېر ضروري دي گینې خداے مۀ که د هغې سزا یقیني ده خوتۀ فکرمۀ کوه. ډاکار به زۀ اوکړم. بنۀ تکره وکېل سره به خبره اوکړم او په یو څو پیشیو کښې به د هغې کبس د هغې په حق کښې فېصله شي انشاء الله.“ په سبا هغه کچهړۍ ته لاړه او د هما د پاره یې وکېل هم اونیو او د هغې د پېشۍ تاریخ یې هم راواخستو.

هلته د همایون خان، اکبر خان او هستم خان تر مینځه د شخړې په هوارولو کښې مشران گرځېدل خو هستم خان جوړې ته تیار نه وو. د مشرانو د ډېر کوشش نه پس هغه په دے شرطونو جوړې ته تیار شو چې هغه له به د هغۀ د زوي د ژوبلې تاوان هم ورکوي، د هسپتال او د کبس خرچه به هم ورکوي، عذر به هم ورکوي او مشران به د هغوي مشترکه دشمن وي. د مشرانو په ډېر کوشش د مشترکه دشمن ټکے ختم شو او د هغۀ په ځائے د لاتعلقی ټکے اولگولے شو. په دے شرطونو د هغوي تر مینځه جوړه اوشوه د هغوي کبس ختم شو او یاسر او قېصر د جېل نه اووتل هستم خان ته پته وه چې د همایون خان او اکبر خان زامنو په هغوي ډزے نه دي کړے بلکه د مشران زمیدارو او سړو کړي دي خو هغه ډېر ترېږدله او لوبېدله سړے وو. هغۀ ته معلومه وه چې مشران ناجوړه

دے او د هغۀ په کورنۍ کښې بل هیڅوک داسے نېشته چې هغه پرې دعویٰ اوکړي او د هغې تاؤ تپ هغۀ ته اورسي. بله دا چې په هغوي دعویٰ اوکړي نو په جوړه کښې به ترېنه تاوان او عذر هم واخلي او هغوي به ځان سره په ډله کښې هم شامل کړي. او هم دغسې اوشوه. هغۀ په یو غشي څو څو ښکاره اوکړل، دغه دواړه کورنۍ یې ځان ته کېنولې او د مشران کورنۍ د هغۀ گزار ته یواځې پاتې شوه.

د مشران کورنۍ سره اگر چۀ د همایون خان او اکبر خان تعلقات ختم شو خو هغه ددې هرڅۀ نه ناخبر وو. د زرتاجې ډیوتې زېتون کوله او د هغۀ د خوراک څڅاک او دارو درملو یې بنۀ خیال ساتو خو د هغې په لاس د هغۀ تسلي نه کېده. هغۀ د زېتون نه څو څو ځله د هغې تپوس اوکړو خو هر ځل به ورته هغې څۀ انه بهانه کوله. چې کله د هغۀ صبر تمام شو نو هغۀ ترېنه په سختۍ سره د هغې تپوس اوکړو. د هغۀ په تپوس هغه لله گله شوه خو هغۀ تسلي ورکړه او ورته یې اووے، ”گوره زېتون، ماته پته ده چې د مشرې بي بي او د شاکر د تلو نه پس د زمکې او اسمان ټولې بلاگانې زموږ په کور راپړېځي. ماته داسې محسوسېږي چې ضرور څۀ داسې واقعه پېښه شوې ده چې د هغې په وجه هغه ددے کور نه تلې ده خو واقعه راته معلومه نه ده. تۀ ماته صفا صفا وایه چې زرتاجې سره څۀ شوي دي؟ هغه په خپله مرضۍ تلې ده او که چا شړلي ده؟ هغه زما د خدمت نه تنگه شوې وه یا که څۀ بله داسې خبره راغلې وه چې د هغې په وجه هغه تلې ده؟ چې اوشوه نو هغه ورسره کېناسته او ټوله

خبره يې ورته اوکړه . مشر خان چې د هغې خبره وورېده نو مُسکے شو خو په مُسکا کښې يې سترگي ډکې شوې او چې کله دغه ډکې سترگې هغه پټې کړې نو دوه غټ غټ څاڅاکي ترېنه اووتل او د هغه د سترگو په قوتو کښې لکه د غمو څلېدل . زېتون غلې غوندې د هغه د کمري نه اووته او د کور په کار کښې مشغوله شوه .

﴿ څلورمه برخه ﴾

نن د دسترکت سېشن جج په عدالت کښې د هماغې پېشې وه . هغه او څه نورې ملزمانې د پېشې د پاره کچهرۍ ته راوستې شوې او د عدالت د کاروايي شروع کېدو نه مخکښې د کچهرۍ په يو وړوکي شان جېل کښې بندې کړې شوې . يوه شېبه پس ډاکټر لائبه او يو اجنبي سرې د هغې ملاقات له راغۍ . هغوي چې خپلو کښې روغ جوړ اوکړل نو ډاکټر لائبې ورته اووې ، ”هما ، ستا د کېس نه چې خبر شوم نو ډېره خفه شوم . زه ستا ملاقات له مخکښې راتلم خو د څه مصروفیاتو په وجه زما په راتلو کښې تاخیر او شو . بهر حال ماستا د پاره دے اېلوکېټ صېب سره خبره کړې ده . اودوي به ستا د کېس وکالت کوي.“ هما هغه ته په مُسکا سلام کوي . د هغې د مُسکا په جواب کښې هغه هم مُسکے شي . په لاس کښې نيولے يو کاغذ هغې له ورکوي او ورته وائي ، ”بي بي دا ستا وکالت نامه ده . په دے دستخط اوکړه چې خبره قانون ته درسته شي.“ هما هغه ته گوري او وائي ، ”سرماته د وکیل ضرورت نېشته“ هغه څه نور هم وېل غواړي خو ډاکټر لائبه د هغې

خبره پرېکوي او وائي ، هما پليز ، زما خبره اومنه پليز . منت درته کوم چې په وکالت نامه دستخط اوکړه پليز.“ د هغې د بيا بيا منت زارۍ په وجه هغې په وکالت نامه دستخط اوکړو . وکېل صېب د هغې شکريه ادا کړه او په مُسکا مُسکا روان شو . د هغه د تلو نه پس هما د هغې نه د مهوش په باره کښې تپوس اوکړو ، ډاکټر لائبه هغې ته په مُسکا وائي ، ”هغه م په سکول کښې داخله کړې ده ، سکول ته ځي راځي او بڼه خوشحاله ده خو کله کله تا او سهېل ياده وي .

هما: بي بي چې کورته لاړه شې نو د ورتلو سره هغه زما د طرفه په دواړه مخه ښکل کړه .

ډاکټر لائبه مسکۍ شي او وائي ، ”ښکلول خو زمونږ روزانه بلکه په ورځ کښې خو څو څله کېږي خوستا د طرفه ښکلول به پرې اضافه شي . هما: د زرتاجې نه خبرېږي ، هغه څنگه ده ؟ هغې د راتلو وعده کړې وه خو شايد د څه مجبورۍ په وجه پاتې شوه .“ ډاکټر لائبې هغې ته د هغې په حقله ټوله خبره اوکړه او په اخره کښې يې ورته دا انکشاف هم اوکړو چې هغه ، هغې سره د هغې په کور کښې ده . هغې لا هغې سره خبرې کولې چې په يوه زړه بورقه کښې مخ پټې يوه زنانه هغې ته اودرېده او ورته يې اووې ، ”بي بي ، د خداے په نامه يولس روپۍ راکړه ، زه ډېره مجبوره يم . بيماره مور راته په کټ کښې پرته ده چې د هغې علاج پرې اوکړم.“ دغسې خبرې به هغې روزانه په يو غوږ اورېدې او په بل به وتې خو دے اواز کښې دومره درد وو چې د

هغې ټول بدن يې اولړ څوو. هغې د غاړې پرس کښې لاس ورکړو، د سل روپو يونوت يې ترپنه را اوويستو، د هما د سر نه يې تاو کړو او هغې ته يې اونيوو. نوټ لا هغسې د هغې په لاس کښې وو چې د بورقي نه اواز راغی، ”بي بي ته؟“ ... بي بي سلام عليکم، ډاکټر لائبي د هغې سلام واخستو خو چې کله هغې د مخ نه بورقه لرې کړه او مخ يې ښکاره کړو نو هغې ورته په جبرانيتا اووې، ”جان پري ته؟ تۀ دلته څۀ کوي؟ تا سوال کله نه شروع کړې دے دا ولې په تا څه اوشو. جان پري په ډکو سترگو هغې ته اوکتل خو د څه وېلو نه مخکښې د هغې پښو ته څکته شوه او ورته يې اووې، ”بي بي ما معاف کړه، ما تاسره او مهوش سره ډېر زياتې کړې دي“. ډاکټر لائبي هغه په دواړه لاسه اونيوه او هغه يې د خپلو پښو نه پاسوله. د هغې اوبښکې يې اوچې کړې او ورته يې اووې، ”جان پري، دا په تا څه اوشو، تۀ خو نيمه نه يې پاتې شوې. دا ولي؟“

جان پري: بي بي، بعضې خلق زمانې سره لوبې کوي او په بعضې خلقو زمانه لوبې کوي. څۀ موده مخکښې، ستا په کور کښې ما هم زمانې سره لوبې کولې خو چې ستا دکوره اووتم نو اوس راباندې زمانه لوبې کوي. ډاکټر لائبي هغې نه په ډاډ اواز کښې تپوس اوکړو ”د گلي د کور نه راغلي يې؟“

جان پري: هاو بي بي يو څو ورځي وړاندې د هغې د کوره راغلې يم. ډاکټر لائبي: شېردل سره ستا واده اوشو؟ تۀ خو هغوي کره ډېره وې کنه.

جان پري: هاو بي بي، چې تا د کوره اوويستم او د اسرې څائے م پاتے نشو نو هغوي کره ډېره شوم. شېردل سره م واده اوشو او ډېر خوږ وخت تېرېدو خو څۀ موده پس عادل راغی. نو د هغه ... ”ډاکټر لائبي د هغې د خولې نه خبره اخلي او وائي، ”عادل ...؟ عادل څوک دے؟“ جان پري: عادل د هغه قاري نوم دے چاسره چې زۀ بدنامه شوے ووم. هغه دسوچي بابا زوے او د شېردل رور وو. د هغه تعلق په قبائلي سيمه کښې يو عسکري تنظيم سره وو. د هغه په وېنا مونږ هم قبائلي سيمې ته لاړو خو هلته زما خاوند قتل شو او څۀ موده پس عادل هم قتل شو. څۀ موده زۀ هلته هغوي سره ووم خو کله چې د مور پوښتنې د پاره کورته راغلم نو هغه په کټ کښې ناجوړه پرته وه. اوس زه د خپلې مور سره يم، تانه او بل نه خبر زکواۀ غواړم او د هغې علاج پري کوم. ډاکټر لائبي: سوال مۀ کوه. دا سل روپۍ اوس واخله، سبا له دے مور هسپتال ته راواله، د هغې علاج به هم مفت کېږي او تاته به خپله تنخواه په کور ملاوېږي.

جان پري: ته رشتيا وائي بي بي؟

ډاکټر لائبي: بالکل رشتيا. زۀ هم هغه ډاکټر لائبي يم لکه چې مخکښې ووم او زما کور اوس هغسې ستادے لکه چې مخکښې وو. ته اوس لاړه شه او سبا له هغه هسپتال ته راشه، نورې خبرې به بيا هلته اوکړو. دې سره هغه په خوشحالي خوشحالي روانه شوه. د هغې دتلو نه پس د هما وکیل راغی، هما له يې يو چټ ورکړو او ورته

يې اووے، ”بي بي، ستا د پېشي تاريخ بدل شو. دا چټ واخله، د بلې مياشتې په لسم تاريخ به ستا پېشي وي اوستا بيان به د جج په مخکښې ليکلې کېږي.“ هما د وکېل چټ د لوپټې پسکي پورې غوټه کړو او ډاکټر لائې ته يې په څېر څېر کتل. داسې معلومېده چې هغه په سترگو سترگو کېنې د هغې شکريه ادا کوي. په دېکښې د پوليس عمله راغله هغه يې د جېل نه اوويستله، په گاډي کېنې يې کېنوله او سنټرل جېل ته يې روانه کړه. هغه جېل ته چې هغې کېنې به د جېل پوليس، زنانه و قيديانو او حوالتيانو د هغې نه اکثر دا تپوسونه کول چې، ”تاخپل خاوند ولې مې کړو؟ هغه دے خوشخ نه وو او که بل چاسره دے لار وه؟ اوس دے يادېږي که نه؟ تا چې د چا د پاره خپل خاوند مې کړو هغه ستا ملاقات له راځي او که نه؟ اوس به څه کوي، ټول عمر به جېل کېنې تيره وي؟ چې دلته دے ځواني ختمه شي نو بيا په تاڅوک څه کوي؟ بيا به خبر، زکواة او سوال پسې گرځي؟ اوشپه به چرته کوي؟ چرته د رېل گاډي په پټۍ، يا چرته د پل لاندې؟ هلته به ستاعزت محفوظ پاتې شي؟“ وغېره وغېره. دے تپوسونو نه به چې هغه تنگه شوه نو د هغې ډلې نه به پاسېده او چې بله ډله کېنې به ترېنه بيا دغسې تپوسونه کېدل نو بيا بلې او بيا بلې ډلې له. د هغې ورځ د سرومچو په گڼين اوشپه يې په مېرټون وه هغه د خپل مقام نه ډېره لاندې پرېوته او د هغې لوړې ارادې په جوړوگرنگونو کېنې پرېوتې.

﴿يولسم باب﴾

همايون خان او اکبر خان سره د جوړې نه پس د هستم خان سترگې نورې هم سرې شوې. يوڅو ورځې پس هغه په هغه زمکه يو ځل بيا ترېکټر ورگډ کړو، کومه چې هغه مخکښې اړولې وه. د مشر خان زميدار چې په خپل پټې کېنې د هستم خان ترېکټر او سړي اولېدل نو هغه او د هغه ښځه مشر خان له په فرياد لارل. هغه سره په مرسته کېنې لس دولس زميدار نور هم لارل، زميدار په حجره کېنې کېناستل او زنانه د مشر خان کور او د هغه کمري ته په داسې حال کېنې ورغله چې هغه بالخت ته ډډه وهله وه او زېتون ورله اوږې منډلې. د ورتلو سره هغې، هغه ته سلام اوکړو او په ژړا کېنې يې ورته ټوله خبره اوکړه. مشر خان چې د هغې خبره وورېده نو د غصې نه په بېلې کېنې کېناستو او د کوزېدو هڅه يې کوله. زېتون چې د هغه په نيت پوه شوه نو ورته يې اووې، ”خان بابا، ته سمله، ارام اوکړه زه به حجرې ته ورشم او د دې د خاوند نه به معلومات اوکړم.“

مشر خان: نه زېتون، ته کور کېنه، زه په خپله ورځم، زېتون هغه ته خپلې سمې کړې او د هغې په سهاره هغه رورو د کمري نه اووتو او حجرې ته لاړو. هغه چې حجرې ته ورغی نو ټول زميدار او نوکران د هغه په احترام کېنې پاسېدل او ترهغې ولاړو چې ترڅو هغه په کټ کېنې ناست نه وو. کله چې هغه بالخت ته ډډه اووهله نو زېتون ترېنه کورته روانه شوه. د هغه په تپوس چې کله زميدار د هستم خان

د زور زیاتي خبره شروع کړه نو د هغه د بدن وېښته بیر شو او کله چې هغه خبره ختمه کړه نو یو سوړ اسوېلې یې اوکړ او په ډکو سترگو یې خپل اسوېلې پسې ډېره شېبه بره کتل . د هغه په سترگو کېنې غټې غټې اوښکې اوختې رااوختې خوککو غورځېدو ته نۀ پرېښودې. هغه لاڅۀ وېلو تۀ خوله جوړوله چې دېکېنې د مشرخان یو خو زمیدار په منډه منډه حجرې ته راغلل او په سلگو سلگو کېنې د هغه مخې ته اودرېدل . په هغوي کېنې یو زمیدار اووے ، ”خان بابا ، د همایون خان او اکبر سړو هغه زمکه اړه وي کومه چې هغوي تاسو ته د مشر په حیث د حجرې د خرچې د پاره پرېښے وه .“

مشرخان .: همایون او اکبر هم ورسره دي ؟

زمیدار .: نه خان بابا ، د هغوي زامن یاسر او قېصر راغلي دي ، هغوي ورته ولاړ دي او د هغوي سړي زمکه اړه وي .

مشرخان (طنزیه مسکا) خبر دا د کور خبره ده . دغه زمکه هغوي د مشرۍ په طور ماته پرېښې وه خو چې هغوي زما مشري نه مني نو څه هغوي مشران او زۀ کشر . دا څۀ دومره لویه مسئله نه ده .

زمیدار .: خان بابا هغوي زموږ فصلونه واړول .

مشرخان .: ستاسو د فصلونو تاوان ماته رسي . تاسو ته به پېسه پېسه ملاوېږي .

زمیدار .: خان بابا ، د همایون خان او اکبر خان کشران ډېر نیغکي دي . هغوي وائي چې دغه زمکه به هم درې برخې کېږي ، د مشرۍ دا

حجره او ستاسو کور هم .

مشرخان (طنزیه مسکا) د حجرې او کور تقسیمول ته ضرورت نېشته . دا دواړه د هغوي شو . زما د حجرې او کور څوک پاتې شو؟ زۀ به ترېنه یو څو ورځوله د سوچي کورته لاړ شم .

یوزمیدار .: یو څو ورځوله ؟ او بیا ... ؟

مشرخان (طنزیه مسکا) بیابه د کلي نه بهر په لویه هدیره کېنې یو وړوکې شان کور له . د هغه په دې خبره د ناستو ټولو زمیدارو سترگې ډکې شي .

یوزمیدار .: خان بابا د لیوني خېلو هستم خان سره به څۀ کوی؟

د هغه په تپوس مشرخان خاندی او په خندا خندا کېنې یې د سترگو اوښکې روانې شي . ټول زمیداریو بل ته په حېرانتیا گوري او په سترگو سترگو کېنې د یوبل نه تپوس کوي چې ”دا خندا ده که ژړا؟“ هغه یوه شېبه خاموش وي بیا وائي ، ”داتول لیوني خېل مادومره یرولي وو چې مابه پرې پښې اوترپولے نو دوي ټولو به کورته منډه کړے خو ... خو په هغه وخت کېنې زما ځواني وه او زما شاته خان بابا ولاړ وو ... خو اوس زۀ د چا شاه ته اودرېږم ؟ چارشتیاوېلے دي چي ،

نه غواړم ، عېشونه درنه نه غواړم اے د ځوانۍ عمره خوتېرېږه مه خوزۀ لا دومره کمزورے نه یم ... زما په لاس کېنې لا دومره طاقت شته چې زۀ ټوپک تینگولے شم . او زما په گوته کېنې لا دومره زور شته چې زۀ پرې د ټوپک کوترے راخکله شم ... یه هلکه کماله ، تۀ ورشه

زما هغه ټوپک راواخله چې لږ يې اوگورم او اندازه يې واخلم چې زما غوندې بوډا شوې او کمزورې شوې دے او که نه ډز کولې شي .
کمال: خان بابا چې مونږ يو نو ستا ډز ضرورت نيشته . ستا ډگوتې په اشاره به زمونږ گوتې چلېږي اوليوني خپل به کوتره کېږي .
مشرخان: قرتې مۀ کوه مړه . ورشه زما هغه ټوپک راوړه . شابه زر کوه . “ ډ هغه په حکم کمال ډېر په توندۍ سره ډ مشر خان ډ کورگېټ سره اودرېدو او زېتون ته يې اووې ، “ بابي ، مشر خان ټوپک غواړي ، هغه راواخله چې ورله يوسم “.

زیتون (په يره) ولې کماله ، خبره جوړ خرابه شوه .

کمال: نه بابي لاخرايه نه ده خو خپل احتياط ضروري دے . زیتون ډ مشر خان ټوپک او گټه راخلي او هغه له يې ورکوي . ډ هغه ډ تلو نه پس هغه ډ شاکر خان ډ کمري نه کلاشن کوف او گټه راخلي او بهر په کټ کښې يې اړدي . بيا ټول ورونه جرنده کړي . ډ لوپټې نه لکه ډ زرتاجې پټکے اووهي او خپل پروني لټۍ کړي . بيا گټه غاړې ته واچوي ، کلاشن کوف په لاس کښې اونيسي او گېټ سره خوا کښې کلاشن کوف په لاس په دے غرض اودرېږي چې کله مشر خان پټو ته ځي نو هغه به ورپسې ځي . کمال چې ټوپک او گټه مشر خان له ورکړه نو هغه مَسکے شو ، ډ ټوپک بولټ يې مخکښې روستو راځکو او ډ هغه ډ چال انداز يې واخسته . بيا يې ډ گټې نه پنځه کارتوسونه اوويستل ، په مېگزين کښې يې ورکړل ، يو کارتوس يې

په بولټ مخکښې کړو او چمبرته يې اوسوو . بيا يې هغوي ته مخ کړو او وے وئيل ، “ زۀ ډ لېوني خپلو ي خودولو له ورځم خو تاسو خوځۍ مۀ ، په خپل خپل ځاي کښې “ . هغه ډ پاسېدو کوشش کوي خويو مشر ، بوډا زميدار سليم بابا ډ هغه خواله ورځي او ورته وائي ، “ خان جي ، لږه حوصله اوکړه . په برينډ لټ مۀ ورځه . تا هغه متل نه دے اورېدلے چې اونې په ژړا کښې اړې ته اووې چې ، “ که لاسکے م نه وې درکړې نو تا به ولې زۀ رېېلم ؟ “ هستم خان دومره سرے نه دے چې تاته پښه کېږدي خو داسې معلومېږي چې تۀ ډ خپله لاسه وهلے کېږے . زۀ وېم چې هستم خان له استاذے اولېږه او ډ هغه نه دا معلومات اوکړه چې هغه په څۀ وجه او په کوم بنياد او ثبوت ستا په زمکه قبضه کول غواړي . که هغه سره څۀ معقول ثبوت وي خو په هغې خبرې کېدېشي او که ورسره نه وي نو ستا زمکه ، ستا زمکه ده . هغه يې درنه په سرولے او کورته اوړلے نشي . مشر خان چې ډ هغه په خبره سوچ اوکړي نو سر اوړکوي او وائي ، “ خبره دې بده نه ده بلکه بڼۀ ده خو هستم خان زما نرمي زما کمزوري اونه گڼي “؟

سليم بابا: ډ روستو کمزورۍ نه مخکښې کمزوري بڼۀ ده . هغه کار نه دے پکار چې سرے پرې روستو پښېمانه شي . که ډ هغه جواب معقول وو خو ډېره بڼۀ ده او که هيڅ بې هېڅه پنجه اچول غواړي نو بيا به ستا په ځائے ورسره زمونږ دا بچې پنجه نه بلکه پنجه اچوي . مشر خان: زۀ خو وېم چې تۀ په خپله ورشه او په خپله ورسره خبره اوکړه .

سليم بابا: ډېره ښه ده (هغه پاسي) يې دادې لارم درنه ، هغه ځان سره په تلو تلو کښې يو بل زميدار هم د لاس نه نيسي او ځان سره يې بوځي. هغوي چې هستم خان له ورغلل او هغه ته يې هغه خبره اوکړه کومه چې د هغه او مشر خان تر مينځه شوې وه نو هغه اووې چې ”دالس جرېبه ونډ مال هه زاهد خان د يو کال د پاره اجاره راکړې دے.“ چې کله ترېنه هغوي د ثبوت مطالبه اوکړه نو هغه چپ شو. يوه شېبه پس يې بيا اووې ، ”ماسره ثبوت شته راځي. چې درته يې اوبنائم.“ هغه هغوي د هغه ځائې نه روان کړل او يوداسې ځائې ته يې بوتلل چې هلته د مسلح کسانو يوه ډله ناسته وه او خپلو کښې يې گپې لگولې. هغوي چې هلته اورسېدل نو د هغوي ستړي مشي له ټول پاسېدل او هغوي سره يې روغ جوړ کول. په دغه کسانو کښې د نورو نه علاوه زاهد خان هم وو. د روغ جوړ نه پس هستم خان زاهد خان ته په مُسکا اووې ، ”زاهد خان ، دا مشران راغلي دي او د دې زمکې د قبضي ثبوت رانه غواړي. دوي ته څه اووېم؟“

زاهد خان: زه ثبوت يم کنه. (مشرانو ته) که تاسو مشران رالېږلې يې نو لاړشي او هغوي ته وايي چې دا زمکه ما هستم خان کاکا جي له اجاره ورکړې ده.

سليم بابا: دېکښې هيڅ شک نيشته ، تابه ورکړي وي خو مونږ به هغوي ته څه ثبوت پېش کوو.

زاهد خان: که زه ابوسره په موبائېل خبره اوکړم نو بيا؟

سليم بابا: زاهده بچې ، د شاکر خان د مرگ نه پس ستا پلار ډېر يواځې دے. خپلو روڼو هم ترېنه لاس واخستو او د هر طرف نه پرې پچه غونډه ماته ده. په داسې حال کښې چې ته د هغه د ټول جائېداد واحد مالک يې ، او داسې حال کښې چې هغه ناجوړه دے او لکه زما يې د مرگ او ژوند هيڅ پته نه لگي ، تا هغه يواځې پرېښې دے. هلته ستا تر ونه هغه زمکه اړوي او قبضه کوي کومه چې هغوي هغه ته د مشرۍ په طور پرېښي وه او دلته د هستم خان د قبضي په وجه پرېشان دے. ته چې څه وائې هغسې به کېږي ځکه چې تانه سوا د هغه څوک دي خو بهتره خبره دا ده چې ته مونږ سره لاړشه او دا خبره هغه ته په خپله اوکړه.

زاهد خان: بابا ، تاته ښه پته ده چې د خان جي د قتل په کېس کښې زه پوليس ته مطلوب يم. پوليس زموږ په کور او حجره څو څو چهاپې اووهلې خوزه په لاس ورنه غلم. هلته زما تگ د خطرې نه خالي نه دے. ما د کاکا جي په کور کښې پناه اخستې ده او دوي سره پروت يم.

سليم بابا: دا څه دومره لويه خبره نه ده بچې. چې پلار په تادعوي نه کوي نو پوليس ستا هيڅ نشي کولې. بله دا چې ته به ترڅو پورې داسې وړک گرځې؟ ډېره ښه موقعه ده. هغه په حجره کښې ناست دے او نور مشران هم ناست دي. که ستاسو تر مينځه څه خبره وي نو د هغې وضاحت او تصفيه به هم اوشي او خپل جواز به هم پېش

کړې. داسې دے خوښځه نه ده هستم خانه ؟

هستم خان: دا خو ډېر ښه خبره ده. زه هم دا غواړم چې دا زمکه ماته بې شړه او بې ډزه ډوزه پاتې شي. څه ورشه بچې، پرېره مټ او که څه اخوا دېخوا وونوما ته کال اوکړه. څه دے مشرانو سره ورشه. “د هغه خبره د هغه زړه ته پرېوته او هغوي سره روان شو. چې هلته اورسېدل نو درې واړه حجرې ته ورغلل. زاهد خان د مشرخان سترې مشي له ورغی. د سترې مشي نه پس هغه هغه ته مخامخ په کت کښې کېناستو. مشرخان، سلیم بابا نه تپوس اوکړو، “سلیم خانه، تا هستم خان سره لیدل اوکړل؟ هغه څه اووے؟“

سلیم بابا: خان جي، هغه اووے چې دغه لس جریبه ونډه ماله زاهد خان اجاره راکړې دے او د ثبوت په طور یې راسره زاهد خان راولېږو. مشرخان (زاهد خان ته) ته هلته هستم خان سره وے ؟

زاهد خان: هاؤ ابو، دلته راباندې پولیس شو خو څله چهاپې اووهلے خو خدایه ترېنه بچ کړم. د څه مودے نه ما د هستم خان کاکا جي په کور کښې پنائې اخستے ده.

مشرخان (طنزیه) هستم خان کاکا جي...؟

زاهد خان: هاؤ ابو، هغه ډېر د کار سرې دے او ما د پاره خو ډېر زیات دے.

مشرخان: دغه لس جریبه زمکه تاواقعي هغه له اجاره ورکړې ده ؟

زاهد خان: هاؤ ابودغه ما هغه له اجاره ورکړې ده.

مشرخان: زما د صلاح نه بغیر...؟

زاهد خان: هاؤ ابو، دا غلطې مانه شوې ده خو که ستاسو خوښځه نه وي نو دا زه واپس کولے هم شم.

مشرخان: نه داسې مټه کوه چې تا ورسره لوظ کړې دے نو زه ستا لوظ ماتول نه غواړم (سلیم بابا ته وائي) سلیم خانه، ستا خبره صحي ده. څه شکر دے چې خبره بې ډزه بې ډوزه ختمه شوه.

زاهد خان: ابو، ماته اجازت دے. زه لږ کور ته ورځم.

مشرخان: څه ورشه بچې ارام اوکړه او هن زما دا توپک هم کور ته یوسه. دې سره هغه پاسېدو، د مشرخان توپک یې ځان سره واخستو او کور ته روان شو. چې کور ته ورغی. او زیتون اولیدو نو هغې ورسره روغ جوړ اوکړل او کمره یې ورته لرې کړه. هغه چې کمرې ته ورتلو نه زیتون ته یې اووے، “زما د کمرې ورد بهر نه جرنده کړه، زه لږ ارام کوم” د هغه د تلو نه پس سلیم بابا او مشران خان خپلو کښې خبرې کولے او نورو اورېدلے. مشرخان ډېر خوشحاله وو چې هغه د سلیم بابا په مشوره عمل اوکړو او د جنگ جهگړې نوبت رانه غی.

په دغه خبرو خبرو کښې سېفور کاکا راغی، هغه ته مخامخ کېناستو او وے وئېل “خان بابا، زما زمکه لاړه د هستم خان شوه خو ماله به د فصل تاوان څوک راکوي،” مشرخان لا هغه له جواب نه وو ورکړے

چې یو گادے راغی، د حجرې مخې ته اودرېدو، دوه مسلح کسان ترېنه کوز شو او دواړه حجرې ته ننوتل. د حجرې خلغو چې هغوي ته

اوکتل نو ټولو په چغه اووے ، ”شاکرخان زنده باد“ مشرخان چې د شاکرخان نوم وورېدو نو په هغه کښې دومره طاقت راغی چې د ملاستې نه کېناستو او په حېرانتيا وائي ، ”شاکرخان؟“ د مشرخان نوکرزر هغه له ورمته کړي او ورته په چغه وائي ، ”خان بابا او مبارک شه ، ستا زوے شاکرخان راغی ،“ شاکرخان ډېر په تېزۍ سره د مشرخان خواله ورځي ، هغه ته ورترغاړوځي او وائي ، ”هاؤ بابا ، ستا په دعا زه ژوندے شوم او ستا سلام له راغلم .“

مشرخان :. يه هلکه شاکره . دا زه خوب وينم او که تاپه وينه وينم ؟ شاکرخان :. نه ابو ، دا خوب نه دے بلکه حقيقت دے . زه ژوندے يم او ستا مخې ته ولاړ يم .

مشرخان :. او هغه چې مونږ ښخ کړے دے هغه څوک دے ، هغه ته نه وے ؟

شاکرخان :. نه ابو هغه زه نه ووم ، بل څوک دے .

مشرخان :. دا څنگه او څه رنگه ؟

شاکرخان :. دا لويه قيصه ده ابو ، څه وخت پس به درته په خپله معلومه شي . په دې به بيا خبرې اوکړو خو اوس په لاره راتلم ، زموږ په زمکه کښې ليوني خېل او د هغوي ترېکټرے گرځي او فصل اړه وي . داسې معلومېږي چې هغوي زموږ په زمکه حمله کړے ده او په زوريې قبضه کوي . اوس زه د هغوي د مقابلې د پاره راغلم چې دې نه اوزگار شم نو بيا به درته ټوله خبره اوکړم .

مشرخان :. نه بچے ، زموږ په زمکه حمله نه ده شوې بلکه دغه ونډ شوې ستا ورور زاهد هستم خان له اجاره ورکړے دے .

شاکرخان :. تاسو په اجازت ؟

زاهد خان :. نه بچے مانه اجازت نه دے اخستے شوے خو چې هغه پرې ترېکټر ورگډ کړو نو د زاهد د مخه ما اجازت ورکړو .

شاکرخان :. دا خو داسې شوه لکه چې هغه ته مونږ گوډې ماتې کړے او ورته مو په خپله اووے چې راسورېږه . ته ورشه کماله دجمات په لوډ سپيکر کښې ټولو ليوني خېلو ته اعلان اوکړه چې شاکر راغلی دے او ټول مقابلې د پاره راوځي .“ بيا يې ټولو زميدارو ته اووے ، ځي ورشي ، ټول ټوپکے او کوتکے راواخلي چې هستم خان سره مقابلې اوکړو . بيا يې سحرگل ته اووے ، ”ته ورشه د ډهولکي تانگونه دے راکاږه او ډنگېدلے ډهولے پتي ته راشه ،

مشرخان :. شاکره بچے لږ آرام اوکړه . سترے راغلی ... زما خولا تاته د کتو تنده هم نه ده ماته چې بيا رانه ځي .

شاکرخان :. ابوبنه درته معلومه ده چې د ليوني خېلو سپي هم په خپل پتي کښې لېدل نه غواړم او بيا چې يو سرے دومره کبرواخلي چې د ټوپک او مټو په زور زموږ په زمکه قبضه کوي نو د داسے ژوند نه خو مرگ په شل چونگه ښه دے .

مشرخان :. چي ځي او خامخا ځي نو ځان سره دے رور بوزه چې مټے دے مضبوط وي . هغه خپلو زميدارو او کسب گرو ته لاس

نيسي او وائي، ”دا ټول زما مټي دي...“ هغه نور هم څه وېل غوښتل چې د جومات په لور سپيکر کښې اعلان اوشو چې، ”ټولو لېوني خپلو او هستم خان ته دا اعلان دے چې شاکرخان راغله دے او مقابلې د پاره هغه ونډه را اوځي په کوم کښې چې د هستم خان تېرېکټراړم دے او د هغه فصل اړه وي.“ چې دا اعلان ختم شو نو د ډهولکي اواز راغی، دې سره پاتې زميدار هم سره د ټوپکو او کوتکو را اوچلېدل او د شاکرخان په مشرۍ کښې د پټي په لور روان شو. چې د کلي نه اووتل نو شاکرخان د هستم خان د خبرولو د پاره يو هوائي ډز اوکړو، د هغه ډز پسې يو لوی بار اوچلېدو. يوه خوله د هغه په خوا کښې اوچلېده چې هغه ورته روستو اوکتل نو هغه زيتون وه. شاکرخان په تلو تلو کښې اوډرېدو، مټکے شو او هغې ته يې اووے، ”زيتون ته؟ ما د خپل ټوپک ډز اوپېژندو ځکه م درېسې روستو اوکتل ځه خورې واپس شه، کورته لاړه شه او مونږ د پاره ښه زبردسته چائے پخه کړه.“

زيتون: نه خان جي نه، ستا عزت په خپل ځای خو تاسو سره راغلي يم او تاسو سره به ځم... د هغې په خبره هغه يو ځل بيا مټکے شو او مخکښې روان شو. هستم خان ته چې د هغه د راتلو پټه اولگېده نو هغه زاهد خان ته کال اوکړو خو چې هغه موبائيل اوچت نکړو نو بيا يې په زړه اوخوړه چې کېدېشي هغه راغلي وي. کله نه چې ورته د يوبل د خولې نه معلومه شوه نو بيا يې پوخ يقين اوشو. دې سره

يې د پټي نه تېرېکټرے اوويستلې او خپلو سړو ته يې د تلو حکم ورکړو خو چې هغوي په ځان پوښېدل نو د شاکرخان سړو ترېنه چاپېره گېره اچولے وه او د هر طرف نه په هغوي ډزے کېدے، ډزے لا روانے وې چې د مشرخان په وينا د پوليس لويه نږي را اورسېده او هغوي ټول په موقع اونيولے شو او په پوليس وېن کښې ډب ډهېرې واچولے شو.

شاکرخان او د تانې SHO په خپلو کښې يو بل سره تعارف اوکړو. شاکرخان هغه له د چايو بلنه ورکړه خو هغه ورته اووے، ”اوس نه بيا به شي“.

شاکرخان: بيا به کله شي؟

SHO: چې دوي تانې ته اورسوم نو بيا به راشم. ستاسو بيان به هم اوليکم او چايې به هم درسره اوځکم.

شاکرخان: ډېره م خوبخه ده ځي ورځي.

د هستم خان او د هغه د سړو د نيولو نه پس مېدان شاکرخان ته صفا شو د شاکرخان سړي يو خوا بل خوا څه په پټو کښې گرځېدل، څه په مورچو کښې ناست وو او هغه او زيتون سره د ټولو نه يو خوا ته ناست وو هغې ورته ټولې خبرې اوکړي. د مشري بي بي د مرگ، د زاهد خان او د هما د واده، د هما د حوالات او جيل د تلو، د سهيل او د مهوش د تلو، د هستم خان د اوبو بندولو او د زرتاجي د مقابلې ټولې خبرې اوکړې. هغه دغه خبرې ډېر په خاموشي سره وورېدے. په اخره کښې

ترېنه هغه تپوس اوکړو، ”د زاهد څه پته لگي چې چرته دے.“
زېتون: هغه ژوندې جار غېب وو خو نن ستا د راتلو نه لږ مخکېني
راغی، خپلې کمرې ته ننوتو او ماته يې وې چې ما پسې ور د بهر نه
جرنده کړه.

شاګر خان يوه لويه ساه واخسته او هغې ته يې اووے، ”څه خورې ته
کورته لاړه شه. ښه زبردسته چايې تياره کړه. د تانې SHO راځي
چې خوشحاله لاړ شي.“ دې سره هغه مسکې شوه او ورته يې اووې
، ”خان جي، ستا راتلو سره ما ستا او ستا د مېلمنو بندوبست کړې
دې. خپلې دواړه خوياندې م راغوستې دي او هغوي ته م وېلې دي،
شاګر خان او د هغه سړي ترناوخته پورې په پټي کښې په دے غرض
ناست وو چې کېدېشي د هغه مقابلې له د ليوني خپلو له خوا څوک
راشي خو چې څوک رانه غلل نو هغه خپلو سړو ته د تلو حکم اوکړو.
دې سره هغه مخکېني شو او ټوله ډله ورپسې شوه. چې حجرې ته
اورسېدل نو د تانې SHO راغله وو او د مشر خان نه يې بيان اخستو.
چې د مشر خان بيان واخستے شو نو بيا د شاګر خان بيان اولیکلے شو
په دېکښې چايې راغله، د کلي د خلقو د پاره بهر کېنودې شو او د
SHO د پاره يوې خاص کمرې ته يوړې شوه. د چايې څکلو په دوران
کښې SHO شاګر خان ته اووے، ”خان جي، ستا د قتل په کېس
کښې ستا ورور زاهد خان ماته مطلوب دے، هغه څه شو؟“

شاګر خان: چې زه، روغ جوړ او صحي سلامت راغلم نو ټول کېس

ختم شو. اوس په هغه څه کوے. د هغه د خولې نه ايله دغه ټکي
اووتل چې هغوي د ډز اواز وورېدو. د ډز اواز سره په حجره کښې
ناست خلق بېر شو. په دېکښې د مشر خان د کور نه د چغو اوژړا اواز
هم راغی. اوزيتون هم ساه نيولې حجرې ته راغله هغې ژړل او په ژړا
کښې يې وئېل، ”خان بابا، خان جي، راشی. زاهد خان خپل ځان
اوويشتو.“ دغه اواز دننه په کمره کښې شاګر خان هم وورېدو او SHO
هم وورېدو، هغه د چايو پيالي کېنوده، ډېر په تېزۍ سره د کمرې نه
اووتو او کور ته ورغی، چې د هغه کمرې ته ورغی. نو هغه په خپل
بېد کښې سلگۍ وهلے. هغه هغه په غېږ کښې اونيوو، هغه ورته
يې اووے، ”مامعاف کړه خان جي، ماتاسره ډېر زياتې کړے دے.“
هغه د هغه په غېږ کښې اخري سلگۍ اووهي او همېشه همېشه د
پاره خاموش شي. هغه لا د هغه په غېږ کښې وو او د هغه د وينو ډکه
خولۍ يې صفا کوله چې مشر خان کمرې ته ورغی. هغه لکه د لاش د
هغه لاش ته يوه شېبه په چپه خوله کتل، بيا يې خپلې اوښکې
اوچې کړے او د يو نوکر په سهاره حجرې ته روان شو.

SHO په موقعه ناست وو. هغه د زاهد خان د خودکشی رپورټ
اولیکو او مړے يې مړده خاني ته اولېږو. دا ټول واقعات او واردات په
يوه ورځ کښې اوشو او نمر لاهم هغسې ځلېدو. سحرهستم خان د
مشر خان په زمکه حمله اوکړه، لږ ساعت پس وړک زاهد خان راغی،
د هغه نه پس شاګر خان راغی، هستم خان او د هغه سړي تانې ته لاړل

او د زاهد خان لاش مړده خانې ته لاړو. ماښام تياره د هغه جنازه اوشوه او د لاتيېن په رڼا کښې خاورو ته اوسپارلې شو.

دويمه برخه

په سباد هغه دکمرې د صفائي په وخت د هغه د بالخت لاندې يو خط اوموندلې شو. زېتون هغه راواخستو او مشر خان له يې ورکړو. مشر خان چشمې واچولې او د هغه لوستل يې شروع کړل. هغه چې اولوستلو نو مات رامات يې کړو او جېب کښې کېښودو. هغه لا د خط په متن سوچ کوو او په زړه کښې وې چې آيا رور داسې هم کېدې شي خو چې خپلې رورولۍ ته يې خيال شو نو بيا يې اومنله. په دې دې کښې هغه ډېر لرې لاړو او معلومه نه ده چې ترڅو پورې به په دغه خيالونو کښې ډوب وو چې هغه په کور کښې د چا د چغو اوژړا اواز وورېدو. هغه دغه ژړا ته متوجه وو چې زېتون د هغه کمرې ته راغله او ورته يې اووې، ”خان بابا، زرتاجه راغلې ده.“ هغه چې د زرتاجې نوم وورېدو نو برېښه پښې او سرتور سر د کټ نه کوز شو او د هغې په سهاره بهرته اووتو او د هغې خواله ورغی. زرتاجې چې هغه اوليدو نو د هغه په احترام کښې د ډاکټر لائبي په سهاره پاسېده. مشر خان د خپلې مينې د جزیې نه دومره مغلوب شو چې په ځان پوه نشو او د هغې لاسونه او تنده يې ښکل کړو او داسې يې ورته په څېر څېر کتل لکه د قطب نما ستنه چې په قطبي ستوري ولاړه وي. نه يې حرکت کولې شو او نه يې ترېنه نظر اړولې شو. کوم حال

چې د مشر خان وو هغه حال د زرتاجې هم وو. زېتون چې د مشر خان په حال پوه شو نو هغه يې د لاس نه اونيوو او په مزه مزه يې خپلې کمرې ته روان کړو. د هغه لونیو، حنا او بلقيس چې هغه د زېتون په سهاره کمرې ته په تلو اولېدو نو دواړو ورمنده کړه خو هغه ځان ته پرې نښودې او د لاس په اشاره يې د ځان نه لرې کړې. حنا او بلقيس دواړه پرون راغلې وې خو دا معلومه نه ده چې د شاکر خان مبارکۍ له راغلې وې او که زاهد خان تعذيت له.

د زرتاجې پښې ته لاهغسې پلستر پروت وو هغه د سهارې نه بغېر د گرځېدو قابله نه وه. د مشر خان د تلو نه پس د زېتون او ډاکټر لائبي په سهاره هغه د هغې کمرې ته بوتلې شوه او په خپل بېل کښې سملولې شوه. شاکر خان چې د زرتاجې د راتلو نه خبر شو نو هغه په حجره کښې مېلمانه په ځائې پرېښودل او د هغې سلام له کورته راغی، هغه په خپل بېل کښې پرته وه، مهوش ورسره ناسته وه او ډاکټر لائبه ورته مخامخ په بل کټ کښې ناسته وه. زرتاجې د هغه سلام ته د پاسېدو کوشش کوو خو هغه په سختۍ سره منعې کړه. هغه د هغې په اوږو سر کېښودو او ډېره شېبه دغسې پروت وو. کله چې د زرتاجې سلگۍ زياتې شوې نو هغه د هغې د اوږې نه سر اوچت کړو او د هغې اوښکې يې اوچولې. چې کله د هغې سلگۍ قلاړې شوې نو بيا يې مهوش ښکل کړه، ځان سره يې په غېږ کښې کېښوله او په ښکلولو ښکلولو کښې يې ورته اووې، ”ته خپل انکل پسې خفه وې؟“

مېهوش: خان جي انکل، زۀ تا پسي دومي خفه ووم چې هره شپه به م دريسي پت پت ژړل او دا دعا به م کوله چې يال الله زما خان جي انکل راولے .“
شاكر خان (مسکے شي) ستا دعا قبوله شوه او زۀ راغلم .

مېهوش: خان جي انکل، ته راغله او زاهد انکل لارو. هغه به هم راشي؟ د هغې په دے معصومانه تپوس ټولو يوبل ته د حېرانتيا په نظر او کتل. زرتاجي د خبرې رخ بدل کړو او شاكر خان ته يې اووې،
”خان جي، تاي بي ته ستري مشي اونکړل.“

شاكر خان: بي بي ته به زۀ څنگه ستري مشي او کړم چې زما د خورزي د علاج نه يې انکار کړي وو. د هغۀ په خبره د هغې سترگې ډکې شي او هغۀ ته وائي، آئي ايم سوري، رييلي سوري، مامعاف کړه پلېز.“

شاكر خان: نه بي بي نه. چري هم نه. تاماسره او زما خورزي سره لوي ظلم کړي دے.“ د هغې په مخ غټې غټې اوبنکې راماتې شي. مېهوش چې هغې ته اوگوري نو د هغۀ د غېږ نه پاسي، د هغې خواله ورځي او د هغې اوبنکې اوچوي. شاكر خان مسکے شي او مېهوش ته وائي، ”مېهوش ته مانه خفه شوې Come on please.“

مېهوش: زۀ تاسره خبرې نه کوم. ماسره خوله مۀ گډه وه.

شاكر خان: اوه مائي ډير نيس (Niece). آئي ايم سوري.

مېهوش: ماته سوري مۀ وايه، ماما ته وايه.

شاكر خان (مسکے شي) چې ستا ماما ته سوري او بوم نويوه خوږه پفه به راکړې؟

مېهوش: تۀ مخکښې سوري او وايه نو بيا هله.

شاكر خان: سوري مېدم.

ډاکټر لائبه: تېنک يو خان جي. زۀ په خپلو کړو پښېمانه يم. مامعاف کړه پليز.

شاكر خان: تۀ به چري هم معاف شوې نه وې خو که د خپلې خورزي نه مجبور نه ووم. هغه يوه شېبه ناست وو خو بيا بهراووتو او حجرې ته لاړو.

حجرې ته ډېر خلق راتلل او تلل. څوک د شاكر خان د نوے ژوند د مبارکۍ د پاره راتلل او څوک د مړي د تعذيت د پاره. په يو وخت کښې

مبارکۍ هم وې او دعاگانې هم وې. په دغه کسانو کښې همايون خان او اکبر خان هم وو، د هغوي زامن ياسر او قېصر هم وو، د هغوي د

طرفه د جرگي مشران هم وو او د هستم خان له خوا د جرگې مشران هم وو. مشر خان ترېنه سترگې پناه کړې وې، په خپله کمره کښې

پروت وو البته شاكر خان به ورسره راشه درشه کول.

ماسخوتن چې شاكر خان د مېلمنو نه فارغ شو نو مشر خان خپلې کمرې ته او غوښتو هغه چې د هغۀ کمرې ته ورغی. نو هلته زرتاجه

هم ناسته وه او زيتون هم ناسته وه. هغه چې هغۀ ته مخامخ کېناستو نو هغۀ ورته اووے، ”شاكره بچے، سباله ستا د رور درېمه

ده. هغې د پاره به څۀ کوے؟“

شاكر خان: هاؤ ابو، ما د هغې بندوبست کړے دے. هيڅ فکر مۀ کوه، هرڅۀ به اوشي انشاء الله.

مشرخان: ښه داراته اووايه چې زاهد خودکشي ولې اوکړه ، هغه ته خه تکليف وو؟

شاکرخان: ابو، دالويه سانحه ده خوماته د هغه دخودکشي په باره کښې هيڅ معلومات نيشته ځکه چې داغوانه پس زما او د هغه ليدل کتل نه دي شوي خو داسې معلومېږي چې ياخوهغه ذهني مريض ووياد پوليس له خوازما د مرگ په شک کښې هغه ته دخپلې شرمندگۍ احساس شوو.

مشرخان: ستا مرگ سره د هغه خه تعلق دے ؟

شاکرخان: زما مرگ سره د هغه او هما دواړو هيڅ تعلق نه شته او نه وو خو پوليس په هر خه کښې گوتې وهي او د هر چا په کار کښې يې کار وي نو په دې وجه شايد هغه ته ذهني اذيت رسېدلې وي او په دې وجه يې خودکشي کړي وي... او په خودکشي يې دومره توندي اوکړه چې ماسره يې لېدل کتل هم اوشو.

مشرخان: ښه، ته خپل حال وايه ، ته څنگه اغوا شوې او تاسره خه اوشو.

شاکرخان: دالويه قيصه ده ابو خوزه چې چا اغوا کړې ووم هغه خپل انجام ته اورسېدو او زما په نامه ښخ شو.

مشرخان: هغه څوک وو او تاسره د هغه خه تعلق وو.

شاکرخان: ابو، هغه نه ماليدلې دے ، نه م پېژندلې دے او نه م ورسره خه تعلق وو. زما اغوا داسې اوشوه چې ما د باغ په پټي کښې د

مازيگر نمونځ کوو او په قاعده ناست ووم چې د شانه څوک راغلل او زما پوزې ته يې رومال اونيوو. بيازه په ځان نه يم پوه شوې چې ماسره خه اوشو او چا اوکړل خوزه چې ماښام په هوش کښې راغلم نو زما سترگې اولاسونه تړلې شوي وو. ما چې حرکت اوکړو او د پاسېدو کوشش م کوو نو يو کس راغی. او زما سترگې يې پرانستې. ما چې د شمعي په تته رڼا کښې اخوايخوا اوکتل نوزه په يو غار کښې پروت وم او مسلح کسان رانه چاپېره ناست وو خو ما هېڅوک اونه پېژندل. زما کوائف په يو کاغذ ليکلي شوي وو يو مسلح سړي چې شايد د هغوي مشروو، هغه په موبائيل ستا نمبر ملاؤ کړو او تاسو سره يې خبرې اوکړې بيا يې موبائيل ماله راکړو او ماتاسو سره خبرې اوکړې ، دې نه پس زما سترگې بيا وتړلې شوې، هغوي په پس پسو کښې يو بل ته خه اووې او زه يې د هغه ځائ نه بهر اوويستم. په گاډي کښې يې کېنولم او د هغه ځائ نه ډېر لرې يو بل ځائ ته يې اورسولم. دا يو کور وو ځکه چې د ورتلو سره پکښې ما د زنانه و او ماشومانو خبرې وورېدې. زه يوې کوتې ته دننه کړې شوم، په يو تکوري سملولې شوم او زما پښو ته بېړۍ واچولې شوې. دې نه پس زما سترگې پرانستې شوې. ورپسې پورې او د بهر نه جرنده شو. ماله به وخت په وخت يوې زنانه چايې ډوډۍ راوړه او زما د ضرورت خيال به يې ساتو. يوه ورځ زما د کوتې ورلرې کړې شو او دوه مسلح نقاب پوش زلمي راننوتل. يوماته وسله په لاس اوډېدو او بل زما د

پښو بېړۍ پرانستې او ماته يې اووے ، ”راپاسه ، راځه“ ما په زړه کښې وے چې شايد زما د ژوند شپې ورځې پوره شوې او درنگ ساعت له م وژني . مسلح کسانو کښې يوزمانه مخکښې روان وو او دوېم ما پسې وو . زه د هغوي په مينځ کښې داسې روان ووم لکه چې پښو کښې راله چا پېکړي اچولي وي . دي سره سره م شاهم خارتېده او په هر قدم راته دا احساس کېدو چې درنگ ساعت له راباندې د شانه ډز کېږي . په دغه تلوتلو کښې رومې سرې د يو ورځې ته اوږېدو او ماته يې اووے ، ”ما پسې راځه“ زه چې دغه کورته ورننوتم نو بهر په غولي کښې د دوو کتونو په مينځ کښې يو وړوکه مېز پروت وو . په مېز باندې د پلاستېک په يوه گوټۍ کښې څه غوټه پرته وه او د غوټې د پاسه يوه کپړا غوړېدلې وه . رومبي زلمي ماته په کټ کښې د کېناستو اشاره اوکړه او دويم زلمي د غوټې نه کپړا پورته کړه ، د پلاستېک د گوټۍ خوله يې اوسپړده او ماته يې اووے ، ”دا اوگوره څوک دے؟“ ما چې ورته اوکتل نو هغه په وېنو کښې لړلے شوے د چا سر وو . زه دومره يرې واخستم چې ماترېنه مخ واړه وو . رومبي کس زمانه تپوس اوکړو ، ”اودے پېژندو ، دا د چا سر دے؟“ ما هغه ته ذکرکې او حقارت په نظر اوکتل او ورته م اووے ، ”نه ... زه دانه پېژنم“ چې ما د هغه د پېژندگلو نه معذرت اوکړو نو هغه اووے ، ”يرېږه مه ، دا د هغه چا سر دے چا چې ستا په سر لس لاکهه روپۍ اخستے وے او مونږ له يې راکړي دي“ . دې سره هغه کوټي ته ننوتو

د شنو نوټونو لس بندلونه يې راوړل ، ماته په مېز کېښودل او وے وئېل ، ”که ستا يقين نه کېږي نو دا اوگوره ، دا هغه روپۍ دي چې ستا په سر اخستې شوي دي او مونږ له راکړې شوي دي“ . ماترېنه په يره تپوس اوکړو ، ”دا څوک دے؟“ هغه راته په لاپروائۍ اووے ، ”دا تپوس مة کوه . په خپله به درته معلوم شي“ . ماترېنه بيا تپوس اوکړو ، ”زما په سر د لس لاکهه روپۍ چا ورکړي دي ؟ دوېم سړي په فېصله کن انداز اووے ، ”دا به هم درته معلوم شي خو يو څو ورځې پس“ . ماترېنه په يره تپوس اوکړو ، ”ماسره به څه کوی؟“ ”تاسره هيڅ نه کوو . ته د وژلو سړې نه يې بلکه د ساتلو سړې يې . ته دا روپۍ اوشماره ، دا پوره لس لاکهه دي . دا واخله نو بيا به نورې خبرې کوؤ.“ ”نورې خبرې؟ زه پوه نشوم ؟ ماترېنه په ساه نيولي انداز تپوس اوکړو .“ رومې سرې ښه ډوليس ډيري نه دلته راغلي يو . ته چې کلي ته لاړ شے نو زموږ په يوه فېصله به کوے ، ”فېصله ، څه فېصله؟“ ماترېنه په حېرانتيا تپوس اوکړو . دوېم سړي راته اووے ډاکټر لائبي په مونږ د اغوا رپورټ کړې دې . هغې ته به اووې چې خپل رپورټ واپس واخلي . ستاد مخه مونږ هغه پريښي ده گيښي دا انجام به د هغې هم وي څه چې دے هلك سره اوشو . ماترېنه تپوس اوکړو ، ”ډاکټر لائبي سره ستاسو څه کېس دے ؟ د هغې کېس خو سوچي کاکا او د هغه زامنو سره دے“ . دې سره هغوي د مخونو نه نقابونه لرې کړل ، خټ خټ په خندا شو او

دواړو په يوه خوله اووے، ”مونږ د سوچي زامن يوكنه“. ماچې هغوي ته په خير خير اوكتل نو دواړه م اوپيژندل چې واقعي د سوچي كاكازامن دي. بيا دواړه واره په واره راترغاړه وتل. مايوه لويه ساه واخسته او په خپله لمنه م د مخ او تندي خوله اوچه كړه. په دغه خندا خندا كښې سوچي كاكاز اوگلي. هم د كوټې نه رااووتل او د شېردل ښځه جان پري هم را اووته، د علبك سلبك نه پس ماشېر دل ته اووے، ”شېر دل، داسر زما د مخې نه لرے كړه.“ هغه د گوتې خوله بنده كړه، هغه يې د مېز نه اوچت كړو او لري يو گټ كښې يې كېښودو. بيا م ورته اووے ”داروپی. هم اوچتے كړه، چې هغوي انكار او كړو نو ما زورنه وركړه او روپی. يې اوچتې كړے. بياگلي او جان پري چايي راوړه او مونږ ټولو په غونډه اوڅكله.“

مشرخان: چې ستا تصفيه اوشوه نو بيا راتلے ولې نه، څه ته ايساروے؟ شاكرخان: دوه ورځي زه د هغوي مېلمه ووم خو په درېمه ورځ چې زه راتلم نويوه الميه اوشوه.

مشرخان: څه الميه؟

شاكرخان: الميه دا چې كوم كمانډر چې قتلولو د پاره زه عادل او شېر دل ته حواله كړے ووم هغه ته پته اولگېده چې هغوي زما په څائے اغوا كار قتل كړے دے. د هغه په بدل كښې هغه شېر دل قتل كړو. د هغه قتل زما په تېس كښې شوے وو نوماته دا خبره بې پښتو ښكاره شوه چې هغوي په دغه مصيبت كښې پرېږدم او زه ترېنه

پښې سپكې كړم. زه هم د هغوي په ډله كښې شامل شوم او زه او عادل تر هغې ورپسې وو چې د شېر دل بدل مو واخستو. يوڅو ورځي پس ز مونږ هغوي سره يوه بله مقابله راغله. په هغې كښې دوه كسان د هغوي نه مړه شو او ز مونږ د ډلې نه عادل مړ شو. بيا نور كمانډران او ملكان د جرگې په شكل كښې تر هغې گرځېدل چې جوړه اوشوه. په دے دوران كښې يوه بله واقعه پېښه شوه او هغه دا چې د شېر دل كونډه جان پري ژوندۍ چاره غېبه شوه.

زرتاجه: خان جي، هغه غېبه نه ده بلكه خپل كورته راغلي ده. ماته ډاكټري د هغې خبره كړې ده د هغې مور ناجوړه ده او د هغې د خدمت د پاره راغلي ده، هغه غرېبه خبر غواړي او په هغې د مور علاج كوي.

مشرخان: اوس سوچي او د هغه زامن څه حال كښې دي؟

شاكرخان: د هغوي جوړه شوې ده خو يوبل سره راشه درشه نه كوي. سوچي كاكاز او د هغه زامن هلته خوشحاله نه دي خو د پوليس د يرې هلته ډېره دي. چې زه په ساه شم نو دغه مينه به ورله جوړوم چې خپل كلي ته راشي.

مشرخان: هغه به چرې جوړېږي، ولې نورې مينې لري دي. د گوجرانو مينه خالي ده. د ترکانانو مينه خالي ده. دلته يې راوغواړه او جوړه چاره ورله او كړه.

زرتاجه: خان جي، تاخو د هما بي بي هډو تپوس اونكړو.

شاګر خان: د هغې تپوس م د زېتون نه کړې دے او دے راته ټوله خبره کړې ده. هغه غریبه زما په تیلو کښې سوزي.

زرتاجه: په څلورمه ورځ د هغې پېښې ده. ډاکټرې ورله وکیل نیولې دے په دغه تاریخ به عدالت کښې د هغې بیان لیکلې کېږي. شاګر خان: د هغې بیان ته به ضرورت پېښ نشي انشاء الله. چې زه ورشم نو ځان سره به یې راولم.

مشرخان: شاګر بچے، مونږ ته د شپې چافون کړې وو. زما سترګې لګېدلې وې نو موبائېل ستامور اوچت کړو معلومه نه وه چې هغې ته څه اووېلے شو خو هغې یوه چغه اووهله او مړه شوه او چې کله هغه موبائېل همالور اوچت کړو نو هغه راپرېوته او بېهوشه شوه.

شاګر خان: د دې معلومات ماته نېشته خو کېدې شي دغه داغواکار مقتول د ژړا فریاد چغې وې او په غلطۍ کښې ستاسو په موبائېل راغلې وي.

زرتاجه: نه، نه، داسې نه ده. هغه ریکارډنگ ستاسو په موبائېل بلکه د زاهد خان په موبائېل راغلے وو خو د هغه موبائېل تاسو سره پاتے شوے وو او هغه په غلطۍ کښې ستاسو موبائېل اوړے وو. په هغه نمبر چې ورسره بیا زاهد خان خبرې اوکړے نو بیا د خان جی د مرګ تصدیق اوشو.

مشرخان: سوال دا پېدا کېږي چې دغه ریکارډنگ یې زاهد ته ولې اوړوو؟ داسې معلومېږي چې ستا د قتلولو په سازش کښې د زاهد لاس وو.

شاګر خان: ابودا تاسو وای؟ زاهد خان زما رورو، زما لېچې او زما مټے وے. زما مینه، زما ننگ وو، هغه به داسے کار څنگه کړے وے؟ داسې نشي کېدې.

مشرخان په جېب کښې ګوتې وهي او هغه ته وائي، پروڼ د زاهد د کمرې د صفائي په وخت د هغه د کمرې نه یو خط راوتے دے او زېتون ماله راکړے دے خو زما هغه چشمي اوس سم کارنه کوي، زه پرې پوه نشوم. هن دا خط په اوچت اواز اولوله چې مونږ ټول یې وورو. ”مشرخان هغه له خط ورکوي شاګر خان چې خط اوسپړي نو هغوي ته وائي“. ښه غوږ شي خط داسے دے.

د زاهد له خوا خان جی ته.

په خوله م نه جوړېږي چې تاته روراویم... په خوله م نه جوړېږي چې تاته سلام اوکړم، ځکه چې مانه د رورولۍ څه پرېښے دي او نه د سلام. د خط لیکلو نه لږه شېبه پس به ته د ډز اواز وورے، ډز سره به د چا د ژړا اواز هم وورے. دا ژړا به زما د مور پلار او خویاندو نه وي بلکه زموږ د خدمتګارې زیتون ژړا به وي. ته چې د ډز او د ژړا اواز پسې کورته راځے راځے نو هغه سترګې به پټې شوې وې کومې چې تاته کتل نه غواړي.

د وړک رور په راتلو رور خوشحالیږي او د مړ رور په ژوندي کېدو خو په جامو کښې نه ځایېږي، خوستا په راتلو زه دومره پرېشان او شرمنده شوم چې تاسره سترګې هم نشم لګولے ځکه چې ته ماد خپل طرفه

وژلې يې. اوستا د سر قيمت د لس لاکه روپو نه علاوه دغه لس جريبه ونډه وو چې نن پرې د قبضي کولو د پاره هستم خان حمله کړې وه. زه د هغه په ډله کښې ناست وو او د خپلې کورنۍ د تباهي نظاره م کوله... دې نه مخکښې هستم خان ز مونږ په زميدارو نهري اوبه بندې کړې وې او چې کله ز مونږ زميدارو اوبه خلاصې کړې نو هغه بذات خود او د هغه سپوږمې ډزې اوکړې ځکه چې زه د هغه په کور کښې د هغه په بستره کښې پروت ووم او هغه ته پته وه چې د مشر خان په کور کښې داسې هيڅوک نيسته چې د هغه د ډز جواب اوکړي، او که زرتاجې د هغه مقابلې ته وې کړې نو ز مونږ د زميدارو فصلونه به اوچ شوي وو.

دې نه مخکښې ما د هما بابي په عزت حمله کړې وه او که چرې هغې د خپل عزت په خپله تحفظ نه وې کړې نو اوس لږه شېبه پس زما کونډه بي بي زما سر ته ژړېده. ستا د واده نه مخکښې ما قاضي صېب له د يوې فرضي عسکري ډلې له خوا په مينگوره هوټل د خودکش حملې د همکې ورکړې وه چې د هغوي او د مشر خان په ذهنونو کښې د عسکري ډلې له خوا يره پېدا شي او ستا د قتل دعوی په دغه ډلې يقيني شي. ستا د واده د نکريزو په شپه ته زما په سازش د هستم خان زوي رستم خان او د هغه ملگرو د باغ د پتي نه اغوا کړې وې. ستا سر پرېکړې لاش ما په خپل لاس لحد ته کوز کړې دې او د خاورو په ډهرو کښې م ښخ کړې دې. خودا معلومه

نه ده چې ته څنگه ژوندې شوې او د قبر نه څنگه را اووتې. مړې نشي ژوندې کېدې خو داسې معلومه شوه چې ته بچ پاتې شوې يې... او... او چې ته بچ پاتې شوې نو هغه سر پرېکړې لاش د چاوو چې مونږ ښخ کړې وو؟

اوس سوال دا پېدا کېږي چې هغه کوم وجوهات وو چې ماستا د وژلو سازش کوو، اوستا په وژلو کښې زما څه مقصد وو؟ ظاهره ده چې زر، زمين او وزن. چې ته د مينځ نه اوتې وې نو ستا خاني به ماته پاتې شوې وه، ستا مال او دولت به ماته پاتې شوې وو، ستا ټوله زمکه به ماته پاتې شوې وه او د ټولو نه لويه خبره، بلکه د لويو نه لويه خبره دا ده چې ستا ښاپېری، ناوې، د چا حسن او اداگانو چې زه لېونې کړې ووم، هغه به ماته پاتې شوې وه خو داسې اونشوه، زما سکيم ناکام شو او ستا د ژوند زېرې زما د مرگ پېغام شو.

زما د سازش په وجه که ته مړ شوې او که مړ نشوې خو ستا د مرگ اواز تر لرې پورې خورشو، ستا د مرگ د پېغام په وجه د ابو او ز مونږ ټولو د ژوند لويه سرمايه امي مړه شوه، زما په وجه هما بابي پېغله کونډه شوه او ستا د مرگ په الزام کښې هغه د گلو ښاپېری، جېل ته لاړه. زما په وجه زرتاجه خور زخمي شوه او داسې معلومېږي چې کوم لاش مونږ ښخ کړې وو هغه ستانه بلکه د رستم خان وو ځکه چې ستا مرگ سره هغه هم ژوندې جار غېب شو. ما د پاره د ژوند ټولې لارې بندې شوې او د پناې او قرار يو ځای م پاتې نشو. البته د

مرگ لاره راته خلاصه ده ، ملك الموت راته په قهرېدلې سترگو گوري او نور مهلت نه راکوي . . . ډز ته غوړې شه .

شاګر خان په اوچت اواز خط لوستو او هغوي ټولو ښه په غور اوږېدو .

چې کله هغه د زاهد خان آخري جملې له اورسېدو چې ، ” ډز ته غوړې شه “ نو د هغه په وينو ککړ لاش هغوي ته مخکښې شو او ټولو په چغو چغو ژړل . خط د شاګر خان د لاس نه لاندې پرېوتو ، هغه په لوندو سترگو بهر ته اووتو او حجرې ته روان شو .

﴿ درېمه برخه ﴾

د کله نه چې شاګر خان کورته راغلی وو نو په خپله کمره به تېرېدو را تېرېدو خونه يې خپلې کمرې ته کتل او نه دننه ورتلو بلکه بهر په حجره کښې به په خپله کمره کښې پروت وو . يوه ورځ زرتاجې هغه را اوغوښتو او هغه ته يې اووې ، ” خان چې ستا د کمرې ور ، ستا په انتظار کښې ټوله ورځ او ټوله شپه لرې وي ، ته خپله کمره کښې ولې نه سملي ؟ شاګر خان : زرتاجې دا هغه کمره ده چې دېکښې زما د واده په شپه ، زما نوي زما د راتلو انتظار کوو . په دغه انتظار انتظار کښې هغه د دغه بېل نه اوچ فرش له لاره . ماته دا ډېره بې مناسبه ښکاري چې هغه په جېل کښې په اوچ فرش پرته وي او زه د هغې په بستره کښې ډډې په ډډې اوږم . ترڅو چې هغه راغلې نه وي زه به نه دغه کمرې ته ورشم او نه به په دغه بېل کښې ډډه شم . “ او واقعي هغه هم دغسې کول . هغه په حجره کښې په اوچ فرش سملاستو خو خپلې کمرې

ته نه ورتلو . د ډزو په سبا د هستم خان او د هغه د زامنو ضمانتونه اوشو او هغوي کور ته راغلل خو څه خپله يريدل او څه د کلي خلقو دومره يړول چې نه بهر ورسې شو او نه په خپل کور او حجره کښې ايسار پدې شو . هستم خان او د هغه زامن د کلي په خلقو ښه نه لگېدل ، هغوي غوښتل چې په څه طريقه هغوي د کلي نه وړک شي او په کلي کښې امن راشي . د کلي د ځينې اوزگار خپلو له خوا به هر وخت هغوي له نوې نوې خبر راتلو چې شاګر خان له د علاقه غېر نه طالبان راغلي دي او درنگ ساعت له يا سبا بېگانه له د هغوي په کور او حجره خودکش حمله کېدونکي ده بله ورځ هغوي د مليانو ، عالمانو او خواؤ شا کلېو د مشرانو يوه لويه جرگه جوړه کړه او هغوي له يې د هرې فېصلي کولو واک ورکړ . د زاهد خان د درېمې په سبا د شاګر خان حجرې ته په داسې وخت کښې جرگه راغله چې د سوچي کاکا د زامنو ، قدير او کبير نه علاوه د هغوي د ډلې نور کسان هم ناست وو .

چې د جرگې مشرانو د جوړې خبره شروع کړه نو شاګر خان ورته د هستم خان او د هغه د زامنو هغه ټولې وران کاري په گوته کړې چې په هغې کښې د هغه په زميدارو نهري اوبه بندول ، د هغه په زميدارو ډزې کول ، د هغه فصل ته نقصان رسول او د هغه په زمکه ناجائز قبضه کول وو . د دې په بدل کښې ترېنه هغه د لاکهونو روپو تاوان مطالبه او کړه . جرگې د هغه مطالبه او منله هغه سره د دومره لوی تاوان ادا کولو پېسې نه وي نو د هغې په بدل کښې ورته هغوي د

هغه د کور او حجرې پرېښودو خواست اوکړو. هغه د چا خبره چې غل کنډر کول غوښتل چې ورپې او موندو. هغه لا د سوچي کاکا د زامنو د پاره د مينې جوړول غوښتل چې د هستم خان کور او حجره په لاس ورغله. وثيکه نويس را او غوښتې شو او د فصل د تاوان په بدل کښې د هستم خان د کور او حجرې د بيعي کاغذ د هغه په نامه اولیکلې شو. البته د جرگې په خواست هغه له په کور کښې د اوسېدو د پاره پنځه ورځې مهلت ورکړې شو او د جرگې مشر د هغه ضامن شو. شاکر خان کبير ته اووې، په شپږمه ورځ به د دې مشر نه د کور او حجرې چايبانې واخلې او د هستم خان کور ته په کډه راوړې. دې نه پس دعا يې خبر او شوه، چايې او څکلي شوه او ټول رخصت شو.

په دغه مازيگر د همایون خان او اکبر خان له خوا هم جرگه جوړه شوه او د مشر خان له حجرې ته راغله. مشر خان اگر چته د خپلو روڼو نه ډېر خفه وو خو د جرگې د مشرانو خبره يې کوزه نشوه غورځولې او جرگې ته کېناستو. د جرگې مشرانو چې د روغې جوړې خبره شروع کړه نو شاکر خان ورته د هغه ټول نقصان خبره اوکړه چې د هغوي په وجه د هغه فصل ته رسېدلي وو. هغوي د هغه ټول تاوان هم اومنو او هغه ټوله زمکه، کور او حجره يې هم ورته پرېښوده کومه چې هغوي مشر خان ته د مشرۍ په توگه پرېښي وه. وثيکه نويس را او غوښتې شو، کاغذ اولیکلې شو او د جرگې ټولو مشرانو پرې دستخطونه اوکړل. دې نه پس دعا يې خبر او شوه، چايې او څکلي

شوه او ټول رخصت شو.

زرتاجه اوس هغه زرتاجه نه وه لکه چې مخکښې وه. څه موده مخکښې هغه صرف د شاکر خان ذاتي خدمتگاره وه. د شاکر خان او د مشرې بي بي د تلو نه پس د مشر خان ذاتي خدمتگاره شوه او چې کله شاکر خان راغی او هغه ته د هغې د ايشار، وفا او قربانۍ پته اولگېده نو بيا د ټول کور مشر شوه. د هرې خبرې صلا مصلات به هغې سره کېدو او چې کومه خبره به هغوي دواړو جوړه کړه نو مشر خان به په پټو سترگو منله. چې کله شاکر خان کلي ته راغی نو د هغې دا خيال وو چې هغه نور ټول کارونه روستو کړي او هماسره زر ترزره ملاقات اوکړي ځکه چې يو هغه د هغه لاثاني او لافاني مينه وه بله د هغوي د کور عزت وو او د هغه په تېس کښې جېل ته لاړه. خو يوخوا مېلمانه تلل راتلل، بل خوا د هستم خان او د هغه د ترونو د روغې جوړې خبره راغله نو په دې وجه ورته د هغې خوله جوړه نشوه. چې کله به هغه د بهر نه کور ته لاړو نو د خپلې کمري په ځاي به د زرتاجې کمري ته تلو. هغې سره به شېبه گهړې کېناستو، د هغې نه به يې د هغې د بيمارۍ پوښتنه هم کوله او په نور زړه نوې به يې تبادله خيال هم کوو. د زاهد خان د درېمې نه پس چې کله هستم خان او د هغه ترونو سره روغه جوړه او شوه او ماسخوتن کور ته او د زرتاجې کمري ته ورغی نو هغې ورته د هما د پېشۍ په باره کښې خبره اوکړه هغې ورته اووې چې هغه به هم د هغې پېشۍ له ځي خو د هغې د

بیماری په وجه شاکر خان هغه په سختۍ سره منعې کړه او ورته یې اووے چې ترڅو هغه بڼه شوې نه وي نو هیچرته نشي تلې. بهر حال هغه هغې سره بڼه پخه وعده اوکړه چې هغه به د هغې پېشی له خامخا ځي او په عدالت کښې به خپل بیان ورکوي. هغوي لا په دغه باره کښې خبرې کولې چې د ډاکټر لائې له خوا هم هغه ته کال اوشو او هغې هم هغه ته د هما د پېشی یاد دهاني ورکړه. د هغې نه پس د زرتاجې په موبائېل رېنگ راغی. هغې چې موبائېل اوچت کړو نو د هغې د هېلو سره د یو ماشوم اواز راغی او ورته اوویل شو چې ”آنتی د آيا نه خبریې، د هغې څه اوشو؟“

زرتاجه: اوه، سهېله دا ته یې، ”وارمه خطاکوه، سبا له د هغې پېشی ده. ستا خان جي راغلی دے او هغه به د هغې پېشی له ځي او ځان سره به یې راولي.“

سهېل: خان جي...؟ هغه چې مړ شو دے، هغه څنگه ژوند دے شو او راغی؟

زرتاجه: هغه مړ نه بلکه ژوند دے دے او بڼه روغ جوړ او صحي سلامت دے د خېره.

سهېل: دا دومره موده هغه چرته وو. کورته ولې نه راتلو؟ او چې نه راتلو نو کال یې ولې نه کوو؟ داسې معلومېږي چې ته ماسره هسې توقې کوې.

زرتاجه: نه کله نه. که ستا زما په خوله باور نشي نو دا دے ناست

دے په خپله ورسره خبرې اوکړه.

زرتاجه: شاکر خان له موبائېل ورکوي او ورته وائي، ”خان جي، سهېل سره خبرې اوکړه، سهېل چې کله د هغه خبرې ووري نو ډېر خوشحاله شي او د هما په باره کښې ترېنه تپوس کوي. هغه ورته وائي، ”سبا له د هغې پېشی ده. کېدېشي هغه بري شي. سبا له به هغه تاسره او نيا نيکه سره په خپله خبرې اوکړي. ستا نيا نيکه د هغې نه خبر دي؟“

سهېل: نه خان جي، هغوي خبرنه دي. دا کال ما د هغوي نه پټ په پټه اوکړو.

شاکر خان: چې ترڅو هغه نه وي راغلي تر هغې هغوي مۀ خبره وه.

سهېل: هم دغسې م کړي دي او دغسې به کوم.

شاکر خان: سبا له ته کال مۀ کوه، هغه به تاسو ته په خپله کال اوکړي او ټولو سره به خبرې اوکړي، چې کال ختم شي نو زرتاجې د هغه نه په مسکا تپوس اوکړو، ”خان جي، تاسو خو داسې په يقين سره اووے لکه چې هغه به سبا له خامخا بري کېږي او کورته به راځي.“

شاکر خان: هغه زما په قتل کښې ملوټه ده. چې زۀ عدالت ته حاضر شم او خپل بيان ورکړم نو خبره ختمه شوه. هغه به خامخا بري کېږي انشاء الله.

زرتاجې دواړه لاسونه دعا ته اوچت کړل په سرتور سريې په جذباتي انداز د هغې د بریت د پاره دعا او غوښتله. دعا نه پس هغې هغه ته

اووې، ”خان جي، مونې خو تاسره د يوي نه دوېمه خبره نشو کولې او نه درنه گيله کوو، خو تا د دے هر څه نه هما بي بي ولې نه خبروله. هغه خو ستا لاثاني او لافاني مينه ده او د دغه مينې زه گواه یم. تا داسې ولې کول؟ تا ته دومره موقعه هم نه ملاوېده چې هغې ته دے يو کال کړے وے او که د هغې د وفا از مېښت دے اخستو؟“

شاکرخان: د هغې وفا د از مېښت محتاجه نه ده. د هغې له خوا زه مطمئن ووم خو ما د خپلې وينې يعنې د خپل رور زاهد د رورولې. از مېښت اخستو... زرتاجې، دا خبره اگر چه مامخکښې نه ده کړے ځکه چې مانه غوښتل چې د ابو په پرېشاني کښې اضافه اوشي خو د زاهد د خط نه پس د هغه د ارادو تاسو ټولو ته پته اولگېده. د رستم خان د مرگ نه پس عادل او شېردل ماته د زاهد متعلق ټوله خبره کړے وه. د هغه د زر او زمين په مقوله زه قائل ووم خو د زن متعلق م د هغه امتحان اخستو. زما د مرگ نه پس اگر چه هما هغه سره واده کولې شو خو هغې انکار او کړو او هله يې هغه سره واده ته غاړه کېښوده چې تاسو ټولو مجبوره کړه.

زرتاجه: خان جي، ستا د ټلو نه پس کوم نارواسلوک چې هغې سره اوشو نو هغه زما په خوله نه جوړېږي. يو خوا هغې ستا په مرگ ژړا کوله، بل خوا يې په خپل عزت ژړا کوله. هغې ته معلومه وه چې ته قتل شوے يې خو ستا د ټلو نه پس ستا روح سره هغې رابطه کوله. په دے غرض به د هغې د کمرې ورهروخت لرے وو، چې ستا روح

مايوسه واپس نشي. ستا خوياندو به هغې ته سپېره او قاتله وېلي. دا ټولې خبرې به هغې اورېدې او په زړه به يې تېرولې. هغوي په دے کور کښې د هما بي بي وجود نشو برداشت کولې.

شاکرخان: ماته پته ده زرتاجې خو د هغوي دا لويي به د هغوي په سرونو کښې ماتېږي. سباله به هغه دے کور ته راځي. بيا که هغوي راځي او که نه راځي. دې سره هغه پاسي او بهر ته ځي. هغه چې حجرې ته لاړو نو هغه خپلې کمرې ته ورغی. او په اوچ فرش سملاستو. هغه ټوله شپه ډډې په ډډې اوختو خو خوب نه ورتلو. چې لږې سترگې به يې ورغلې نو هغه به ورته په مختلف شکلونو او عکسونو کښې مخکښې شوه، کله خندېدلې، کله ژړېدلې، کله مروره او کله قهرېدلې. هغه ته په هر شکل او هر انداز کښې هغه ښکلې، خوږه او پُرکشش ښکارېده، په دغه مشغوله کښې هغه ټوله شپه ټکے خوب اونکړو.

سحر چې هغه په ترڅو سترگو پاسېدو او ناشته يې اوکړه نو په گاډي کښې کېناستو او کچهری ته لاړو. هغه د کچهری نه بهر گاډے يو خواته اودرو خو د گاډي نه کوز نشو بلکه په گاډي کښې يې د هماغه راتلو انتظار کوو. لږه شېبه پس ډاکټر لائبه هم راغله. هغې گاډے يو خواته اودرو او د کوزېدو سره يې هغه ته کال اوکړو. د کال ورتلو سره هغه د گاډي نه کوز شو او د هغې خواله ورغی. د روغ جوړ نه پس هغوي د هماغه وکیل دفتر ته ورغلل. ډاکټر لائبې وکیل ته د هغه

متعلق خبره اوکړه. د هغې په انکشاف هغه ډېر خوشحاله شو. بيا يې د هغه نه هم تپوسونه اوکړل او چې کله مطمئن شو نو بيا يې په يو کاغذ د هغه نه حلفيه بيان واخستو او په بل يې د هغه داغوا متعلق ټول واردات اوليکل. وکيل چې مخکښې په کومو نکتو بحث کول غوښتل هغه ټولې يې رد کړې، د هغې دريکاره يې بيا جائزه اخسته او په نورو نکاتو يې سوچ کوو. د کبس په تيارېدو او د نکاتو په ريفرنس کښې ښه کافي وخت اولگېدو. هغه لا د فائل په مطالعه کښې لگيا وو چې د سېشن کورټ مخې ته د اردلي له خوا د هما وغېره، اواز اوشو. د اواز اوږېدو سره يوخوا هما د پوليس په نگراني کښې د عدالت کمرې ته دننه شوه، بل خوا د هما وکيل، منشيان، ډاکټر لائبه او شاکرخان دننه ورغلل. هما تورې چشمې اچولې وې او د جج مخې ته په پروني کښې پټه ولاړه وه. جج د هغې فائل پانه په پانه واوره وو، بيا يې د هغې بيان هغې ته، سرکاري وکيل ته او د هما وکيل ته په اوچت اواز ووره وو. دې نه پس يې هغې ته اوکتل او وې وېل "ته د خپل بيان تصديق کوي؟ هغې لا څه وېلو ته خوله جوړوله چې وکيل صفائي اووې، "جناب عالي! دا به څنگه د هغه بيان تصديق اوکړي کوم چې پوليس د ډنډې په زور دې نه اخستې دې او په خپله مرضۍ يې ليکله دې".

وکيل سرکار: جناب عالي! ملزمې يو ځل مخکښې د خپل بيان تصديق کړې دې. زما په خيال د بيا بيا تصديق ضرورت نيشته.

ملزمې همابي بي ښه په ډاگه اقرار کړې دې. چې دا د خپل محبوب شاکرخان عرف خان جي د مرگ په سازش کښې شريکه ده. دې د پاره زه عدالت ته خواست کوم چې د وخت ضائع کولو نه بغير ملزمې له سخته سزا ورکړي چې يوخوا د انصاف تقاضې پوره شي بل خوا د نورو د پاره يو مثال جوړ شي.

وکيل صفائي: جناب عالي! وکيل سرکار د خپل استحقاق نه نه صرف تجاوز کوي بلکه په جذباتي انداز د بدنيتۍ اظهار کوي.

جج (وکيل صفائي ته) "ته د ملزمې د بيان په حقله څه وېل غواړې؟" وکيل صفائي: جناب عالي! لکه څنگه چې مامخکښې عرض اوکړو چې د ملزمې همابي بي نه پوليس د ډنډې په زور بيان اخستې دې. زما موکله، پاکه، معصومه او باحيا بي ده. زه په انتهائي اعتماد سره دا ويلې شم چې نه دې بې وفائي کړې ده، نه د مقتول په سازش کښې ملوټه ده او نه دغه سوچ کولې شي.

وکيل سرکار: جناب عالي! وکيل صفائي د يوې ايمانداره محکمې د ايماندار پوليس اهل کارو په فرض شنائي بې ځايه الزام لگوي. جناب عالي! د وکيل صفائي د الزام تراشۍ دې نوټس واخستې شي، په سختو تېکو کښې دې د دې غندنه اوشي او آئنده د پاره دې وارننگ ورکړې شي چې محتاط وي او د ذاتي عناد نه اجتناب کوي.

وکيل صفائي: جناب عالي! که د خپل موکل يا موکلي صفائي پېش کولو ته غلط بياني وېلې شي نو زه او زما روڼه نوروکيلان به

تل دغلط بياني مرکتب وي. خو زه په انتهائي ذمه واري سره وېله شم چې دا بالکل حقيقت دے او زما د موکلي نه بيان په زور او زياتۍ اخستے شوے دے. زما د موکلي نه د هغه قتل سره څه تعلق شته او نه هغه دمقتول د قتل په کېس کېنې ملوښه ده. بلکه که زه دا اوویم نو دروغ به نه وي چې دا ټول کېس د دروغو پلنده ده او حقيقت سره هيڅ تعلق نه لري.

جج: ته په کوم بنياد او کوم دليل دے کېس ته د دروغو پلنده وائے؟ وکیل صفائي: نه زما موکله د فرضي مقتول د قتل په سازش کېنې ملوښه ده او نه شاکرخان عرف خان جي قتل شوے دے بلکه هغه روغ رمټ، صحي سلامت ستاسو په عدالت کېنې موجود دے او زما د موکلي د بې گناهی د ثبوت د پاره عدالت ته راغله دے. (شاکرخان ته)

راشه خان جي، د جج صېب مخې ته اودرېږه، شاکرخان چې د جج مخې ته اودرېږي نو جج، سرکاري وکیل او هما حېرانه شي چې سرپرېکړے لاش څنگه ژوندے شو او عدالت ته راغی.

وکیل صفائي جج له د هغه حلفیه بيان او د هغه د اغوا وارداتي بيان ورکوي. جج چې د هغه بيانونه اولولي نو په اوچت اوازي يې سرکاري وکیل ته اوروې. بيا د هغه نه يو څو تپوسونه کوي او چې کله مطمئن شي نو بيا وکیل سرکار ته وائي، ”د شاکرخان عرف خان جي په باره کېنې ته څه وېل غواړے؟“

وکیل سرکار: نه صېب، زه هيڅ وېل نه غواړم، جج د هما د فائل يو جائزه اخلي، دې نه پس د هغې په فائل يوه مختصره فېصله ليکي او وائي، ”عدالت ته معلومه شوه چې د شاکرخان عرف خان جي د مرگ کوم الزام چې په محترمه هما بي بي لگېدله وو او کوم بيان چې د هغې نه اخستلے شوے وو، هغه سراسر دروغ دے ځکه چې هغه ژوندے دے او په عدالت کېنې د هغه بيان واخستے شو. په دے بنياد عدالت د محترمه هما بي بي د باعزت بري کېدو حکم ورکوي.“ د جج په فېصله هغوي ټول خوشحاله شو. ډاکټر لائبه هما ته ورتراږه وته او هغې له يې مبارکي ورکړه، خو شاکرخان د عدالت د کمري نه اووتو، او د هغوي په انتظار کېنې بهر اودرېدو. بيا هغوي درې واړه د منشيانو او وکیل په څنگ کېنې دفتر ته لاړل. هلته يې منشيانو له هم انعامونه ورکړل او پوليس اهلکارو له هم. هما د وکیل په دفتر کېنې سنجېده ناسته وه، د هغې په خيال وگمان کېنې هم نه راتله چې شاکرخان ژوندے شوے دے، عدالت ته راغله دے او د هغه په بيان هغه بري شوې ده ځکه چې داسے خوبونه هغې ډېر ليدلي وو. دې نه پس چايي او خواړه راغلل، هغوي ټولو چايي او څکله او د وکیل د دفتر نه اووتل. په تلو تلو کېنې شاکرخان، هماته په مسکا اووے، ”هما، تاماته نه ستري مشي اووې او نه دې د نوے ژوند مبارکي راکړه.“

هما: خان جي، که دا خوب نه وي او حقيقت وي نو تاسره زما ډېرې

خبرې دي . چې مخکښې درته خپلې گېلې اوکړم نو بيا به مبارکي درکوم . په دغه تلو تلو کښې هغوي گادي له اورسي . ډاکټر لائېه هغوي له يو ځل بيا مبارکي ورکوي ، بيا د يو ضروري کار په بهانه او د مازيگر د ملاقات په وعده د هغوي نه اجازت اخلي او روانيږي . شاکر خان ، هماغه وائي ، ”راځه هماغه گادي کښې کېنه چې کورته ځو ، زرتاجه ډېر په شدت سره ستا انتظار کوي .“ هماغه ته په غټو غټو گوري او وائي ، ”خان جي ته ما چرته بوځي ؟“

شاکر خان .: واه ، واه ، ته لا خبر هم نه يې . زه تا خپل کورته بوځم ، ستا د واده سنگار شوې کمره ستا انتظار کوي ، هلته زرتاجه ، زېتون او ابو ستا انتظار کوي .

هما .: دغه ټولو ته زما له خوا سلام وايه خو زه ډېر په افسوس سره دا وایم چې هغه کورته زه نشم تلې . شاکر خان هغې ته د گادي کپړکۍ لږه کوي او وائي ، Come on Huma ، راځه پليز ، گادي ته خبره چې ځو ، نورې گېلې مانې به هلته کوو .

هما .: خفه نشي خان جي خو زه تاسره هغه کورته نشم تلې په کوم کښې چې زما ارمانونه اوسوزېدل ، ايرې شول او ماسره هيڅ پاتې نشو . زه به هغه جېل ته واپس لاړه شم کوم نه چې راوتې يم خو هغه کور ته به لاړه شم .

شاکر خان .: هما .: دا ته واي هما .: ته .: ته .: ؟

هما .: خان جي ، په کوم کور کښې چې ماته سپيره وېلې کېږي ، په کوم

کښې چې ماته قاتله وېلې کېږي او په کوم کور کښې چې زما عزت ته لاس اچولې کېږي ، زه هلته څنگه او په کومو سترگو لاړه شم . شاکر خان .: بيا به داسې نه کېږي ، زه راغلم هرڅه به ټيک ټاک شي . اوس به تاته هيڅ قسمه تکليف نه وي . ځه چې ځو پليز . هما .: خان جي ، تاته اجازت دے ، ته چې ما چرته بوځي ، زه درسره ځم خو هغه کور ته درسره نشم تلې . د دغه کورنه . . . د دغه کورنه ماله د چا د وينو بوټي راځي . سوري خان جي وېري سوري ، زه تاسره هلته نشم تلې .

شاکر خان .: دې نه دا معلومېږي چې زموږ د ژوند لارې بيلې شوې . هما .: د ژوند لارې د هر چا بيلې وي . البته د مرگ لاره يوه وي . شاکر خان .: ستا د بې وفائي په باره کښې زه دا وېلې شم چې هما هغه مرغۍ ده چې د هغې صرف ارزو کېدې شي خو چاله په لاس ورتلې نشي . هما .: دغه ټکوسره د دے ټکواضافه هم اوکړه چې چاله په لاس ورشي نو هغه دومره ناشکرته شي چې د بل په لاس يې د مينې او وفا د بڼو نه سپينه کړي .

هغې ايله په مشکله دغه ټکې اووې چې يو خوا نه يو ملنگ سگريټ په لاس راغی او د هغوي په خوا کښې اوږېدو ، بل خوا نه يوه رکشه راغله او هغوي سره خوا کښې اوږېده . هماغې رکشه اوليده نو هغه ته يې په ډکو سترگو اوکتل او ورته يې روغوندې اووې ، ”الوداع“ . هغه هغې ته په غټو غټو اوکتل خو د هغې د الوداع

جواب يې اونکړو او ځاږي کښې کېناستو . دواړه په يو وخت د بيل
بيل منزل په لور روان شو . ولاړ ملنگ چې په بيلو بيلو لارو د هغوي
روانگۍ ته اوکتل نو د سگريټ يولوۍ کش يې واخستو او د کش په
لوگي لوگي کښې يې اووۍ .

نرۍ نرۍ لوگۍ ترې خپژي
د چا په نوې يارۍ اور اولگېدونه .

freepdfpost.blogspot.com